

GİRİŞ

KARAMANLILAR

Anadolu'ya Oğuz Türklerinden önce geldikleri kabul edilen Türklerin Anadolu'daki varlığı Millattan önceki zaman dilimlerine dayandırılmaktadır. Asurlara ait olduğu iddia edilen taş tabletlerde nehirin kuzeyinde dağlık bölgede yaşayan Turuk-Turukkuların saldırılarından bahsedilmektedir. Akkad İmparatoru Naram Sin 17 Anadolu kralının oluşturduğu koalisyona karşı savaşmış ve onları mağlup etmişti. Bu krallardan biri de TÜRKİ kralı İLŞU-NAİL'di. Sargon'un torunu Naram-Sin'e ait Şartamhari metinlerinde geçen bu bilgi M.Ö.4200 yıllarında Anadolu'da yaşayan Türk kavminin olduğunu ve bunların bir devlet kurduklarını göstermektedir. (1)Ekrem Memiş: Eskiçağ Türkiye Tarihi, Konya 2002, sh.16,17)

V ve VI. yüzyıllarından itibaren Anadolu'da Hıristiyan Türklerin bulunduğu dönem kaynaklarında yeteri kadar bahsedilmemekle birlikte Doğu Roma (Bizans) orduları içerisinde yer alan Türk kabilelerinin daha çok Avrupa Hun Devleti'nin yıkılmasından sonra dağılan Türklerden oluştuğu bilinmektedir. Bizans İmparatoru Theophile (829-842) zamanında Bizans'a gelip Hıristiyanlaştırılan Vardar Türklerinin 19. y.y. kadar kendi dillerinde yazılmış kutsal kitapları olduğu yazılmaktadır. Marko Polo'nun Asya Seyahatini anlatan eserinde Anadolu'dan Minor Turcica, Orta Asya'da Major Turcica?? olarak bahsetmesi dikkat çekicidir. "Şimdi Müslümanların elinde bulunan Kutsal Topraklar, kuzeyinde Türkmenlerin oturduğu Karaman ülkesi vardır". (2) Marco Polo'nun Geziler Kitabı (Çeviren: Ömer Güngören), İstanbul 1985, sh.19 Evliya Çelebi'de Türkçe konuşan Hıristiyanlardan "Urum keferesi bir mahalledir. Cümle yüz hanedir. Amma asla Urum lisanı bilmeyip, batıl lisanı bilirler" şeklinde bahseder.*

Periskop, Theofanis, Menendros gibi bazı Bizans tarihçileri Karadeniz'in kuzey sahillerinde Hun, Saragur, Ugor, Onugor, Bulgar, Peçenek, Kuman, Hazar Türk kavimlerinin varlığından bahseder.

Zeki Velidi Toğan "Karamanlıların (Akmanlar)", Hoca Ahmet Yesevi tarafından lanetlendiğinden bahsederek, Ahmed Yesevi'nin öldürülen oğlu İbrahim için bunu Karamanlıların yaptığını şüphelendiğini, oğlundan sonra halk arasında anlatılan efsanevi özelliklerdeki ineğinin öldürülmesinde Karamanlıları suçladığı ve bu yüzden, bunlara Tanrı'nın yurt ve devlet vermemesi için intizarda bulunduğunu yazmaktadır (3) Ali Bademci; Karamanlılar Rum Veya Ermeni mi?, 19 Kasım 2014, Haberiniz.com)

Doğu Roma İmparatoru I. Konstantin'in annesi Hıristiyanlığı kabul etmiş, Kudüs'e Haç seyahati dönüşünde de adamlarına "Kutsal Haç "arattırıldığını, aramaların sonunda kutsal haçın üç küçük parçasını bulduğunu söylemiş. Bu üç parçadan birini Kudüs'te bıraktığını yanında getirdiği iki parçanın birisini Roma'ya gönderdiğini diğerini Konstantinopolis'e getirdiğini iddia ederek oğlunu Hıristiyan olmaya ikna etmeye çalışmıştır. Konstantin'in Hıristiyanlığı kabulü bundan daha sonra Bulgarlarla yaptığı savaş sırasında gördüğü bir rüyaya bağlanır. Savaşı kazandıktan sonra İznik'te düzenlenen bir törenle Hıristiyan olmuştur.. Kendisi Hıristiyan olmadan önce

Hıristiyanların serbestçe ibadetlerini yerine getirmelerine ilişkin kararını uygulamaya koymuşsada Hıristiyanlığın devlet dini olarak resmîyet kazanması I.Theodosius(379-391) döneminde gerçekleşmiştir.Hıristiyanlığın devlet dini olarak kabulünden sonra diğer dinler yasaklanmış öncelikle pagan inançlara sahip çok tanrılı toplulukların zorla Hıristiyanlaştırma dönemi başlamıştır.Heraklius döneminde de(610-614) Doğu Roma İmparatorluk dili Latince yerine Yunanca resmi dil olarak kabul edilmiş,İmparatorluk sınırları içerisinde yaşayan halklar arasında Yunanca yaygınlaşmıştır.

Ortodoksların Ayasofya’da düzenlediği ayin sırasında Papa’nın görevlendirdiği ,üç papaz tarafından Kilise kürsüsüne aforozlu boğa başı ve aforoz kağıdının asılmasıyla Ortodoks Roma aforoz edildi.(1054) Katolik Roma’nın Ortodoksluğu aforoz etmesi, kiliselerin ayrışmasında etkili olmuştur. Türklerin Ortodoks hamisi olarak görülmesinde ve Ortodoks kiliselerini Katolikler karşısında destekleyici rolü benimsemesinde etkili olmuştur.

M.S.V yy.da Bizans ordusuna katılan Peçenek,Uz,Kuman Türklerinin hıristiyanlığı kabul etmeleri şartıyla Anadolu’ya yerleştirilmişler ve Bizans tarafından idari,askeri,diplomatik ve dini alanlarda görevlendirilenler olmuştur.Ayrıca Aynaroz(Athos)’daki manastırlardan biri Kutulmuş Manastırı ismini taşımaktadır.Balkanlar,Beserebya, Odessa çevresinde Türkçe konuşan Ortodoks Hıristiyan topluluklara rastlanılmaktadır.Yunanistan’ın Veria bölgesinde Meliki ve Koman isimleri taşıyan yerleşim birimleride bulunmaktadır..(4)Karamanlılar:Bin 960,Maria Stamova; Çok Dillilik Açısından Gagavuz Türkleri,,Çağdaş Türklük Araştırmaları Sempozyumu(2002),5Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları,No:395,Ankara 2004,sh.183,185 Yonca Anzerlioğlu:Karamanlılar,Urular Ve Gagavuzlar Arasında Tarihsel Ve Sosyo Kültürel Bağlar Varmıdır,,,Çağdaş Türklük Araştırmaları Sempozyumu(2002),Ankara 2004,sh.221,231

Eckmann’a göre 1553-1555 yılları arasında İstanbul ve Anadolu’ya seyahat eden Hans Dernshwam’ın seyahatnamesinde Caramanos(Accusativus)şeklinde Karamanlılar anlatılmaktadır.Yedikule yakınlarına yerleşmiş olan bu topluluk Karamandan gelmiş Ortodoks Hıristiyanlardır.Yunanca bilmeyen Karamanlılar Türkçe konuşmaktadırlar”Kiliselerinde ayinlerini Yunan dillerinde yapmayıp Türkçe konuşurlar”(5)Mustafa Ekincikli,Karamanlı Ortodoks Türkler,Ankara 1998,s.137 ,Yalçın Öcal,Tarihin Işığında Gayrimüslim Türkler,İstanbul,2004,s.15-16) 1551’de Fransız gezgin Nicolas Do Nicolay,”Muhteşem Süleymanın İmparatorluğu’nda adıyla yazdığı Anadolu Seyahatnamesinde,Kitabının son kısmında Karamanlılardan bahsetmektedir.Karamanlılar hakkındaki bilgiler arasında Tugrul Bey zamanında Anadolu’ya gelen Türk topluluklarıyla geldikleri;Rum Türkmenlerin,Karaman ve Eşrefoğullarının 20.000 çadırdan oluşan kalabalık bir kitle halinde Anadoluya yerleştiği bilgisi verilmektedir.(6)Mustafa Ekincikli,a.g.e.s.130-138) Karamanos denilen ve Karaman’dan geldiği belirtilen topluluğa Evangelinos Misaelidis, bu ismin,Sultan I.Murat tarafından kullanıldığını ”Karamanlı ustalar getirin”sözlerinden sonra Karamanlı ifadesinin yaygınlaştığını yazmaktadır.Doğu Roma(Bizans) kaynaklarında Karamanie denilen topluluktan bahsedildiği, Edouard de Muralt’ın”;Essai de Chronographie Byzantine pour Servir a’l Examen des Annales du Byzantine Empire et particulièrement Des Chronographes Slavons” isimli eserinde rastlanmaktadır.(Doğu Roma İmparatorluğunu Bizans olarak adlandıran bu iddia Türklerin İstanbul’u fethinden 98 yıl sonra ortaya atılmış ve Molier’in tiyatro eserlerinden sonra yaygınlaşmıştır)

1124 tarihli savaşta birçok Türk esir alınarak Hıristiyanlaştırıldığı,I.Haçlı seferinin ardından I.Aksios döneminde 2000 kadar Türk'ün Adalara yerleştiği de bazı kaynaklarca yazılmaktadır. İstanbul'un Latin hakimiyeti altında olduğu dönemde Edirne'ye 1205 tarihinde saldıran Ulahya(Eflak) ve Karamanie krallarından bahsedilmektedir.1034 tarihinde Alaşehir(Philedelpia)'ya kuşatmasında Türklerin takviye kuvvetlerini engellemekle Bizans tarafından görevlendirilen Alişir isimli kişinin komutasındaki Karamanie kuvvetlerinden bahsedilmektedir.

M.S.V yy.da Bizans ordusuna katılan Peçenek,Uz,Kuman Türklerinin hıristiyanlığı kabul etmeleri şartıyla Anadolu'ya yerleştirilmişler ve Bizans tarafından idari,askeri,diplomatik ve dini alanlarda görevlendirilenler olmuştur.Ayrıca Aynaroz(Athos)'daki manastırlardan biri Kutulmuş Manastırı ismini taşımaktadır.Balkanlar,Beserebya, Odesse çevresinde Türkçe konuşan Ortodoks Hıristiyan topluluklara rastlanılmaktadır.Yunanistan'ın Veria bölgesinde Meliki ve Koman isimleri taşıyan yerleşim birimleride bulunmaktadır..Komnenus Hanedanının başkomutanı Ionnes Aksukos Türk asıllıdır.I.Haçlı seferinin ardından I.Aleksios döneminde 2000 kadar Türk'ün Adalara yerleştiği,1124 yılında yapılan savaşta birçok Türk esir alınarak İmparatorluk topraklarına yerleştirilerek Hıristiyanlaştırıldığı da yazılmaktadır..

Büyük Yunan Ansiklopedisi, Turkopol maddesinde: Bizans askeriyesine mensup olan,sonradan Hıristiyanlaştırılmış,paralı Türk askerine verilen isimdir derken,Alexis Savvades Turkopollerin,Türk kökenli,Müslümanken Hıristiyanlaşan,Bizans askeri birliklerinde paralı askerlik yapan ve Grek kadınlarla evlenenlerin çocuklarından oluşan askeri birlikler olduğunu iddia etmektedir. Türkçe konuşan "Turkofan"Ortodokslar hakkında 1437 yılında toplanan Batı Kilise tarihine ait Basle konsili'ne sunulan ve Latince olarak hazırlanan raporda:"Türk kafirlerin kıyafetlerini giyen din adamlarının, piskoposların ve baş piskoposların Anadolu'da değişik yerlerde dolaştıklarına,Türkçe konuştıklarına,ve ibadet ve vaazın Türkçe verildiğine dikkat çekilmektedir." Kiliselerin bazılarında ibadetlerde Yunancanın yanında vaazların Türkçe verildiğinden bahsedilmektedir(7)Vryonis Speros,*The Decline of the Medieval Hellenism in Asia Minor and Process of Islamization from 11.th. through the 15. Centuries*,Los Angele 1971,s.452-453.,Yonca Anzerlioğlu,*Tarihi Verilerle Karamanlı Ortodoks Tarihi,Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*,s.51,sh.179.,Mustafa Ekincikli,a.g.e,s.137.) ,Sebahhatin Yaşar, *Son Kirifos Romanında Türk Ve Yunan Milliyetçiliği Osmanlı Gayrimüslimlerinde Milliyetçiliğin İç Etkenleri*,Türk Yurdu,Mart 2012,Sayı:295)

Büyük Selçuklu ve Anadolu Selçukluları zamanında Türklerin büyük çoğunluğu Müslümanlığı kabul ederek, gelenlerle kaynaşmış varlıklarını devam ettirmişlerdir. Anadolu Selçuklularının Moğol istilası sonunda yıkılması üzerine kurulan Beylikler arasında yapılan mücadelelerde, Osmanlı Beyliği sınırlarını diğer beylikler aleyhine genişletmiştir. Osmanlı Devleti'nin Anadolu'da hakimiyet kurma mücadelesinde, Karamanoğlu Beyliği, Fatih Sultan Mehmet tarafından Osmanlı topraklarına katılmış ve Karamanoğlu Beyliğinin toprakları " Vilayeti Karaman " olarak adlandırılarak vergi toplanmaya başlanmıştır..

Yavuz Sultan Selim I. tarafından Deraliye'ye getirilen Sinesonlu'ların Karamanos (Karamanı) olarak adlandırılan Hıristiyan Türklerden oldukları ,incelediğimiz nüfus tahrir defterlerinde"Togan(Doğan),Tufan,İşbir,(İşbara?,Eşber),Beyaz,Torasan,Tavil,

Azem,Ulaş,Serender,Karyağdı,Tatar,Tatoros,Nazlı..Aslan,Karagöz”adlarının bulunmasından anlaşılmaktadır¹

Kanuni döneminde yazılmış bir coğrafya kitabında Peru’dan bahsedilen bölümünde”Kaideleri ve yaşayış tarzları her ne ise zikrolunan tementiden memleketi gibi amel ederler.Ve bundan evvel bu Vilayetün halkı hepsi putperest idiler.Lakin haliya Hispanya tayfasından dil ve kaide öğrenmiş.Ve nice ki Anadolu’nun ve Karaman’ın halkı dahi Türk tayfasından aynı şekilde(hemçünan) dil ve kaide öğrendiler denilmektedir..(8) Hayrullah Kaya:Karamanlıca Bir Esere Göre Karamanlıca’da Arapça ve Farsça Kelimeler,Turkish Studies,volume3/3 Spring 2008,sh.482,483).Buna göre Osmanlı yazar tarafından bahsedilen toplulukların putperest olarak değerlendirilip dil ve yaşama tarzlarını Osmanlı idaresinde geliştirdikleri iddia edilmektedir.İslamiyeti benimseyen Türklerin bu din dışında kalan inançları değerlendirmesine bir örnek olan bu değerlendirme aynı zamanda Anadolu’da Karamanlılar arasında farklı inançların olduğunun izahıdır..Ayrıca Kanuni döneminde yazılan bu kitaptaki bu bölüm Marko Polo’nun burada Karamanlı Türkmenler yaşar sözleriyle çelişmekte isede Marko Polo’nun gezi notları tarih olarak daha eskidir.

Yunan isyanları sırasında bu isyanları destekleyen Fener Rum Patrikhanesinin bu faaliyetlerine göz yummayan II.Mahmut , Ortodoks Karamanlı Türklerle yakın ilişkiler kurarak, Karamanlı kiliselerinin tamir ve inşasına izin vermiş ve yardım etmiştir. Yunanistan’ın bağımsızlığının kabul edilmesinden sonra kendisine tabi Ortodoks cemaatleri Yunanlılaştırmaya çalışmıştır.(Konstantin’in Hıristiyanlığı serbest bırakmasından sonra Heraklius Yunan harfleri kullanılmıştır.).Fener Rum Patrikhanesinin Etniki Eteryay Cemiyeti faaliyetleriyle Yunanistan’ın bağımsızlığını ve Megalo İdeallerini destekleyen faaliyetlerinden ve kiliselerde Yunanca ibadet ve ayinlerin yapılmasını istemesinden rahatsız olan Kumkapı ve Longa’da oturan Karamanlılar,1870 tarihinde başlarında piskoposları olduğu halde kiliselerde Yunanca tören ve vaaz verilmesini isteyen Fener Rum Patrikhanesi’nin bu kararına karşı direnmiştir.Patrikhane bu direniş karşısında Osmanlı Hükümetinden yardım istemek zorunda kalmıştır. Karamanlı Türk Ortodokslar, zaman zaman Patrikhane’nin kararlarına itiraz ederek Osmanlı Hükümeti’ne müracaat ediyor ve kiliselerindeki dini törenlerin Türkçe yapılmasını ve bir Türk kilisesi kurmayı dile getiriyorlardı. Bu isteklerine olumlu cevap alamayan Karamanlıların II. Abdülhamit’e de müraccat ederek Fener Rum Patrikliğinden kiliselerinin ayrılmasını istemişlerdir..(9)İbrahim Erdal,Türk Basınına Göre Ortodoks Türklerin Milli Mücadeledeki Tutumu,Atatürk Yolu Dergisi,Mayıs-Kasım35-35.sayılar,s.333-343 ....Bülent Atalay,Fener Ortodoks Rum Patrikhanesi’nin Siyasi Faaliyetleri(1908-1923), Tarih Ve Tabiat Vakfı Yayınları,İstanbul 2001,s.186....,Zekeriya Türkmen,İstiklal Harbi Yıllarında Türk Ortodokslarının Fener Rum Patrikhanesine Karşı Yürüttükleri Propoganda Faaliyetleri,Askeri Tarih Bülteni 24/46,Şubat 1999,s.71, ,Sebahhatin Yaşar, Son Kirifos Romanında Türk Ve Yunan Milliyetçilik)

Karamanlı Türk Ortodokslarıyla diğer Türk Ortodokslarını Fener Rum Patrikhanesi Anadolu Rumları olarak adlandırmış, Amerikalı misyonerler (Board misyonerleri) dini açıdan bağlı oldukları Ortodoks kilisesinin yazısı olan Yunan alfabesini kullandıkları

halde Türkçe konuşan ve konuştukları Türk dilini Yunan harflerinden daha farklı bir şekilde”Karamanlca” yazan Karamanlı Türk Ortodokslarını Fener Rum Patrikhanesinin adlandırdığı gibi Anadolu Rumları olarak adlandırıp Protestanlığı yaymak için Karamanlca İncil hazırlayıp bastırmışlardır.(10)Bülent Atalay,Fener Ortodoks Rum Patrikhanesi'nin Siyasi Faaliyetleri(1908-1923),Tarih Ve Tabiat Vakfı Yayınları,İstanbul 2001,s.186-)

Karamanlı Türk Ortodokslarının Türk İstiklal Savaşı yıllarında Fener Rum Kilisesinin Yunan işgalini destelemesinden duydukları rahatsızlığı dile getirerek Milli Mücadeleyi desteklemeleri ve Türk Ortodoks kilisesi kurmak istekleri bilinmektedir. Papa Eftim öncülüğünde birçok kilise cemaati tarafından desteklenen bu teşebbüs, yayınlanan Anadolu Sedası gazetesi ve gönderilen telgraflar dile getirilmiştir.

30 Ocak 1923 tarihinde imzalanan Mübadele Antlaşması öncesi buna karşı çıkarak mübadeleyi kabul etmediklerini ,Yunanistan'a gitmek istemediklerini sürekli olarak anlatmışlardır.”Anadolu’da Mecburi Mübadele’nin Türk Ortodokslara Şümulü Var mıdır?.....Biz Türk Ortodoksları,ırken Türk olduğumuz tarihen sabittir.Lisan ve âdât ve âdap ve muaşşerâtımız yine Türk’tür.Şu itibarla irkiyetleri Türk olmayan ve yalnız Türk tabiiyetinde bulunan diğer Rumlarla kabil-i kıyas değiliz.Bizim ekalliyetlerle hiçbir münasebetimiz yoktur. Doğrudan doğruya Türk İslâmların ekseriyeti dahilinde aynı ırka mensup ve yalnız din noktasından Ortodoksluk mezhebine saikiz. İşte bu menşe-i ırkıyemizi,aslımızı,lisanımızı tefsir ve ezhan ederek,ol suretde Türk İslam kardeşlerimizle birlikte Türk vatanının selamet ve saadetiigaye-i ulviyesinde aynı fikir ve hiss-i mütefekkir ile ve mütehassıs-ı yek vücut olarak yaşamaya karar verdik.Doğup büyüdüğümüz ana topraklarımızdan başka bize külliye yabancı ve ahlak ve âdâtımıza,lisanımıza gayri muvafık muhitlerde,topraklarda yaşayamayız ve yaşamamızın da kabiliyet ve imkanı yoktur.(11)İstamat Zihni,Anadolu Ortodoksluk Sedası,29 Temmuz1339/1923,No:2)Anadolu’da Ortodoksluk Sadası(29Temmuz 1922) Fener Rum Patrikhanesini ve işgalleri kınayan Türk Ortodoks Cemaatinin ruhani temsilcileri ve Murahhasları arasında Nevşehir Türk Ortodoks Cemaati Murahhası Gündürlüoğlu Anarkius ve Ürgüp Türk Ortodoks Cemaati Murahhası Hacı Efimoğlu Efdal’da bulunmaktadır..

Özetle: Türklerin 1071 Malazgirt Savaşı öncesinde Anadolu’da buldukları Malazgirt savaşı sırasında Bizans ordusunda görev yapan Türk askerlerinin savaştıkları ordunun Türk ordusu olduğunu anladıkları anda saf değiştirerek Sultan Alparslan tarafında savaşa katılmaları, Türk bilincine sahip olduklarının göstergesidir .Malazgirt savaşı sonrasında Anadolu’da hakimiyetlerini her geçen gün arttırarak devlet kuran Türkler, Bizans ordusunda görev yapan Türk boyları ve yine Bizans hakimiyeti altında yaşayan Hristiyan Türklerin sağladığı destekle daha da kuvvetlenmiştir. Anadolu Selçuklu ve Osmanlı hâkimiyetleri altında yaşamaya başlayan Türklerin bir kısmı Müslümanlığı kabul etmişse de, Hristiyan Türklerin bir kısmı da varlıklarını Hristiyan Ortodoks olarak devam ettirmiştir.

Moğol istilası(Hülagü ve Timur) sırasında ve sonrasında Hristiyan, Manihesit ve Budist bazı Türk , Tatar ve Moğol topluluklarının Anadolu’ya yerleştirilmesinin yanısıra eski Göktanrı inancına sahip Türk boylarında Anadolu’ya gelerek yerleştiği bilinmektedir.Bunların bir kısmı zamanla Müslüman olurken, bir kısmı eski dinlerine bağlılıklarını sürdürmüşlerdir. İç Anadolu’da Nevşehir-Kayseri-Niğde-Tokat-Ordu çevresine yerleştirilen Tatar -Türk boyları arasında”Maniheist” inancına sahip Türklerin zamanla Müslümanlığı benimsedikleri, bununla birlikte Gayrimüslim-Hristiyan- Türk topluluklarında Türk hakimiyeti altında hayatlarını sürdürmeye devam ettikleri görülmektedir..Kur’an’da 30’uncu sure olan “Rum “suresinden dolayı Anadolu’da

yaşayan topluluklara (Müslümanların haricinde)Rum(Romalı) adı verilmiş bu yüzden Türk Ortodoksları da kendilerini bu adla adlandırmışlardır.”Gerçi Rum isek de hurufumuz Yonanicce denilmesi,(Roma(Rum) bu sebebledir.Kendilerini tanımlarken Yunan olarak değerlendirmemişlerdir..Türk Ortodoksları bağlı oldukları kiliselere kayıt edilirken baba adlarına göre kayıt edilmektedir.(12).

Lozan Barış görüşmeleri sırasında İsmet İnönü'nün” 50.000 Türk Ortodoksu Müslümanlarla eşit yaşamak istediklerini dile getirmektedirler”, sözleri Anadolu'dan ayrılmak istemeyen Türk Ortodokslarının durumlarını özetlemektedir. Buna rağmen mübadele meselesi dine dayalı zorunlu yer değişimini esas alarak imzalanmıştı. Bunun sonucu olarak Türk Ortodoksları Yunanistan'a gönderilirken, Yunanistan'da yaşayan Müslüman Türklerle birlikte, Yunan, Slav ,Arnavut,Pomak,Bulgar,Ulah vd. Müslümanlar etnik kökenlerine bakılmaksızın mübadeleye tabi olmuşlardır..Yunanistan'ın almak istemediği Arap ve Arnavut Ortodoksları meselesi daha sonra çözüme kavuşturulmuştur..

Kapadokya'yı Hellenleştirme Faaliyetleri Ve Mübadele

Yunanistan Devleti'nin kurulmasından sonra Fener Rum Patrikliği ve Yunan Hükümeti tarafından Kapadokya bölgesinde yaşayan Türkçe konuşan Ortodoks Hıristiyanları “Hellenleştirme planları yapmıştır. Gizli planlarını kiliseler zengin ve eğitilmiş Rumlar ve onların kurduğu örgütler vasıtasıyla uygulamaya koyan Fener Rum Ortodoks Kilisesi “ Yunanistan'ın Bizans'ı yeniden diriltmek Yunan devletinin sınırlarını genişleterek bütün Anadolu'ya sahip olmak” şeklinde özetlenen bu planları”Megalo İdea”Büyük ideal olarak adlandırılmıştır.Anadolu'da gayrimüslimler arasında yaygınlaştırılan ayrılıkçı fikirler Fener Rum Patrikhanesi tarafından kışkırtılarak desteklenmiştir..Batı Anadolu ve Marmara sahillerinde yaşayan gayrimüslimler arasında oldukça taraftar bulan” Osmanlı Devleti yıkarak Yunanistan'a katılmak” fikir ve faaliyetleri Anadolu'nun diğer yerlerinde yaşayan Gayrimüslimler arasında da yaygınlaştırılmıştır.

I.Dünya Savaşı sonrasında Anadolu'nun işgali ile başlayan olaylar zincirinde Gayrimüslimler işgalcileri destekleyerek onlarla işbirliği yapmışlardı. Müslümanların çektiği acılara seyirci kalmaları ,düşman kuvvetleriyle beraber Osmanlı devletine karşı silahlı mücadeleye kalkışıp Müslümanların öldürülmesi ,yerlerinden yurtlarından göç zorlanmasında önemli rol oynayan gayrimüslimlerin çoğu Yunan askerlerinin Anadolu'dan geri çekilirken” yaptıklarının karşılıksız kalmayacağı cezalandırılacakları korkusuyla “geri çekilen Yunan ordusuyla birlikte hareket ederek

Anadolu'yu terk etmeye başlamışlardır.” Yunanistan'a Anadolu'dan göç edenleri yerleştirmek, barındırmak ve doyurmak Yunan hükümetini zor durumda bırakmış bunun üzerine Yunanistan'daki Müslümanlarla Anadolu'daki Ortodoks gayrimüslimleri değiş tokuş esasına dayanan “mübadele” istemiştir. Lozan görüşmeleri sırasında yapılan görüşmelerde mübadelenin zorunlu olması kararı verilmiş. Bu kararın uygulanması için mübadele sözleşmesi imzalanmıştır. 30 Ocak 1923 tarihinde Türkiye ve Yunanistan tarafından Lozan Barış Antlaşması görüşmeleri sırasında imzalanan ”TÜRK VE RUM AHALİ MÜBADELE SÖZLEŞMESİ” dini inanç esasına dayandırılan nüfus değişimini temel almıştır. Bu antlaşma şartlarına göre. Anadolu'da yaşayan Ortodoks Hıristiyanlarla Yunanistan'da yaşayan Müslümanların yaşadıkları topraklardan zorunlu göçe tabi tutularak yeni yerleşim yerlerine gönderilmeleri .”Mayıs 1923 tarihinden itibaren, Türk arazisinde mütemekkin Rum Ortodoks dininde bulunan Türk tebası ile Yunan arazisinde mütemekkin Müslüman dininde bulunan Yunan tebasının mecburi mübadelesi icra edilecektir. Bu eşhasdan hiçbirisi mezkur hükümetlerin müsaadesi olmadıkça ne Türkiye, ne de Yunanistan'da tekrar ihtiyarı ikamet edemeyecektir.” .Antlaşma şartlarını uygulayan her iki hükümet isteğe bağlı olmayan mübadelede, mübadil kişilerin o zamana kadar yaşadıkları yerlerde sahip buldukları mal ve mülklerin gidilen ülkede karşılığı olarak dağıtım yapılacak mal ve mülklerden faydalandırılması da kararlaştırmıştı. Düzenlenen” Mal Tasfiye Talepnameleri”çerçevesinde toplulukların değişimi gerçekleşirken, bu toplulukların yerleştirildikleri yerlerde mal dağıtımında sağlanmıştır.

Kapadokya'nın Karamanlı Türk Ortodoks Köyü Sinason(Mustafapaşa)

Yunanistan Devleti'nin kurulmasından sonra Fener Rum Patrikliği ve Yunan hükümeti tarafından Kapadokya bölgesinde yaşayan Rum ve Türk Ortodoks Hıristiyanları “Hellenleştirme planları yapmıştır. Gizli planlarını kiliseler zengin ve eğitilmiş Rumlar vasıtasıyla uygulamaya koyan Fener Rum Kilisesi, “Bizans'ı yeniden diriltmek, Yunan devletinin sınırlarını genişleterek bütün Anadolu'ya sahip olmak” şeklinde özetleyeceğimiz bu planları ”Megalo İdea” Büyük ideal olarak yaygınlaştırmaya çalışmıştır. Fener Rum Patrikhanesi gayrimüslimler arasında yayılan milliyetçi ayrılıkçı faaliyetleri destekleyerek, Orta Anadolu'da Türk Ortodokslarını Hellenleştirmek” amacıyla bazı köyleri adeta bir üs olarak seçmiştir.. Fener Rum Patrikhanesi ve onun güdümündeki papazların seçtiği köyler arasında Sineson köyü önemli bir yere sahiptir...

Sinason adının:Sinuwa-Assos kelimelerinden oluştuğu Sinesos-Sinason adının Doğu Roma öncesi Anadolu dilinden devralınan Luwice-Luwiden geldiği ,kelimenin Güneşin şehri anlamında olduğu iddia edilmektedir. Asurların Ay tanrısının adı Sin'dir.Asurların kullandığı yazı dilinin Luvi ve Hititiçe'den etkilendiği pek çok kelimenin Asurcaya geçtiği bilinmektedir.Sinason isminin ay tanrısı Sin'den geldiğini de söylemek mümkündür.

*Ürgüb'e 5 km mesafede yeralan köyün Ortaçağ'daki adının Asuna olduğunu yazan Alman seyyah II.Rolt çevredeki bazı kiliselerin adınıda vermektedir(13)
II.Rolt,Kleinasiatische Denkmäler aus l'sidien,Pamphylien,Kapadokkien und Lykien,Leipzig,1908,s.238-239.*

Sineson Müslümanları ;köylerinin ilk bilinen tarihi isminin Taşkaya Köy(Taş Köy) olduğunu ileri sürmektedir.Eski zamanlarda sık sık eşkiya baskınlarına uğrayan köylerden biride Taşkaya köyüdür.Bu köy aynı zamanda çevre köylerinde uğrak yeridir.Sineson köyüne gelen Müslümanlarla ilgili verilen bilgi şu şekildedir.” Tarih tam olarak bilinmemekle birlikte köyün yakınlarına gelen bir Müslüman topluluğu önce bugün Damnamaz olarak adlandırılan yere yerleşmiştir..Bu Müslüman topluluğun geldikleri yerde çıkan bir anlaşmazlık sonucunda kan davalılarından uzaklaşmak için Taşkaya köyü yakınına geldikleri ve yerleştikleri yerleştikleri yere hemen bir mescid yaparak (buraya dam-namaz fotosu koyulacak) namaz kaldıkları(İlk Cuma Namazı) ,bu yüzden de buraya Damnamaz adının verildiği anlatılmaktadır..Damnamaz'a yerleşen Müslümanlar, kısa sürede kendilerine evler kurup, tarlalar açarak yaşantılarını sürdürür zamanla sayıları artar..İlk geldiklerinde 16 veya 17 aile reisinin bulunduğu, (hane olabilir) köyde yaşayan Hıristiyan Türklerle iyi geçindikleri ve kaynaştıkları anlatılmaktadır..Müslüman topluluğun köye yerleşmesi hakkında da anlatılanlar özetle: Taşkaya köyüne yakın Kara Kilise köyünün sık sık eşkiya baskınlarına uğradığı ,arazilerine, bağ ve bahçelerine bu baskınların zarar verdiği, köylerini nasıl koruyacakları konusunda çözüm arayan Kara kilise köyünün sakinleri tarafından iki köyün(Taşkaya ve Karakilise) birleştirilerek, kendilerinin Taşkaya köyüne kabulünü teklif ederler..Bu teklif üzerine 15 hane bir nüfusa sahip Taşkaya köylüleri gelmek isteyen Kara kilise köyü sakinlerinin 17 hane olması yüzünden, köyle ilgili alınacak kararlarda kendilerinin sayıca az olmalarından etkili olamayacaklarını ileri sürerek sayılarını Damnamazda yaşayan Müslümanlarla arttırmayı düşünürler ve burada yaşayan 17 haneyi kendilerini desteklemeleri karşılığında köyde yaşamaya davet ederler.Damnamaz Müslümanları kendilerine iletilen bu davet üzerine yaşadıkları yeri bırakıp köye taşınırlar.Böylece Taşkaya köyünün nüfusu 32 veya 33 haneye ulaşır.Köy ileri gelenleri bundan sonra Kara Kilise köylülerinden isteyenlerin köyelerine yerleşmesine müsaade ederler..Bir süre sonra(kesin bir tarih bilinmiyor)Taşkaya köyü sakinleri köyün ismini köylüleri bir araya getiren papazın adından dolayı Sineson olarak değiştirirler..(14)Mustafapaşa köyünden Hüseyin Polat tarafından nakledilmiştir.)

KAYSERİ SANCAĞI ARABSUN'a Tabi-ÜRGÜP KAZASINA BAĞLI MÜBADELE KÖYÜ “SİNESON-MUSTAFA PAŞA” NÜFUS DEFTERLERİ ARAŞTIRMASI(1757-1761-1754)

Osmanlı Devleti kayıtlarında yazılı eski köy olan Sineson köyü arşiv belgeleri arasında 1530 tarihli ve 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman Ve Rum Defterinde kayıtlı köylerden biri olan Sineson köyüdür. Bu defter kaydına göre” 14 hane Müslüman, 200 hane Gayrimüslim kaydı bulunan köy Niğde –Ürgüp'e bağlı köylerdendir...(15)878/1530)Tarih ve 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman Ve Rum Defteri, Ankara 1996,sh.179,182)

Sineson'lu Ortodoks Karamanlıların etnik kökenleri üzerine yapılan tartışmalar” Türk Hıristiyanı mı –Rum Hıristiyanı mı? “olduklarına ilişkindir. Bazı araştırmacılar Rum(Roma) Ortodoks kültürlerini koruyarak yaşadıklarını ileri sürerken,

bazı araştırmacılar ise onların Ortodoks inancına bağlı Türkler olduklarını ileri sürmektedirler. İncelediğim nüfus defterlerinde reaya yazılırken ilginç bir yazım dikkatimi çekti. Sineson köyünün yazıldığı “Karye-i Sineson tabi-i Arabsun Der Liva-i Ankara Karamaniyan” sayfasında” Lula, Karye-i Sineson tabi-i Arabsun Der Liva-i Ankara Karamaniyan Mahalli, Mahalle-i Gavre, Karye-i Sineson tabi-i Arabsun Der Liva-i Ankara Karamaniyan Mahalli; Mahalle-i Kablos, Karye-i Sineson tabi-i Arabsun Der Liva-i Ankara Karamaniyan Mahallisi ;Mahalle-i Yenimahalle” şeklinde yazılmıştır. Ayrıca Arabsunu’un nüfus defterinde kayıtlı bir Karamanlı Mahallesi de yazılıdır. Buna karşılık örneğın Uçhisar,Ortahisar vd .reayasında böyle bir kayıda rastlamadık.Diğer bir kayıta ise Sineson’dan” Boynu ince aşireti “olarak bahsedilmektedir(16)Başbakanlık Osmanlı.Arşivi, Kayseri ve Ankara Sancağı- Arabsun-Sineson Nüfus Defterleri ,1757)

Osmanlı Devleti’nin başkenti Constantinopolis(İstanbul)’da diğer Hıristiyan topluluklarından ayrıcalıklı bir konuma sahip olan Sinesonlular ticaret yaparak zenginleşirken kurdukları loncalar ile İstanbul’da Galata,Unkaparı,Tophane,Kuzguncuk,Ayazma,Yenicami,Samatya,Balıkpazarı,Kalafatyeri gibi mahallelerde koloniler halinde yaşamaktaydular. Babadan oğula geçen ve usta çırak ilişkisiyle sadece Sineson’dan Başkente(Deraliye) getirilen Sinesonlulara öğretilen ticaret,vemeslek hayati,havyar ticareti,yağ,keten ,bezir,balıkçılık,berberci,bakkalçı,manavcı,boyacı,vs.gibi meslekleri içine alan geniş bir yelpaze olarak tekellerindeydi.Ayrıca sanatkar , müzisyen, ressam vd. sanat dallarında ünlü sinesonlular bulunmaktadır. Bunlardan ressam Meletiadis kilise ve evlerdeki süsleme ve resimleriyle ünlüdür.Mitolojik ve askeri motifleriyle dikkat çeken ressam Venedik ve Roma’da resim eğitimi aldıktan sonra İstanbul’a dönmüş Sineson ve çevresinde yaptığı resimlerle ün kazanmıştı.(17)M.Sacit Pekak,Mustafapaşa(sinasos) ve Aziz Nikolas Manastırı,Edebiyat Fakültesi Dergisi,Cilt:25,Sayı:1,sayfa:199-202(Haziran 2008,M.Sacit Pekak; Kasaba ressamı.....)Sineson’lu Rizos’un yazdığı hatıratlarda anlattığı Sineson ve Sinesonlular bu konuda başlıca bilgi kaynağımız olmaktadır..İstanbul, İzmir, Bolu, Niğde, Nevşehir, Adana’da da ticaret yapan veya çalışmaya giden Sinesonlular nüfus kayıtlarında yazılıdır.(18)B.O.A.;Kayseri Liva –Arabsun Kaza-Sineson Karyesi nüfus Defteri,1757-1761) 987/ 1530 tarihli ve 387 numaralı” MUHÁSEBE-İ VİLÁYET-İ KARAMAN VE RUM DEFTERİ”

Anadolu’da yaşayan ve mübadele ile Yunanistan’a giden ve büyük çoğunluğu Türkçe konuşan Karamanlı Ortodoks Hıristiyanları Karamanlıların Türkofon yani Türkçe konuşan, dini ayin törenlerini Türkçe yapan fakat yazı dilinde Yunan alfabesiyle Türkçe yazan Rum(Roma) Ortodoksu olduklarını ileri sürmektedir.(Doğu Roma İmparatoru Latinceyi son kullanan kişidir.Bu dönnden sonra kiliseşerde ve resmi yazışmalarda Yunanca kullanılmıştır..) Yazı dili Ortodoks Anadolu kiliselerinin kullandığı dil olduğundan Türk Ortodoksların inanç dilini kullanarak yazmaları doğaldır.(I.Theodosius döneminde Doğu Roma’nın Hıristiyanlığı resmi din olarak kabul ederek diğer dinleri (pagam,çok tanrılı dinler) Buna en iyi örnek Müslümanlığın kabulünden sonra Türklerin kullandığı inanç dili olan Arapça alfabedir. Arapça alfabe ile Türkçe yazılan yazıya Osmanlıca denilmiştir. Arap harfleriyle yazmaları onların Türk olduğu gerçeğini değiştirmemiş buna benzer bir uygulama Doğu Roma alfabesi olarak kabul edilen Yunan alfabesiyle Türkçeye uygun bir yazı geliştiren ve bunu Karamanlıca olarak adlandıran Türk Ortodoks Karamanlılarda görölmesi doğaldır.(Osmanlı

ordusunda askerlik yapan Karamanlı Ortodokslar arasında Sineson nüfus defterinde Behram Ağa bölüğünde asker olanların isimleri yazılıdır..)

Rusların da kendilerine ait bir topluluk olarak nitelendirmelerinin dışında "Rusya'nın Karamanlı Sinesonlulara sempatilerinin kaynağı Varvakis ?adlı Yunanlının Osmanlı –Rus savaşı sırasında Çarlık Rusya'sı donanması hizmetine girerek gemisi ile Osmanlı donanmasının cephane taşıyan bir gemisini batırduğu , yaralı olarak Rus gemisi tarafından kurtulan bu şahsın, Rus Çar'ı tarafından huzuruna kabul edilerek kendisine çeşitli hediyeler verilerek ödüllendirildiği ve Çarın gemisinin yerine yeni bir gemi verme teklifini kabul etmeyen Varvakis'in havyar ticareti yapmak istediğini , bu isteğini kabul eden çarın Rusya'dan Avrupa ülkelerine Havyar ticaretini(sevkiyatı) yapma izni verdiği anlatılmaktadır.., İsteğinin kabul edilmesi üzerine muhtemel Rus uyruğunda İstanbul'a gelerek havyar ticareti ile uğraşan ve havyarı taşımak için yapılacak fiçuları Sinesonlulara yaptırıp onları havyar ticaretine teşvik eden Varvakis'in sayesinde havyar ticaretinin tamamıyla Sinesonluların tekeline geçmesini sağladığı anlatılmaktadır. (2 Simon.....?..)Çok kısa sürede zenginleşen ve elde ettiği paranın büyük bir meblağını Sinesonlulara kız okulu yapmaları için veren Varvakis'in Sinesonluların ticaret ve eğitim hayatındaki güçlerinin artmasını sağlamıştır..

Rusların Sinesonlular üzerindeki etkilerini Sinesonluların slav oldukları iddialarından çok Küçük Kaynarca Antlaşmasında Osmanlı sınırları içerisinde yaşayan Ortodoksların himayesini aldığı madde ve uyguladığı politikaya bağlamak daha doğrudur.. Hristiyan Türkler arasında önemli bir yere sahip Gagavuzlar (Gökoğuzlar) hakkında yazılmış makalede yer alan" 1902 yılının yaz aylarında Balkan yarımadasında Rus etnografi V.A.Moşkov'un araştırmaları Türk kökenli Karamanlılarla da ilgilidir. Moşkov'un İstanbul'da yiyecek pazarında karşılaştığı tüccarların çoğu Karamanlılardır. Ancak Türkçe konuşarak anlaşabildiği Karamanlıların akrabalarının Nevşehir'de olduğunu öğrenir. Moşkov bu araştırmalarında İstanbul Karamanlılarının dilini burada konuşulan Osmanlıca'dan farklı olduğunu, fakat bu farklılıkların küçük ayrılıklar olduğunu hissettiğini ileri sürmektedir. Kendisiyle konuşan Karamanlıların adetlerinden bahsetmektedir. Moşkov'la ilgili makalede Karamanlıların Paskalya Batramına(Bayramına) "Paska"ve Omina haftasına" Toma Hafta" dediğini, memleketlerinde şarkılarıyla yıl başını kutlamakta olduklarını, Hz.İsa'nın doğum bayramına" Küçük Paskelya" dediklerini ,Paskalya'da "Hristos Anesti" diyerek öpüşmeden bayramlaşmakta olduklarını. Geline Gagavuzlar gibi"Alduaklı" dediklerinden bahseden Moşkov, Karamanlıları Slavca konuşmayı unutmuş olarak değerlendirmektedir. Karamanlı Sinesonluların Nevşehirli oldukları hakkındaki bilgiler

oldukça dikkat çekicidir..(19) Maria Stamova:Çok Dillilik Açısından Gagavuz Türkleri,Çağdaş Türk Lehçeleri Sempozyumu,Ankara 2004,sh.183,Yonca Anzerlioğlu:Karamanlılar,Urumlar Ve Gagavuzlar Arasında Tarihsel Ve Sosyo Kültürel Bağlar Var mıdır?,Çağdaş Türk Lehçeleri Sempozyumu,Ankara2004,sh.221,231

Sineson köyüne ait diğer bir bilgi : Damsa Cami Vakfının mutasarrıfı Mevlana Sıddık veledi Mehmed Karahisari olup, Damsa Cami Vakfının gelirinin Sineson köyünün 1420 akçe gelirlerinden karşılandığı,1584'te 167 haneli köy olan Sineson köyü Damsa Camisi için 6000 akçe verdiği Vakıf Kayıt Defterlerinde yer almaktadır (20)İsmail Çiftçioğlu:Ürgüp'ün Taşkınpaşa(Damsa) Köyünde Karamanlı Devri Eserleri,Sosyal Bilimler Dergisi,sh.17,28, Fahri Çarkın,888/1483Tarihli Karaman Eyaleti Vakıf Tahrir Defteri,Vakıflar Dergisi)Damsa Cami Vakfına 6000 akçe gelir vermektedir(Mustafa Oflaz,16.yüzyıl Sonlarında Ürgüp Kazası,I.Uluslararası Nevşehir Tarih Ve Kültür Sempozyumu Bildirileri,Nevşehir 2011,s.322-329)

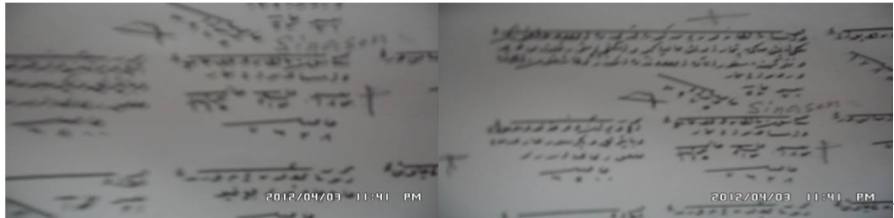
Ayrıca Konya,Kayseri,Niğde,Aksaray,İçel,Ereğli,Ermenek,Antalya,Muğla'ya kadar uzanan geniş bir sahayı oluşturan "Vilayet-i Karaman'a ait 1500-1600'lerdeki Tapu Tahrir kayıtlarına göre Sineson 10 Müslüman,70'i Hıristiyan toplam 80 vergi mükellefinin bulunduğu köydür. Vergisi"Çaşniğir Çelebi "adlı şahıs tarafından toplanmaktaydı.(21)İrene Beldiceanu-Steinherr,Osmanlı Tapu Tahrir Defterleri Işığında Bektaşiler-XV.-XVI.Yüzyıllar(Bektashi's In The Light Of Ottoman Deed And Tahrir Books(XV.-XVI.Centuries),Çeviren,İzzet Çıvıglı ,Bektaşilik Araştırmaları Dergisi,s.3,sh.158-159)

Hacı Bektaş Velayetname'sine göre Hacı Bektaş Hazretlerinin yaşadığı zamanda Sineson köyünde Hıristiyanların bulunduğu, Veli'nin kerametlerinin anlatıldığı Velayetnameden anlaşılmaktadır." Hacı Bektaş Veli ,Ürgüp'ten Kayseri'ye giderken yolu Sineson'dan geçer. Bu köyden karşılaştığı bir kadın, daha iyisini sunmadığı için özür dileyerek, Veli'ye çavdar ekmeği verir, "bizim toprağımızda hiç buğday yetişmez" der.Çavdar ekmeğini eline alan Veli'nin doğa-üstü güçlerini yansıtan cevabı gelir:" Bundan böyle çavdar ekecek ama buğday biçeceksiniz"(22)İrene Beldiceanu-Steinherr: a.g.m. ,s.3,sh.158-159)

Tapu Tahrir ve Muhasebe-i Vilayet –i Karaman ve Rum Defteri kayıtlarına göre Sineson nüfusunun çoğunluğu o tarihlerde Hıristiyandır. 1530(H.987)n tarihli Muhasebe defterinde Sineson'da 200 Hıristiyan ve 14 hane Müslüman bulunan kayıta Sineson köyünün Osmanlı'ya verdiği vergi miktarı: 7.500 kuruş olarak yazılıdır.Ayrıca Sineson yakınlarında bulunan(.....km) Damsa köyünde 2500 kuruş Mezraa vergisini Sineson köyüne ödemektedir.

(23) Cumhuriyet Arşivi, 1530 Muhasebe-i Vilayet-i Karaman-Rum İli Defteri ,Ankara 1996,C.I,sh.179-180-

Damsa Cami Vakfı: Ürgüp merkezindeki vakfın mutasarrıfı Mevlana Sıddık Veled-i Mehmed Karahisari olup, Sineson köyünden yıllık 1420 akçe geliri vardır.(24) Fahri Çarkın,888/1483 Tarihli Karaman Eyaleti Vakıf Tahrir Defteri, Vakıflar Dergisi, Mustafa Oflaz,16.Yüz Yıl Sonlarında Ürgüp Kazası, I.Uluslararası Nevşehir Tarih Ve Kültür Sempozyumu Bildirileri,Nevşehir 2011,s.322

BaşbakanlıkArşivi, 1530 Muhasebe-i Vilayet-i Karaman-Rum İli Defterinde Sineson köyü kaydı.

Konya Vilayeti 1312/1896 tarihli Salnamesinde, Arabsun kazasına bağlı Sineson köyünde Müslüman ve Gayrimüslimlerin toplam ev sayısı:624,Müslüman Gayrimüslim toplam nüfus:2711 olarak belirtilmiştir(Konya Vilayet Salnamesi,1896,s315)

1868 tarihli Konya Salnamesinde Nevşehir kazasında Hassa Dördüncü Alayın Piyade İkinci Taburuna bağlı Yedinci Yüzbaşı Ahmet Ağa Bölüğü” Boynuinceli Aşireti” kaydı bulunmaktadır .Sineson(1757) nüfus defter kaydında Sineson hakkında” Boynuince aşireti” kaydı vardır.(25)Konya Vilayet Salnamesi,1314,sh:315,B.O.A,Nfs.d:1717

1871 tarihinde Arabsun’a bağlı olan Sineson’un nüfusu 1004 ,hane sayısı 369,kazaya uzaklığı 3,Nahiye’ye uzaklığı 3 olarak verilirken, 1872 tarihli Salnamede aynı sayılar yer almaktadır. 1873 tarihli Salnamede nüfus 1004, hane 339 olarak verilmektedir.Konya Vilayet Salnamesi,1871)

Sineson köyü ile ilgili diğer belgeler: Arapsun’un Sineson karyesinde,Şakir Paşa(7-56-1321)tarafından inşa ettirilen”Hamidiye İbtidaisi ve Medresesine” yapılan tayinle ilgilidir(26)B.O.A.MFMKİT 707-56-1321)

-Sineson’da bulunan Şakir Paşa Medresesinde tahsilini tamamlayan 8 talebeye icazetnameleri verilerek hediyelerle taltif edildiği, Arabsun kazası Sineson Hamidiye Mekteb-i İbtidaiyesi muallimi Süleyman efendinin yerine Nazperver Kalfa Mektebi muallimi Mustafa efendinin tayini, Nazperver Kalfa Mektebi muallimliğine de Fatma Sultan Mekteb-i İbtidaiyesi diğer⁴Mustafa beyin tayin edildikleri ,Hamidiye İbtidaiyesi muallimleri İbrahim, Hasan ve Hamidiye müderrisi Hüseyin efendinin hacca gitmelerine izin verildiği(27)B.O.A.,D.MKF.d.30781-1223-S-24), ve Müslim ve Hıristiyan ahali arasında fesada sebebiyet verdiği ve yaptığı ahlaksızlık dolayısıyla Ürgüp Kaymakamı Selahaddin Bey tarafından görevden alınan Sineson karyesi Mekteb-i İbtida-i Hamid-i muallim-i evveli Süleyman Efendinin görevine ilişkin ahali başvurularının tahkiki(28)B.O.A,MF.MKT.1120-60-1327-R.286)

Daha önce Arabsun kazasına ilhak olunmuş olan Sineson karyesinin Ürgüp kazasına ilhaki(29)B.O.A.,ŞD.1720-23-1312-27-113),

-Nevşehir ile Ürgüp kazasının Sineson köyü ahalisine ,Tamsa köyünde Emir Taşgun Bey bin Emir Mahmud Bey’in bina eylediği cami mütevellisi tarafından yapılan müdahelenin, taadiyatının mahalinde şer ile görülmesi(30)B.O.A,C.EV.626-31580—31580-1189 Ca.09)

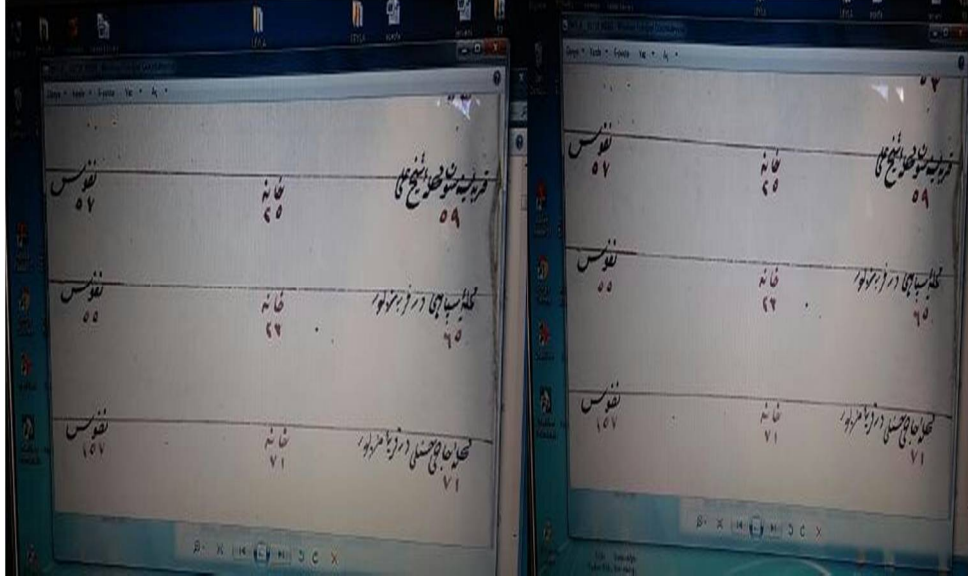
-Ürgüp’ün Sineson karyesinde Togancioğlu Vasil’in dul zevcesinin evine girip emval ve mücevheratını çalanların bulunamadığı ve bu konuda bazı ihbarlarda bulunduğu halde tahkikat yapılmadığı hk.(31)B.O.A.,DH.MUİ.54-1,52,1328M.14-6)

-Ürgüp kazasının Sineson karyesinde mutasarrıf olduğu bahçeye karye ahalisinden vuku bulan tecavüzden şikayeti havi Mina İstavropolo’nun telgrafının tahkiki(32)B.O.A.,”DH .MUİ,88,6,1328,R,13-2)

-Ürgüp,vilayetinin varoş ve köylerinde sakin olan keferenin isimleriyle haneleri adedini ve bunların cizyelerini gösterir I.Sultan Ahmed’in tuğrasına havi cizye defteri(33)B.O.A.,MAD.d.,14779,1014,N:29,

-Ürgüp kazasında sakin ahali-i İslamiyenin isimlerini ve bunların mutasarrıf oldukları emlak,arazi,ve hayvanatla senelik temettuatlarının miktarını ihtiva eden temettuat defteri(34)B.O.A,MAD.d.,20468,1260 Z.29)

Sineson köyüne ait diğer bir belgede ;Hıristiyan nüfusun Rum olarak kaydedildiği 1758 no'lu nüfus defteridir. Bu defterde mahalle ve köylerde bulunan Hıristiyan nüfus Rum hane ve kişi sayısı olarak kaydedilmiştir. Müslüman mahalle ve köy nüfus ve hane sayılarının bulunduğu bu defterde Sineson köyü ;

Sineson 1761(1262?) tarihli defterde mahallelerdeki hane(ev) ve nüfus sayısı ve verilen Cizye yüksek,orta,düşük kaydı veren kişi sayısı yazılıdır.

Yeni(Yani)AhrangelosMahallesihane:86,neferat:194,Cizyevrakı:Ala:50,Evsat:72,Edna:26

Kavre Mahallesi;hane:62,neferat:165,Cizye evrakı:Ala:45,Evsat:61,Edna:18

Lula Mahallesi;hane:100,neferat:237,Cizye evrakı:Ala:66,Evsat:57,Edna:28

Şeyh Ali Cemaati; neferat:16 , Sipahi;neferat:14 ,Hacı Hasanlı;neferat:43

“ “ “ “ : 23 , “ “ :18 , “ “ “ :47

“ “ “ “ :- 8 , “ “ :-9 , “ “ “ : 34

Yekun 46 41 124

Kivas Mahallesi hane,nüfus ve Cizye sayısı diğer mahallelerle birlikte Arabsun kazasının yazılı olduğu sayfada toplam içerisinde bulunmaktadır.

Arabsun Kazası;hane;156,neferat;518,Cizye evrakı:Ala:13,Evsat(Ta):192, Ta:86

Sinason Karyesi:hane;309,neferat;777,Cizye evrakı;Ala:206,Evsat(Ta):447,Edna:185

Bir diğer defterde,Nüfus fihrist 1758,Karye-i Sineson Mahalle-i Şeyh Ali;hane:25,nüfus:57.

Mahalle-i Gavre der karye-i Sineson;hane:62,nüfus:172

“ Kibos “ “ “ ;hane:61,nüfus:140

“ Lula “ “ “ ;hane:101,nüfus:240

“ Yeni “ “ “ ;hane:88,nüfus:216(35)B.OA.,NFSD:01761- 01758 nolu defter)

Konya Salnamesinde( )ise toplam nüfus; Nevşehir-Arabsun-Sineson:hane:239*,nüfus:1004 olarak kaydedilmiştir..(36)Konya Vilayet-i Salnamesi .....

SİNESON EĞİTİM

Sineson köyü nüfusunun başta İstanbul olmak üzere Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde yerleşmesinin sebebi ticaret yapmalarıdır. Ticaretle uğraşan Sinesonlular,

ailelerini İstanbul ,İzmir, Adana, Niğde, Samsun vd. şehirlere götürmüşler ve ticaret ilişkilerini sadece kendi köylülerine öğretmişlerdir. Örneğin: Sineson'dan yaşı küçük olan erkek çocuklar İstanbul'a getirilir ve çırak olarak belirlenen mesleklerde eğitilirdi.Serafim Rizos," ilkokulu bitiren erkek çocuklar seçilir.Bunlar yanlarında aile büyükleri olduğu halde İstanbul'a gönderilirken, yetim ve fakir çocuklar bir vekil ile gönderilirdi.Sineson'dan hareket etmeden önce Öğretmenleri ve Papazın dualarıyla köy meydanından uğurlanırlar.Fakir çocuklar önce boğaz tokluğuna çalıştırılır,meslek öğrendikten sonra belirli bir miktar maaş ödenirdi demektedir." Ayrıca Samsun'un Bafra ilçesinde siyah havyar yetiştiriciliği yapan Sinesonlular burada adeta küçük koloni oluşturmuşlardır.150 haneye ulaşan Bafra'lı Sinesonlular dışarıdan hiç kimseyi aralarına almayarak burada kapalı bir topluluk olarak yaşamışlardır..Varlıklı Sinesonluların, Sineson'da kalan kardeş veya akrabalarına evlerini devrederek veya birden fazla ev yaparak köyü imar etmişlerdir.. Bu evlerin bir kısmını kullanarak Ürgüp ve çevresinde ticaret yapmış ve tüccarları misafir etmişlerdir. Daha sonra köye gelen tüccar ve misafirleri ağırlamak amacıyla bir otel inşa ederek Sineson'u Ürgüp'ün önemli ticaret merkezi haline getirmişlerdir..Okullar yaparak eğitime önem veren Sinesonlular çevredeki diğer köylerin cazibe merkezi haline gelmişlerdir.. 1821 'de bir Okul yapılmış

1913(1329 Rumi)tarihli Osmanlı Maarif Salnamesinde"Arabsun, Ürgüp ve Nevşehir" kazalarındaki Gayrimüslim okulları hakkında:

Kaza Ürgüp:Mektebin ismi :Protestan İnas(Kız) Mektebi..Mektebin mensup olduğu cemaat:Rum..

Namına ruhsat verilmiş olan müdür-ü mesul:Heyet-i Ruhaniye..Mektebin derecesi:İbtidai(İlkokul)...Talebe adedi:Zükur(Erkek):40..İnas(Kız):25..Mektebin tarihi küşadı:1296(1880)..Ruhsatname tarihi:11 Şubat(1309(1893)

Mektebin ismi:Zükur(Erkek) Mekteb-i...Mektebin mensup olduğu cemaat:Rum Heyet-i Ruhaniye..Mektebin derecesi:İbtidai(İlk)..Talebe adedi:Zükur(Erkek):30..Mektebin tarihi küşadı:Namalum(Kuruluş tarihi bilinmiyor)..Ruhsatname:1 Şubat 1313(1897)

Mektebin ismi: İnas(Kız) Mektebi..Mektebin mensup olduğu cemaat:Rum..Namına ruhsat verilmiş olan müdür-ü mesul:Heyet-i Ruhaniye.. Mektebin derecesi:İbtidai(İlkokul)... Talebe adedi:Zükur(Erkek):yok..İnas(Kız):35... Mektebin tarihi küşadı:Namalum(Kuruluş tarihi bilinmiyor)..Ruhsatname:1 Şubat 1313(1897/1898-1 Şubat 1313 tarihi Miladi:13 Şubat 1898 tarihi olarak verilmiştir****)

Kaza:Nevşehir: Mektebin ismi :Milekobi Mektebi... Mektebin mensup olduğu cemaat:Rum..Namına ruhsat verilmiş olan müdür-ü mesul:Heyet-i Ruhaniye.. Mektebin derecesi:Rüşdi(Ortaokul).. Talebe adedi:Zükur(Erkek):40....Mektebin tarihi küşadı:Namalum(Kuruluş tarihi bilinmiyor)..Ruhsatname:8 Eylül1312(1896)

Mektebin ismi:İboş Yorgi Mektebi... Mektebin mensup olduğu cemaat:Rum..Namına ruhsat verilmiş olan müdür-ü mesul:Heyet-i Ruhaniye.. Mektebin derecesi:Rüşdi(Ortaokul).. Talebe adedi:Zükur(Erkek):30....Mektebin tarihi küşadı:Namalum(Kuruluş tarihi bilinmiyor)..Ruhsatname:8 Eylül 1313(1897)

Mektebin ismi:Panaya İnas Mektebi... Mektebin mensup olduğu cemaat:Rum..Namına ruhsat verilmiş olan müdür-ü mesul:Heyet-i Ruhaniye.. Mektebin derecesi:İbtidai-Rüşdi(İlkokul ve Ortaokul birarada).. Talebe adedi:İnas(Kız):30....Mektebin tarihi küşadı:Namalum(Kuruluş tarihi bilinmiyor)..Ruhsatname:1 Şubat 1313(1897)

Mektebin ismi:Zükur Mektebi(Erkek Okulu)... Mektebin mensup olduğu cemaat:Rum..Namına ruhsat verilmiş olan müdür-ü mesul:Heyet-i Ruhaniye.. Mektebin derecesi:Rüşdi(Ortaokul).. Talebe adedi:İnas(Kız):40....Mektebin tarihi küşadı:Namalum(Kuruluş tarihi bilinmiyor)..Ruhsatname:1 Şubat 1313(1897)

Mektebin ismi:İnas Mektebi(Kız Okulu)... Mektebin mensup olduğu cemaat:Rum..Namına ruhsat verilmiş olan müdür-ü mesul:Heyet-i Ruhaniye.. Mektebin derecesi:Rüşdi(Ortaokul).. Talebe adedi:İnas(Kız):30....Mektebin tarihi küşadı:Namalum(Kuruluş tarihi bilinmiyor)..Ruhsatname:1 Şubat 1313(1897)

Kaza:Arabsun: Mektebin ismi:Zükur Mektebi(Erkek Okulu)... Mektebin mensup olduğu cemaat:Rum..Namına ruhsat verilmiş olan müdür-ü mesul:Heyet-i Ruhaniye.. Mektebin derecesi:Rüşdi(Ortaokul).. Talebe adedi:Zükur(Erkek):40....Mektebin tarihi küşadı:Namalum(Kuruluş tarihi bilinmiyor)..Ruhsatname:1 Şubat 1313(1897)

Mektebin ismi:İnas Mektebi(Kız Okulu)... Mektebin mensup olduğu cemaat:Rum..Namına ruhsat verilmiş olan müdür-ü mesul:Heyet-i Ruhaniye.. Mektebin derecesi:Sıbyan..Talebe adedi:İnas(Kız):30....Mektebin tarihi küşadı:Namalum(Kuruluş tarihi bilinmiyor)..Ruhsatname:1 Şubat 1313(1897/1898)

Mektebin ismi:Zükur Mektebi(Erkek Okulu)... Mektebin mensup olduğu cemaat:Rum..Namına ruhsat verilmiş olan müdür-ü mesul:Heyet-i Ruhaniye.. Mektebin derecesi:İbtidai(İlkokul)..Talebe adedi:Zükur(Erkek):35....Mektebin tarihi küşadı:Namalum(Kuruluş tarihi bilinmiyor)..Ruhsatname:1 Şubat 1313(1897)

1318 Osmanlı Maarif Salnamesinde Karye-i Sineson'daki İbtidai(İlkokul) okulunda erkek(zükur) öğrenci sayısı:100,Kız(inas) öğrenci sayısının 150 olduğu, 'Rüşdi(Ortaokul) kısmında ise erkek (zükur) öğrenci sayısı:100,kız (inas) öğrencinin olmadığı yazılıdır.

1319/1903 tarihli Maarif Salnamesinde de Sineson'daki Sıbyan okulundaki öğrenci sayısı kız(inas) öğrenci:30,İbtidai(İlkokul) kısmında erkek(zükur) öğrenci:35,İbtidai ve Rüşdi kısmında 40 erkek öğrenci yazılıdır.Kız öğrencilerin bulunmadığı görülen Sineson İbtidai ve Rüşdi okullarının yanı sıra Sineson'a yakın bir mesafede bulunan ve Türkçe konuşan Ortodokslarla, Müslümanların yaşadığı diğer bir köy Cemil köyünde bulunan İbtidai(İlkokul)'da inas(kız) kısmında kız öğrenci sayısı:35.Erkek(zükur) okulunda erkek öğrenci sayısı:30 'dur.(37)B.O.A:Osmanlı Maarif Salnamesi,1318,sh.594-5951536-1537

Sayı bakımından Sineson nüfusuna göre kız ve erkek öğrencilerin okullarda fazla olmasının sebeplerinden biri çevre köylerden toplanan kız ve erkek çocukların Sineson'da eğitim görmeleridir. Çoğu Deraliye'de yaşayan ve Havyarcılık, Bakkalcılık, Berbercilik, Boyacılık vs gibi işleri tekellerinde tutan Sineson'lular , özellikle Çarlık Rusya'sından elde ettikleri havyar ticareti tekeli ve Akdeniz'den Karadeniz'e çıkan Rus gemilerinin boya işlerini yapmaları sayesinde son derece varlıklı olmuşlardı. Zengin Sineson'lular Deraliye'de yaşamakta ise de kazançlarının bir kısmını Sineson'da yaşayan akrabalarıyla, buradaki okullara göndererek Sineson'u eğitimde önemli bir merkez haline getirmişlerdir. Zengin Sinesonluların mali bakımdan desteklediği bu okullar çevredeki köylerin halkı için çocuklarını gönderdikleri önemli bir eğitim merkezi durumundadır da.. Köylerdeki fakir ama zeki çocuklar, din adamları ve cemaatler aracılığıyla Sineson okullarına yönlendirilerek eğitimleri sağlanmaktadır...Sineson'daki okullarda kız öğrenci sayısının merkez kazalardaki kız öğrenci sayısından fazla olmasının nedenlerinden biri köylerden toplanan fakir kız çocuklarının hemen hepsinin öğretmen olarak yetiştirilerek meslek sahibi yapılmasıdır. İlkokulu bitiren kız öğrenciler arasından seçilen öğrencilerin daha iyi bir eğitim alması için gönderildikleri idadilerdeki eğitim masrafları Sinesonluların kurduğu Adelfotis cemiyeti ve benzeri dernekler tarafından karşılanmaktadır. Kız öğrenci, başarısız olursa cemiyetin ödediği masrafları karşılama sözü aile tarafından verilmektedir, eğer baba ölürse ,genç kız bu borcu kendisi karşılamayı taahhüt etmek mecburiyetini kabullenmektedir. Başarılı olup görev verilen kızların maaşı cemiyet tarafından karşılanmaktadır)

Ailelerinden alınan bu kız çocukları mezun olduktan sonra cemaatin göndereceği yerlerde en az beş yıl öğretmenlik yapma şartını kabul etmektedir.. Seçilmiş kız çocuklarına eğitimleri sırasında iyi derecede Yunanca öğretilerek Türkçe konuşan Ortodoks köylere gönderilmekte böylece en uzak köylere kadar Yunanca'nın yaygınlaşması sağlanmaktadır. Kapadokya'yu Yunanlaştırarak ,Fener Rum Kilisesi'ne ve onun amaçlarına itaat eden cemaatler oluşturmayı amaçlayan bu teşebbüs, 1862 yılında Sineson cemaatince "kızların ahlaki terbiyesi ve yurdumuzun manevi ıslahatı için "kız okulu açma kararı ile başlayan süreçte alınan kararlarla, çevre cemaatlere de hizmet edecek kız okulu açılarak, faaliyetler düzenlenmesi , eğitime maddi destek sağlanması," Kapadokya Adelfotis Eğitim Cemiyetine" bırakılmıştı. Bu okulun başarılı olması

üzerine 1874 yılında mevcut okulun ihtiyacı karşılamadığını ileri sürerek yeni bir okul inşa etmişlerdir. .(38)Gerasimos Augustinos,Küçük Asya Rumları(Çeviren:Devrim Evcı),Ankara 1997.sh.179-180)

Her varlıklı Sinesonlu'dan eğitime kaynak aktarılması istenirken faaliyetleri duyurmak ve daha fazla fakir öğrenci okutmak amacıyla İstanbul'da Tiyatro günleri düzenlenmiş, oynanacak piyeslerin biletleri oldukça yüksek meblağlarla satılarak gelir elde edilmiştir ”Bununla ilgili arşiv kayıtları

–Konya'nın Arabsun kazası Sineson karyesi Rum mektebi yararına piyango düzenlenmesine izin verildiği(39)T.C.Başbakanlık Osmanlı Arşivi,28/Z/1324(1908),Dosya no:977-gömlek no:29,fon kodu no:MF.MKT.)

-Konya vilayeti dahilinde Nevşehir kazası Rum mektebi yararına tertip edilecek tiyatro için bilet basılmasına ruhsat verildiği(40)B.O.A.,D.,2/Za/1323(1907),D.n:902,gömlek;48,fon kodu;MF.MKT.)

-Konya vilayeti Niğde Sancağına bağlı Arabsun kazası Sineson karyesindeki Rum mektepleri yararına ,Beyoğlunda” Odeon” Tiyatrosunda bir balo tertibine dair,(41)B.O.A.,(14/L/1323(1907),D.N898,,n:gömlek no37,,MF.MKT.)

-Sanason(Sineson) karyesinde bulunan Rum mektepleri menfaatına Beyoğlu Odeon tiyatrosunda ”Gark” isimli tiyatro oyununun icrasına izin verildiği,(42)B.O.A.,(26/N/1322(1906),D.n:816,gömlek no:48,F.n.MF.MKT.)—

-Konya dahilinde Sineson Rum mektepleri yararına Cibali Rum mektebinde çekilecek piyanganonun çekiliş gününün ertelendiği,(43)B.O.A.,29/L/1319(1903),D.n.605,gömlek n.9,MF.MKT, T.C.Başbakanlık Osmanlı Arşivi,28/Z/1324(1908),Dosya no:977-gömlek no:29,fon kodu no:MF.MKT.)(32)B.O.A.,D.,2/Za/1323(1907),D.n:902,gömlek;48,fon kodu;MF.MKT.) ,(33)B.O.A.,(14/L/1323(1907),D.N898,,n:gömlekno37,,MF.MKT.),(34)B.O.A.,(26/N/1322(1906),D.n:816,gömlekno:48,F.n.MF.MKT.) ,(35)B.O.A.,29/L/1319(1903),D.n.605,gömlek n.9,MF.MKT.)

-Sineson Rum Zukur ve İnas mektepleri yararına Beyoğlu'nda bulunan Tepebaşı tiyatrosunda”Can Evladı” ve”Bakkal Kızı”oyunlarının oynanmasında mahzur olmadığı(44)B.O.A.,27/Ş/1314(1899),D.n.348,gömlek n.68,MF.MKT.)

İlkokul ve Rüşdiye'nin yanı sıra Sıbyan(Anaokul) açılarak eğitim yaşını daha da küçülterek Türkçenin konuşulmasını engellemeye çalışmışlardı. .Bu çabalar sonunda Sineson köylüleri arasında konuşulan Türkçe-Karamanlıca'nın Yunanca'ya dönüşümü sağlanmıştır.. Sineson sakinleri, cemaatlerinin kusursuz Yunanca konuşmasını sağlayan okullarıyla gurur duymaktadırlar. Sinesonluların Yunancaları o kadar iyidir ki Nevşehir Ortodokslarını birleştirme faaliyetlerinde öncü bir din adamı Papaz Aristoboulos'un”..baştan başa lisani Türkçe olan Nevşehir ortasında ana lisani Rumca olan Sineson'dan bir kız ile ⁵ evlenerek”,Rumca ve Yunanca konuşmayı teşvik ettiği yazılmaktadır(45)Semavi Eyice.Rum Harfleri ile Türkçe(Karamanlıca) Bir Nevşehir Salnamesi(Yıllığı),İstanbul Üniversitesi Yayını,İstanbul 1977,sh.93)

1924 yılı Sineson'da gayrimüslim öğretmenlerin listesi

Çoğunluğu Türkçe konuşan “KAPADOKYA Ortodokslarını ROMA'LI(RUM)”(Kur'an da Rum suresi) olarak değerlendiren araştırmacılar, bu bölgede açılan okullarda yapılan eğitimin”Ortodoks kilisesi'nin dini ve kültürel önyargularını benimsetmek, yeni doğmuş Yunan Krallığındaki “Hellen” tutkusunu

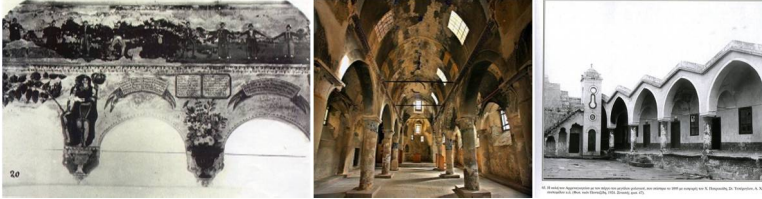

aşlamak ve Avrupa'daki çağdaş eğitim uygulamalarını yaygınlaştırmak amacını taşıdığı görüşünde hem fikirdirler(46)Gerasimos Augustinos,Küçük Asya Rumları(Çeviren:Devrim Evcı),Ankara 1997.sh.179-180)*Bu okullardaki eğitimle cemaatlerde Türkçe konuşan Ortodoksları dünyadan haberdar olarak yetiştirirken, Türkçe dersleri vasıtasıyla Müslüman topluklarla anlaşarak, onlarla ilişkiler kurmak ve ticaret hayatlarını sorunsuz devam ettirebilmekte, Yunanca öğretilerek Hellenizm idealine hizmet edilmektedir...*

Karamanlıca İncil sayfası

Anadolu'daki gayrimüslim okullarında görev yapan misyoner öğretmen ve din adamları yanında Yunanlı ve Ermeni öğretmenlerde bulunmaktadır. Rum okullarında görev yapmak üzere Anadolu'dan Atina'ya götürülen zeki gençler burada eğitilmekte ve memleketlerine döndükten sonra bunlarla en az üç yıl öğretmen olarak görev yapmaları sözleşmesi imzalanmaktadır. Bu öğretmenler görev yaptıkları okullarda Yunanistan lehinde propoganda yaparak Ortodokslar arasında Yunan nüfuzunu arttırmaktadır.. Anadolu'da Tanzimat ve Islahat Fermanı sonrasında nüfusla orantılı olmayan bir hızla artan Gayrimüslim okullarının çok az öğrenci bile olsa oldukça büyük binalar halinde inşa edilmesi, sahip olunan ekonomik gücünde göstergesi sayılmaktadır. Yapılan şatafatlı binalar,kiliseler ve evlerle cemaatlerdeki fakirler etkilenmektedir..

Ortodoks Rum okullarının müfredatı zaman zaman yörelere göre değişmekle beraber Kapadokya'daki Türkçe konuşan Ortodoks öğrencilere uygulanan derslerde Yunanca öğretmek temel amaçtı.. Örneğin: Sineson'daki okullardaki derslerde "Yunanca'ya giriş dersleri ve Dilbilgisi, Aritmetik, Coğrafya, Kutsal Hıristiyanlık tarihi, Kilise tarihi, Yunan mitolojisi, Felsefe, Antropoloji, Arkeoloji, Kompozisyon, Herodot ve Homeros'tan okuma parçaları, Osmanlıca vd.. Kız okullarında ise ilave dersler olarak Dikis,nakış ve Dokumacılık öğretilmekteydi. Ayrıca Kilise mensuplarıyla "Katharevusa" adı verilen eğitilmiş kişilerin kullandığı antik Yunanca'da okullarda öğretilmekteydi.

Yunanca öğretimi konusunda bir hayli başarılı olan öğretmenlerin bu başarısı 1914 yılı Nevşehir Salnamesinin basılması sırasında tartışılmış ve Salnamenin Yunanca basılmasını isteyenler olmuştur. J.Jonanidis(Amerikalı Protestan misyoner)”Hemşehrilerimizin bazıları, Anadolu dilini terk etmemizi ve bu salnameyi Yunanca yayınlamamızı tavsiye ediyor. Onlara şu soruyla cevap veriyoruz”Yunancayı yeterince bilenler yüzde kaç,bilmeyenler kaç?Bu türden eseri anlamak için iyi Yunanca bilmek gerekir.Vaktiyle okullarında Yunanca öğrenmiş olanlardan hangisinin aklındadır bunlar?”Türkçe konuşan hristiyanların, özellikle Türk Ortodoks hristiyanlarının Yunanca konuşmadıkları bu sebeple salnamenin Karamanlıca basılması tartışmaları,Yunanistan ve Fener Rum Kilisesinin Anadolu’da yaşayan ve Türkçe konuşan Ortodokslar üzerindeki emellerinin siyasi olduğunu göstermektedir..

Gerasimos AUGUSTİNOS’un KÜÇÜK ASYA RUMLARI adlı kitabında verilen bilgiler arasında;Kapadokya topraklarında,Rumların yaşadığı cemaatler,Zallela,Niğde ve Potamion’dakiler gibi birkaç yüz kişilik olabilirken,bu sayı Kayseri,Neopolis, ve Sineson gibi merkezlerde birkaç bine çıkabiliyordu. Buralarda yaşayan Rum cemaatler birkaç istisna hariç ekseriyetle Türkçe konuşuyorlardı. Fertek kasabasında hem Rumca hem Türkçe konuşmaktadırlar. Cemil,Damsa köylerinde Rumca konuşulmadığı Türkçe konuşulduğu ifade edilmektedir..

Osmanlı Millet sistemindeki reformlar sonrasında 1860’ların ortalarında Rumlar ,Vilayet meclislerinde yer alırken kendi Vilayet meclislerindeki kurmuşlardır. Piskoposların yönlendirdiği bu ve benzeri kurumlarla cemaatler arasında yavaş yavaş ortak toplumsal etkinlikler düzenlemeye başlamışlardır. Sineson cemaat meclisi diğer cemaatlerle işbirliği yaparak, kaza meclislerine seçilecek kişiler ve kullanılacak oylar hakkında karar verip yönlendirme yapmaktadır .Hatta bir kişi ile temsil edildiği kaza meclisine birden fazla temsilci seçmeleri ,gerektiğini nüfuslarının 200 den fazla olduğunu ileri sürerek istemeleri (47)G.Augustinos,a.g.e.s.72-73-272-274-275)bu kurumlarda ve Osmanlı İdari yapısında daha fazla söz sahibi olmalarıyla açıklamak mümkündür..Ayrıca köyün başka bir kazaya bağlamasına karşı çıkarak Vilayet kararlarını değiştirmeye çalışmışlardır.

Özellikle oluşturulan gizli örgütler vasıtasıyla elde ettiği gelirin bir miktarını cemaatlere, kiliseye ve Yunan hükümetine ayıran Gayrimüslimler arasında Sineson cemaati de yer almaktadır..

Sinesonlular, Osmanlı hakimiyetinde kendilerine tanınan özel ayrıcalıklar ve kapitülasyonlar nedeniyle kısa sürede Osmanlı’nın zengin zümresi haline gelmiştir

18 ve 19 yüzyıl boyunca yaptıkları ticaret sayesinde maddi varlıklarını arttıran Sinesonlular Tanzimat ve Islahat Fermanlarının yayınlanmasından ve Gayrimüslimlerin Kilise ,ev, ahşap tavan ve çatı yapmalarına izin) verilmesinden sonra (48)M.Sacit

Pekak,a.g.m.,s.204) *İstanbul-Kayseri-Ürgüp-Sineson çevresinde yatırım yaparak Ortodoks mimarisinin güzel örneklerini gösteren konaklar ev ve dükkanlar yapmışlardı. Bu konakların mimari özelliklerinde evlerdeki akustik ses düzeni, dış cephe ve iç duvar süslemeleriyle bir kısım konaklarda çift delikli helalar son derece dikkat çekicidir. Bununla kalmayıp Sinop-Samsun gibi şehirlerde de sayfiye evleri ve konaklar inşa etmişlerdi.*

Sineson zenginlerinden toplanan yardımlarla sadece ev ve kiliseler inşa edilmekle kalmayıp, toprak satın alınmaktadır. Bina, okul, hastane, han, çeşme, yol yaparak ve toprak(tarla) satın alarak bölgedeki etkinliklerini arttırmaktadır..

Gomeda tepesinde bulunan kilise ve çevresi bilinen en eski tapınaklardandır.Pagan inancına ait eski bir tapınağın hıristiyanlığın kabulünden sonra yıkılarak yerine yapılan bu kilisede özellikle evlenen çiftlerin törenleri burada yapılmaktaydı.Evlilik töreninden sonra evli çiftlerin kendilerine tahsis edilen odalarda bir süre burada kalmaları törenin bir parçası olmaktadır..Hıristiyanlık öncesi burada bulunan tapınağın erkek ve kız çocuklarının ergenlik törenlerinin yapıldığı bir yer olduğu ve rahibelerin gençlere bilgiler verdikleri yaygın rivayetler arasındadır..Kilise ve kilisede düzenlenen ayinlerinbaşlangıçta pagan inanç kültürünün devamı olduğu zaman içerisinde bunun değişerek Hıristiyan dini ayin kurallarına ait törenler şekline dönüştüğü bilinsede düğün törenlerinin yapılmasında Gomeda vadisi Gologli tepesindeki kilisenin tercih edilmesi rivayetleri güçlendirmektedir..

Karye'de(köyde),1800-1920 tarihleri arası kilise, okul, han, otel, manastır inşa edilmiştir."Meryem Ana Kilisesi-Azize Barbara Kilisesi-Eliya Peygamber ve Aziz Georgios Kilisesi-Aziz Elefterios Kilisesi-Aziz Basileis Kilisesi-Aziz Spyridon Kilisesi-Aziz Mamas Kilisesi-Konstantin-Helena Kilisesi kitabesi 1729'da inşa edilen kilise 1850'de onarım görmüştür)Adı geçen kiliselerin bir kısmı günümüzde yoktur.Aziz Nikolas Manastırı, Başmelekler ve Konstantin-Helena Kilisesi ve Aziz Nikolas Manastırında adları verilen azizlerin kiliseleri "Azize Barbara-Aziz Sabbas(Sava)-Aziz Menas kiliseleri, Vaftizci Yahya "Ortodokslarca kutsal sayılan kişilerin(azizler) adlarını taşıyan kiliseler aynı zamanda halkın sağlık sorunlarıyla ilgilenen ve vaftizlerin yapıldığı ibadethanelerdi.. Son derece iyi mimari özelliklere sahip bu yapılar duvar süslemeleriyle de göz kamaştırıcıdır. Kapadokyalı Aziz Georgios akrabası olduğu iddia edilen Kapadokya'lı Azize Nina'nın Sineson'a yakın Colasia(Klaşa) adıyla bilinen eski yerleşim yerinde doğduğu söylentileri hıristiyanlar arasında yaygındır.(Azize Nina'nın Gürcistan'da

Hıristiyanlığın yayılmasında önemli hizmetlerde bulunduğu Tiflis'te vefat ettiği ve buraya defnedildikten sonra mezarı türbe haline getirilmiştir)

Konstantin-Eleni Kilisesi dış cephe mermer taş üzerindeki yazı:”Hey memleketim,başka bir yerdeyim.Hayalın her zaman gözümün önünde.Her zaman Okula ve Kiliseye yardım ediyorum.Onun memleketi daha da yücelsin diye.Tek isteği memleketinin yücelmesi.Beni okuyan adam kim olduğumu öğrenmek istiyorsan.Hristos Atasiyon oğlu yazdı 1851 Mart.”

Konstantin-Eleni Kilisesi içindeki mermer taş üzerindeki yazı(Misafirhane yapımı hakkında):”Memleketimiz çok şanlı olsun diye.Bu misafirhane onun için yapıldı.Bu köy daha da ünlendi yüceldi. Yeni bir arsa içinde.bir misafirhane yapıldı.Aziz Nikolosun Manastırı fakirleri seviyor.Yeni bir bina yaptılar,öncekilerde çok şeyler yapmıştı.Mal mülk çoğaldı,yaşasın tüm hemşehrilerimiz.Her zaman fakirlere yardımcı oluyorlar.Fakirler rahat yaşasın diye.”(49)Sacit Pekak,a.g.m.,s.?

Sineson'da kilise,manastır dışında evlerin kapı üstlerinde çeşitli kitabeler ve güzel sözler bulunmaktadır.

Örneğin Serafim Rizos'un evinin kapısında”İnsanoğlu, eğer dostsan hoş geldin..Düşman ve kötü niyetliysen bu kapıdan uzak dur.Bugün benim yarın başkasının ve hiçbir zaman hiç kimsenin 1853” yazıtı evlerin kapı üstlerinde yazılan yazılara bir örnektir(O son of Adam.If you are friendly welcome.But if you are hostile and have ill intentions,stay away from this gate! To day it is mine,tomorrow will be someone else's and never belongs to no one)..

Serafim Rizos'un evinin kapısı üzerindeki yazı FOTO

Kilise kitabesi(Kasım 22bu sene 1843),”Tanrıya İthafen:Allahım bu kilisede çalışan kullarını unutma.Kilisede çalışanlar ve babalarının isimleri:Gabriel:Stavran'ın oğlu,Constantine oğlu Xaralampos,Manuel:Hacı Eleften oğlu,Musa:Cpiro oğlu,Cpiro:Hacı Anastasius oğlu,Teodosius:Serafims:Hacı Simon,Vasileus:Stavrianos,Apostolos:Teophani'nin oğlu..

Köyün iki mahallesini birleştiren Maraşoğlu Vasil(Vasilios) köprüsü, Taksiarhon kilisesi yakınlarına 1865 yılında inşa edilmiştir. Köprünün üzerindeki kitabede Osmanlı harfleriyle köprüyü inşa ettiren kişinin ismi yazılmıştır. Osmanlıcanın hemen altındaki Grek harfleriyle ”İki parçayı birleştiren bağlantı gibi nır kasabanın iki bölgesini birleştiriyorum. Ancak şanslı bir zaferin takı gibi de aziz hemşerimizin erdemini ölümsüz kılıyorum. Vasilios Maraşoğlu'nun ruhu şad olsun 1865 yılının ekim ayında yazıldı” ifadeleri yer almaktadır. Derenin iki yakasında kurulmuş mahalleleri birleştirmenin yanında kiliseye cenazeleri taşımak, mahallelerde yaşayanların köprüyü kullanarak birbirlerine ve kilisedeki törenlere kolayca ulaşmasını sağlamak amacıyla yapılan bu köprü bugünde aynı amaçla kullanılmaktadır..

EVLER

Sineson köyündeki gösterişli mimari yapılar göz kamaştırıcı özelliklere sahiptir.En az üç dört odalı ve iki katlı evlerde, hayat(avlu)olarak adlandırılan kısmında evin su ihtiyacını karşılayacak depolar ve çeşme ve küçük şapel bulunan evler vardır. Evlerin büyük ve süslemeli odası misafir odası olarak kullanılmaktaydı. Odalarda ve yatak

odalarıyla, misafir odalarında gömme kapaklı dolap içerisinde banyo bulunmaktadır. Üst kat odaları birbirine bağlayan önü açık dışarının veya hayatın (avlu) görüleceği oturma yeri bulunmaktadır. Çardak veya teras olarak kullanılan bu kısımlarda aşağıdan yukarıya su çıkaran düzenek ve su deposu vardır. ”Lamarina “denilen ve kulplu küplerden oluşan bu su depolarının(küplerin) alt kısımlarına ilave edilen musluklar su içmek, el ve yüz yıkamak için kullanılırdı. Kullanılan suyu aşağıya tahliye etmek için küçük bir su tahliye oluğu ile su aşağıya kanalizasyon görevi gören genel bir oluğa aktılmaktadır.. Evlerin yanında bulunan ahırların damlarında havalandırma delikleri vardır. Küçük pencerelerle aydınlatılan ahırların iki kapısı bulunur bunlardan biri evin hayatına diğeri ahır dışarıya bağlardı. Hayvanlar dışarıya açılan kapıdan sürüye gönderilirdi. Evin hayatına açılan kapı (genellikle birkaç basamaklı olmaktadır) hayvanların kontrolü ve süt sağmak için ev sahiplerince kullanılırdı. Evlerde tuvalet hayat çevresinde veya evin biraz dışında yapılmıştır. Sineson’daki bazı evlerde çift tuvalet(hela) deliği bulunmaktadır. Neden aynı kapıdan girilen ve arada herhangi bir duvar veya paravan olmayan tuvalet delikleri yapılmıştır sorusunun cevabı, katı ve sıvı delikleri olarak ayrılmalarıdır... (50) Müzeyyen Güler, Münevver Güler (Mustafapaşa Köyü) nakledilmiştir.

Ev ve Kiliselerde “Kartal” simgesi tek veya çift başlıdır. Doğuya bakan tek başlı kartal simgelerinin bulunması Katolik Batı Roma Kilisesinin* üstünlüğünü tanımadıkları kanaatini uyandırmaktadır..

*Doğu Roma İmparatorluğunun Bizans olarak adlandırılması 1557 yılında Alman tarihçi Hieronymus Wolf’un Corpus Historiae Byzantine adlı eserindedir.1648 yılında Byzantına du Louvre ve 1680 yılında da Du Change’nin Historia Byzantina adlı eserlerinde kullanılmasıdan sonra yaygınlaşmıştır.

Büyük Roma İmparatorluğunun simgesi “Doğuya bakan tek başlı kartaldı.Bu simgeyi kendilerini Roma İmparatorluğunun tek hakimi olarak gören Doğu Roma İmparatorluğu tarafından da kullanılmıştır.Büyük Konstantin’in X ve P harflerini askerlerin kalkanlarına çizdirmesiyle bu simgelerde Hristiyan Roma’nın simgesi sayıldı.9.yy’da Roma Latin Kilisesi nin Batıda bir kutsal Roma İmparatorluğu kurmak için Büyük Konstantin’nin imzaladığı bir emir olduğunu iddia etmesi ve İstanbul Ortodoks Kilisesinin kendilerine bağlandığını ileri sürmesi tartımlara yol açmıştır..

Papa III.Leon 25 Aralık 800 de Frank kralı Şarلمان’a Kutsal Roma İmparatoru olarak taç giydirdi.Frankların simgesi Zambak bu tarihten sonra değiştirilerek Batıya bakan tek başlı kartal simgesi benimsenir.Batı Roma’ya ait olan ve Doğuya bakan kartal Doğu Roma İmparatorluğunun simgesi olarak kabul edilir...Buna karşı çıkan Doğu Roma İmparatoru ve İstanbul’daki(Constantinopolis) Patrik bu kararı tanımayarak çift başlı kartalı Batının ve Doğunun tek hakiminin kendileri olduğunun göstergesi olarak kullanmaya başlar..

Doğu Roma İmparatoriçesi İrene(752-803),787 yılında İznik’te(Nikea) 350 kişilik din adamlarının oluşturduğu İznik Konsülünü toplamıştır.Bu komisyon tarafından yüzlerce İncil arasından 4 tanesini güvenilir olarak kabul etmiş, diğer yüzlerce İncili yok ederek Hristiyanları bu İnciller etrafında toplamayı hedeflemiştir.

Everin iç duvarları Yunan mitolojisi ve Hristiyanlık inancını anlatan resimlerle süslenirken genç kız ve delikanlı resimleri, şehir resimleri, çeşitli çiçek resimleri bulunmaktadır..

Ayrıca birbirlerine gizli tüneller ve geçitler vasıtasıyla bağlanmışlardır..Taş evler depreme ve saldırılara karşı son derece dayanıklı olarak yapılmışlardır.

Köyünde genellikle çiftçilik, rençberlik yaparak geçimlerini sağlayan Müslümanlardan bir kısmı ise taş ve duvar ustası mesleklerini icra eden ustalardı.. Kufu Hasan Ağa Manastır ve Kilise yapımlarında ve onarımında Serafim Rizos’un bahsettiği önemli bir isim olmaktadır Kufu Hasan Ağa) ustadı Sineson müslümanlarından bir kısmı toprak sahibi değildir bunlar geçimlerini İstanbul’da,Samsun’da,İzmir ve diğer yerlerde ticaret yapan kişilerin Sineson’daki ailelerinin tarla,bağ ve bahçe işlerini yaparak hayvanlarına bakarak sürdürmektedir.Celali isyanları,ve diğer isyanlar zamanında örneğin II.Mahmud döneminde Ürgüp çevresine gelerek yerleşen köylerini terk etmiş kişiler ve firariler

Sineson'a yerleşirken Malatya,Adana,Antep,Harran vd.gibi yerlerden çeşitli sebeplerle göç eden fakir Müslüman ve Hristiyanların işbulmak üzere geldikleri köy olur.Ticaret sayesinde zengin olan Sinesonlular gelenlerden bazılarına iş vererek köye yerleşmesine izin verir.Müslümanların yerleştiği mahalleyede Miskinler mahallesi adını vererek köyün bu mahallesinde yaşamaya çalışan ticaretten anlamayam toprak sahibi olmayan ve köyün zenginlerinin ayak işlerini,ev işlerini yapan fakir Müslümanları dışlamışlardır..

SOSYAL YAŞAM

Sinesonluların günlük hayat tarzları Müslüman komşularından çok az farklılıklar göstermektedir. Aile reislerinin çoğunun İstanbul'da olması yalnız kalan aileler arasında dayanışmaya sebep olurken dini etki ve ayinler ,kutsal günlerin kutlanmasında bir araya gelen Sinesonlular varlıklı olduklarından ev ve tarla işlerinde fakir Müslümanları çalıştırarak onların ekonomik bakımdan kendilerine bağlı kalmalarını sağlamaktadır Sineson'da gayrimüslim mahalleleri”Gavri(Kavre),Kivas(Givas),Kibos, Lula,ve Yeni mahalle” adlarıyla kaydedilmiştir..Köyün Müslüman mahalleri daha çok cemaat adlarıyla “Şeyh Hasan,sonraki yıllarda da Şeyh Sipahi,Şeyh Ali” olarak kaydedilmiştir(52)B.O.A.Nf&d.01758) Ayrıca köye başka yerlerden gelen fakir Müslümanların oturduğu mahallede bulunmaktadır Bu mahalleye”Miskinler mahallesi” adı verilmiştir. Sineson gayrimüslümlerinin tarla ve ev işlerine yaparak geçinen bu müslümanların çok azı tarla ve ev sahibidirler. Sineson'un varlıklı bir köy olması diğer köylerden buraya göçe sebep olmakta, düşük ücretle çalışanlar köyün dışında kendi oluşturdukları mahalle veya kendilerine tahsis edilen deme çatma odalarda yaşamaktaydılar.. Buna karşılık gösterişli evlerde oturan ve harcamaları İstanbul'da çalışan eşleri veya aile fertleri tarafından karşılanan Sineson gayrimüslimlerinin bazıları ticaret yaparak köyü önemli bir ticaret merkezi haline getirmişlerdi. Ticaretin artmasıyla gelen misafirlerin ağırlanması sorun olmuş bu yüzden Sineson'da kurulan pazarın yanında varlıklı bir kişi tarafından bir han yaptırılmıştır. (53)G.Agustinos,a.g.e.s.74-75 Kazançlarının bir kısmıyla eğitim ve dini ihtiyaçları karşılarken bir kısmıyla kimsesiz kalmış kadın ve çocuklara yardım etmektedir..

Sineson ihtiyarları (gayrimüslimler)kendi cemaatleri için bazı kurallar belirlemiştir:1-Kadınlar aşırı miktarda altın mücevher takmayacak,parlak,renkli elbiseler giymeyeceklerdir.2-Evlilik törenlerine ilişkin kurallar:a)Cumartesileri yapılması söz konusu olan evlilik törenleri gelinin evinde yapılacaktır.”Rumca şarkılar çalınıp söylenecek, fakat bunları kadınlar icra etmeyecektir...b)Gelin Perşembe ya da Pazar günü köy çeşmesine günlük kıyafetiyle gitmeyecektir..c)Merasim için hazırlanmaya giden genç erkekler ,sokaklarda şarkı söyleyip aşırı davranışlarda bulunmayacaklardır..d)Gelini Cumartesi günü ziyarete giden damat,evin dışında karşılanmalı ve kadınlar,evin içinde dahi, çok neşeli davranmamalıdır...3)Kadınların hisara gitmesi yasaktır.4)Kasabada atı hızlı sürmek ve silah kullanmak

yasaktır..5)Kadınlar akşamları ön verandada oturmayacaklardır.6)Yortu günleri-Yortu günlerindeki dini merasim sonrası herkes kendi evine gidecektir...Kasaba içinde ya da dışında hiç kimse şarkı söyleyip dans etmeye kalkışmamalıdır.

Osmanlı Hükümeti savaşlar,göçler sebebiyle mali kriz içinde olduğu zamanlarda borçlanma yapmakta ve bazı bankerlerden, zenginlerden ve halktan yardım talep etmektedir.1875-1878 yılının zor günlerinde, Sineson cemaati ihtiyar heyetinin belirlediği bir miktar yardımı mahallelerde oluşturulan heyetler aracılığıyla toplamayı kararlaştırdığını yazılmaktadır..(54)G.Agustinos,a.g.e:s.74-82

İstanbul ve Samsun'da yaşayan Sinesonluların köylerinde ve şehirde yaşayan Sinesonlu dul kadınların geçimlerini sağlamak amacıyla "Sineson Dul Kadınları Himaye Cemiyeti" kurdukları bilinmektedir .Fakir Sineson'lu kadınların özellikle İstanbul'da sokaklarda satıcılık"yumurta,peynir"vs satarak geçindikleri ,zaman içerisinde zenginleşen sinesonluların fakir kadınların bu durumunu düzeltmek için bir dernek kurarak sineson ve İstanbul'daki dul ve fakir kadınlara yardım ettikleri yazılmaktadır.(55)G.Agustinos,a.g.e,s.200-400)

Her ne kadar Osmanlı devletine yardımcı oldukları iddia edilse de, Ürgüp ve çevresine yerleştirilen Kafkas ve daha sonrada Balkan göçmenlerine yaptıkları yardımı artık yapmayacaklarını bildiren "Nevşehir'de meskun muhacirin için vermekte oldukları yevmiyeyi bundan sonra vermeye kudretleri olmadığına dair İslam ve Hıristiyan vekilleri namıyla gönderilen telgrafname arşiv kayıtlarında bulunmaktadır.,(56)B.O.A.,(25/Z/1307(26 Haziran1890)Dosya no:17o5,gömlek no:5,fon kodu:SD.)

Nevşehir ve Ürgüp çevresinde yaşayan varlıklı gayrimüslimlerin yardım ettikleri iddiaları varsa da , I.Dünya savaşı sırasında Ürgüp ve köylerinde çoğu asker ailesi ve yetim olan 500 Müslüman ailenin açlık ve sefalet içerisinde öldüğü bilinmektedir..(57)Cemal Taşkıran: Gayrimüslim.....)

Sineson köyüne ait bazı arşiv kayıtları:

-Nevşehir ile Ürgüp kazasının Sineson köyü ahalisine,Tamsa köyünde Emir Taşgun Bey Bin Emir Mahmud Bey'in bina eylediği cami mütevellisi tarafından yapılan müdahalenin,taaddiyatının mahallinde şer'ile görülmesi(58)B.O.A.,C.EV, 626 ,31580, 1189 Ca 09, 1)

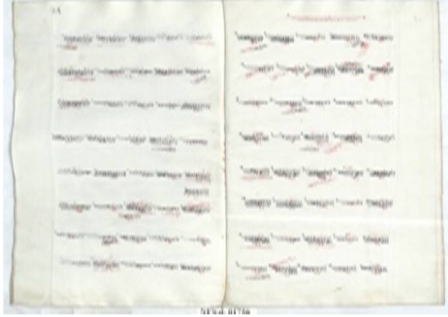
-Ürgüp'ün Sineson karyesinde Togancıoğlu Vasil'in dul zevcesinin evine girip emval ve mücevheratını çalanların bulunamadığı ve bu konuda bazı ihbarlarda bulunduğu halde tahkikat yapılmadığı hakkında(59)B.O.A.,DH.MUİ.54-1,52,1328 M.14.6)

-Ürgüp,vilayetinin varoş ve köylerinde sakin olan keferenin isimleriyle haneleri adedini ve bunların cizyelerini gösterir I.Sultan Ahmed'in tuğrasına havi cizye defteri(60)B.O.A.,MAD.d.,14779,1014,N:29,

-Ürgüp kazasında sakin ahali-i İslamiyenin isimlerini ve bunların mutasarrıf oldukları emlak,arazi,ve hayvanatla senelik temettuatlarının miktarını ihtiva eden temettuat defteri(61)B.O.A,MAD.d.,20468,1260 Z.29)

SINESON NÜFUS DEFTERLERİ DEĞERLENDİRME

Sineson köyünün kayıtlı olduğu nüfus defterlerinin bazılarında Siyakat yazısı kullanılırken

1757-1761 tarihli defterlerde Siyakat yazısı kullanılmamış daha kolay okunan Rika ile düzgün yazıyla yazılmıştır.Hane numaraları ve hanede bulunan erkek adlarını numara vererek kayd eden yazıcı isimleri,yaşları,nerede oldukları,vergileri,meslekleri,akrabalık dereceleri,fiziki özelliklerini belirleyecek şekilde ayrıntılı yazmaktadır.

Nüfus defteri sayfası(1757)

Nüfus defteri kayıtlarından yazım örnekleri:

Hane:1, No1,

(TA):Uzun boylu kara sakallı
Papaz Kıryalos veledi Yorgi,
sini(yaşı):45

No:2(TA),Oğlu

İstrati(Astrati):13,No:3,Diğeri

Pretemez(Pretemoz):7

No:4,(TA),Deraliyye'de

Tophane'de Bakkal?,Diğeri orta
boylu şabb-ı emerd(yetişkin)

Mina:17

Hane:59

No:1(ala) Deraliyye'de Galata'da

Havyarcı:57,Orta boylu kara bıyıklı

Kozma veledi Lefter:39,No:2Oğlu

Vasil:8

Hane:60

No:1(ala)Deraliyye'de

Tophane'de Manav:60,Orta boylu

sarı bıyıklı Atanas veledi

Tanasil:39,No:2(na) ,Oğlu

Dermiyad:12

Hane:61

No:1(ala)Deraliyye'de

Ayazmakapısında berber

çırağı:60,Orta boylu kara bıyıklı

Kozma veledi Abostol:60,No:2(ta)

Mersomon yanında:60,Oğlu şabb-ı

emerd Abostol:18

No:3,Diğeri Vasil:13

Hane:62

No:1(ala)

Deraliyye'de

Unkapanında Doğramacı:57,Orta

boylu sarı bıyıklı Anastasi veledi

Mİna()** :39,No:2(ta) Mersomon

yanında:53,Oğlu şabb-ı emerd
Vasil:18

No:3 (na) Borhi?*:58,Diğeri
Kostazi:14

Hane.....Neferad: Hazine evrakı
AA.....TA.....Na

62.....165.....45

64.....18

Mahalle-i" LULE" der karye-i
Sineson 1761 no'lu defter

Hane:1

No:1(ala)Orta boylu kara bıyıklı
Serafim veledi
Rasioğlu?*:40,No:2,Oğlu Nikola:7

Hane:3

No:1(ta) Deraliye'de Bakkal
yanında:58

Şabb-ı emerd Nikola Hristo:17

Hane:4

No:1(ta)Deraliye'de Beğoğlun'da
Bakkal:53

Orta boylu ser(ter)bıyıklı Hristo
veledi İstavri:25

No:2 Abostol:2

Hane.5

No:1(ala) Deraliye'de Galata'da
Havyarcı:58

Orta boylu kara bıyıklı Pretemez
veledi Faras oğlu
Kostati:35,No:2,Oğlu Kostazi:4

Hane:7

No:1(ala)Deraliye'de Galata'da
Havyarcı:58

Orta boylu sarı bıyıklı Dermiyat
veledi Serandar:39,

No:2(ta) Borhi:60,Oğlu şabb-ı
emerd Nikola:15

Hane:8 No:1(ala) Deraliye'de
Galata'da Bakkal:58

Hane:10

No:1(ta)

Orta boylu ser(ter) bıyıklı Bakkal
Kostasi veledi Anastas:23

Hane:12

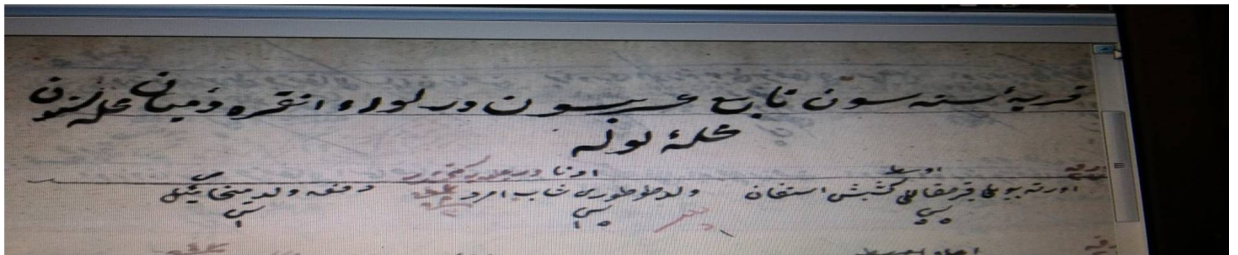
No:1(ala) Deraliye'de Galata'da
Havyarcı:56

Orta boylu kara bıyıklı Save veledi
Serafim:59,No:2(TA) Deraliye'de
Galata'da

-Defterlerde Abbasilerden Osmanlıya gayrimüslimleri ifade eden ve onları Müslümanlardan ayıran ifadeler vardır.Mesfur-Mersom.Mevtsed-mord şod...Hıristiyanlar için kullanılırken Müslümanlar için,Merkum,-fevt ifadeleri kullanılmıştır.

Gayrimüslimlerin askerlik yükümlülüklerini yerine getirmesini sağlamak ve Osmanlı sınırları içerisinde yaşayan erkek nüfusu tesbit etmek amacıyla yapılan bu kayıtların bazılarında hanelerde yaşayan erkeklerin vergi çeşitleride yazılıdır:"Ala-Evsat-Edna-Sa"şeklindeki kayıtlarda vergi yaşına gelmemiş olsa bile şabb-ı emerd ve sağır olarak bütün erkek çocuklar yazılmıştır.Kırmızı kalem veya mürekkep kullanılarak doğum veya ölüm tarihlerinin yazıldığı çocuk ve yetişkinler bulunmaktadır ....

--Mecnun(Aklı başında değil)-Gaib-Kör-Ama- Çolak-Kötürüm gibi kayıtlarda kişinin fiziki özelliklerinin yanı sıra engelli olup olmadığını öğrenmekteyiz.

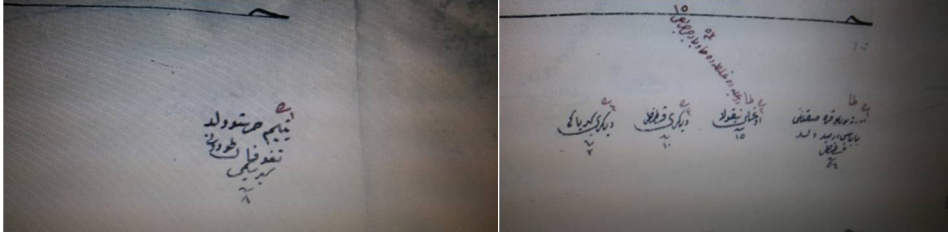
- Ala(Deraliye'dedir)
Orta boylu sarı bıyıklı Yuvan veledi
Lazari:37,veledi Milid:1(SA). (20)
Orta boylu kara bıyıklı Kostant,veledi
Bredemoz:40,veledi Nikola
mecnundur??*(Ala-Deraliye'dedir)

- Ala(Deraliye'yededir)

Uzun boylu kara bıyıklı Yuvan veledi
Paskal(Baskal)*:55,
Taze Paskal:4
Refik veledi Yuvan:3
Refik veledi orta boylu kara bıyıklı
Hristo:39, (Ala-Deraliye'den
gelmiştir)

Torunu Mihal:3(sa)Deraliye'ye gitti

-Orta boylu yetim taze Mihal veledi
Andon:11,
Karındaşı Paskal:7, (sa)
Orta boylu kara bıyıklı Vasel
veledi Mavrod:30(Ala-
Deraliye'dedir)***

Deraliye'de -Amalmanda-Bursa'da -Niğde'de- Deraliye'den geldi-Niğde'den geldi-Bursa'dan geldi-İzmir'den geldi-İzmir'e gitti vd..ifadeleri kişilerin nerelerde yaşadıklarını ve nerelere gidip yerleştikleriyle nerelerde çalıştıklarını gösteren bilgilerdir. Vergi:Ala-Edna-Evsat olarak yazılırken kişinin nerede olduğu(:Deraliyededir-İzmiire gitmiştir-Niğdede vs.)ve ne işle meşgul bulunduğu yazılıdırÖrneğin:

Uzun **boylu Keri**** oğlu Yorgi:36

Refik veledi İstavri:12

Veledi Nikola:17 Deraliye'de (t.18)

Veledi Nikola:7 (sayı.19)

-Ala Deraliye'yededir

-Orta boylu ter bıyıklı Atanas veledi Mihail:23

Karındaşı Serafim:8

-Kayıtlarıda meslekleri göstermesi bakımından önemlidir.. --Havyarcı-Bakkal-Kufeci-Havyarcı Çırağı-Bakkal Çırağı-Manav-Kufeci-Fenerci vs.

-Defterlerde kişilerin fiziki özellikleri ve yakınlık dereceleri hakkındada bilgi sahibi olmaktadır:

Ala Deraliye'yededir

Orta boylu ak sakallı **Torgoflos-Togfilos???** Veledi Serafim:51,

Ala(Deraliye'yededir)

Damadı orta boylu kara bıyıklı Bredemoz:30

Ala(Deraliye'yededir)

Uzun boylu sarı bıyıklı Asbir veled Hristotalos veledi Hristotalos:1

Ala(Deraliye'den geldi)

Orta boylu sarı bıyıklı **Harzgel**** veled Margol:35,

Karındaşı ter bıyıklı **Bekomi*Yakomi**?**:22, (Ala)

Uzun boylu kara bıyıklı Save veled Kostant:35,(Ala-Deraliye'yededir)

veled **taze Logona:12*******

Refik veled Kostant:3

--Uzun boylu-Orta boylu-Kısa boylu-Ter bıyıklı-Şer bıyıklı- Sarı bıyıklı-Kara sakallı-Kır sakallı-Ak sakallı-Azman boylu ifadeleriyle kişilerin fiziksel özellikleride tanımlanmaktadır..% 85 oranında Orta boylu olarak tanımlanan Sineson Karamanlıları tipik İç Anadolu halkının özelliklerine sahipti.Sarısınların az olması diğer dikkat çekici özelliklerdendir.....

---Yetim-Kör-Bir gözü kör-İki gözü kör-Çalâk-Amâ, gibi insanların özürlerinin de kaydedildiği defterler bize dönemin yaşayan insanların fiziki özelliğide vermektedir.

-Ala Deraliye'yededir.

-Yetim,HristoTalos:25

Orta boylu ter bıyıklı Yuvan veledi **Hiriso iki**?(gözleri kör)*******

Orta boylu kara bıyıklı **bir gözü kör** Tanas veledi **Lefter:55**(Ala_Deraliye'yededir)

Ala(Deraliye'yededir)

Mesfur Save'nin refik veledi ter bıyıklı Atanas:23 (46) ,

Yetim Mina:9, (sa)

Karındaşı Bredemoz:5, (sa)

Orta boylu kara bıyıklı Yuvan veled Presko :52(Ala-Deraliye'yededir)(47)

-Orta boylu ter bıyıklı Atanas veledi Mihail:23

Karındaşı Serafim:8 (sayı.20)

-Papaz, oğlu(veled),torunu,damadı,karındaşı,amcası ,misafir vb.ifadeler vardır.

-Evsat

-Orta boylu kır sakallı keşiş İstefan;sini(yaşı):55

Edna ----- Deraliye'ye gitmiştir

Veledi Totori(şabb-ı emered):15 (.47/mim/3) hesabı yapılmıştır.*

Orta boylu kara sakallı keşiş veledi Dimitri:39

Kaynı Taze Karelim:21, (Ala-Deraliye'yededir)

Orta boylu kara sakallı Maraşu oğlu Kostant:65 , (Ala)

Refik veledi Yuvan :25, (Ala) (47)

Refik veledi uzun boylu kara bıyıklı Anastas:28 (Deraliye'den geldi)

Veledi Nikola tevellüdü 46/**/7 sa

Refik(sonraki veya ikinci anlamında) veledi Mihail:1(sad harfi ile sağır yani küçük olduğu belirtilir)

- Ala Deraliye'den geldi

Orta boylu kara bıyıklı Atanas veledi Danyel:32 ,

-Ala(Deraliye'den geldi)

Karındaşı İstavri,***?:24**Deraliye'yededir

-Kastanti veledi Pretamoz:35,

Behram Paşa Efendimizin Mesfur taburunun hizmetinde olan .....

uzun boylu sarı bıyıklı Kıryako veledi Vasil:22

veledi Derman:40 (s.54)

velediTataris:5???

Defterlerde -Togan-Tufan(Taofan)-Yusuf-Ulaş-Tataris-Tavil-Musa-Serender- rastladığım Gayrimüslim isimler bulunmaktadır

-Az da olsa fakir-fukaradan kaydı bulunmaktadır... Babası yanında-çırak-mersomon yanında,borhi yanında ifadeleri oldukça fazladır. İstanbul'da çalışan babalarının veya akrabalarının yanında çalışan ve ticaret yapmaya alıştıran çocuklar Sineson'lu tüccarların oluşturdukları tekelin devamını sağlayan sigortaları olmaktadır.

-- 1757 tarihli defterde Mühtedi(din değiştirme) kaydına iki kayıt haricinde rastlamadım.

--Bazı kişilerin(gayrimüslim ve Müslüman) isimleri yanında: Osmanlı sarayında-Berham paşanın hizmetinde-Nizamıceditte-Asakir-i Mansure'de açıklamaları da bulunmaktadır. Sineson Müslümanlarının nüfus defter kayıtlarında Nizamı Cedit ve Asakir-i Mansure-i Muhammediye askeri kayıtları yer almaktadır.

Nüfus ile vergi(Alâ-Evsat-Edna) kayıtlarının yazıldığı(--Sineson'un) 1761 tarihli defterde;

Yani Ahrangelos? Mahallesi:Hane:82,nüfus:154,ala:66,ta:57,na:26

Kavri Mahallesi:Hane:100,nüfus:237,ala:33,ta:65,na:29

Mahalle-i Kivas:Hane:65,nüfus:181,ala:33,ta:65,na:29

Hane: 309, nüfus:777, Ala:194,Ta:255, na:99,

Toplam vergi: 548 kuruş olarak verilmiştir..

-İncelediğim ilk Nüfus Tahrir Defterlerinde kişiler hakkında yer alan bilgiler oldukça (ak sakallı-kara sakallı,şer-ter bıyıklı,çopur vd.) ifadelerinin dışında belirtilen fiziksel özellikler azdır. Son dönem bazı nüfus defterlerinde(Denizli-Honaz) daha ayrıntılı bilgilerin yer aldığı görülmektedir...Yüzünün sol tarafında beni var, çatık kaşlı, kaşında ak var,şehla(şası)gözlü,çopur yüzlü,yara izi var(yara izinin nerede olduğu yazılı),kartal burnlu vb. ifadelerle yazıcı adeta kişilerin fotoğrafını anlatmaktadır....

MÜBADELE VE SİNESON

I.Dünya Savaşı sonrasında Anadolu'nun işgali ile başlayan olaylar zincirinde Gayrimüslimler işgalcileri destekleyerek onlarla işbirliği yapmışlardı. Müslümanların çektiği acılara seyirci kalmaları ,düşman kuvvetleriyle beraber Osmanlı devletine karşı silahlı mücadeleye kalkışıp Müslümanların öldürülmesi ,yerlerinden yurtlarından göç zorlanmasında önemli rol oynayan Gayrimüslimlerin çoğu Yunan askerlerinin Anadolu'dan geri çekilirken” yaptıklarının karşılıksız kalmayacağı cezalandırılacakları korkusuyla “geri çekilen Yunan ordusuyla birlikte hareket ederek Anadolu'yu terk etmeye başlamışlardır.” Yunanistan'a Anadolu'dan göç edenleri yerleştirmek, barındırmak ve doyurmak Yunan hükümetini zor durumda bırakmış bunun üzerine Yunanistan'daki Müslümanlarla Anadolu'daki Ortodoks gayrimüslimleri değiş tokuş esasına dayanan “mübadele” istemiştir. Lozan görüşmeleri sırasında yapılan görüşmelerde mübadelenin zorunlu olması kararı verilmiş. Bu kararın uygulanması için mübadele sözleşmesi imzalanmıştır. 30 Ocak 1923 tarihinde Türkiye ve Yunanistan tarafından Lozan Barış Antlaşması görüşmeleri sırasında imzalanan ”TÜRK VE RUM AHALİ MÜBADELE SÖZLEŞMESİ” dini inanç esasına dayandırılan nüfus değişimini temel almıştır. Bu antlaşma şartlarına göre. Anadolu'da yaşayan Ortodoks Hıristiyanlarla Yunanistan'da yaşayan Müslümanların yaşadıkları topraklardan zorunlu göçe tabi tutularak yeni yerleşim yerlerine gönderilmeleri .”Mayıs 1923 tarihinden itibaren, Türk arazisinde mütemekkin Rum Ortodoks dininde bulunan Türk tebası ile Yunan arazisinde mütemekkin Müslüman dininde bulunan Yunan tebasının mecburi mübadelesi icra edilecektir. Bu eşhasdan hiçbirisi mezkur hükümetlerin müsaadesi olmadıkça ne Türkiye, ne de Yunanistan'da tekrar ihtiyarı ikamet edemeyecektir.” .Antlaşma şartlarını uygulayan her iki hükümet isteğe bağlı olmayan mübadelede, mübadil kişilerin o zamana kadar yaşadıkları yerlerde sahip buldukları mal ve mülklerin gidilen ülkede karşılığı olarak dağıtım yapılacak mal ve mülklerden faydalandırılması da kararlaştırmıştı. Düzenlenen” **Mal Tasfiye Talepnameleri**”sonrasında toplulukların değişimi gerçekleştirilmiştir..

Mübadele Antlaşmasının imzalanması ile inanılmasında güçlük çekilen göç kaptıya dayanmıştır.1918 öncesi İstanbul doğumlu Sinesonluların “Etabli “sayılarak mübadele dışı bırakılması öncesinde Köyde doğmuş olsalar da mübadeleden muaf tutulmayı isteyen Sinesonlular bunun imkansızlığını anlayarak göç hazırlıklarına başlarlar. Varlıklı olanların öncülüğünde köyün genel durumunu fotoğraflayıp gelenekleri, adetleri, ilahileri, köyün tarihçesine dair bilgileri içeren bir kitap hazırlayıp Yunanistan'da(19)tarihinde

yayınlamışlardır. Köye ve köylülerin yaşantısına ait bilgilerin detaylı olarak anlatıldığı bu kitap,Sineson köyünün günümüze ulaşan önemli belgesi niteliğindedir..

Mübadele haberleri üzerine diğer yerlerde olduğu gibi Sineson gayrimüslimlerinden birçok kişi Türk Ortodoks oldukları için mübadele edilmemeyi umut etmişlerdir. Mübadele antlaşmasının esası dine dayalı değiştirme olduğu için istekler ve uyarılar dikkate alınmamış sadece Müslümanlarla evli gayrimüslim kadınların kalmalarına izin verilmiştir.Bunlar arasında mübadele hariçi evlilik yoluyla kalan kadınlardır.Maria(Marika) adlı kadın hastalandığı zaman vasiyet olarak kendisinin Hristiyan geleneklerine göre gömülmesini bunuda bir papazın yapmasını istemiştir. Öldükten sonra köyden Kayseri'ye at arabasıyla giden ve oradan getirilen papaz tarafından defnedilen kadının cesedi bir hafta süreyle yağ ve mumla ovulup göz,kulak,burun ve ayak parmakları pamuklara kapatılarak saklanmıştır..

Sineson'da yaşayan Müslümanlarla, Jerveni'den gelen müslümanların aksine giden mübadiller çok daha örgütlü eğitilmiş, varlıklı ve bilinçlidir. Mübadele de gayrimüslim mübadillerin neler yapması gerektiğini anlatan broşürler ,yayınlar, toplantılarla aydınlatılmakta ev ve arazilerinin değerlerini yüksek göstermeleri istenerek, değerli eşya ve mücevherlerini saklı bir şekilde yanlarında taşımaları veya gizlemeleri tavsiye edilmektedir. Bulunmalarının mümkün olmayacağı yerlere yanlarında götüremeyecekleri değerli eşyaları gömmeleri de teşvik edilmektedir.

Aşağıdaki listede Niğde Sancağına bağlı köylerden mübadele edilen Gayrimüslim sayısı, bırakılan ev ve arazi ve tamire muhtaç olan ve olmayan ev sayısı detaylı olarak yazılmaktadır. Sineson'dan 910 nüfusun Yunanistan'a gönderildiği, köyde 507 ev bulunduğu bunlardan 51'nin tamire muhtaç olduğu,20 ev ve 100 nüfus muhacir kabul edilebileceği,106 dönüm tarla,140 dönüm bağ ve19 dönüm bahçenin bulunduğu bildirilmektedir.

	İSKAN OLUNAN MUHACİRİN		İSKAN OLUNABİLECEK MUHACİRİN				ARAZİ			
	İskan-ı kaza mahali Ve kura	Kabil-i iskan-	Muhtac-ı tamir - Rum nüfus-	Hane	Nüfus	Hane	Nüfus	Tarla dönüm	Bağ dönüm	Bahçe dönüm
Niğde Merkez Kazası :	498-	168-	4850-	252-	1168-	266-	1065-	1589-	677-	11-
Aravan:	195	56	1170	13	87	27	110	313	5121	17,5
Kurdonos:	163	120	983	-	-	50	200	403	4154	42
Gölcük:	332?	24	1406	298	1409	-	-	5000	12	42
Çarıklı:	117	10	706	135	416	-	-	15311	-	2,5
Madala:	69	11	960	-	-	25	100	958	134	107
Saralca?:	34	35	428	-	-	15	60	103	105	70
Semendire:	207	-	1277	209	787	-	-	10327	-	-

Misli	667	-	2128	489	2103	100	350	39157	-	-
Suvermez:	587	-	2308	421	1829	-	-	16166	-	12
Darmasun:	157	140	1904	20	75	30	110	1115	50	30
İlison:	32	15	260	-	-	10	40	448	1510	52
Uluğaça:	237	19	789	212	795	-	-	3296	-	41
Kıçağaça	48	-	96	41	181	5	-	1254	-	-
Maden:	54	110	900	46	216	-	-	4002	48	17,5
Andaval:	404	-	3539	408	1618	-	-	12271	16443	71
Enehil:	240	-	1089	201	1011	-	-	9843	-	40
Sulucaova:	80	-	378	47	267	-	-	5411	-	25
Dinegi:	220	65	1755	-	-	-	-	233	1721	554
Fertek:	126	229	378	123	594	-	-	794	14526	50
Hasaköy:	394	100	2318?	480	1899	-	-	4250	-	-
Tırhan:	20	61	319	79	211	-	-	3122	-	-
Neşehir Merkez Kaza:	1175	15	4700	-	-	1175	-	5421	12375	95
Eneği:	180	3	720	75	481	105	420	4105	1974	2
Zile:	142	1	568	-	-	-	-	3052	965	18
Melakaopi:	228	4	1352	161	836	177	500	8118	4600?	-
Bor Merkez Kaza:	205	29	1170	-	-	205	1000	1340	1520	-
Ulukışla Enlek):	11	-	60	11	60	-	-	-	-	-
Ulukışla Maden):	65	-	325	-	-	30	120	2365	200	-
Kavuklu:	126	10	430?	110	430?	-	-	200	-	50
Ovacık:	69	5	70	20	70	-	-	450	-	1
Ürgüp Merkez Kazası:	721	31	4050	-	-	721	-	205	149	43
Sinason:	507	51	910	-	-	20	100	106	145	19
Cemil:	110	27	200	-	-	15	50	51	52	9
Ulukışla Karacaviran:	9	5	31	9	31	-	-	-	-	-
Yekün(Toplam):	8599	1244	42636	3857	16575	2976	4225	16.991	64855	1411,5

İhtidanın yok denecek kadar az olduğu Sineson'da Müslüman erkeklerle evli kadınlar ki iki kişidir mübadeleden muaf tutulmuşlardır.(adları yazılacak)

Mübadele ile göç eden Sineson'lu ve Cemil köylü Karamanlı Ortodokslarının çoğu Yunanistan'da Pagasetic Körfezinde yeralan Euboca adasında ve Selanik'te zorunlu ikamete tabi tutulmuşlardır..Euboca(Eğriboz) adasına yerleşen eğitimli ve varlıklı Sinesonlular ilk şaşkınlıkları geçtikten sonra kısa sürede evlerini ,yollarını inşa ederek yerleştirdikleri yere Nea Sineson(Yeni Sineson) adını vermişlerdir. Nea Sineson adıyla bir dernek ve bir müze oluşturarak Anadolu'dan götürdükleri kültürlerini yaşatmaya gayret ederek Yunan halkından farklı olan kültür varlıklarını sürdürmektedirler..

Papa Efüm'in İstiklal Savaşında "Türk Ortodokslarıyız" savunmasına katıldıklarına dair fazla somut bilgiler bulamadığımız Sineson karamanlılarının bir kısmı Fener Rum Kilisesinin ve Yunan devletinin Anadolu işgalini desteklemiş hatta Sineson'da başta medrese olmak üzere bazı binaları oluşturacakları yeni devletin yönetim merkezleri

olarak belirleyerek Yunan bayrağı asmaktan çekinmemişlerdi. Pontus Rum Cemiyetinin Ürgüp'te bir şubesinin bulunması Pontus Rum faaliyetlerinin Ürgüp çevresine yaygınlaştırıldığını göstermektedir...Sakarya savaşında Yunan ordusunun yenilmesinden sonra bu ve benzeri davranışlarında temkinli davranan Sinesonlular, Türk Ortodoksluğuna daha sıcak bakmışlardır. Savaş yıllarında "Hilal-i Ahmere"yardımında bulunan Keskin Ortodokslarına rastlarken Sinesonluların böyle bir yardımda bulduklarına dair bir kayda rastlamadık.

Mübadele antlaşmasının yapılacağı söylentileri üzerine Sinesonluların gitmek istemedikleri bilinmektedir.1918 tarihinden önce İstanbul doğumlu olanların Etabli olarak kaldığı, bu tarihten sonra doğmuş olanlarında gitmek istemeyip çeşitli çareler arayarak kalmaya çalıştıkları dile getirilmektedir.. Etabli olarak İstanbul'da kalan ve Heybeliada'da yaşayan Sinesonluların sayısı tam olarak bilinmemektedir..Buna karşılık gidenlerle ilgili;

23/8/1340 tarihli belgede, Niğde Merkez Kaza Ve Kura,Bor, Nevşehir , Ürgüp, Ulukışla'dan:4803kişinin sevk olunduğu ,Nevşehir'de:1317(erkek ve kadın),emvali metrukeden tarla,bağ,bahçe:40625(derdest iskan),Ürgüp:Emvali metrukeden tarla,bağ, bahçe:779 (derdest iskan) yazılıdır.

Kırım'da Ürgüplülerin kurduğu vakıf son derece önemlidir..Yardım faaliyetlerinde bulunan Nevşehir ve Ürgüplü esnafların maddi durumlarının savaşlar ve boykot sebebiyle bozulduğunu ileri sürerek, Osmanlı devletinin vermelerini(esnafların) şart koştuğu, I.Dünya savaşı öncesi göçmenlere yardım kararına, Müslüman ve gayrimüslim esnafın itirazlarına ilişkin dilekçe arşivde kayıtlıdır..

Balkan savaşı sonrası başlayan ve I.Dünya Savaşı öncesinde İttihat ve Terakki yönetiminin Müslümanların, Müslümanlardan alışveriş yapmasını teşvik eden politikaları, Osmanlı devletinin ekonomisini, ticaretini, sanayisini ellerine geçirmiş olan Gayrimüslimlerin bu gücünü kırarak Yunanistan'a yardımlarını engellemeyi hedeflemişti. Cahil ve fakir bir durumda olan Müslüman halkın, Gayrimüslimlerce sömürülmesinin önüne geçmek için Balkan savaşı sonrasında Gayrimüslimlerden alışveriş yapılmaması ve ticaretle uğraşmalarını teşvik etmeyi amaçlayan ve bütün Müslümanlarca uygulanması istenen "Müslüman Boykotu" Osmanlı devletindeki Gayrimüslim esnafın çoğunu etkilemiştir. Kısa sürede Müslümanların ticarete yönelmesi ve esnaflığa başlamasına yol açan bu boykot sayesinde sayıları artan Müslüman ticarethaneleri ve özellikle Müslümanların Gayrimüslim esnaftan daha az alışveriş yapmaları, Sineson ve Ürgüp Gayrimüslim esnafını da etkilemişti. Müslümanların kendilerinden alışveriş yapmayı kesmelerinden dolayı zarar gördüklerini ifade ederek bu boykotu kırmamanın yollarını arayan tüccar ve esnaf bu durumu şikayet ederek önlenmesini istemişlerdir..

Kapadokya Hıristiyanları kurdukları çetelerle Müslüman köylüleri rahatsız etmişler, savaşmak için Yunan ordusuna gönüllü olarak katılanlar da olmuştur.Bu ve benzeri faaliyetlere katılan Sineson Ortodoksları hakkında somut bilgiler henüz elimizde bulunmamaktadır..

Mübadillerin çektiği acılar çeşitli şekillerle dile getirilmiştir..Bu konuda Anadolu'dan Yunanistan'a gidenlerin eğitilmiş olmaları ve yaşadıkları hayal kırıklıkları,kendilerine karşı yerlilerin(Yunanlıların)gösterdiği ayrımcılık ağıtlar,yazılan hikaye ve romanlarla anlatılmıştır..

MÜBADELE AĞITLARI: Yunanistan'a giden mübadillerin anonim olan muhacereti ve çekilen zorlukları anlatan ağıt ve şarkıları vardır. Yaşadıkları hayal kırıklığını dile getiren ağıtların çoğu Yunanlıların kendilerine yaptıkları hakaretleri ve ayrımcılığı anlatmaktadır.

Sinesonluların ağıdı: "Bizi altın kasabadan kovuyorlar

Yunanistan yolundayız,Zarif Sinason,sen bizim anamızsın

Rab İsa,sen bizim kasabamızı gözet ve koru,kararmış Sinasonumuzu(62)

Stamatopoulos,Anonim Kadın Ağıtları,1985,s.28,Evangelia Balta,Aytek Soner Alpan,Muhacirname(Karamanlidika poems fort he Orthodox Anatolian Refugees)(1924-1926),Uçhisar,2 Kasım 2013,sh.9-34)Stamatopoulos,Anonim Kadın Ağıtları,1985,s.28)

"Efendiler açıktayım bir çareme bakınız

Ahvalimi derterimi bakışından çakınız

Kara kışta ocağımızı biraz olsun yakınız

Aranızda anlaşın da sağlam kurun temeli

Bu memleket olmalıdır hepimizin emeli

.....

Bir diğeri Yunanistan'da Türklerin bıraktığı mülkleri yerli Yunanlıların gasp edip mübadil Rumlara vermeyişlerini anlatmaktadır.

Ey muhacir durma ağla imdat yoktur kimseden

Türkiye'den kovulduk hiç kabahat etmeden

Yurdumuzdan,Yunan deyü Türkler bizi kovdular

Burdakiler Türkten beter cümlemizi üzdüler

Hem boğdular,hem soydular,çok perüshan ettiler

Canımızı ovalara aç meskansız attılar

Bize ait,Türk evleri zabıtlere verilmiş,

Bir kısmına memurlar da fırsat bulmuş yerleşmiş

Hatta zengin,Rum Musevi yerlialçak kurtları

Saray gibi evler bağları biz Türklere bıraktık

Fabrikalar ve dükkanlar daha neler neler terk ettik

Burada ise vicdansızlar bir odacık vermiyor

Bugün,yarın gültümler kalmıyor.

Bize sit Türk mülkleri bizden niçün gasp olsun*

İçlerine,zabıt,memur,yerli zenginler dolsun

.....

Yerli zengin milyonerleri Türk evinde otursun

Biz biçare muhacirler ovalara atılsın

Sizde asla insaf yok mu ey rical-i hükümet

Yeter artık,sabır taşı,yapmayalmrezalet

Yoksa sonra,görürsünüz açlık neler doğurur

Bu gidişle çok yakında bizi sizeev sovutur.

.....

Yunanlı görevlilerin ahlaksız teklifleri karşısında isyan eden sözlerle söylenen ağıt ve şarkılardan birisinin çarpıcı sözleri şu şekildedir

Karısı güzel olan görür işini

Olmayan derbeder sıkar dişini
Yunan memurları bilür işini
Çirkine derler ela avrion(yarın gel)
Güzel gördükçe candan severler
Düşen işlerini heman görürler
Bu gibiler ela avrion asla demezler
Çirkin derbedere derler pek iyi
Gözelleri çağırurlar gelsin ileri
Verirler dört gözlü koca evi
Ferdası gün gider durur da durur
Yine güzel gelür işini görür
Memur çirkini görür hiddete gelur
Der çirkine Kira mu ela avrion
.....
Ne avrion biter ne methavrion
.....( )

Diğeri

Ya para ya güzel avrat
Talep ettiğin olur helbet
Oğraşma yoktur adalet
Dönen entrikalara şaşım
.....
Neçe naçar aileler çatı dibinde yatıyor
Bir lokmacık ekmek için gömleğini satıyor
Zavallı muhacir fakir kalmış kimse bakmaz haline
Hiçbir sıkıştıran yoktur bir drahmicik eline
.....
Hastalıklar biri birini takip eder
Muhacir ahalisi tükenip biter
Mezarlılar hep dolmuş taşıyor..
Nice aileler oturmuş hep ağlıyor(S.Triandafyllidis) (63) Evangelia Balta,Aytek Soner Alpan,Muhacirname(Karamanlidika poems fort he Orthodox Anatolian Refugees)(1924-1926),Uçhisar 2Kasım 2013,sh.9-34)

Sineson'da Gayrimüslim Mezartaşları:

Mezar taşları üzerinde genellikle ölen kişinin adı ve ölüm tarihi yazılıdır.Bazı mezar taşları üzerinde şiir tarzı yazılara da rastlanmaktadır. Örneğin: Hey dostum sen buradan geçerken,Eğer merak ediyorsan öğrenmek için, Ben o zaman yaşıyordum.E.Çanas"... Teoharis adlı varlıklı ve aynı zamanda şair olduğu anlaşılan kişinin mezar taşında yer alan dizeler ve benzeri kısa şiirlere rastlanmaktadır...Bu dünyada bende yaşadım.Çok malım oldu,Çok namlı bir insandım,Saygın bir kişiydim.Ama herşey geçip gidiyor,Herşey boş anlamsız,Yalnız gerçek olan kalıyor,Ve zafer ölümün oluyor.Bu kabri yaptırıldılar.Babalanı unutma...Eşim ve çocuklarım.Çok içten ağla.Sineson'da doğdum 1846 senesinde ve öldüm 1899 yılında(senesinde.Toprağı bol olsun Teoharis Yeoro...Bir diğer mezar taşında”Burada yatıyor,Allahın kölesi,Paskal Proskinitu Bayram Hacı Aslanis,K.A.Anastasia

MUSTAFAPASA KASABASINDA 1924 YILINDA DAĞITILAN RUM EVLERİNİN ESKİ VE YENİ SAHİPLERİ:

Evlerin rum Sahipleri: Evlerin Yeni sahipleri: evin bulunduğu mahalleler:

Yanago: Ahmet Turgut, Davutlu Mahallesi. Kılıçarslan sokak

Karelem Hanesi (sultan) Eski Sinasos otel, Yeni Mah.. Üniversite meydanı

Falsaha Hacı Vasıl: Cansever Konagi, Yeni Mah.. Sümer Cad.

Caylaho: Mustafa Açıkgöz, Yeni Mah.. Sümer Cad.

Demırcı Mılt: Necmettin Kundak, yeni mah. Sümer Cad.

Papaz oğlu: Murat Süler, Yeni Mah.. Sümer Cad.

Falsaha Zafıra: Kibebe, yeni mah Sümer Cad

Dimostı evi: Alı Sümer, Yeni Mah.. Sümer Cad.

İsabaloz Hamamcı Marao: Sıtkı Yılmaz, Yeni Mah.. Sümer Cad.

Tıpanos: Hüsamettin Yılmaz, Yeni Mah.. Sümer Cad.

Hacı Yusuf Yogan: Natura otel, Yeni Mah. Sümer Cad.

Bingo Bandılı: Gül Konakları, Yeni Mah.. Sümer Cad.

Vıcıya Yogan: Hayrettin Korkmaz, Yeni Mah.. Sümer Cad.

Bedila Elm Yüksel Ezer, Yeni Mah.. Sümer Cad.

Barmakıya: Alı Elma, Yeni Mah.. Sümer Cad.

Demırcı Mıgola: Mersin Akbal, Yeni Mah. Sümer Cad.

Laz: Murat Mersin Akbal, Yeni Mah.. Sümer Cad.

Doktor Mıldios: Ramazan Korkmaz, Yeni Mah.. Sümer Cad.

Küfçüoğlu ?Yogan :Abdurahman Basoglu, Yeni Mah..

Kalles Vasıl: Fevzi Basoglu, Yeni Mah.

Kürtçüoğlu Espine: Ömer Akbal, Yeni Mah..

Kavallın Hemsiresi: Ömer Öcal, Yeni Mah..

Çalgıcı Gostı :Şerif Sağlam, Yeni Mah..

Çoban Vasıl: Canbaz Hasan evi, Yeni Mah..

Kör Mılt :Yusuf Derin, Yeni Mah.. Bolu Karfos: Lütfi Mıntas, Yeni Mah..

Erkek Öğrenci okulu yıkıldı arsası: Mersin Akbal ve Mehmet Tepe evi, yeni mahalle.

Erkek Okulu :As evi, Alı Elma, evi yanı, Yeni Mah..

Bingo kızı: Makbule Turgut, gül konaklarında, Yeni Mah..

Bingo kızı Morfuda: Mehmet Savas, Yeni Mah..

Berguba: Mustafa Savas, yeni mah.

Fındık Sarafım :İlyas yumul varisleri, Yeni Mah..

Kara Maria Munugo :Yumul varisleri, Yeni Mah..

Hunının anası Mehmet Samur, Yeni Mah..

Vıhı Anastu: Mehmet Samur, Yeni Mah..

Sahle Luya İhya :Kadir Oltan, Yeni Mah..

Hacı Yovakın: Süleyman Şentürk, Yeni Mah..

Kukuye Mavde: Münire Şentürk, Yeni Mah..

Kunduracı Nigole: Yasar Varol, Yeni Mah..

Hamos: İbrahim Boz, arsa, yeni mah.

Lıgırya: İbrahim Boz, arsa, Yeni Mah..

Muya Lefter: Saat Ersoy varisleri, Yeni Mah..

Muya Şapkalı: İbrahim Boz ev, Yeni Mah..

Patınra Kadınno: Mehmet Emin Öcal, yeni mah.

Dafula :Mustafa Öcal, Yeni Mah.. Gavrail: Ahmet Aktürk, Yeni Mah..

Yamalı Stefanı: Muzaffer Demirkale, yeni mah.

Şışko: Mustafa Özkan, Yeni Mah.. Hacı Lazarı: Rifat İlhan, Yeni Mah.

Zaharo otel meydanı yıkıldı, Yeni Mah..

Topak Galı otel meydanı yıkıldı, Yeni Mah..

Relayı Maria: otel meydanı yıkıldı, Yeni Mah..

Kalles İlango: Refik İçöz, Yeni Mah.. Rıgılı Hrısto: Necip Türkoğlu, Yeni mah.

Tandırıcı Lazarı: Yasar Varol, Yeni Mah..

Boyacıların evi: Pasa otel, Yeni Mah.. Hacı Morgul Vasıl: Mehmet Durul, Davutlu Mah..

Eleni Kilisesi, Kilise, Yeni Mah.. Hisostomer: Hayrettin Korkmaz, Yeni Mah..

Bıldırıcın: Derviş Korkmaz, Yeni Mah..

Sahsaşçı Nikola: Belediye arkası, Yeni Mah..

Beyi Rızo: Medrese Dükaneleri, Davutlu Mah..

Kabasakal Arındavadı Sarafım: Halil Korkmaz, Davutlu Mah..

Toros Galı: Hakkı Özbay, Davutlu Mah..

Lıgırlı: Halil Korkmaz, evi arkası, Davutlu Mah.

Pepe Maria: Mehmet Tepe, eski ev, Davutlu Mah..

Kitmur Efendi: Salih Koç, Davutlu Mah..

Antıkacı Baıllı: Kemal Öcal, Davutlu Mah..

Kalles Barelem: kemal Öcal Davutlu Mah.

Bursalı Kemal Öcal, Davutlu Mah.. Rızo Gallı :Yakup Karagöz evi, Davutlu Mah..

Sınnık Makrına: Rifat Aslan, Davutlu Mah..

Sınnık Emınko :Kemal Topak, Davutlu Mah..

Faslaha Anasko: Ekrem Karagöz,
Davutlu Mah..
Gayyır Anastas: İrfan Aka,Davutlu
Mah..
Karayanı Gosti: Bilal Aka, Davutlu
Mah..
Rizo Galı :Ziya Aka, Davutlu Mah..
Topuklu :Ziya Aka, Davutlu Mah..
Faslaha Anasko :Ahmet Sertdemir,
Davutlu Mah..
Makroglu Yogan: Süleyman Temur,
Davutlu Mah..
Agnılyı :Ahmet Sertdemir ,Davutlu
Mah..
Sarı Madel: Necmettin
Temur ,Davutlu Mah..
Rizo: Üzeyir Temur, Davutlu Mah..
Veli cıger Nevzat Derin, Davutlu
Mah..
Ioksan: Mehmet Derin, Davutlu Mah..
Yorgo Vasil: Fuat öztürk, Davutlu
Mah..
Kara Cehennem Nikolaki: Cemal
Ömer Gökalt ,Davutlu Mah..
Pıtsı: Erol Öztürk ,Davutlu Mah..
Dere köylü Vasil: Salih Koç, Davutlu
Mah..
Yagnı Vasil: Veli Öztürk, Davutlu
Mah..
Çıtırık Lazarı :Halil Öcal, Davutlu
Mah..
Kalles Debuga: Şakır Korkmaz,
Davutlu Mah..
Farasalı Yogan: Hüseyin Dönmez,
Davutlu Mah..
Cambaz Anastu: Hüseyin
Dönmez ,Davutlu Mah..
Bıdıra Yogan: Hüseyin Dönmez,
Davutlu Mah..
Kambura Niyazı Karagöz ,Davutlu
Mah..
Avrupalı Nigola: Ergüven Karagöz,
Davutlu Mah..
Cemilli Vasista: Ramazan
Karagöz ,Davutlu Mah..
Nura Avatı: Niyazı Karagöz,Davutlu
Mah..
Samsonlu: Niyazı Karagöz, Davutlu
Mah..
Kavala :İlyas Tunç, Davutlu Mah..
Rizo Hemsiresi Magrina :Hüseyin
Özbay ,Davutlu Mah..
Çoka :İbrahim Yılmaz, Davutlu Mah..
Doktor?.....: Nevruz Tutan, Davutlu
Mah..***
Pancara Nikola: Esref Çakır,
Davutlu Mah..
Rumbıya: Esref Çakır Davutlu Mah..
Postacı Magrina :Salih Birbilen,
Davutlu Mah..
Tarosun evi:Şenol sarap fabrikası
( )Mustafapaşa ve Nea Sinesos Derneği araştırmasıdır

İspiro: Ferit Yakar, Davutlu Mah..
Cıngo Maria: Yücel Sakarya,
Davutlu Mah..
Huntı Vasil: Yücel Sakarya, Davutlu
Mah..
Kambur Pambuko :Hasan Özgüç,
Davutlu Mah..
Mangoligo: Alı Rıza Özbay, Davutlu
Mah..
Bingonun hemşiresi İbrahim
Yılmaz ,Davutlu Mah.allesi
Azamın evi” FLorans” ,Davutlu
Mah..
Anastasaelin: Kemal Tunç, Davutlu
Mah..
Rizo Gosti Fincancı Topakoglu arsa,
Davutlu Mah..
Kalles Anastas Topakoglu Konagi,
Davutlu Mah..
Cımas Yorgı :Kadir Özdem” burbur
r.....Davutlu Mah..?***
Sarı Gavral: Tevfik Kaçar, Davutlu
Mah..
Dımeoglu: Recep Mese ,Davutlu
Mah..
Marıgo :Üzeyir Orak, Davutlu Mah..
Daskarı Marasoglu: Nadire Salman,
Davutlu Mah..
Sahle İvga: Manastır pansiyon üstü,
Davutlu Mah..
Kalaycı Papaz: İbrahim
Ezer ,Davutlu Mah..
Susana.: Yasar Esen, Davutlu Mah..
Marasoglu. :Şerif Salman, Davutlu
Mah..
Cıngöz :Bayram Aytas, Davutlu Mah..
Tahsıldar Sodıl: Mevlüt Aytas,
Davutlu Mah..
Terzı Bedro: Kemal Mese ,Davutlu
Mah..
Hacı Marko Abastol: Zeki Yaman,
Davutlu Mah..
Dalakçı Razalı :Yasar Ogan, Davutlu
Mah..
Balama: Celil-Rasım Topaç, Davutlu
Mah..
Boza Eftad: Erdogan Yaman,
Davutlu Mah..
Boza Sarafım: Bekir Bıçer ,Davutlu
Mah..
Daskalı Roil: Mehmet Aydın, Davutlu
Mah..
Batırık Yahokım: Refik Tokmak,
hamam, Davutlu Mah..
Eczacı Hisostomas :Mehmet Güller,
Davutlu Mah..
Peçera: Mümin Ezer ,Davutlu Mah..
Şemsek Fındık Sarafım: Mehmet
Aydın, Davutlu Mah..
Lazoglu: Murat Akçay, Davutlu Mah.

Doktor Sarandıs: Demıralı Uzun evi
arkası ,Davutlu Mah..***
Bancor: Hursıt Apaydın ,Yukarı Mah
Hracı Anastas :Veli Yesil,Yukarı Mah
İstılyanus kızı :Remzı Yasar, Yukarı
Mah
Pataka Hristo: Nazmı Yasar ,Yukarı
Mah
Tokmıltı Yosuf: Rusen..Hımmet Çakır
yanı, Yukarı Mah
Çubukçu Maria: Bayram Kan
Dogramacı Nikola: Mustafa Atlı,
Yukarı Mah
Dülganoglu: Mestan Özbay, Yukarı
Mah
Kaba :Besır Özbay, Yukarı Mah
Pazarbası Dımit: Mustafa Dızbay,
Yukarı Mah
Hacı Yosuf Mugal: Azem Topaç
Hacı Harıklı: Nuri-- Arı ,Yukarı Mah
Müsellımoğlu Mehmet Alı
Orhan ,Yukarı Mah
Asuasile: Mehmet Güller, Yukarı
Mah
Eczacı Gıryako: Zülkefil, Yukarı Mah
Hacı Sarafı: Kadir Dogru, Yukarı
Mah
Cıngöz Yorgı Ukabeyn, Yukarı Mah
Nıgdeltı Andılıgo: Şükürü Özcan,
Yukarı Mah
Hacıvayanos eleni: Şakır Özcan,
Yukarı Mah
Hacı Bandılı: Yavuz Tımuçın, Yukarı
Mah
Mıymunoglu: Yılmaz Selçuk ,Yukarı
Mah
Vaho Vasil: Lütfi Selçuk ,Yukarı Mah
Doktor Anastasyon:Osman Tımuçın,
Yukarı Mah***
Girelos Papas: Mehmet Emin Gök,
Yukarı Mah
Güllü Kız Bebek Müzesı ,Yukarı Mah
İstılyanos: Nuri Özer ,Yukarı Mah
Sultan: Nuri Özer ,Yukarı Mah
Baba Vasil: Galıp Özer ,Yukarı Mah
Seksancı: Arıf ertan, Yukarı Mah
Kela Bandılı: Arıf Ertan ,Yukarı
Mah
Karyagdı Vasil: Kerim Sakarya ,yeni
mah
Postıka Vasil: Kadir Cankurt, Yeni
Mah.
Postıka Vasil: Yasar Dur, Yeni Mah.
Kahracı Urahan: Alı Üzmez ,Yukarı
Mah
Tulumbacı Zeyattın Yıldızhan, Yukarı
Mah

SİNESON MÜSLÜMANLARI:

Sineson Müslümanları köylerinin ilk bilinen tarihi isminin Taşkaya Köy(Taş Köy) olduğunu ileri sürerek sık sık eşkiya baskınlarına uğrayan köyün yakınlarına gelen bir grup müslümanın buraya yerleştiklerine gelen Müslümanların geldikleri yerde anlaşmazlık ve kan davasından uzaklaşmak için Taşkaya köye geldiklerini anlatmaktadır.Damnamaz(buraya dam-namaz fotosu koyulacak) denilen yere ; burada ilk Cuma Namazı burada kılınmıştır.Bu yüzden buraya bu isim verilmiştir.Damnamaz'a yerleşen Müslümanlar,(Kan davası olan bir sorun üzerine buraya geldikleri ifade edilmektedir) kısa sürede kendilerine evler kurup, tarlalar açarak yaşantılarını sürdürür ve çoğalırlar.İlk geldiklerinde 16 veya 17 aile reisinin bulunduğu, (hane olabilir) köyde yaşayan Hıristiyan Türklerle iyi geçindikleri ve kaynaştıkları anlatılarak Selçuklu ve Beylikler döneminde diğer köyler gibi Taşkaya köy ve Kara Kilise köylerinin de sık sık eşkiyaların baskınlarına uğradığı ayrıca göçebe yaşayan topluluklarında arazilerine tarlalarına bağ ve bahçelerine zarar verdiğiinden şikayetle köylerini nasıl koruyacakları konusunda çözüm aradıkları sırada baskınlardan zarar gören Kara kilise köyünün sakinleri tarafından iki köyün nüfusunun birleştirilerek kendilerinin Taşkaya köye kabülü ekli edilir.Bu teklif üzerine 15 aile reisi yani hane bir nüfusa sahip Kaya köylülerin gelmek isteyen Kara kilise köyü sakinlerinin 17 aile reisi(hane) olmasından dolayı kendilerinin köyle ilgili alınacak kararlarda sayıca az olduklarından dolayı etkili olamayacaklarını ileri sürerek sayılarını Damnamazda yaşayan Müslümanlarla arttırmayı düşünürler ve burada yaşayan 17 hane köyde yaşamaları ve kendilerini desteklemeleri karşılığı olarak davet ederler.Damnamaz Müslümanları kendilerine iletilen bu davet üzerine yaşadıkları yeri bırakıp köye taşınırlar.Böylece Kaya köyünün nüfusu 32 veya 33 haneye ulaşır.Köy ileri gelenleri bundan sonra Kara Kilise köylülerinden isteyenlerin köylerine yerleşmesine müsaade ederler..Bir süre sonra(kesin bir tarih bilinmiyor)Taşkaya köyü sakinleri köyün ismini köylüleri bir araya getiren papazın adından dolayı Sineson olarak değiştirmişlerdir..(64)Mustafa Yiğit,Hüseyin Polat'tan nakledilmiştir.

Boynounce aşiretinin yerleştiği yerlerden biri olan Sineson, Dulkadirli beyliğinin önemli merkezlerinden biridir. Boynounce aşiretlerinin Osmanlı Devletine karşı isyanlarından sonra Mardin'in güneyinden itibaren Hale'ep kadar yerleşime tabi tutulmaları ve buradaki Arap aşiretleriyle çatışmaları yanı sıra sıcak ve kurak iklimden duydukları rahatsızlık dolayısıyla bir kısmının tekrar sürgün edildikleri yerlere geri döndükleri bilinmektedir. İsyancıları sebebiyle cezalandırılan ve giderek eski güçlerini kaybederek sorun olmaktan çıkan boynounce aşiretleri yerleşik hayata çevrelerindeki köylere sığınarak veya yerleşerek buralardaki topluluklarla kaynaşmışlardır.

Sineson köyünün Türkçe konuşan Hıristiyanlığın Ortodoks mezhebini kabul etmiş Türklerden oluştuğu ve İstanbul'un Fatih Sultan Mehmed tarafından fethinden sonra İstanbul'a Yavuz Sultan Selim I. tarafından yerleştirilerek imtiyazlar tanıdığı yaygın iddialardandır..

İstanbul'a yerleşen imtiyazlı bir topluluk olan Sineson'luların ticaret yaparak zengin oldukları,bakkalcılık,havyarcılık,balıkcılık vs.yaparak varlıklı bir hale geldikleri

bilinmektedir.Köyde kalanlar daha çok küçük esnaf işleriyle ve tarımla uğraşmakta,ayrıca buraya alışverişe gelen tüccarlarla irtibatı sağlamaktadır.(Köyde kayıtlı hristiyanların cizye olarak ödedikleri vergiler onların ekonomik olarak ulaştıkları seviyeyi ispatlamaktadır.)

Müslümanların aşar ödemeleri yanında kayıtlarda asker olarak bazı kişilerin isimleri yanında Osmanlı sarayında-Berham paşanın hizmetinde- Nizamı Cedit ve Asakir-i Mansure-i Muhammediye’de kayıtları yer almaktadır.... Defterde yetim ,aklıbaşında değil(Mecnun)veya herhangi bir engelli bulunanlarda yazılıdır

*Uzun boylu seyrek sak allı İsmail bin İsmail:51
Oğlu Mustafa:13
Refik oğlu Mehmed:11
Refik oğlu İbrahim:5
Biraderi kumral sakallı Hüseyin oğlu:35
Orta boylu kumral sakallı İbrahim bin İbrahim:37
Oğlu İbrahim:5
Asar-i mansura gitmiştir
-Merkum İbrahim biraderi orta boylu kumral Ali:33
Oğlu Osman :7
Refik oğlu Mehmed:3
-Orta boylu ter bıyıklı Ahmed bin Ahmed:23
-Biraderi orta boylu Mustafa:19
--Sineson’un 1757 nolu nüfus defterinde; Merkum Osman’ın biraderi orta boylu sarı sakallı Mehmed bin Ali:51
Hüseyin oğlu Ali :5
Refik biraderi kır sakallı Hüseyin:45
Damadı orta boylu sarı bıyıklı Mehmed:25*

-Uzun boylu ak sakallı Mühtedi Mehmed:65
Oğlu kır sakallı uzun boylu Osman:45 Deraliyye’ye gitmiştir.
Sağır Osman:1
-Orta boylu ak sakallı Süleyman bin Abdullah:65
Oğlu orta boylu kumral bıyıklı Hasan:29
-Orta boylu kara bıyıklı Musatafa bin Haasam*:25
Biraderi Mahmud:7
Uzun boylu kumral sakallı Mehmed bin Süleyman:53
Oğlu orta boylu kumral bıyıklı Hasan:29
Sagır Hüseyin:1
Orta boylu kumral bıyıklı Hasan bin Ömer:35
Biraderi şabb-ı emerd Mehmed:15
45-Orta boylu kumral sakallı Ali bin Mehmed:51
-Biraderi uzun boylu kumral bıyıklı İsmail:31*****
Uzun boylu kır sakallı Mehmed,bin Ömer :43
oğlu Osman:1*

*Biraderi uzun boylu kumral bıyıklı İsmail:31
-Mecnun(AKLI BAŞINDA OLMAYAN) Osman:10*
49-Yetim İbrahim bin İbrahim:1*

Deraliyye’ye gitmiştir.
50-Uzun boylu kumral bıyıklı Tarlı* Mehmed:45,
oğlu İsmail:12

Amasya’ya gitmiştir.
51-Orta boylu kumral bıyıklı Mehmed İsmed:23
Karındaşı Mehmed:30(Deraliyye’dan geldi)
52-Uzun boylu kumral bıyıklı Halil bin Osman :37
Oğlu Hüseyin :9
Refik oğlu Osman:3*

Sineson(Mustafapaşa)

Köyü

İslam

Eserleri:

Sineson Selçuklu ve Karamanlı Beyliğinin önem verdiği yerleşim yerlerinden biridir.1476(Hicri:881) tarihli Karaman Eyaleti Vakıf Defterinde, Sineson’daki Cami-i Şerif(Sipahi Cami) 1524-1525(H.931) senesinde yapıldığı kayıtlı olmasına rağmen caminin bugün Yeni Sipahi Cami adıyla 1834’te yapıldığı yazılıdır.

Cami-i Kebir:El-Hac İbrahim tarafından yaptırıldığı kayıtlıdır. Cami minaresi Kayseri tipi minare özelliğindedir. Cami üzerinde yapılış tarihi 1601 olarak yazılıdır.

Şeyh Ali Cami-i Şerifi:Abdullah oğlu El Hac Hüseyin tarafından 1824(1240) tarihinde inşa ettirildiği yazılı olsada cami üzerindeki yapılış tarihi 1802’dir.(65)Nevzat Topal,Niğde Sancağı Merkez Kasabası Âsâr-ı Atika Defterine Göre Nevşehir Ve Arabsun(Gülşehir),s.12-13, I.Uluslararası Nevşehir Tarih Ve Kültür Sempozyumu,16-19 Kasım 2011)

Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait Camiler Şeyh Hasan,Şeyh Sipahi ve Şeyh Ali cemaatlerinin ibadet yaptıkları yerlerdir...(foto)Osmanlı dönemi camileri(foto)

YER ADLARI

Wrathes: Beydere

Gomeda vadisi: Elevere

Kares: Derindere

Melitas: Melida

Kaltsdes: Ata yorgi tepesi

Kabalos tepesi: Sarı güvercinlik

Köy muhtarlık defterindeki yer adları:

Korkolu mevki

Çamçeli

Üzengi çayı

Uzun Yazı

Aliya

Çay bağı

Melida, Gere

Giralar?

Cinizde?

Tahtalı dere

Başdeğirmen

Kör değirmen

Çelik pınarı

Tomisos: Damsa çayı

Golgoli: Panaya

Melenge Oksinu: Sivri dağ

Alaya: İliya tepesi

Bulaş?

Colasia: Kalaşa

Genevir mevkileri

Kıtanlık(Ketenlik)

Gere

Kiraboz(Kiracar)

Çifte değirmen

Çancak

Üzüm yazı

Karşı ketenlik

Savak

Kuluş(Guluş) tepesi ve mevki

Cemece

Beyderesi

Güvercinlik mevki

Müslüman mahallelerindeki eserler:

Cami, Çeşme, Medrese, Evler

Müslüman evinin evlerin giriş kapısının üzerinde Osmanlı sancağı ,ay ve yıldız motifleri süslemeleri bulunmaktadır.(Ömer Ağa Konağı dış süslemelerinde Osmanlı sancağı ve Bayrak simgeleri yapılmıştır..(foto).

MEDRESE

Köyde Mısır Hidiv sülalesinden Mehmet Şakir Paşa tarafından H.1316/1899 /1900 yaptırılan medrese arazi yapısı nedeniyle iki katlı olarak inşa edilmiş mimari bakımdan Hamidiye medreselerinden ayrı bir planla yapılmıştır. Medrese mimari planı asimetrik U şeklinde yapılmıştır. Bölgede kullanılan taşların işleme özelliği dolayısıyla süslü(kapısı) taç başlıklı bir görünüme sahiptir. Bu kapı üzerindeki süslemelerle taş oymacılığıyla dikkatleri üzerine çekmektedir. Mimarisi kadar yapılaş sebebiyle de önemlidir. Anıt bina özelliğine uygun olarak yapılan Medresenin giriş kapısı üzerindeki kitabede Mehmet Şakir Paşa'nın hayrından bahsedilmektedir.( )Ön cephede Osmanlı Tuğra'sı yer alırken, batı cephesindeki duvarda çift başlı kartal bulunmaktadır. Medresenin taç başlıklı kapısından içeriye girilince avlu etrafında kenar başlıklı sütunlarla desteklenmiş kemerli revak etrafında odalara ve binanın diğer yerlerine giriş bulunmaktadır. Köyde Gayrimüslim okullarının yapılması ve bunların eğitimlerinde Hellen propoğandası yapmasının(Yunan ideallerini yayma girişimlerinin)önüne geçmek, Fener Rum kilisesinin faaliyetlerine karşı koymak, Gayrimüslimlerle Müslümanlar arasındaki eğitim farkını kapatarak Müslümanların eğitimini sağlamak ve Müslüman din adamları yetiştirmek amacıyla yaptırılan medrese, aynı zamanda önemli hayır kurumlarından biri olmuştur.(Selçuklu hükümdarları ve Beylikler döneminde Ürgüp ve Damsa Vadisinde Hıristiyanlarca kutsal sayılan manastırlarda misyoner ve din adamları

yetiştirilmektedir. Bu faaliyetlerde Sineson manastırlarının önemi büyüktür. Bu yüzden Selçuklu ve Karamanoğlu Beyliği döneminde bölgede birçok Cami,Türbe ve Medrese yapılmıştır. Emir Taşhun'da(Taşkın) Damsa köyüne bir Cami,Medrese ve Türbe yaptırarak Sineson manastırlarının etkisini azaltarak Türk Ortodoksların Müslümanlaşmasına hizmet etmiştir.(66)medrese dipnot koy???

Medresede verilen dersler, diğer medreselerde verilen derslerle aynıdır.Kuran.Tefsir.Arapça,Dini İlimler...(foto)

(Ömer Şakir Paşa Medresesinden Şeyh-ül İslam Ürgüplü Mustafa Hayri Efendi ve Hacı Müderris Efendi yetişen önemli kişilerdir.)

MEDRESE KAPISI ÜZERİNDEKİ YAZI

*Bir maarifperverin eltafi hüsnü hizmeti
Alemin evladına bahşeyledi Fevzi necat
Yani ol Şakir Mehmet Paşa kim hüsnü
Ta Mısır'dan belde-i Konya'ya eyledi iltifat
Hayra masraf eyledi Allah için Şamanını
Böyle izal eyledi kime manide Nili Fırat
Kisveyi Sinesonu lutfiyle abat eyledi
Himmeti Varolsun ali teberrek gatugat
Yaptı paşa mektebi rüştiyeyi fevzi avareyi
Anda tahsili uyum eyler zükri zanu cihan
Razı etti ruhi pak hazreti peygamberi
Eyledi hayratı murat için sarfı niyat
Hame'i zariyla yazıldı talibi tarihi tam
Sene 1316 yaptı etvali vatana mektebi hayrat.(67)çeviri:Mehmet Erdoğan, 1950)*

KÜLTÜR:

MUSTAFAPAŞA(SİNESON) KÖYÜ YEMEKLERİ

Yal çorbası:Un ve su,yağ ile yapılan çorba

Zerdalili(Kayıtlı) Pilav:Bulgur haşlanır içerisine kuru zerdali koyularak pişirilmektedir.Pekmez katılarak yenilmektedir.

Zerdeli Pilav:Pirinç az tuz katılarak haşlanıp, karanfil ve akide şekeri ilave edilerek veya üzerine toz şeker katılarak bayramlarda yenilen bir tatlı çeşidi

Tirilce: Bol süt ve un şeker veya pekmez katılarak yapılan kektir.

Bamya yemeği: Bamya, soğan, et veya kıymalı olarak pişirilir. Sarımsak ve domates ilavelidir.

Tuluk:Yağ çıkarmak ve ayran yapmak için süt ısıtılır tuluk adı verilen torbaya doldurulur üzerine tuz ilave edilir ve ağırlık olarak taş koyularak tuluk içindeki sütün azar azar süzülmesi sağlanır bu işlem bir aydan fazla sürer. Çökelek oluşması sağlanır. Tulugun altında dört ayal bulunur. Çukur bir yere konulan içi süt dolu tuluktan süzülen su toplanır çeşitli şekillerde kullanılır veya dökülür. Tulugun dışı her gün su ile yıkanır içerisindeki çökelek oluşumu bu şekilde sağlanır. Yaklaşık bir ay sonra tuluğ açılarak içindeki çökelek bir kaba veya leğene dökülür. Toplanan çökelek tandırda ısıtılır, ısıtılan çökelek elle yoğurularak, ovularak içerisindeki yağ çözündürülür ve toplanır. Kalan çökelek üzerine daha sonra ılık su ilave edilerek yoğurt yapılır.

Gaygana:Yumurtalı veya yumurtasız yapılır.

Saçda Pide:Soğanlı kıymalı peynir içli hazırlanan pide önceden yakılıp közlenmiş ateşin açılarak üçlü ayağı bulunan bir sac ayağı üzerine pideli tepsinin konulup üzerine köz ateşi dolurulmuş sacın koyularak pişirilmesidir.

Fırında veya Tandırda ekmek pişirilir.

Nohutlu Buğaylı ve kemikli et ile toprak kapta ve tandırda pişirilen çorba.

Güveç:Çeşitli sebzeler ,et ve soğan karıştırılarak güveç tencerede pişirilen yemek.

Çömlek yemekleride vardır.Kurufasulyeyi ,nohutu etli veya etsiz çömlekte pişirmek,pathıcanı ve diğer bazı sebze ve eti çömlekte tandırda pişirmek yaygın bir yemek pişirme adetidir.

Hakırdaklı(Kıkırdaklı) Pilav:Düğücü pilavıda denilen bu pilav bulgur ve kıkırdak yağı ilavesi ile yapılmaktadır.

Peravi(Pirhu):Un,su az tuz ilavesi ile yoğrulan hamur açılarak küçük parçalar halinde kesilir kurutulur daha sonra kurutulan hamur parçaları kaynar suda haşlanır.Haşlanan parçalar bir tabağa alınarak üzerine domatesli peynirli vede cevizli olarak hazırlanan değişik soslarla.karıştırılır.Diğer bir Peravi tarifi ise hamur açıldıktan sonra üçgen kesilen parçaların içerisinde kıyma konularak haşlanmasıdır bu şekilde pişirilirse pişirildikten sonra yoğurtlanarak yenilir

Bulamaç:Un,pekmez ve su ile yapılır.3 su bardağı pekmeze aldığı kadar un ve yağ katılarak toplanmadan pişirilir,Bir tepsi içerisinde dökülerek üzerine bak veya şeker dökülerek ikram edilir.

Aside:Yağ ve un kısık ateşte kavrulur bir ölçü(kase) pekmez ve bir ölçü su karıştırılarak pişirilir.

Tatlı Yahni:Et ,yağ,pekmezin çömlekte pişirilmesi ile yapılır.Zerdali ilave edilerek yenilir.Tatlı zerdali konularak yapıldığından zerdali çekirdekleri yemekten sonra kırılarak yenilir.

Tıktık Mantı:Un ve su yoğrularak hamur haline getirilir açılır.Açılan hamur ksre veya üçgen şekillerede kesilerek haşlanır üzerine sarımsaklı yoğurt veya sade yoğurt koyularak yenilir.

Tandırda çorba; Nohut, Buğay ve kemikli et ile toprak kapta(çömlek) ve tandırda pişirilen çorba.

Dolmbaz;Süt,un,yumurta,bal ile yapılan tatlı

Hoşaf:Kayısı,Üzüm,Erik,Elma,Armut vb.meyvelerin şekerle kaynatılarak yapılan tatlı içeceklerdir.

GELENEKLER VE ADETLER

Düğün:

Evlilik çağına gelen gençlerin evlendirilmesi genellikle ailelerin kararı ile gerçekleşir. Birbirleriyle görüşmeleri hemen hemen imkansız olan gençlerin tesadüfen tanışması genellikle ev, tarla, bağ bahçe komşusu olmalarıyla ,akraba evlerinde rastlamaları veya düğünler sırasında uzaktan da olsa beğenmeleri sonucu olmaktadır..13 yaş üzeri ergenlik nişanlılık veya evlilik yaşı kabul edilmektedir.

Ailenin karar verdiği kız hakkında evlendirilecek erkek çocuğun fikrinin bir yakını tarafından alınması veya ailenin tespit ettiği ismin bildirilmesi(ağız aranması diye ifade edilir.) evliliğin ilk aşamasıdır..

Dünür gidilecek eve önceden haber göndererek kabul edip etmeyecekleri sorulur bunun yanısıra dünür gidilecek kız tanınmıyorsa fiziksel bir kusuru bulunup bulunmadığı, becerikli, hamarat olup olmadığı, evin durumu(temiz olup olmadığını)kızın başkasında gönlü olup olmadığı kontrol edilir. (Özellikle kız istenmeye gitmeden önce kontrol için önceden eve herhangi bir sebeple giden bir kişi veya kişiler tarafından bilgi sahibi olunur..) Anlatılan adetlerden biri evin kontrolüdür(Evin avlusu, odası, mutfak vb. yerler (altı açık oturlan bir yerin altına yün yumağı gizlice atılarak toz olup olmadığı) kontrol edilirmiş... Kızın davranışları, bir kusuru olup olmadığı giden kişi veya davetliler tarafından(sık sık su vd.)bazı şeyler istenerek kızın yürüyüşü ve duruşu ve konuşmasına bakılmış.. Kız evine üç kere dünür gitmek yapılması gereken şartlardan biridir. Kız tarafının olumlu cevabı üzerine söz veya nişan takısı ile evlenecek çiftin hayırlı haberi etrafa duyurulur. Kız isteme sırasında yapılacak işler, alınması gereken takı ve eşyalar konuşularak düğün tarihi belirlenir.. Nişan alışverişi yapmak bohça hazırlamak ve nişan öncesi adetlerdendir. Nişanlılık süresi süresince nişanlıların birbirini görmesi yasaktır. Bu sebeple kimi nişanlılar birbirlerini hiç görmeden evlenirken azda olsa gizli saklı birbirlerini görme imkanı bulanlarda bulunmaktadır..(Bize anlatılan ilginç nişanlı görme olayları arasında; köyde yapılan bir düğüne yakın akrabası bir kadının yardımıyla kadın kıyafeti giyerek giden ve nişanlısını görmeyi başaranlarla, nişanlısının geçeceği yola gizlenip nişanlısının arkasında küçük taşlar atarak dönüp bakmasını sağlayanlar bulunduğu veya evin damına çıkıp gizlenip nişanlısını görmeye çalışanlar, düğünde yüksek yerlere çıkıp nişanlısını oynarken para atarak görenler, evin etrafında dolaşarak görmeye çalışanlar vs vs..)

Düğün kararı alınıp gerekli alışverişler yapıp bohçalar hazırlandıktan sonra köydeki evleri ve akrabaları çığırkan olarak görevlendiren kişi ev ev dolaşarak düğüne davet eder.

Düğün Salı günü başlar. Kız evine öğleden sonra tavuk götürülür. Tavuk götürme sırasında tavuğu havaya doğru sallayarak ve bağırarak götürülmesi şarttır.. Çarşamba gelin kıza tel takılır ve alınan kıyafetler(5 adet kıyafet) götürülür. Nişanlı kız ve arkadaşları alınan elbiseleri giyerek gelen misafirlere gösterirlerdi.(Yokluk zamanlarında bir kıyafet veya ödünç elbiseler alınır davetlilere gösterilirdi.)

Kına gecesi kız evine giden erkek tarafından gelin kız saklanıp bahşiş alınır..Kına hazırlandıktan sonra sandalyeye oturtulan kızın avcuna para koymak ve kına yakmak için avuç açma yapılır avcunu açmamakta direnen ve bunu uzun süre sürdüren gelin kızın inatçı olduğu vs. söylenir. Avuç açıldıktan sonra sağ avuç içerisine altın koyularak kınalanır.. Her iki eli ve

ayağı kınalanan kızın saçına kına yakılır. Sabah kınası yıkanan gelinin avcuna konulan altın veya para damadın cebine(eskiden 25 kuruş)bereket parası olarak konulur..

Gelin almadan önce gelin odası hazırlamak için erkek tarafından gelen davetliler tarafından çeyiz alınır.. Çeyiz evden çıkarılırken çeyiz sandığı üzerine oturulup bahşiş alınır.. Çeyizler ve alınan eşyalar hazırlanan odada sergilenerek davetlilere gösterilir...

Damat gelin kapıdan girerken içi şeker buğday, pirinç ve para dolu testiye damdan veya yüksek bir yerden gelinin önüne atarak kırardı. Gelin kapıdan ayak attığında önüne seccade serilir ve dua edilirdi. Misafirlerinde seccade üzerinde durarak dua etmesi geleneklerindendir Kız tarafı oğlan tarafından yakın olanlara yemeni dağıtır. Delikanlılar bu yemenileri alınlarına bağlarlardı.

Nahl (örme)süsleme adeti köyde yok.

Beşik kertmesi adetine rastlanmamaktadır.

Halay:Halay halay başı tarafından bir türkü söylenerek başlatılır.3 ses halinde bu türkü söylenerek oyun devam eder

Kadın oyunu tek başına oynanır. Önce oturan seyirciler üç defa sağ el öpme şekli ile alına götürülerek dört bir taraf selamlanır sonra oyuna başlanır. Kayınvalidesi oynarken gelinler onun oyununun bitmesini ayakta elleri göğüs üstünde beklemek zorundaydılar.. Kınada avuç içerisine para koyulurdu

Kayalar ikili veya dördü olarak oynanır ve her bir ayak üzerinde birer defa hoplamalı bir oyundur(iskoka),önce yavaş sonra hızlı hoplanır ve bu esnada kadınlar ellerini çıkararak birbirinin ellerine vurur.

Konyalı ve Süpürgesi yoncadan oynanan kadın oyunlarıdır.

Sazımda iki telli, Kozan dağı, Yıldız, Adana yollarında, Kadifeden kesesi, Allılar, Çifte telli vs.

Def tilki derisinden yapılır kasnak etrafında ziller bulunurdu. Defçi kadın(Nazmiye)herkese farklı türküler çalardı. Oynayan kişinin özellikleri ,eşinin, ailesinin özelliklerinin anlatıldığı türkülerle oyun oynanır. Tekli oyun yani bir kişinin oynadığı oyunların yerini sonraları iki kişinin oynadığı oyunlar almıştır.

Damat gelin kapıdan girerken içi şeker buğday ,pirinç ve para dolu testiye damdan veya yüksek bir yerden gelinin önüne atarak kırardı. Gelin kapıdan ayak attığında önüne seccade serilir ve dua edilirdi. Misafirlerinde seccade üzerinde durarak dua etmesi geleneklerindendir Kız tarafı oğlan tarafından yakın olanlara yemeni dağıtır. Delikanlılar bu yemenileri alınlarına bağlarlardı.

Doğum ve Lohusa Adetleri:Hamile kadın doğum öncesi yalnız bırakılmaz sürekli yakınları tarafından (herhangi kötü bir şey olmasın diye)sürekli takip edilir.Doğum öncesi doğum sırasında gerekli olan hazırlıklar ve bebek eşyaları hazırda bekletilirdi.

Önemli Günler:Hidrelez,Mayıs ayının ilk haftasındakutlanırdı. Bolluk ve bereket getireceğine inanılan hidrellez günü, akşam ve sabahı ilginç ritüellerle kutlanırdı

Bağ Bozumu,Üzüm bağlarında olgunlaşan ve toplanmaya müsait bir hale geldiğinde köylülerin ortak kararı ile belirlenen bir günde,dua ve çeşitli eğlenceler düzenlendikten sonra üzümlerin toplanması yapılır.Buna da” Bağ Bozumu” denilir.

Ay gökyüzünde ilk görüldüğünde (hilal),ve dolunay haline geldiğinde dua okumak, Güneş veya Ay tutulması sırasında gökyüzüne ateş etmek, ses çıkarmak, gürültü yapmak vs.

Ölüm Adetleri:

ATASÖZLERİ

Eski yigmiş(yitmiş) İğne ardından gitmiş.

Yalın varsa karnımda,çulum varsa kolumda

Yaz yazmam çok idi.Kalemin biraz idi(Okuma yazması olmayanlat için)

Kesem elimi soksam yesem.

Oduncunun gözü omurcada olur.

Koca kızın gelinliği o kadar olur(Yaşı geçkin gelinlere söylenmiş bir söz)

Yaz geldi ağzımız çayıra değdi

Eşegi süren osuruğuna katlanır.

Birazda burada angıtayım (Oyalanmak ,zaman geçirmek ağzı açık bir halde konuşulanları dinlemek anlamındadır.)

Yıkık değirmende kırk yıl eğlendin(Tembellik hakkında)

Yağla yavşan Tilki ile Tavşan(Kurnazlık)

Atla eşek kırışmış ağzı yüzü pörüşmü ş(Zengiliği küçümsemek veya çirkin bir olay veya çirkin bir davranışı anlatmak için kullanılır)

Çok sık esneyenlerle ilgili Esnem ensem hu ensem kavraladım küsüğü kaçsaydın ya avradım.(Bu sözün çok esneyen bir karısı olan adamın kızgınlıkla karısına odun ile vurup öldürmesinden sonra yaygınlaşan bir atasözü olduğu bilgisi verildi)

Şifa adetleri:

Günümüzde eski adetler veya kocakarı tedavileri olarak adlandırılan köyün hocaları veya yaşlı bilgeleri tarafından hastaların tedavisi yapılırdı. Tütsüler ,yakular,muskalar.okunmuş sular,kırık çıkık tedavileri el verme usulü denilen usta çırak ilişkisi ile yetiştirilen şifacılarla yapılırdı. Bu ve benzeri tedavi usulleri diğer köylerde olduğu gibi Sineson'da da yaygındı.

Ayakkabılar eskimesin diye Hardal otu(Lapitrevi) ayakkabılara sarılır.

Çocuk emziren kadınların memelerinde oluşan çatlaklar için ekmek yoğurulan hamur teknesinde bekletilen bir bez parçası alınarak memelerin üzerine sürülür "ekmek peynir gibi yerim seni"sözleri söylenir ve dua edilir.(Üçgün üçkere tekrarlanır.)

Doğum sonrası süt gelmezse veya az ise, bir parça ekmek verilen bir kişi tarafından üçgün boyunca, ekmek kapı kapı dolaştırılır, sonra sütü olmayan kadına yedirilirdi. Diğer bir uygulamada sabah erkenden sütü gelmeyen kadın çeşmeye bir parça ekmek ve soğan(kromit) ile gönderilir. Burada ekmeği ve soğanı kırarak" yemesi söylenir ve sütünün çoğalmasını diler."

Yeni doğan çocuklarda ağızda oluşan pamukçuk tedavisi için dere kenarından alınan çayır suya batırılarak çocuğun ağzı bununla silinir. konuda yapılan başka bir tedavi ise mavi bir bez parçası ve bir miktar şeker ile çocuğun ağzını silerek pamukçukların kanaması sağlanır..Diğer bir uygulama da mis çiçeğinin yaprağı ile bebeğin ağzını silmek şeklindedir.

Çocuklardaki sarılık için reyhanla(basilok) çocuğun göbeğine aşı yapılır.

Karın ağrısı için çocuk yüzüstü yatırılır, sağ bacağı kaldırılıp sırtına doğru getirilir ve sol eliyle topuğuna dokundurularak aynı işlem sol bacak ve sağ kolun sol topuğa değdirilmesi ile gerçekleştirilir..Karın üzerine ılık suda eritilmiş tuzlu bez koyulurdu.

Büyüklerin sarılığını tedavi etmek için kulak arkası ve dil altı kesilir ayrıca kesilen kara tavuğun taşıdığı yedirilirdi.

Kurbağacık hastalığı için çeşitli duaların okunduğu su içirilir.

Göğüste meydana gelen şişlikleri geçirmek için gizlice arkadan yaklaşan ve elinde bir yiyecek olan kişi tarafından şişlik olan kişinin sırtına sertçe vurularak korkutulur ve eline yiyecek verilerek neye imrendiysen onun yerine bunu ye denilir.(Buna umma(yerliler) veya liksuravi(muhacirler) adı verilir.)

Gece yanığı adı verilen ve dudak kenarlarında oluşan iltihaplar için ocakta ısıtılan tahta bir kaşık ile iltihaplı kısım üzerine bastırılarak tedavi edilir..(Şimdi lazerle yakılarak tedavi yapılmakta).Bir diğer tedavi bir miktar tuz okunarak birazı hasta kişinin ağzına verilir kalan tuz ocakta yakılırdı.

Nazara uğradığına inanılan kişininde tuzla okunması ve tuzun yakılması benzer adetlerdendir.Ayrıca kurşun ateşüzerinde dualarla eritilerek hazırlanan bir tencere su içerisine soğan ,bir dilim ekmek,iğne,bir kuruş vb. para koyulur ve eritilmiş kurşun suya dökülür.Ortaya çıkan şekiller yorumlanır. Üç defa nazarın defî için kurşun dökme tekrarlanır.Yağmur suyu biriktirilir ve bu suya nazar duaları okunarak hastanın el,yüz ve vücudu yıkanır.Küreğe alınan köz ve ateş hastanın etrafında etrafında başının üzerinde dolaştırılarak tütsülenir.

Eldeki yaraları kırk gözlü çubukla(çubuğun söğüt veya iğde dalından olması gerekir.) dualar okuyarak tedavi edilir.

Boğaz şişliği için çekirdeği çıkarılmış zeytin(siyah) taneleri ezilerek sarılır.Un kepeği ve zeytin yağı karışımı şişen yere sarılır.

Karın ağrısında kekik otu veya papatyanın sarı kısmı kaynatılıp içirilir.Yumurta göbük üzerine konulan bir bez üzerine kırılarak bağlanır.

Öksürüğü kesmek için turp(kara) bal karışımı yedirilir.

Baş ağrısına karşı dilimlenen patates alına sarılır.

Kulak ağrısını gidermek için pırasa ateşte ısıtılır ve ezilir.Çıkan su süt ile karıştırılıp kulağa damlatılır.

Kanlanan kızaran gözler için yağsız bir tavada beyazı pişirilen yumurta bir bez arasına koyularak göz bağlanır.

Kanayan yaralara ağızda çiğnenerek hamurlaştırılmış ekmek sarılarak kanamanın durdurulmasına çalışılır.

Morluk ve morarmış yerlerin ezilmiş et sarılarak morlukların giderilmesi sağlanırken mayasıla ve diğer bazı hastalıklara sülük tedavisi uygulanır.

El ve ayaklarda oluşan ve dolama adı verilen hastalık için ocakta közlenen soğanın içerisine sabun rendelenir ve dolamalı yere sarılır.(napo-dolama) veyaacı biberin çekirdek kısmı çıkarılarak sarılır.

Çıbanın üzerine keten tohumu,un,süt karışımı bağlanır.

Bağırsak kurdunu dökmek için kabak çekirdeği yedirilir.

Parmak ucu su veya iltihap topladığında sardunya yaprağı sarılır.Sardunyanın haricinde lokum sararak suyun patlaması sağlanırdı. İltihap toplayan yerlere közlenmiş soğan sarılması da uygulanan tedavi şeklidir.

Ateşi yüksek olanlara sarı diken otunun kaynatılıp süzülür ılık olarak hastaya içirilir.

Kanayan yaraların kanını durdurmak için üzerine örümcek ağı koyularak sarılır.

Çıkık veya burkulmalı şişliklerde siyah kuru üzüm ezilerek bir bezle şişliğin üzeri sarılır.

Kepek ve arpanın ezilerek sarılması..Soğanın pişirilip ortasına sabun rendelenerek sarılması,kepek karışımı hazırlanarak ezilen yere bağlanması yaygındır.

Kalça kırıkları veya diğer kırıklarda ilk müdahale kesilen kuzunun derisini sarmak olarak yapılır. Genellikle köylerde bulunan ve” Sınıkçı “adı verilen kişilerce kırık ve çıkık tedavisi yapılmaktadır. Koçun yağı alınmış kuyruk derisi sarılması ve yumurta aklarına rendelenen sabundan oluşan bir çeşit alçı yapılarak kırık tedavisi yapılır. Çıkıklarda çıkan kısım yerleştirildikten sonra şişme yapmaması için yumurta sarısı ve şeker karışımı sarılırdı..

Donma tehlikesi geçiren kişileri ahırda hayvan pisliğinin(ters denilmektedir.) içerisine gömerek kendine gelmesi beklenirdi. Ters içerisine gömülen kişinin vücut ısısı bu şekilde düzenlenir ,donmuş(yarı donmuş) uzuvlarının çözülmesi sağlanırdı.

Sırt ağrıları için yanan gaz lambasının gazından alınarak ağrıyan yer ovalanır.Ağrıyan yerlere bardak içerisine yanan bir kibrit atılarak bardak veya bardaklar ağrıyan yere kapatılır ve kibritin sönmeye beklenir.Kibrit söndükten sonra bardak bir süre bekletilir daha sonra çekilerek vücuttan ayrılır(Hacamat)

Hastalanan kişileri özellikle çocukları kilisenin(Helen-Konstantin) yanındaki odada bulunan ve kutsal su olarak kabul edilen su ile yıkamak ve dualar okumak Müslümanlar tarafından da yapılmaktadır. Hastalanan çocuğu gayrimüslim mezarına yatırarak iyileşip iyileşmeyeceğine inanmak bir başka tedavi şeklidir.Hasta çocuk mezara yatırıldıktan sonra ağlarsa iyi olacağına inanılır ve mezar üzerinden alınan çocuk bir terazi kefesine konularak tezek ile tartılırdı.Çocuk ağır gelirse iyileşeceğine inanılırdı.(Tezek ile tartmak genellikle hafif olduğu için tercih edilir böylece ağır tarafın çocuğun yatırıldığı terazi kefesinin ağır gelmesi sağlanırdı.Aileye moral kazandırmak için yapıldığı söylenebilir..

Oyunlar, Karda kızak kaymak,aşık kemikleriyle bu günkü misket oyununa benzer.Belirlenen bir mesafeye dizilen aşık kemikler başka bir aşık kemiği ile vurularak dağıtılır.Oynayanların söyledikleri mesafa ve işaret ettikleri taşları vurmak oyunun kazanılmasını sağlar..

Diğer bir oyun ise açılan bir çukur içerisine uzak mesafelerden atılan taşları çukura isabet ettirmeyi hedeflemekte,en uzak mesafeden atılan taşın çukura isabet etmesi oyunu kazandırır.

çelik çomak olarak adlandırılan uzun ve kısa bir sopa ile oynanan bu oyun,uzun sopa üzerinde kısa sopanın en uzun süre taşınması ve uzun sopa ile vurularak kısa sopanın uzak mesafelere veya belirlenen hedefe isabet ettirilmesi ile oynanır. Kısa sopayı düşürmeden en uzak mesafeye taşıyan veya atan kişinin oyunu kazanması esasına dayanan bir oyundur.(.68)Emine Özbay,Gülşen ,Nurşen Boz,Münevver Güller,Müzeyyen Güller,Hatiçe Süngü'den anklidilmiştir.

Sineson Müslümanlarının nüfus defter kayıtlarında Nizamı Cedit ve Asakir-i Mansure-i Muhammediye askeri kayıtları yer almaktadır.)

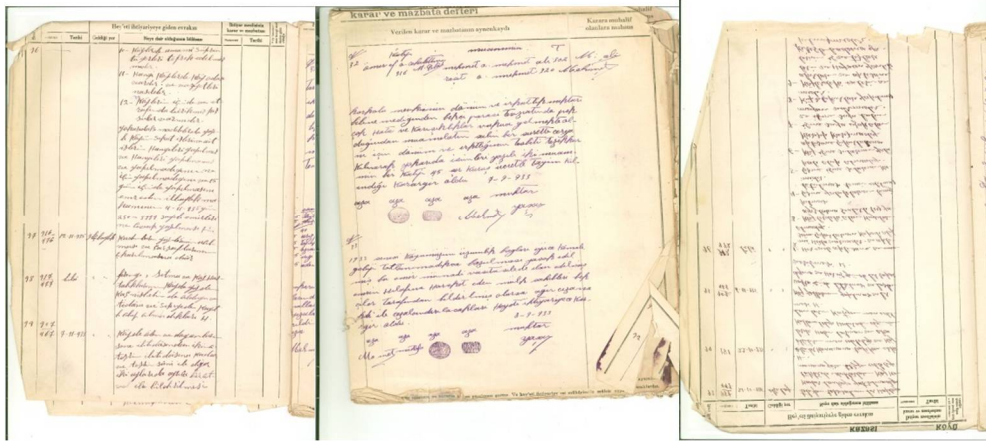
Köyünde genellikle çiftçilik, rençberlik yaparak geçimlerini sağlayan Müslümanlardan bir kısmı taş ve duvar mesleklerini icra eden ustalardı.. Kufu Hasan Ağa Manastır ve Kilise yapımlarında ve onarımında Serafim Rizos'un bahsettiği önemli bir isim olmaktadır(İbrahim Yücel,Kufulu Hasan Ağa) ustadı Sineson müslümanlarından bir kısmı toprak sahibi değildir bunlar geçimlerini İstanbul'da,Samsun'da,İzmir ve diğer yerlerde ticaret yapan kişilerin Sineson'daki ailelerinin tarla,bağ ve bahçe işlerini yaparak hayvanlarına bakarak sürdürmektedir.

Celali isyanları,ve diğer isyanlar zamanında örneğin II.Mahmud döneminde Ürgüp çevresine gelerek yerleşen köylerini terk etmiş kişiler ve firariler Sineson'a yerleşirken Malatya,Adana,Antep,Harran vd.gibi yerlerden çeşitli sebeplerle göç eden fakir Müslüman ve Hıristiyanların işbulmak üzere geldikleri köy olur.Ticaret sayesinde zengin olan Sinesonlular gelenlerden bazılarına iş vererek köye yerleşmesine izin verir.Müslümanların yerleştiği mahalleyede Miskinler mahallesi adını vererek köyün bu mahallesinde yaşamaya çalışan ticaretten anlamayam toprak sahibi olmayan ve köyün zenginlerinin ayak işlerini,ev işlerini yapan fakir Müslümanları dışlamışlardır..

1933-1937 Tarihleri arasında Mustafapaşa Köyü Muhtarlık Kayıt Defterleri:

Mustafapaşa muhtarlık kayıt defterinde bulunan kararlar köyün sosyal yapısına ve köy ve köylülerin karşılaştığı sorunlar hakkında bilgiler vermektedir. İncelediğim defterlerde başlıca sorunlar şunlardır. Su sorunu, çeşmelerin, su yollarının(künk) yapılması ve bakımı, tarlaların sulanması, arkların onarımı, sulamada su tutulmaması ,suyu haksız yere tutup sulanması gereken diğer tarla sahiplerine göndermemekte ısrar edenlerin cezalandırılması(para karşılığı),okul tahsisi eski Rum evlerinin okul, köy odası vb. kullanılması, okula su sağlanması, çeşmelerde buğday veya diğer bazı şeylerin yıkanmasının yasaklanması, hayvanların bağ ve bahçe aralarında otlatılmasının önlenmesi buna ilişkin para cezaları, çevre köyleri Kavak, Mazı, Ayalı, Kellak köylülerinden hayvanlarını bağ ve bahçelerde otlatanların para cezaları, bağ bahçelerin denetimi, hastaların takibi, köye gelen yabancıların yazılması, çevrede kaya kovuklarında saklanan kişilerin olup olmadığı, Kızılay, Teyyare Cemiyeti vb derneklere yardım toplanması, köylülere çeşitli kararlara uymadıkları için verilen cezalar, bekçi, çoban ve diğer görevlilerin atanması ve ücretleri, köyde görev yapan imamların maaşlarının köy sandığından ödenmesi, çeşitli konularda köylülerin ödemek zorunda oldukları salgın adı verilen ücretler, kimsesiz erkek ve kız çocukların durumu ve onlara iş sağlanması için Kayseri bez fabrikalarına gönderilmesi, Millet Mektepleri ve buraya kadın ve kız çocuklarının devamının sağlanması veya muaf tutulması, çocuklarını okula göndermeyen ailelere ihtar ve ikaz gönderilmesi, hapishanede(Nevşehir ve diğer yerler) bulunan köylülere yardım, fakir kişilere yardım ve ücretli işler yaptırılması, bazı eski evleri onarılması ,onarılması mümkün olmayan eski ve yıkılmış ev, okul ve kiliselerin taşlarının satışı, eski evler ve sahipsiz bulunan Rum evlerinin satışına ait kararlar ,telgraf direkleri telleri ve fincanların korunması, kadınların yüzleri açık olarak gezmelerinin sağlanması(12-11-1935),Cumhuriyet bayramı kutlamaları ve kutlamaları finanse etmek

için köylülerin ödeyeceği para miktarı, ünvan ve lakap kullanımının(ağa,paşa.)yasaklandığı bunların yazışmalarda kullanılmayacağı ,köyde doğum ölüm ve evlilik kayıtlarının düzgün tutulması, verilen görevleri yapmayanlara cezalar, köye yerleştirilen Tunceli sürgünlerine verilecek evlerin tamiri, köyü ziyaret eden yetkililerin karşılanması, köy bütçeleri kararları, bazı kişilerin takibi,

(69)Mustafapaşa Köy Defterleri 1933-1937

HATIRALAR: Müslümanların gayrimüslimlerle iyi ilişkiler içerisinde oldukları,onların önemli günlerinin kutlamalarına katıldıkları, bayramlarda ziyaretlerde bulunduğu ,Müslümanlara iş verildiği, köyde huzursuzluk olmadığı anlatılmakla birlikte:

Gayrimüslimlerin,Müslümanların gözü açılmasın diye onları lüzumsuz işlerle oyalayarak yordukları düşük ücret karşılığı çalıştırdıkları ücret vermeyenlerin çalışmalar karşılığı olarak yiyecek verdikleri iddia edilmektedir. Örneğin; bütün gün ahır temizletirilmiş, ahır temizleyen, hayvanların pisliğini (ters denilir) ahırdan dışarı çıkarıp iş bitti diye haber verdiklerinde,, dışarı çıkarılan hayvan pisliğini tekrar içeri alması istenir, bu iş günlerce bir dışarı bir içeri sürer gidermiş.."10 kuruşa dışarı çıkarttırılır 5 kuruşa tekrar içeri taşıtırırlardı “.Bunun neden yapıldığını soranlara” boş durmasınlar boş dururlarsa akıl yürütür bize karşı uyanık olurlar diyerek izah ederlermiş...

Müslüman kadınlardan fakir olan kendisine ve çocuklarına bakacak kimsesi olmayan dul kadınlar, bahçe ve ev işlerinde hizmetkar olarak çalıştırılır ve kendilerine genellikle yiyecek verilirmiş. Kendisinin kocası ölünce iki –üç küçük çocuğuyla dul kaldığını ve hizmetkar olarak çalıştığını anlatan kadınlar bulunmaktadır.Bunlardan biri olan.....hanım benim çalıştığım kadın zalim biri idi. Ekmek yapmak için hamur yoğurur fırın yakar ekmeği pişirirdik. Pişen ekmekten bize iki küçük ekmeği verilir fakat onları orada yememizi eve götürmememizi isterdi. Ona göstermeden yiyormuş gibi yapar ekmeğin lokmalarının bir kaçını göğsüme düşürüp saklar eve gidince çocuklarıma verirdim bu lokmaları diye anlatırken bir diğeri ise eline bulaşan hamuru çeşmede yıkama bahanesiyle evine koşarak gidip bir tas içinde ellerini yıkadıktan sonra sanki çeşmede yıkamış gibi dönüp fırında ekmekleri pişirdiğini anlatıp tastaki suyu kaynatıp çorba gibi hasta çocuklarıma yedirdiğim çok zaman olmuştur” diyerek ”Yine de Allah razı olsun yoksa açlıktan ölecektik..” sözleriyle minnettarlığını dile getirmektedir.

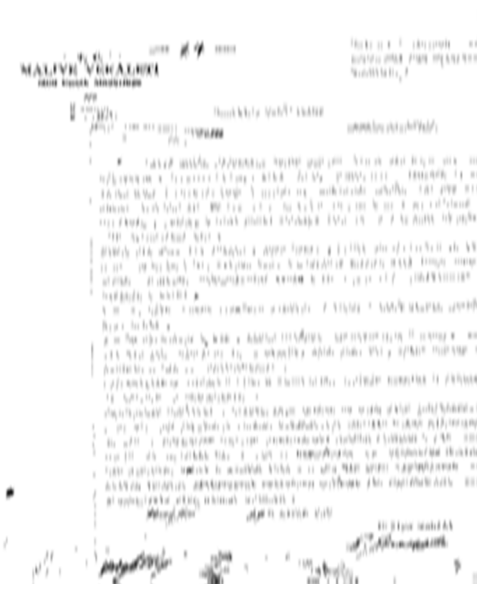
Sineson’da Sakarya savaşına kadar Müslümanlara düşmanca tavır sergileyenler olduğundan bahsedilerek, ”Çamaşır yıkamaya veya ev işlerini yapmaya giderken onların

ifadesiyle Gavur mahallesinde yürümekte oldukları sırada Ortodoks kadınların “bunları ne yapacağız top seslerini buradan duyuyoruz yakında buraya gelecek bizimkiler kesecek miyiz hepsini ? diye konuştuklarını hatta zaman zaman yollarının kesilerek az kaldı gidin buradan güzellerinizi keseceğiz çirkinlerinizi belki öldürmez kendimize hizmetkar yaparız şeklinde tehdit ettiklerini anlatmışlardır.

Mücadele sonrasında 80 evin Sineson köyünde yaşayanlarla ,çevre köylerden gelerek boşaltılan evlere yerleşen Müslüman fakirlere tahsis edildiğine ilişkin Ürgüp kaymakamlığı yazısı dikkat çekici bir belge niteliğindedir.

Ayrıca Sinesonun merkez yapılması isteyen diğer 27 Haziran 1929 tarihli yazıda “Maliye Vekaleti Milli Emlak Müdürlüğünün İç İşleri (Dahiliye) Bakanlığına gönderilmiştir. Millî Emlâk Müfettişi Osman Beyin hazırladığı rapordan bahsedilen yazıda”Rumlardaan 600 ev kaldığını bunların 70 adedinin yerli halka dağıtıldığı,dağıtılmayan bazı everin terk edilmiş vaziyette bulunduğu ,Sineson’daki ev ve binaların ikişer,üçer katlı ve 5 milyon değerinde olduğu, bunların bazılarının resmi bina olarak kullanılmasının (Ürgüp Hükümet(Kaymakamlık),Jandarma, Eytam okulları binasının buraya taşınmasının) uygun olduğu yazılmaktadır..

Mimari yapısıyla dikkat çekici bir köy olan Sineson, eğitim ve ticaret hayatında önemli bir yere sahiptir. Sözlü anlatımların yanı sıra köy hakkındaki yazılı hatırat ve gayrimüslimlerin gitmeden önce 1924 yılında fotoğraflarını gerçekleştirerek köyün fotoğraflarını ve kültürlerini yazarak yayınlamaları pek çok mübadil köyünün arasında ön plana çıkmalarını sağladığı gibi günümüz araştırmalarında başvurulan önem taşımaktadır.

DİPNOTLAR

- (1) Ekrem Memiş; Eskiçağ Türkiye Tarihi, Konya 2002, sh.16,17
(2) Marco Polo'nun Geziler Kitabı (Çeviren: Ömer Güngören), İstanbul 1985, sh.19
(3) Ali Bademci; Karamanlılar Rum Veya Ermeni mi?, 19 Kasım 2014, Haberiniz.com (Çeviren: Ömer Güngören), İstanbul 1985, sh.19
(4) Karamanlılar: Bin 960, Maria Stamova; Çok Dillilik Açısından Gagavuz Türkleri, Çağdaş Türklük Araştırmaları Sempozyumu (2002), 5 Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları, No:395, Ankara 2004, sh.183,185 Yonca Anzerlioğlu: Karamanlılar, Urumlar Ve Gagavuzlar Arasında Tarihsel Ve Sosyo Kültürel Bağlar Varmıdır, Çağdaş Türklük Araştırmaları Sempozyumu (2002), Ankara 2004, sh.221,231
(5) Mustafa Ekincikli, Karamanlı Ortodoks Türkler, Ankara 1998, s.137 , Yalçın Öcal, Tarihin Işığında Gayrimüslim Türkler, İstanbul, 2004, s.15-16
(6) Mustafa Ekincikli, a.g.e.s.130-138)
(7) Vryonis Speros, The Decline of the Medieval Hellenism in Asia Minor and Process of İslamization from 11.th. through the 15. Centuries, Los Angeles 1971, s.452-453, Yonca Anzerlioğlu, Tarihi Verilerle Karamanlı Ortodoks Tarihi, Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, s.51, sh.179, Mustafa Ekincikli, a.g.e.s.137, Sebahhatin Yaşar, Son Kırifos Romanında Türk Ve Yunan Milliyetçiliği Osmanlı Gayrimüslimlerinde Milliyetçiliğin İç Etkenleri, Türk Yurdu, Mart 2012, Sayı:295
(8) Hayrullah Kaya: Karamanlıca Bir Esere Göre Karamanlıca'da Arapça ve Farsça Kelimeler, Turkish Studies, volume3/3 Spring 2008, sh.482,483)
(9) İbrahim Erdal, Türk Basımına Göre Ortodoks Türklerin Milli Mücadeledeki Tutumu, Atatürk Yolu Dergisi, Mayıs-Kasım 35-35. sayılar, s.333-343. Bülent Atalay, Fener Ortodoks Rum Patrikhanesi'nin Siyasi Faaliyetleri (1908-1923), Tarih Ve Tabiat Vakfı Yayınları, İstanbul 2001, s.186. Zekeriya Türkmen, İstiklal Harbi Yıllarında Türk Ortodokslarının Fener Rum Patrikhanesine Karşı Yürüttükleri Propaganda Faaliyetleri, Askeri Tarih Bülteni 24/46, Şubat 1999, s.71, Sebahhatin Yaşar, Son Kırifos Romanında Türk Ve Yunan Milliyetçilik)
(10) Bülent Atalay, Fener Ortodoks Rum Patrikhanesi'nin Siyasi Faaliyetleri (1908-1923), Tarih Ve Tabiat Vakfı Yayınları, İstanbul 2001, s.186-)
(11) İstamat Zihni, Anadolu Ortodoksluk Sedası, 29 Temmuz 1339/1923, No:2) Anadolu'da ..Türk Ortodoksları bağlı oldukları kiliselere kayıt edilirken baba adlarına göre kayıt edilmektedir. (12) .. Ortodoksluk Sadası (29 Temmuz 1922)
(13) II. Rolt, Kleinasiatische Denkmäler aus I'sidien, Pamphylie, Kapadokien und Ilykien, Leipzig, 1908, s.238-239.
(14) Mustafapaşa köyünden Hüseyin Polat tarafından nakledilmiştir.)
(15) 878/1530) Tarih ve 387 Numaralı Muhâsebe-i Vilâyet-i Karaman Ve Rum Defteri, Ankara 1996, sh.179,182)
(16) Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Kayseri ve Ankara Sancağı- Arabusun-Sineson Nüfus Defterleri, 1757)
(17) M.Sacit Pekak, Mustafapaşa (sinasos) ve Aziz Nikolas Manastırı, Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cilt:25, Sayı:1, sayfa:199-202 (Haziran 2008, M.Sacit Pekak; Kasaba ressamı.....).
(18) B.O.A.; Kayseri Liva - Arabusun Kaza-Sineson Karyesi nüfus Defteri, 1757-1761) 987/ 1530 tarihli ve 387 numaralı" MUHÂSEBE-İ VİLÂYET-İ KARAMAN VE RUM DEFTERİ"
(19) Maria Stamova: Çok Dillilik Açısından Gagavuz Türkleri, Çağdaş Türk Lehçeleri Sempozyumu, Ankara 2004, sh.183, Yonca Anzerlioğlu: Karamanlılar, Urumlar Ve Gagavuzlar Arasında Tarihsel Ve Sosyo Kültürel Bağlar Var mıdır?, Çağdaş Türk Lehçeleri Sempozyumu, Ankara 2004, sh.221,231
(20) İsmail Çiftçioğlu: Ürgüp'ün Taşkınpaşa (Damsa) Köyünde Karamanlı Devri Eserleri, Sosyal Bilimler Dergisi, sh.17,28, Fahri Çarkın, 888/1483 Tarihli Karaman Eyaleti Vakıf Tahrir Defteri, Vakıflar Dergisi) Damsa Cami Vakfına 6000 akçe gelir vermektedir (Mustafa Oflaz, 16. yüzyıl Sonlarında Ürgüp Kazası, I. Uluslararası Nevşehir Tarih Ve Kültür Sempozyumu
(21) İrene Beldiceanu-Steinherr, Osmanlı Tapu Tahrir Defterleri Işığında Bektaşiler -XV.-XVI. Yüzyıllar (Bektashi's In The Light Of Ottoman Deed And Tahrir Books (XV.-XVI. Centuries), Çeviren, İzzet Çıvıglı, Bektaşilik Araştırmaları Dergisi, s.3, sh.158-159
(22) İrene Beldiceanu-Steinherr: a. g. m. , s.3, sh.158-159)
(23) Cumhuriyet Arşivi, 1530 Muhasebe-i Vilayet-i Karaman-Rum İli Defteri, Ankara 1996, C.I, sh.179-180-
(24) Fahri Çarkın, 888/1483 Tarihli Karaman Eyaleti Vakıf Tahrir Defteri, Vakıflar Dergisi, Mustafa Oflaz, 16. Yüz Yıl Sonlarında Ürgüp Kazası, I. Uluslararası Nevşehir Tarih Ve Kültür Sempozyumu Bildirileri, Nevşehir 2011, s.322
(25) Konya Vilayet Salnamesi, 1314, sh:315, B.O.A., Nfs. d:1717
(26) B.O.A. MFMKİT 707-56-1321)
(27) B.O.A., D.MKF. d.30781-1223-S-24),
(28) B.O.A., MF.MKT.1120-60-1327-R.286)
(29) B.O.A., ŞD.1720-23-1312-27-113),
(30) B.O.A.C.EV.626-31580—31580-1189 Ca.O9)
(31) B.O.A., DH.MUİ.54-1,52,1328M.14-6)

(32)B.O.A.,”DH .MÜİ,88,6,1328,R,13-2)
(33)B.O.A.,MAD.d.,14779,1014,N:29,
(34)B.O.A,MAD.d.,20468,1260 Z.29) ..
(35)B.O.A.,NFSĐ:01761- 01758 nolu defter

(36)**Konya Vilayet-i Salnamesi .....**

(37)**B.O.A:Osmanlı Maarif Salnamesi,1318,sh.1536-1537**

(38)Gerasimos Augustinos,Küçük Asya Rumları(Çeviren:Devrim Evcı),Ankara 1997.sh.179-180 -288)

(39)T.C.Başbakanlık Osmanlı Arşivi,28/Z/1324(1908),Dosya no:977-gömlek no:29,fon kodu no:MF.MKT.)

(40)B.O.A.,D.,2/Za/1323(1907),D.n:902,gömlek;48,fon kodu;MF.MKT.)

(41)B.O.A.,(14/L/1323(1907),D.N898,,n:gömlek no37,,MF.MKT.)

(42)B.O.A.,(26/N/1322(1906),D.n:816,gömlek no:48,F.n.MF.MKT.)—

(43)B.O.A.,29/L/1319(1903),D.n.605,gömlek n.9,MF.MKT, T.C.Başbakanlık Osmanlı Arşivi,28/Z/1324(1908),Dosya no:977-gömlek no:29,fon kodu

no:MF.MKT.)(32)B.O.A.,D.,2/Za/1323(1907),D.n:902,gömlek;48,fon kodu;MF.MKT.) ,(33)B.O.A.,(14/L/1323(1907),D.N898,,n:gömle kno37,,MF.MKT.), (34)B.O.A.,(26/N/1322(1906),D.n:816,gömlekn:48,F.n.MF.MKT.) ,(35)B.O.A.,29/L/1319(1903),D.n.605,gömlek n.9,MF.MKT.)

(44)B.O.A.,27/S/1314(1899),D.n.348,gömlek n.68,MF.MKT.)

(45)Semavi Eyice.Rum Harfleri ile Türkçe(Karamanlıca) Bir Nevşehir Salnamesi(Yıllığı),İstanbul Üniversitesi Yayını,İstanbul 1977,sh.93

(46)Gerasimos Augustinos,Küçük Asya Rumları(Çeviren:Devrim Evcı),Ankara 1997.sh.179-180)

(47)G.Agustinos.a.g.e.s.274-275)

(48)M.Sacit Pekak,a.g.m.,s.204)

(49)**Sacit Pekak,a.g.m.,s.**

(50)Müzeyyen Güler,Münevver Güler (Mustafapaşa Köyü) nakledilmiştir.

*Doğu Roma İmparatorluğunun Bizans olarak adlandırılması 1557 yılında Alman tarihçi Hieronymus Wolf'un Corpus Historiae Byzantine adlı eserindedir.1648 yılında Byzantına du Louvre ve 1680 yılında da Du Change'nin Historia Byzantina adlı eserlerinde kullanılmasıdır sonra yaygınlaşmıştır.

Büyük Roma İmparatorluğunun simgesi “Doğuya bakan tek başlı kartaldı.Bu simgeyi kendilerini Roma İmparatorluğunun tek hakimi olarak gören Doğu Roma İmparatorluğu tarafından da kullanılmıştır.Büyük Konstantin'in X ve P harflerini askerlerin kalkanlarına çizdirmesiyle bu simgelerde Hristiyan Roma'nın simgesi sayılırdı.9.yy'da Roma Latin Kilisesi nin Batıda bir kutsal Roma İmparatorluğu kurmak için Büyük Konstantin'nin imzaladığı bir emir olduğunu iddia etmesi ve İstanbul Ortodoks Kilisesinin kendilerine bağlandığını ileri sürmesi tartışmalara yol açmıştır..

Papa III.Leon 25 Aralık 800 de Frank kralı Şarلمان'a Kutsal Roma İmparatoru olarak taç giydirdi.Frankların simgesi Zambak bu tarihten sonra değiştirilerek Batıya bakan tek başlı kartal simgesi benimsenir.Batı Roma'ya ait olan ve Doğuya bakan kartal Doğu Roma İmparatorluğunun simgesi olarak kabul edilir...Buna karşı çıkan Doğu Roma İmparatoru ve İstanbul'daki(Constantinopolis) Patrik bu kararı tanımayarak çift başlı kartal Batının ve Doğunun tek hakiminin kendileri olduğunu göstergesi olarak kullanmaya başlar..

Doğu Roma İmparatoru İrene(752-803),787 yılında İznik'te(Nikea) 350 kişilik din adamlarının oluşturduğu İznik Konsülünü toplamıştır.Bu komisyon tarafından yüzlerce İncil arasından 4 tanesini güvenilir olarak kabul etmiş, diğer yüzlerce İncili yok ederek Hristiyanları bu İnciller etrafında toplamayı hedeflemiştir.

(51)İbrahim Aliminur Yücel)

(52)B.O.A.Nfsd.01758)

(53)G.Agustinos,a.g.e.s.74-75

(54)G.Agustinos,a.g.e.s.74-82)

(55)G.Agustinos,a.g.e.s.200-400

(56)B.O.A.,(25/Z/1307(26 Haziran1890)Dosya no:17o5,gömlek no:5,fon kodu:SD.)

(57)**Cemal Taşkıran: Gayrimüslim.....**

(58)B.O.A.,C.EV, 626 ,31580, 1189 Ca 09, 1)

(59)B.O.A.,DH.MÜİ.54-1,52,1328 M.14.6)

(60)B.O.A.,MAD.d.,14779,1014,N:29,

(61)B.O.A,MAD.d.,20468,1260 Z.29)

(62) Stamatopoulos,Anonim Kadın Ağrıları,1985,s.28,Evangelia Balta,Aytek Soner Alpan,Muhacirname(Karamanlidika poems fort he Orthodox Anatolian Refugees)(1924-1926),Uçhisar,2 Kasım 2013,sh.9-34)**Stamatopoulos,Anonim Kadın Ağrıları,1985,s.28)**

(63) Evangelia Balta,Aytek Soner Alpan,Muhacirname(Karamanlidika poems fort he Orthodox Anatolian Refugees)(1924-1926),Uçhisar 2Kasım 2013,sh.9-34)

(64)**Mustafa Yiğit,Hüseyin Polat'tan nakledilmiştir.**

(65)**Nevzat Topal,Niğde Sancağı Merkez Kasabası Âsâr-ı Atika Defterine Göre Nevşehir Ve Arabsun(Gülşehir),s.12-13, I.Uluslararası Nevşehir Tarih Ve Kültür Sempozyumu,16-19 Kasım 2011)**

(66)medrese dipnot koy

(67)çeviri:Mehmet Erdoğan, 1950)

(68)Emine Özbay,Gülşen ,Nürsen Boz,Münevver Güller,Müzeyyen Güller,Hatice Süngü'den nakledilmiştir.

(69)Mustafapaşa Köy Defterleri 1933-1937

JERVENİ DİPNOTLAR

(1)Tapu Tahrir Defterleri 980???

(2)1231 tarihli ve 11428 nolu KESRİYE REAYA DEFTERİ

(3)Kesriye Nüfus Defteri 1833

JERVENİ MÜBADİLLERİ SİNESON VE CEMİL KÖYÜNDE:

30 Ocak 1923 tarihinde Türkiye ve Yunanistan tarafından Lozan Barış Antlaşması görüşmeleri sırasında imzalanan”TÜRK VE RUM AHALİ MÜBADELE SÖZLEŞMESİ”dini inanç esasına dayandırılan nüfus değişimini temel almış.Bu antlaşma ile Anadolu'da yaşayan Ortodoks Hristiyanlarla -Yunanistan'da yaşayan Müslümanların yaşadıkları topraklardan zorunlu göçe tabi tutularak yeni yerleşim

yerlerine gönderilmeleri gerekiyordu. "Mayıs 1923 tarihinden itibaren, Türk arazisinde mütemekkin Rum Ortodoks dininde bulunan Türk teb'ası ile Yunan arazisinde mütemekkin Müslüman dininde bulunan Yunan teb'asının mecburi mübadelesi icra edilecektir. Bu eşhasdan hiçbirisi mezkur hükümetlerin müsadese olmadıkça ne Türkiye, ne de Yunanistan'da tekrar ihtiyarı ikamet edemeyecektir." Antlaşma şartlarını uygulayan her iki hükümet isteğe bağlı olmayan mübadelede, mübadil kişilerin o zamana kadar yaşadıkları yerlerde sahip buldukları mal ve mülklerin gidilen ülkede karşılığı olarak dağıtım yapılacak mal ve mülklerden faydalandırılmasını da kararlaştırmıştı. Düzenlenen" Mal Tasfiye Talepnameleri "sonrasında toplulukların değişimi gerçekleştirilmiştir..

Talepnamelerinde 165 hane olarak kayıtlara geçmiştir. Bunun nedeni; evlerin mübadele sırasında evli ve bekar kişileri temel alarak ,akrabalar arasında yaşanan oda sayısına göre paylaşımlarıydı. Muhtelit Mübadele Komisyonu tarafından yapılan incelemede bu şekilde yazılması uygun bulunmuş, köylülerin Yunan hükümeti tarafından ve Anadolu Rum muhacirleri tarafından el konulan malları mümkün olduğunca dikkate alınmıştır. Kayıtlarda "MANASTIR VİLAYETİ FLORİNA LİVASI KESRİYE KAZASI JERVENİ KÖYÜ" olarak geçen Jerveni köyü sakinleri; Kendilerini Anadolu Selçuklu Devleti sonrasında, Karamanoğulları ve Aydın oğulları mirasçısı olarak görmektedir. Rumeli'nde Osmanlı'nın dayanak noktalarını oluşturan bir konumda yerleştirilen öncü topluluklardan biri olma özelliğine sahiptir...Yine muhtemeldir ki Osmanlı kendisine boyun eğmeyecek isyancı Karaman beyliği ve diğer beyliklere mensup ve destekçisi topluluklarla birlikte gönderdiği topluluklara mensupturlar.. Konya-Karaman civarındaki halkın arasında Kayseri-Kırşehir-Konya-Antalya-Bolu vd. yerler ile Ürgüp civarında yaşayan " Türk , "boy ve oymaklarıyla bağlantılı olan gruplara dahil olan ve feth edilen yerlere(Kesriye çevresine) yerleştirilen Jerveni köylülerinin ataları, ihmal edilen Türk topluluklarından biri olmalarına rağmen asimile olmadan kimliklerini koruyarak Rumeli'de varlıklarını sürdürmüşlerdir. Jerveni Köyünde bulunan Pomak Türkü Hristiyan köylülerle birlikte uzun yıllar beraber yaşamış ve Osmanlı Devletine sadakatle hizmet etmişlerdir.. Yerleştikleri köylerin konumu itibariyle Kesriye kazası yollarının üzerinde, bu yolları ve Osmanlı askeri birliklerinin güvenli geçişini sağlayan, koruyucu bir köy olması önemlidir.

Kendilerini Selçuklu –Karamanoğulları mirasçısı olarak gören köylüler, Rumeli'de Osmanlı'nın dayanak noktalarını koruyan bir konumda yerleştirilmiş öncü topluluklardan biridir. Yine muhtemeldir ki Jerveni köyünün Anadolu kökenli ataları feth edilen Rumeliye gönderilen seçme insanlardır. Osmanlı kendisine boyun eğmeyecek, Karamanoğlu destekçisi toplulukları feth ettiği yerlere göndermiştir Dedelerimiz tarafından bize nakledilen gidiş hatıraları yok denecek kadar azdır. "Osmanlı feth ettiği yerlere Anadolu'dan nüfus nakletmektedir. Köyleri dolaşan davetçiler(çığırtkan) aklı başında, eli silah tutan, cesur, zanaatkar, adaletli kişilerin gönderileceğini duyurmaktadır. Bu çağrıya uyan ve gönüllü olarak feth edilen yerlere gitmek için yola çıkanlar önce Kesriye ve havalisine yerleştirilir. Giden topluluğun başında Mehmet Hoca adlı bir kişi bulunmaktadır .Mehmet Hoca Kesriye'ye yerleştirilenler arasındadır ve liderlik ettiği cemaatine vaazlar vermektedir. Vaazlarında : "Gün gelecek gemiler havada yüzecek ,arabalar at, öküz vb olmadan yol alacak, bir aynadan bütün dünyayı görmek mümkün olacak ve insanlar birbirini görmeden konuşup anlaşacak, ve gün gelecek babalar anneler çocuklarını tanımayacaklar herkes birbirine karışacak, Kuran'da bunlar haber veriliyor" şeklinde konuşmalar yapmakta vaazlar

vermektedir. Cemaatler onun anlattıklarından duyduğu rahatsızlığı şikayet konusu yapar. Bunun üzerine Mehmet Hoca yargılanır ve söylediklerini inkar etmesi istenir. Bu teklifi kabul etmeyen Mehmet Hocayı akli melekelerini yitirmişti diyerek Dersadete(Constantinopolis) akıl hastanesine gönderirler. Burada 6 veya 7 yıl tedaviye mecbur edilen Mehmet Hoca daha sonra af edilerek(muhtemel iyileşti denilmiş veya Padişah değiştiği için serbest bırakılmıştır) Kesriye'ye döner. Kesriye'de ki eşyalarını bir at arabasına yükleyen hocaya Kesriye'de kalması için rica edenler vardır. Bunlara cevap olarak rüyasında gördüğü yeri aramaya gittiğini söyleyen Mehmet Hoca orayı bulduğunda Kesriye bana gelecek cevabını verir. Bu sırada çocuğu konuşamayan ve yürüyemeyen bir kadın :Hocam kerametini göster diyerek çocuğunu verir. Çocuğu yanına alan Mehmet Hoca gider. Aradan geçen süre zarfında haber alınamayan hocanın daha sonra Jerveni'nin kurulacağı yeri görünce benim rüyamda gördüğüm dere ve ağaçlar buradadır diyerek oraya yerleştiği duyulur .Jerveni Kuman-Kıpçak-Oğuncınır-Pomak Türklerinin sığındığı küçük bir köydür. Hıristiyan olmalarına rağmen Gök Tanrı inancını çeşitli ritüellerinde devam ettirmektedirler. Köye yerleşen Mehmet hocanın zaman zaman malzeme almak için Kesriye'ye geldiği, fakat Kesriye'nin kapısından içeri girmeyip yaptığı listeyi ve bir miktar parayı içeri girenlere vererek alışveriş yaptığı anlatılmaktadır. Bu şekilde evini , çiftini kuran Mehmet Hocayı ziyarete giden cemaat mensupları hocadan haber getirip götürür. Günlerden bir gün Mehmet Hocanın şöhretini arttıran bir haber duyulur bu da hasta çocuğun iyileşip Kesriye'deki annesini görmeye geldiği şeklindeki haberdir. Hasta çocuğun iyileştiğini duyan pek çok kişi hastasını Jerveni'ye Mehmet Hocaya götürmeye başlar. Zamanla iyileşen hastalar ve aileleri Jerveni'ye yerleşmeye başlar. Osmanlı Devleti'nin idarecilerinin dikkatini çeken bu gelişme Jerveni'ye nüfus nakline sebep olacak ve buraya aileler yerleştirilecektir.

Köyde giderek artan Müslüman sayısından rahatsız olan hıristiyanlardan bazıları köyü terk ederek çevredeki köylere gideceklerdir. Köy kısa sürede gelişecek ve Osmanlı Devleti'nin üs olarak kullandığı köylerden biri haline gelecektir. Köyün çevresindeki diğer köyler Hıristiyan nüfus çoğunluğuna sahip köyler olduğu için Jerveni köyü burada Müslüman nüfusun çoğunlukta olduğu tek Türk köyü olarak dönemin kaynaklarında yer alacaktır.

Jerveni köylüleri, hayvancılık, çiftçilik ve ormanlık bir alanda olduğu için odunculuk yaparak 500 yılı aşan bir süre burada hayatlarını sürdürmüşlerdi. Irk olarak bozulmamaları için Osmanlı'nın Jerveni köyüne gayrimüslimlerle evlenmelerine müsaade etmediği bilinmektedir. Sadece Jerveni deresinin karşısında bulunan birkaç Müslüman köyünden evlilik yapmalarına müsaade edilen köylülere, şehit kızlarıyla yaptıkları evliliklerde devlet tarafından” çeyiz tedarik etme” adı altında yardım edilmektedir.Evde erkek sayısı az ise örneğin bir erkek evlad varsa oğlu ise bu kişi askerden muaf tutulmaktadır.. Ordunun istihbaratına yardım etmek, geçeceği yolların emniyetini sağlamak ve kılavuzluk görevlerini yapmakla görevli olan Jerveni'lilerin meşe ağacının meyvesi palamut toplamaktadır. Meşe palamutunun unu boya ve derilerin tabaklanmasında ham madde olarak kullanılmasından dolayı bu ağaçlara bakmak ve çoğaltmak başlıca uğraşları olmuştur. Derenin bir tarafında yeni Jerveni köyü bulunurken terk edilen diğer yakada eski Jerveni köyünden sadece eski mezarlık kalıntısı bulunmaktadır ”Otaya reka selo Jerveni ot vaka selo Jerveni(Otrasta-Vatrasto)

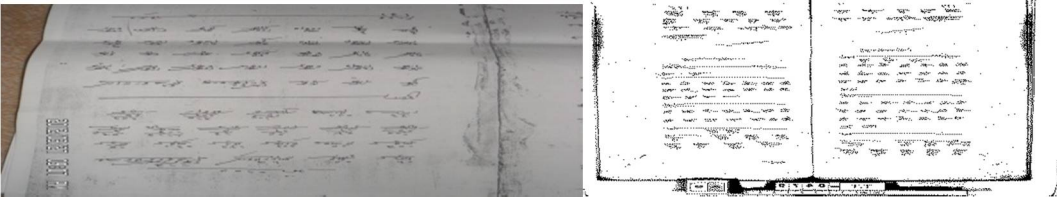
Jerveni köyünün bu günkü görünüşü ve eski evler..

B-TAPU TAHRİR BELGELERİNDE JERVENİ KÖYÜ..

Osmanlı devletinin feth ettiği yerlerdeki idari ve askeri teşkilatı kurmak, gelir kaynaklarını tespit etmek maksadıyla, yerleşim merkezlerini (Sancak,şehir,kaza ,köy,çiftlik,mezra vd.) tespit eden yazılı deftere Tapu Tahrir adı verilirdi.

Bu defterlerde vergi vermekle yükümlü evli, bekar, dul erkek nüfus ve adları kaydedilirdi. Bunlardan alınan çeşitli vergiler (Çift-Gebran-İспенç,kıyah,hunta,kovan,bostan,kıtan evlilik vergisi vs.) ve miktarları yazılırdı.

Tapu Tahrir Defterlerindeki ulaştığımız ilk belge Paşa Sancağı -Kesriye kazasına bağlı Rajoni olarak okunan köydür. (Siyakat yazısının azizliğine mi uğramıştı nokta” z” üzerinde mi yoksa arada” j” harfimi var..) Rumeli Muhasebe defterinin dip notunda açıklama getirilmiş 70 numaralı tapu tahrir defterinde Jerveni olarak yazıldığı belirtilmiştir (Rajoni –Jerveni 70 no’lu defter) köyün ilk Tapu Tahrir kayıtlarına göre: Köyde Çift vergisi veren “Aydın oğlu Mehmed (Mehmed Aydın), Kotur oğlu Süleyman(Süleyman Kotur) isimli bu iki kişinin haricinde köyde “ispenç” vergisi veren kişi sayısı 29 dur. (Çift vergisi, 16 dönüm ile 60 dönüm toprak vergisi olarak Müslümanlardan alınan vergidir.) Ayrıca 14 yaşına gelen her erkek vergi ödemek zorundadır. Köydeki erkek nüfus vergi vermektedir. İспенç vergisi ödeyen köy halkın 12 çeşit vergi ödediği görülmektedir. ” Bostan vergisi, ovan, Kıyah, Üzüm, Evlilik vs.” Köyün toplam vergisi 5500 akçe olarak verilmiştir.(1) Tapu Tahrir Defterleri 980???

Osmanlı Devleti Temettuat defterlerinde; şehir, nahiye, kaza, köy, çiftlik, mezra gibi yerleşim birimlerinde yaşayan Müslim ve gayrimüslim halkın emlak-arazi ve gayrimenkulleriyle sahip oldukları hayvanlar, yetiştirdikleri ürünler, çeşitli işlerden elde ettikleri kazançları vergi toplamak için görevlendirdiği kişiler tarafından yazılırdı. Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yaşayan kişilerin; şehirli ve taşraluların iktisadi ve sosyal yapısını, hane reislerinin isimleri ve gelirleri, lakaplar, mesleki görevleri, nerelerde çalıştıkları, göç edenler,y er değiştirenler dahil olmak üzere tutulan bu defter kayıtları bize; hane sayısını, aile fertlerini ve yakınlık derecesini, ziraat alanları ve bunların büyüklüğü, toprağın dönüm başına verimliliği, bağ, bahçe, bostan olup olmadığını, neler yetiştirildiğini (hunta(odun), buğday, arpa, çavdar, mısır, kıyah (ot), üzüm, çayır vd.),ayrıca hayvan çeşitliliği (koyun, kuzu,inek(kısır mı?-sağman mı?) at, öküz, merkep vd.tespiti ve bunlardan elde edilen gelirleri vermektedir. Çeşitli

zamanlarda aralıklarla(10 yılda bir ve padişah değişikliklerinde) yapılan bu yazım, ahalinin elde ettiği gelirleri ve bunlardan alınacak vergiyi kayıt altına almak için yapılırdı. Şehirler,Livalar,Kaza ve köyler,mezra ve çiftliklere kadar ulaşabildiği her yeri gezen yazıcılar erkek nüfusu,tarhaları, vergi çeşitleri ile kimin ne kadar vergi verdiğini tespit eder ve bunları kaydeder,kaydettikleri defterlerin her birini ayrı bir torba içerisine koyarak, kazalarda ve şehirlerle sancaklarda oluşturulan heyete teslim ederlerdi.

1844 tarihli “Kesriye Kazası Reaya Temettuat” defterinde kayıtlı Jerveni köyü “Jerveni Köyü Müslüman Ahali “ olarak yazılmıştır. Bu Defterde vergi veren kişilerin adları, ev numaraları,erkek sayısı isimleri, ödedikleri vergi, tarla, çayır, bağ, bahçe ve hayvan miktarları yazılıdır. 18 VE 19.Yüzyıllara ait önemli kaynaklar arasında olan Temettu defteri 164 yıl önce Jerveni köylülerinin mal varlıklarını tespit etmemize imkan sağlamaktadır..

1231 tarihli ve 11428 nolu KESRİYE REAYA DEFTERİ(2) kaydında yazılan vergi kayıtlarına göre: Jereveni İslam köyü 34400 akçelik geliri olan köydür.

Tahir oğlu Cemali (Cemal) 40 lira Arı Kovanı vergisi ödemeyi taahhüt etmiştir. Diğer vergi mükelleflerinin kayıtlarında da bu vergi çeşidine rastlanılmamaktadır. Vergi defterine kayıtlı kişilerin bir kısmının koyun ve keçi vergisi bildirimini bulunmaktadır. Örneğin: Hasan oğlu İbrahim, Murtaza oğlu Hasan, Timurşah oğlu Salih, Ali oğlu Numan, Emin oğlu Aziz, Ali oğlu Mustafa, Salih oğlu Osman, İbrahim oğlu Timur, Cafer oğlu Malo keçi vergisi öderken,Hikmet oğlu Adil,Rüstem oğlu Abdülmümin ve kardeşi Bekir,Aziz oğlu İsmail,Ayaz oğlu Cafer,Osman oğlu Velişah,...Ali oğlu Cafer,Himmat oğulları Mehmed ve kardeşi Abdülhalim, Latif oğlu Seliman, Murtaza oğlu İlyas, Ahmed oğlu Nuri , İdris oğlu Salih merkeb vergisi ödeyen tek kişidir..Bargir bildiriminde bulunmayanlar ise:Emin oğlu Aziz,Feyzullah oğlu Bekir,Bekir oğlu Salih,Yusuf oğlu Davud,Salih oğlu Osman,Cemali oğlu Ahmed,Timurşah oğlu Salih,Ali oğlu Numan, Murtaza oğlu Mehmed,Cafer oğlu Malo(İsmail),İbrahim oğlu Timur,Rüstem oğulları Abdülmümin ve Bekir,Feyzullah oğlu Osman,Tahir oğlu Cemali,Ahmed oğlu Nuri,Latif oğlu Seliman,Aydın oğlu İbrahim,Latif oğlu İlyas..),Öküz olmayanlar ise:Cafer oğlu Malo, İbrahim oğlu Timur,Aziz oğlu İsmail,Celil oğlu Hasan'dır..Aziz oğlu İsmail'in 345 akçelik (liralık) vergisinde çeşitlendirme yoktur sadece ödemeyi tahüt ettiği vergi miktarı yazılıdır..Jerveni köyü sakinlerinin 1844 vergi defterinde toplam hayvan sayısı :

Sağmal inek: 13 adet

Kısır inek : 11

Sağmal koyun: 257

Kısır koyun ve keçi: 163

Öküz: 74

Tosun: 10

Düve : 17

Kuzu oğlak: 87

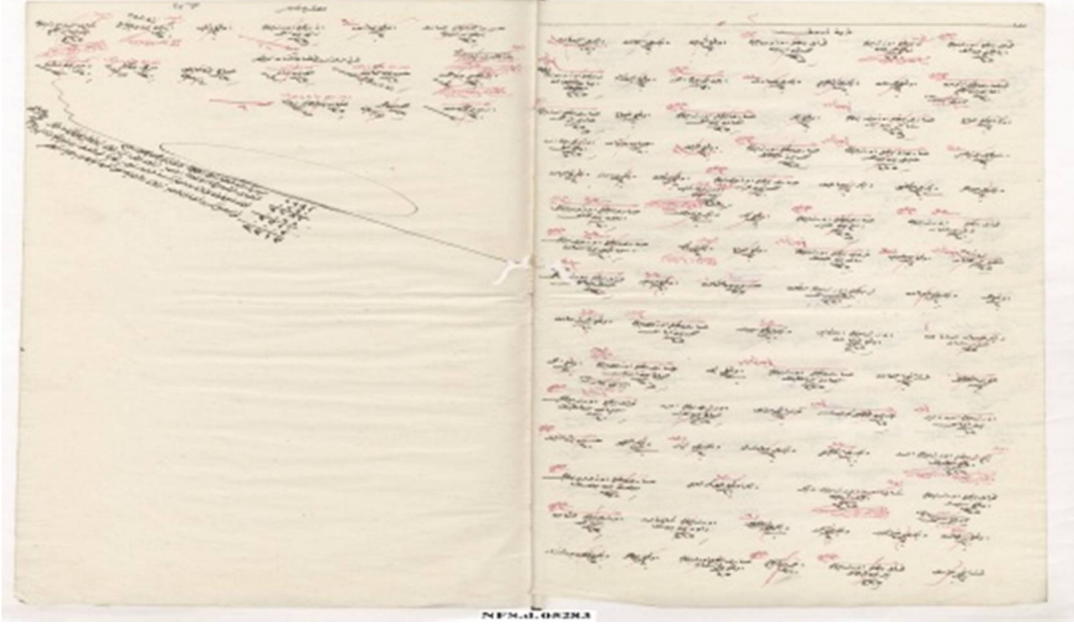
Kısır kuzu: 8

Bargir : 27

Arı kovanı: 3

olarak tespit edilmiştir.

D-JERVENİ KÖYÜ ERKEK NÜFUSU"1830"

Jerveni köyü erkek nüfusun yazılı olduğu sayfa.

Osmanlı devleti sınırları içerisinde erkek nüfusu,yaşlarını,fiziksel özelliklerini belirleyen bu defter , II.Mahmud döneminde askeri amaçlarla yapılan nüfus sayımıdır..Defterdeki kayıt sonuçlarına göre Jerveni köyü Müslüman erkek nüfusu tarafımızdan tablolaştırılarak aşağıdaki şekilde yazılmıştır. Kumral bıyıklı orta boylu İbrahim bin Ali,Sinni(yaşı):45, Ter bıyıklı orta boylu oğlu Hüseyin:20, Kumral bıyıklı uzun boylu Mehmed bin Aydın:30, Oğlu Aydın:5, Diğeri:Seliman:3, Diğeri Süleyman:1

Kır sarı bıyıklı uzun Almas bin Kazım:60, Oğlu Hüseyin:9, Diğeri:İbrahim:6, Diğeri Sadık:3, İboş bin Ahmed:5 ?,Oğlu Timurşah:5, Ter bıyıklı uzun boylu.....Abas(İlyas) bin Latif:25 Üvey oğlu Salih:7

.... ..rençber sarı bıyıklı uzun boylu Şakir bin Bekir:25, Oğlu Bekir:3, Sarı bıyıklı orta boylu Numan bin Ali:35, Oğlu Salih:2, Sarı bıyıklı uzun boylu Adil bin Himmet:27, İsmail bin İbrahim:3,

rençber sarı az bıyıklı uzun boylu Hanili? Bin Tahir:25, Sarı bıyıklı uzun boylu Mehmed bin Mustafa:35, Oğlu Halil:60, Süleyman bin Ayas:60, Uzunca boylu Şabb-ı emerd oğlu Ali:15,

diğeri tahrir:5, diğeri murtaza:2, diğeri ismail:2, sarı bıyıklı uzun boylu mehmed bin aziz:50, uzun boylu şabb-ı Şabb-ı emerd oğlu hasan:14, oğlu memiş?, diğeri.....sula?:6, diğeri.....sula?:6, diğeri süleyman:2,

Kumral bıyıklı uzun boylu Veli bin Osman:40, Sarı bıyıklı orta boylu Rüstem bin Aziz:35, Oğlu Bekir:5, Diğeri Mümin:-?, Sarı bıyıklı uzun boylu Emin bin.....:40,

<i>Fazıl bin Muhtar:35</i>	<i>Oğlu Yakub:7</i>	<i>Karaca bıyıklı uzun boylu Malu bin Cafer:35</i>	<i>Oğlu Salih:5</i>	<i>Diğeri Bekir:2</i>	<i>Sarı bıyıklı uzun boylu İsmail bin Seliman:40</i>	
<i>Oğlu Ömer:4</i>	<i>Diğeri Süleyman:1</i>	<i>Ter bıyıklı orta boylu Mümin bin İsa(Ayas)?:02</i>	<i>Hasan bin Osman:55</i>	<i>Oğlu Mersin:10</i>	<i>Kumral bıyıklı orta boylu...Cafer bin Ali:30</i>	
<i>Diğeri çoban?Salih bin Timurşah:55</i>	<i>Orta boylu şabb-ı emerd oğlu Osman:15</i>	<i>Diğeri oğlu Süleyman:10</i>	<i>Sarı bıyıklı uzun boylu Mehmed bin Abbas:45</i>	<i>Oğlu Harizman(Zarizman?):10</i>		
<i>Ali bin Mustafa:5</i>	<i>Karındaşı Süleyman:3</i>	<i>Sarı bıyıklı orta boylu Süleyman bin Latif:3</i>	<i>Oğlu Nebi:-</i>	<i>Sarı bıyıklı uzun boylu Salih bin Aydın:30</i>	<i>Oğlu Aydın:47</i>	<i>Oğlu Ahmd:5</i>
<i>Orta boylu emerd Demir bin Almas(Elmas):12</i>	<i>Bekir bin Murtaza?Koçork?:12</i>	<i>Karındaşı Musa:3</i>	<i>Ortaca boylu emerd Salih bin Aziz:13</i>	<i>Kumral bıyıklı orta boylu Süleyman bin Latif:40</i>		
<i>YETİM-Ter bıyıklı orta boylu emerd oğlu Latif:16</i>	<i>Diğeri İbrahim:10</i>	<i>Diğeri Velişah:6</i>	<i>Diğeri Nezir:4</i>	<i>Diğeri Biço:-</i>	<i>Hasan bin Halil:60</i>	
<i>Kumral bıyıklı orta boylu oğlu Seydi?:35</i>	<i>Oğlu Timurşah bin Said Hasan:7(247)</i>	<i>Şabb-ı emerd orta boylu diğeri oğlu Aydın:15</i>	<i>Diğeri oğlu Ali:10(KÖTÜRÜM)</i>	<i>Sarı bıyıklı uzun boylu Mümin bin Yusuf:32</i>		
<i>Oğlu Seliman10</i>	<i>Diğeri Hürşid:7</i>	<i>Diğeri Ahmed:4</i>	<i>Diğeri...Halik:-</i>	<i>Uzun boylu şabb-ı emerd Davud bin Yusuf:15</i>	<i>Orta boylu Osman bin Ahmed:13</i>	
<i>Karındaşı Nuri:7</i>	<i>Kumral bıyıklı orta boylu Bekir bin Feyzo:25</i>	<i>Ahmed bin Kazım:100</i>	<i>Sarı bıyıklı orta boylu Velişah:45</i>	<i>Oğlu Tahir:8</i>	<i>Diğeri Mümin Velişah:5</i>	
<i>Hasan bin Ahmed Kazım sarı bıyıklı orta boylu:35</i>	<i>Oğlu Yunus:3</i>	<i>Az bıyıklı orta boylu Zace bin Ahmed:25</i>	<i>Oğlu Ragıb:1</i>	<i>Aydın bin Demirşah:30</i>	<i>Şabb-ı emerd orta boylu Bekir bin İbrahim:15</i>	<i>Tahir oğlu...</i>

İbrahim bin Himmet:30(Pargada)	Han(Hasan) bin Seliman:18 Manastır'da asakir-i mansurede	Ali bin Murad:15 (Pargada)	Salih bin İsmail:13 (La pseki'de)	Merci? Bin Ali:30 (Parga'da)
Mehmed bin Saka:20 (Kernas?)	Mehmed bin Ömer:13 (Lapsegüle?Lapsek i'de)	Osman bin Feyzo(Kırsanı):25 (Sarıkölün?)	İslam bin Hüseyin :30 (Kır nas)	

Bu defterde(3) Kesriye kazasında merkezde mevcut erkek İslam ahali: .....olarak yazılıdır. Jerveni köyü erkek İslam ahalinin mevcudu: 105 kişidir.Jerveni köyünün erkek nüfusunun yaşı, fiziksel özellikleri(orta boylu,uzun boylu,kısa boylu,kara bıyıklı,sarı bıyıklı vb)isimleri,yakınlık dereceleri yazılmaktadır.(3)Kesriye Nüfus Defteri 1833

E-Arşiv kayıtlarında jerveni köyü belgelerine bakış

Arşiv kayıtlarında JERVENİ(Zerveni) köyüne ait bulduğumuz bazı bilgi ve belgeler şu şekildedir:

Kesriye'nin Veyşani karyesiyle kura-yı sairenin eşkiyanın düşmanlığından muhafazasına ait tedbirlerin alınması ve Jerveni ahali-i İslamiyesi tarafından yolsuzluk vuku bulmasına meydan verilmemesi ve askerin tezyikinini icab edenlere tebliğ (4)

Jerveni (Rezovani) köyünün çocukları tarafından görülen eşkiyanın aranması ve yakalanmasına dair Kesriye Kaymakamlığının telgrafı..(5)

Zerveni köyünden bazı çocukların pazardan köylerine giderken yolda gördükleri eşkiyadan korkup geri dönerek hükümete haber verdiği ve gerekli takibata başlandığına dair Kesriye Kaymakamlığının telgrafı. (6)

Kesriye'nin bazı Hristiyan köyleri ahalisine civar İslam köyleri halkı tarafından zulmedildiğine dair şikayetlerle ilgili evrak

Zerveni köyü halkının Çernevişte(Çernovişte) köyü ahalisine zulmettiğine ve iştişas sırasındaki durumlarına dair Kesriye Kaymakamlığı'na yazı..(8)

Kesriye'ye Bağlı Jerdeni?(Arşivde ki okuyan kişinin yanlış okuması) köyün adı "Jerveni" köyü İslam ahalisinin Bulgar komitelerinin köyleri civarında bulunduğunu bildirmeleri üzerine Manastır Vilayetinin yazısı..(9)

1902 yılı 24 Haziran, 12 Şubat ve 3 Ağustos tarihlerinde Bulgar çetelerinden biri olan P.Traikov çetesi, 400 silahlı çete mensubuyla Kesriye ve civarındaki Müslüman köylere saldırmıştır.Saldırıya uğrayan köyler arasında Jerveni köyüde bulunmaktadır. Bulgar köylerinin çoğunlukta olduğu bir bölgede tek Türk köyü olan ve Osmanlı kuvvetlerine yardım eden, askeri olmayan Müslüman gönüllülerin oluşturduğu başıbozuk çetelere katılan Jerveni köylüleri, köylerine düzenlenen saldırıları püskürtmektedir. 3 Ağustos 1902 tarihindeki saldırıda kuşatılan Jerveni köyü kuşatma altında Kesriyeden gelecek yardıma umutlarını bağlayarak uzun süre direnmiştir. Köylülerin direnmesi üzerine Traikov, teslim olurlarsa köylülerin serbestçe istedikleri yere gidebileceği ,kendilerine herhangi bir zarar verilmeyeceği garantisini

vermiştir. Buna rağmen teslim olmayıp, sığındıkları eve yaklaşan çete mensuplarına ateş ederek onları uzaklaştırmıştır. Bunun üzerine köyü yakarak köylüleri teslim olmaya zorlayan çeteciler, Kesriye'den köye yardıma gelen askeri kuvvetler üzerine geri çekilmişlerdir.

"On July 24,Lazo P.Traikov(a leader) with 400 rebels from Dumbeni and Smurdesh antres,attacked the Mohammedan Turkish village Zherveni.It's location among many Bulgarian villages was inconveient because its inhabitants informed the Turkish authoritres about the movement of rebel detachments and operations.They also joined the bazhibazouks in their plunder in the Shestovo and Visheni affairs on Februray 12,1902,and on August 3,1902, respectively.After little resistance the village was set on fire and burnt down.Before thar Zherveni villagers had been asked surrender peacefully their own weapons and those given them by the authorites,and to leave the village.The Turks did not surrender their weapons,but turned them against the rebels,and that was why fire was opened,and the village was burnt.

Only one rebel fall in that operation.After Zherveni had been burnt,Lazo gathered all the rebels from all centres in the Koreshtata,a total of over 800 men,and tourned the villages and mountains without runing into single Turk.....(13)

Jerveni köyünün sık sık baskınlara uğradığı ve yakıldığı hakkında II.Dünya savaşında Alman işgaline karşı savaşan bazı kişilerin hatıralarında da yer almaktadır. Jerveni köyü hakkında diğer bir bilgide şu şekildedir:

"Saw during rain Zherveni.Moslem village burnt by Comitajis (armed bans) in 1903.Arrived Kastoria 7 pm.Great efforts to keep me in a Moslem house,but I broke away and called on Captain Manera,my shepherd enterd with me and."(14) Zagroveç'teki düğünü basarak Bulgar asillerini öldüren Yunan çetelerinin baskınında da; Jervenili Süleyman adlı bir kişinin önemli rol oynadığı iddiası dile getirilmektedir. Düğüne gelen ve gece yarısı ayrılan Jervenili Süleyman'ın (Sülo) düğüne katılanlar hakkında Yunan çetecilerine haber verdiği ileri sürülmektedir. Gece yarısına doğru Süleyman'ın düğünden ayrılmasından bir süre sonra Türk ordusunun borazan sesi duyulmuş, köydeki düğüne Kesriye komutanının katılmak için geldiği ve borazanı çaldırdığı zannedilip, silahsız olarak komutanı karşılamak için dışarıya çıkan düğün evindeki misafirlerin üzerlerine Yunan çetecileri tarafından ateş açılmış ,açılan ateş sonunda "Bulgar asilzadelerinin düğünü olduğundan" çok sayıda asilzade ve köylünün öldürüldüğü bir çok kişinin yaralandığı iddia edilmektedir.

Bulgar çetecilerine karşı koymak için Osmanlı yöneticileri ile Kesriye Metropolidi Germanos Karavengelis'in işbirliği yaptığı ve Bulgar kiliselerinin açılmasını, Bulgarların Fener Rum Kilisesinden ayrılmalarını önlemek için Kesriye metropolidinin Osmanlı devleti yöneticilerine açılan Bulgar Kiliselerini şikayet ettiği bilinmektedir..Başta çevredeki Bulgar kiliseleri olmak üzere Ulah ve Arnavut kiliselerinin nüfuzunu kırmak faaliyetlerini engellemek için Kesriye Metropolidinin izlediği politikada Müslümanlardan faydalandığı çeşitli kaynaklarda yazılmaktadır. Bu köylerden biri veya G.Karavengelis'e yardım eden bazı kişiler muhtemelen Jerveni köyündendir..

"...After İliden rising of August 1903.It was Karavengelis who,escorted by 600 Turkish soldires ,visited the villages ,celbrating mass,speaking to the villagers and calling upon them to surrender arms.The result was that even such strongholds as Aposkepos(Aposkep),Zagoritsani(Zagoricheni) and Gabresi(Gabresh) which only a few monts

before had declared themselves Exarchist,now returned to the Patriarchist fold.Without the support of the Turks,it is doubtful however, whether but for the activities of the Patriarchist counter-movement,the Turkish authorities could have dealt such a decisive blow to the internal organization...”

Fener Rum Kilisesinden ,Bulgar, Ulah, Arnavut vd. cemaatlerin ve kiliselerin ayrılmasını önlemek için Fener Rum kilisesinin uyguladığı baskı ve baskın politikasını Karavengelis desteklemektedir. Germanos Karavengelis’in kışkırttığı Yunan çeteleri,Bulgar köy ve kiliselerine baskınlar düzenlemekte ve Bulgar kiliselerinde görev yapan din adamlarının bağımsız hareket etmelerini önlemeye çalışmaktadır. Bulgarlarında; Bulgarlık iddiaları ve yayılma planlarını tıpkı diğer gayrimüslim toplulukların yaptığı gibi (Arnavut, Ulah, Sırp,vd.) kiliseler aracılığıyla gerçekleştirme gayretinde olmaları Hristiyanlar arasında çatışmaların çıkmasının sebebi olmaktadır. Karavengelis hem Müslümanları hem de Yunanlıları Bulgarlara karşı kışkırtmakta ve iddialara göre: ”Kim bir Bulgar çeteci kafası getirirse 5 Napolyon verme vaadinde bulunurken, Bulgarlara da Kim Türk kafası getirirse 5 napolyon altını verme vaadinde bulunarak köyleri, birbirine düşürmekteydi. Ayrıca Osmanlı makamları ile irtibat kurarak Bulgar çetelerinin Yunan köylerine yaptığı baskınların önlemesini istemekteydi.

”When the Karavengelis decided who was to die.Kote became the executioner.In addition to regular pay for murder.Kote and his band of no goods received additional rewards of gold coins for turning in desired body parts from their victims.While Kote was doing the murdering in the Macedonian villages.Karavengelis in person with Turkish escorts,was Hellenizing ,Nothing and no one could stand in his way.Those who Karavengelis couldn’t buy or bribe he had killed ,”By containing and fragmenting the internal organization in western Macedonia.Kota(Kate) and Karavengelis not only caused the projected rising to be continually postponed but they also caused it to be undertaken prematurely :and eventually they both contributed towards its defeat and failure .True most of the recorded action (the arrest,searches and attacks on villages and bands) were carried out by the Turks,but the Turks nearly always acted on information supplied by Karavengelis or his agents.It was Karavengelis again who prevailed upon the Turks to attack Smurdeshi(Smurdesh)on 9/22 May 1903..”(15)

Germanos Karavengelis’in izlediği politikadan memnun olmayan Bulgaristan Rusya’ya bu kişinin Kesriye Metropolitliği görevinden alınması için baskıda bulunmuş bu yüzden Rusya; Osmanlı devletinden Kesriye metropolitliğinden Karavengelis’in azledilmesini istemiştir. Baskılara boyun eğen Osmanlı hükümeti Karavengelis’i Kesriye Metropolitliğinden alarak Amasya Metropolitliği göreviyle Anadolu’ya Amasya’ya atamıştır. Amasya’ya gitmek için yola çıkan Karavengelis’i Samsun’a gelişi sırasında yüzlerce kayık ve gemi direklerine astıkları Yunan bayrakları eşliğinde karşılayan rumlar, kıyıda da sevinç gösterileri düzenlemiştir. Samsun’da kaldığı sürede yaptığı gizli görüşmeler sonrası Amasya ve Trabzon çevresinde Pontus faaliyetlerini destekleyerek 2 ay gibi bir sürede 2000 den fazla rum gencini silahlandırarak çeteleri desteklemiştir.. Pontus çetelerinin Müslüman köylerine baskınlarda bulunmasını örgütleyen G.Karavengelis faaliyetleriyle Osmanlı Devletine en çok sorun çıkartan din adamlarından biri olmuştur.

C-Jerveni köyü çeteleri ,,

Balkan savaşı öncesi ve sonrasında Jerveni köylülerinin kendilerini korumak amacıyla çeteler kurdukları bilinmektedir. Bunlardan sadece bir çetecinin ismi tespit edilebilmiş ancak birden fazla çetenin var olduğu bilinmektedir. Belgelerle tespiti yapılan Likodur. Bulgar çeteciler tarafından koyunları çalınan Liko onları takip ederek öldürür ve koyunlarını kurtarır bu yüzden yakalanıp yakılmaya çalışılan Liko'nun [Lokman] kendisini yakmak isteyen çetecilerin elinden kurtulduktan sonra kurduğu çete ve mensupları Liko çetesi olarak adlandırılmaktadır. Yün satmaya giden Liko'nun kendisine kurulan tuzaktan bir daha kurtulması onun şöhretini arttırmıştır.. Köydeki kızını akrabalarına emanet ederek çevresine topladığı [Müslüman köylerden] gençlerle Yunanlı ve Bulgar çetelerle çatışmalara giren Liko hakkında söylenen "Kurtan sisen korkmam Liko'dan korktuğum kadar" sözü, müslüman köylere saldıran ve onları destekleyen hıristiyan köylere ve müslümanlara kötü davranan kişilere karşı başarılı bir mücadele verdiğinin ispatıdır. Liko çetesinde Hayrettin,Hacı Çıyan isimlerini tespit ettik.Bu ve benzeri çeteler için Kesriye komutanlığına müracaat edenler Jerveni köylülerinden de şikayet etmektedirler. Mübadele sırasında Likonun kızı Fatma akrabalarının vekilliğinde Ürgüp-Sineson(Mustafapaşa) köyüne getirilirken Liko çete faaliyetlerini sürdürmüştü. O tarihlerde Ölüp ölmediği hakkında kimse bilgi sahibi olamamıştır..Selanik'te kafileye yetişen Liko gemide hastalanmış Ürgüp'e geldikten sonra burada vefat etmiştir.

Anlatılan bireysel çatışmalarından bir diğer olay, Bulgar çetecisini tanıyan odun kesmekten dönen Jerveni köylüleri atıyla yanlarından geçmekte olan Bulgar çete liderini tanıdıkları ve kendilerine sataşan çete liderine baltalarıyla saldırıp bacağını keserek öldürmeleri ile ilgilidir. Bunu yapan köylülerin yakalanma korkusuyla köye dönmeyip uzun süre saklanmalarının sonunda Amerika'ya işçi olarak gitmeyi başararak kurtuldukları yakınları tarafından anlatılmaktadır..(16)

III.BÖLÜM

A- Balkan ve I.Dünya Savaşı Yıllarında Jerveni Köyü

Balkan Savaşı yıllarında askerlik çağına gelen gençlerin çoğu yöreyi tanıdıkları için Jandarma olarak orduda görev yapmışlardır. Bunlardan biride (Leyla Kaplan'ın dedesi) Şevki KAPLAN'dır. Karabağ civarında bir karakolda görev yaparken pusuya düşürülmüşler, arkadaşı şehit düşmüş kendisi ise sol kolundan yaralanmış bir gazidir..

Balkan Savaşına katılan Jerveni köyünün isimleri tespit edilemeyen bazı gençler ile askeri rütbe sahibi yüzbaşı Karanfil ve Vahit adlı kişiler esir düşmüştür.

Şehit olanlarla ilgili olarak köye geç olsada bilgi gelmektedir. Vahide'nin Babaannesinin anlatımıyla Balkan Savaşında şehit olan eşinin haberi kendisine çeşme başına verilmiştir. I.Dünya Savaşında da Çanakkale cephesinde şehit düşen Jerveni doğumlu iki kişi bulunmaktadır.(17)

Balkan Savaşı yıllarında Osmanlı devleti; Jerveni köylülerinden daha önceki savaşlarda olduğu gibi asker [Kesriye komutanlığı] ,beslenme, çeşitli taşıma hayvanı, kereste vs. ihtiyacının bir kısmını karşılamıştır.

Jerveni köyü Balkan Savaşı sonrasında imzalanan antlaşmalarla Osmanlı Devleti tarafından Yunanistan'a bırakılmıştır. Savaş sonrası Osmanlı-Yunanistan-Bulgaristan-Sırbistan-Arnavutluk arasında Avrupa'nın arabuluculuğu ile Osmanlı- Balkan devletleri

tarafından çizilen sınırlar içerisinde kalan toplulukların “ MÜBADELE” edilme kararı alınarak Osmanlı Devleti-Bulgaristan-Yunanistan devletleri arasında antlaşmalar yapılmıştır.

Jerveni köyüde bu antlaşmalara konu olmuş ve Bulgarların hak iddia etmesi üzerine mübadeleye tabi olup olmayacağı Uluslararası komisyon tarafından karar Bağlanmış ve mübadele dışı bırakılmıştır..”Report of the International Comimssion To inquire” The Muhammedan Pomaks of the village of Jerveni(Jerveni) were also entered as Greeks by the enumeration comimssion ;from the moment at which they spoke Bulgarian and not Turkish .they were revealed as Greeks.....(18)into the causes and conducted of the Balkan Wars Published By the Endowment Washington.D.C.1914).I.Dünya savaşının başlaması ile yarım kalan bu mübadelede yer değiştirenlerin miktarı 200.000 gibi küçümsenemeyecek miktardadır.

Yunanistan sınırları içerisinde kalan Jerveni köyü kısa süre sonra Yunan kuvvetleri tarafından kuşatılarak silahlarını bırakıp teslim olmaya zorlanmış.Teslim olmayı kabul etmeyen köylüler; kadın ve çocukları korumak için savunma kararı alarak direnmeye başlamış, çevrede direnen tek köy olduğu için dikkati çeken ve gazetecilerle uluslar arası komisyon yetkilileri tarafından Jerveni köylülerini kan dökülmemesi için ikna etmeye çalışmışlardır.

1880 İstanbul doğumlu Makedon asıllı gazeteci Hristo Silyanov’un Jerveni köylülerinin direnişini anlattığı hatıralarında”Ot Vitosha do Gramo(From Vitosha Gramos),Silyanov’s account of his visit to Jerveni”başlığında özetle şu bilgiler yer almaktadır.”

Silyanov ve jerveni anıları

Gramos kostur bölgesinin güney batı kısmının şekillendiren bir dağdır. Yunan çetelerinden köyleri korumak için bir grup Bulgar Makedon milliyetçi genç Kostur köylerine geldiklerinde köylülerden , nasıl zulüm gördüklerini, nasıl yiyeceklerini ellerinden aldıklarını , en kötüsü kadınlara ve kızlara neler yaptıklarını dinlediler. Silyanov ve arkadaşları Müslüman köyleri korumak için yapabilecekleri her şeyi yaptılar.

Bu kötü günlerde Silyanov’un yaptıkları içinizi rahatlatır.

Balkan savaşından sonra jerveni halkını silahsızlanmak için zorlamışlar.Silyanov Jerveni halkını dürüst, alçak gönüllü , misafirperver olarak anlatır.

Yunan kuvvetleri taraından kuşatılan ve teslim olmaları istenen Jerveni halkı silahsızlanma konusunda Osmanlı ordusu silahsızlanabilir ama biz siviller neden silahsızlanalım diyerek , silahlarını teslim etmeyi red etmişlerdi. Silyano “Jerveni köylülerini teslim olmaya ikna etme çabaları sonunda sonuç vermiş ve bir heyetin köydeki halkı rahatsız etmeden sayım yapacağı garantisi verildikten sonradır ki köylüler teslim olmayı kabul etmişlerdi.” Bir sokak boydan boya beyaz bir bez ile şerit ile sarılmıştı. Oradan ellerinde beyaz bayraklı fesli insanlar şerit kenarına geldiler ve yalın basit bir makedonca ile bizi karşıladılar. -Adalet ve güvenlik istiyoruz.”dediler.

Köyde girerek gezen heyet önce okula uğrar ,Silyano “Jerveni’de okul iki sınıflı ve teneke bir soba ile ısınan basit bir okuldu, Hocaları sınıfa girdiğimizde çocuklarla ders yapıyordu. Bizi selamladı. Nazik kibar bir insandı başında çalması (sarı) ile bizi selamladı. Ondaki halk ile konuşup silahlarını teslim etmeye ikna etmesi istendi ve “ artık güvendeler sizi Türk Müslüman olarak değil kardeş olarak görüyoruz. “derler.....Jerveni halkından bir kaç kişi silahlarını vermemek için

direnirler.... “Köylülerden birkaç kişinin dışında Vratnik – valki ---silahlarını vermemek için direnmiş en son silahını o vermiştir.” Silahlarını teslim etmeyi kabullenenler silahlarını bırakmışlar. barış içerisinde silahsızlanan ilk Türk köyü Jervenidir. Güvenlik ve istikrar istiyoruz. Ağalık liderlik gibi bir derdimiz yok. Silahları verirkende bir kızgınlık duymuyoruz dediler.. Bir anda onların slavlara benzeyen yüzünü , akıllı, kibar tavırlarını gördüm.. Daha sonra onlara Jerveni halkına makedoncayi unuttun artık Yunanca konuşun talimatı verilmiştir”(19)

C-Jerveni köyü çeteleri

Balkan savaşı öncesi ve sonrasında Jerveni köylülerinin kendilerini korumak amacıyla çeteler kurdukları bilinmektedir. Bunlardan sadece bir çetecinin ismi tespit edilebilmiş ancak birden fazla çetenin var olduğu bilinmektedir. Belgelerle tespiti yapılan Likodur. Bulgar çeteciler tarafından koyunları çalınan Liko onları takip ederek öldürür ve koyunlarını kurtarır bu yüzden yakalanıp yakılmaya çalışılan Liko'nun [Lokman] kendisini yakmak isteyen çetecilerin elinden kurtulduktan sonra kurduğu çete ve mensupları Liko çetesi olarak adlandırılmaktadır. Yün satmaya giden Liko'nun kendisine kurulan tuzaktan bir daha kurtulması onun şöhretini arttırmıştır.. Köydeki kızını akrabalarına emanet ederek çevresine topladığı [Müslüman köylerden] gençlerle Yunanlı ve Bulgar çetelerle çatışmalara giren Liko hakkında söylenen ”Kurtan sisden korkmam Liko'dan korktuğum kadar” sözü, müslüman köylere saldıran ve onları destekleyen Hıristiyan köylere ve müslümanlara kötü davranan kişilere karşı başarılı bir mücadele verdiğinin ispatıdır. Liko çetesinde Hayrettin,Hacı Çıyan isimlerini tespit ettik.Bu ve benzeri çeteler için Kesriye komutanlığına müracaat edenler Jerveni köylülerinden de şikayet etmektedirler. Mübadele sırasında Likonun kızı Fatma akrabalarının vekilliğinde Ürgüp-Sineson(Mustafapaşa) köyüne getirilirken Liko çete faaliyetlerini sürdürmüştü. O tarihlerde Ölüp ölmediği hakkında kimse bilgi sahibi olamamıştır..Selanik'te kafileye yetişen Liko gemide hastalanmış Ürgüp'e geldikten sonra burada vefat etmiştir.

Anlatılan bireysel çatışmalarından bir diğer olay, Bulgar çetecisini tanıyan odun kesmekten dönen Jerveni köylüleri atıyla yanlarından geçmekte olan Bulgar çete liderini tanıdıkları ve kendilerine sataşan çete liderine baltalarıyla saldırıp bacağını keserek öldürmeleri ile ilgilidir. Bunu yapan köylülerin yakalanma korkusuyla köye dönmeyip uzun süre saklanmalarının sonunda Amerika'ya işçi olarak gitmeyi başararak kurtuldukları yakınları tarafından anlatılmaktadır..(16)

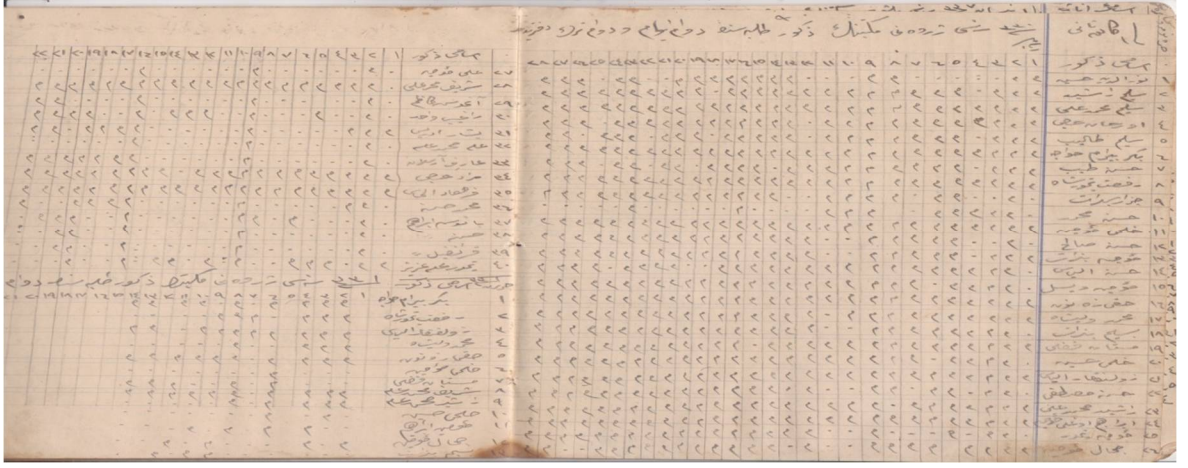
IV.BÖLÜM

I.Dünya Savaşı yıllarında Balkan Savaşı sonrası yapılan antlaşmalarla Yunanistanın köyü olan Jerveni köyü sakinleri I.Dünya Savaşı ve sonrasındaki gelişmeleri takip etmekte zorlanmış, özellikle Yunan Hükümetinin yalan ve yanıltıcı propogandasına maruz kalmışlardır. Mal ve mülklerinin bir kısmına Yunan hükümeti tarafından savaş gerekçesiyle el konulmuş ve Padişahınız Almanların elinde esirdir Yunan ordusu onu kurtarmak için savaşmaktadır şeklinde propoğanda yapmıştır. Rumeli'de Türklere karşı uyguladığı bu politikayı işgal ettiği Batı Anadolu'da da uygulamış ve Halifeniz-Padişahınızın emri mallarınızın bir kısmına Yunan ordusunca el konulacaktır [Tekalif-i Harbiye] ifadelerini taşıyan bildirimler dağıtarak

direnmemeleri uyarısında bulunmuştur. Batı Anadolu'da işgal altındaki köylerden Yunan ordusuna yiyecek ve hayvan toplanmıştır. Bu ve benzeri propagandalar Rumeli'nde de daha yoğun olarak savaş süresince devam etmiştir. Müslüman köylerin Anadolu ile haberleşmeleri önlenirken, birbirleriyle haberleşmeleri de engellenmiştir. Zaman zaman duydukları Osmanlı Devleti'nin yenildiği haberlerine bir taraftan üzülmüşken, diğer taraftan Milli Mücadelenin başladığı ve başarılı olduğu haberlerine sevinmişlerdir..

Savaş yıllarında Jerveni köylüleri çeşitli sıkıntılar çekmekle beraber, mümkün mertebe günlük hayatlarına devam etmeye çalışmışlardır. Özellikle okuldaki dersleri aksatmamaya gayret ederken, zor günleri nasıl atlatacaklarını düşünüp kendilerine göre çözüm bulmaya çalışmışlardır. Bulduğumuz 1905-1917 Jerveni köyü öğrenci devam listesi, Jerveni'de savaş yıllarında da eğitimin aksatılmadığının en güzel kanıtıdır.

B-JERVENİ KÖYÜ OKULU ÖĞRENCİ LİSTESİ

Arif Hoca'nın "Polişte –Jerveni-Polinişte " köylerinde verdiği derslere katılan Müslüman öğrencilerin yoklama defteri

Arif Hoca'nın 1332 tarihinden başlayarak tuttuğu öğrenci yoklama defteri bize; okulun başlama tarihleri, aylara göre devam- devamsızlık yapan öğrencileri ve bunların isimleri hakkında bilgiler vermektedir. Arif Hoca'nın öğrenci yoklama defterinde; Polinişte, Polişte ve Jerveni köylerine aittir. Her köyün ayrı sayfalara kaydedildiği defterde aylar ve haftalara göre yoklama yapılmaktadır. Yoklama listesinin başında köyün adı, tarih, İslam öğrenci, erkek(zukür) veya kız(inas) öğrenciler yazılmıştır. Defter küçük bölümlere ayrılarak, öğrenci isimleriyle; "mim"devamlı ve "noka" devamsız işaretiyle kaydedilmiştir. Polişte köyü öğrenci listesi ilk yedi sayfada yazılıdır. Defterde sekizinci sayfadan başlayan Jerveni köyü öğrenci listesi 10 sayfa devam etmektedir. 14 Ocak 1915 tarihindeki öğrenci kayıtları 28 sütun olarak deftere işlenmiştir. Toplam 30 öğrencinin isimlerinin yer aldığı defter 1 Haziran 1331(14 Haziran 1920) tarihi ile devam etmektedir. 1 Nisan 1337(1921)- 1 Mayıs 1337(1921) tarihinde Jerveni köy okuluna giden öğrenci listesi sonlandırılmaktadır. Sonraki sayfalar onaltıncı sayfadan başlayarak yine PALİŞTE(POLİŞTE) Köyü İslami öğrenci listeleri ile devam etmektedir. Ondokuz sayfasından sonra öğrenci kayıtları bulunmamaktadır. Defterin son sayfalarındaki kayıtlar 1925 tarihinde Mustafapaşa köyünde tahsildara ödenen vergiler hakkındadır

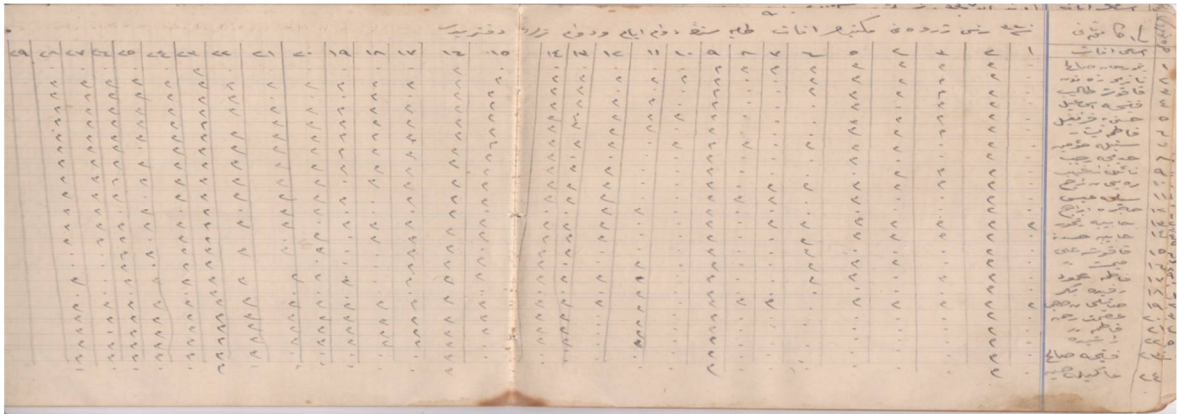
1330(1915) senesi JERVENİ Köyü erkek ve Kız öğrenci listesi ve devam devamsızlık çizelgesi ilk on sütunu:

Sıra numarası	Sene 1 Kanúnusani 1330(14 Ocak 1915)	1330(1915) senesi JERVENİ MEKTEBİ ZÜKUR(ERKEK) TALEBE DEVAM VE DEVAM TERK DEFTERİ									
	İSLAMİ ZÜKUR(ERKEK ÖĞRENCİ)										
	Nureddin Hüseyin	mim	mim						mim	mim	
	Selim Raşid	mim	mim	mim		mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Selim Mehmed Ali	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	imm	mim	mim
	Orhan Hacı	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Selim Talib	mim	mim	mim		mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Bekir Bayram Hoca	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Hasan Tayyib	mim	mim	mim		mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Rafet Timurşah	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Cezar Bezat		mim			mim	mim		mim	mim	mim
	Hasan Mehmed		mim	mim	mim	mim	mim			mim	mim
	Hilmi Mümin	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Hasan Saħh		mim			mim	mim	mim	mim	mim	
	Mümin Bezat	mim	mim		mim	mim	mim	mim			
	Hasan İlyas		mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Mümin Veysel		mim	mim	mim	mim		mim	mim	mim	mim
	Hakkı Zenun	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Mehmed Velişah	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Besim Bezat		mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	
	Mestan Fazlı	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Hilmi Hüseyin		mim	mim	mim	mim		mim	mim	mim	mim
	Zülfikar İlyas	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Hasan Mustafa		mim	mim		mim	mim		mim	mim	
	Raşid Mehmed Ali	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim		mim	mim
	İbrahim oğlu Mümin	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Mümin Timur		mim		mim				mim		
	Cemal Mümin	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim		
	Ali Mümin		mim							mim	
	Şerif Mehmed Ali		mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Ağuş Kazım		mim						mim		
	Ragıp Vahid		mim			mim				mim	
	Yaşar İdris	mim	mim	mim						mim	
	Ali Mehmed Ali		mim							mim	
	Arif Arslan		mim							mim	
	Murad ()Hacı?	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Ferhad Elmas	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim
	Mehmed Hasan		mim	mim						mim	
	Banuş İbrahim		mim				mim		mim	mim	

	Hasan İbrahim		mim							mim	
	Karanfil İbrahim		mim							mim	
	Timur Ali Aziz	mim	mim		mim	mim	mim			mim	
	Haziran 1331(1915)										
	Bekir Bayram Hoca	mim	mim	mim		mim		mim		mim	mim
	Rafet Timurşah	mim	mim	mim				mim	mim	mim	
	Zülfikar İlyas	mim	mim	mim		mim	mim	mim	mim	mim	
	Mehmed Velişah	mim	mim					mim			
	Hakkı Zenun	mim	mim	mim		mim		mim	mim	mim	mim
	Hilmi Mümin					mim					
	Mestan Fazlı					mim		mim			mim
	Şerif Mehmed Ali?	mim	mim	mim		mim		mim	mim	mim	mim
	Raşid Mehmed Ali?	mim	mim	mim		mim		mim			
	Salih Hüseyin		mim			mim					
	Mümin İbrahim			mim		mim		mim		mim	
	Cemal Mümin	mim		mim					mim		
	Besim Bezat								mim	mim	

Jerveni Köyü Kız öğrencilerinin devam ve devamsızlık listesinde 24 kız öğrencinin adı bulunmaktadır. (20)

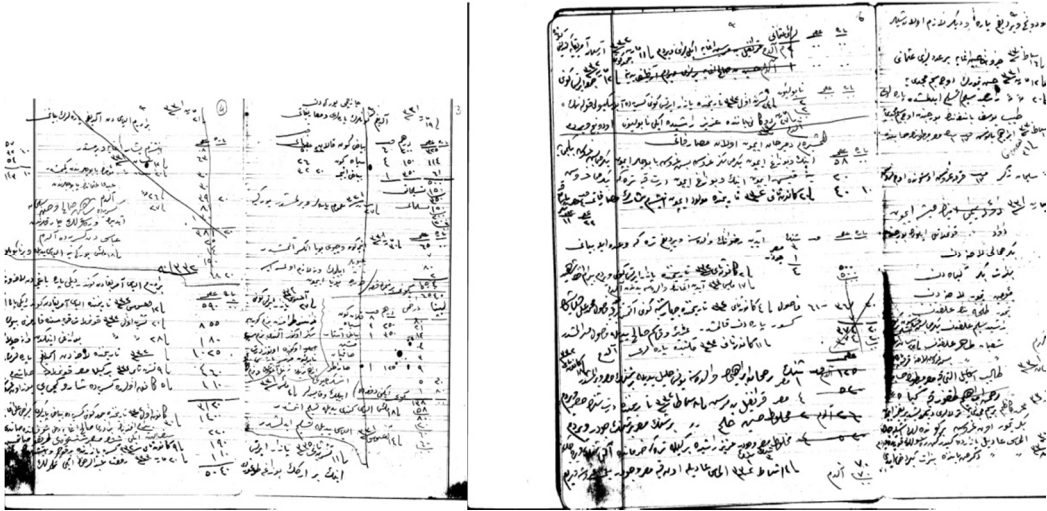

İrade Numarası	1 Kanımüsani 1330(14 Ocak 1915)		1330 Senesi JERVENİ Mektebi İNAS(KIZ) Talebesinin devam eyam ve devam terk defteri										
	İslam öğrenciler)	İnas(Kız)											
	Temurhan Salih		mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim			mim	mim
	Nazire Zenun		mim	mim	mim	mim			mim	mim	mim	mim	mim
	Kakuşe Talib		mim	mim	mim	mim	mim			mim			
	Fetihye İsmail?		mim	mim		mim				mim		mim	mim
	Hüsniye Karanfil		mim	mim	mim	mim				mim	mim	mim	mim
	Fatma Yaşar		mim	mim	mim	mim				mim		mim	mim
	Sünbile Mümin		mim		mim	mim	mim		mim	mim	mim		mim
	Hadice Receb?					mim				mim	mim		
	Naile Receb		mim	mim	mim					mim			mim
	Rebihan												

	İbrahim?		mim	mim	mim	mim	mim	mim		mim			mim
	Salıha												
	Ayas		mim				mim		mim	mim			mim
	Sacire												
	İbrahimim?		mim								mim		mim
	Habibe												
	Timur	mim	mim	mim	mim	mim	mim	mim			mim		mim
	Habibe												
	Hasan?		mim	mim	mim	mim	mim				mim		mim
	Kaşe Ali		mim					mim			mim		
	Miyase												
	Ali?		mim		mim	mim	mim				mim		mim
	Fatma												
	Mahmud		mim	mim		mim	mim				mim		mim
	Refide												
	Bekir?		mim								mim		mim
	?Satlıhan												
	Cafer?		mim	mim	mim	mim		mim	mim	mim			mim
	İsmet												
	Rahman		mim				mim				mim		mim
	Fatma												
	Rahman		mim								mim		mim
	Raşıde												
	Fetiye Salih												
	Akile												
	Hüseyin		mim								mim		

C- JERVENİ KÖYÜ BAKKAL DEFTERİ

Jerveni köyüne ait ulaştığımız bir diğer defterde Köyde hem hocalık hem de bakkallık yapan Arif hocanın defteridir. (Arif hocanın torunları Münevver ve Müzeyen Güller'in özel arşivinde bulunan defterde) Arif hocanın köyde işlettiği bakkalın gelir ve gideri ile ailesine yaptığı harcamalar, köylülerin alışverişleri, alınan yiyecek ve malzemeler, satılan çeşitli mallar, şahitlerin isimleri vb. yazılıdır. Yüz yıl öncesi köyde yapılan alışveriş listeleri, satılan ve alınan mallar ödenen ücretler, yiyecek ve hayvan fiyatlarının yazıldığı bu defter sadece köyü değil Kesriye'deki günlük yaşamı aydınlatacak bilgilere sahiptir.

Köylülerin satın aldığı yiyecekler ve ihtiyaçları olan diğer malzemelerle ücretleri günü gününe yazılmıştır. Defterdeki 26 sayfanın 25 sayfası tamamıyla yazılı olup ;1905-1918 tarihleri arasında Kesriye Jerveni köyünün alış veriş malzemelerini, o günkü fiyatları, en önemlisi insanların birbirlerine ve köyün hocasına güvenlerini göstermektedir.

Arif Hoca'nın günlük olarak tuttuğu defterde kendi harcamalarını şahit göstererek yazması ve Amerika'da çalışan kardeşi İlyas'ın gönderdiği paraları aldığını ve bir kısmını ne şekilde harcadığını yine şahitlerle yazması dikkat çekicidir. Osmanlı para birimi yanında

Fransız parası kullanılırken Yunan para birimlerinin işgal altında dahi kullanılmamış olması dikkat çeken diğer bir konudur. Defter sayfalarından alınmış örnekler:

Teşrinisani 1332 ayında.....harcamaları beyanı:

Cinsi	kıye	.....	pare	Cinsi	kıye	.....	pare
Şeker	1	18	---	Hınta	1	150	---
Gaz	1	25	---	Çavdar	1	120	---
Sabun	1	12	---	Mısır	1	115	---
Tuz	1	5	---	Alaf	1	40	---
Pirinç	1	10	---	Burcak?	1	70	---
Kayve(Kahve)	1	23	---	Şağır?	1	80	---
Zeytinyağı	1	18	---				
Yağ	1	30	---				
Pili	1	14	---				

Papuçi Çernolişte karyesinden Astar Taryko, İlyas ağaya sanat öğretdiği için verdiği makine ile alet on Osmanlı lirayı altı Osmanlı lirayı el hakkı.... Teslimat ...pare .....lira-i Osmani umum mesarifati aletler ile onaltı Osmanlı lirası olmuştur.

1 Osmanlı lirası İlyas bedile[yedile],1 Osman lirası kendim verdim.13 Kanunewel 1330[1915],6 Osmanlı lirası 20 Mart 1331[1916] Benim yedile dört Osmanlı lirası bir İngiliz,bir Napolyon,dört gruş ufaklık,altı lira,Şahin Hüseyin,Nuri Raşid,Selim Besim Mehmed,,,,,

Papuçlar için.....50 pare

Diğer pabuçlar astar ile 10 pare

20 Eylül 331[1916] İlyas bedile Tarikuya bir Napolyon ve beş dirhem/ verilmiştir.

28 Teşrinisani 1332 tarihinde yukarı çarşıda bir diş çektirdim on guruş aldığımı(beyan ederim.)

27 Ağustos 334(1918) Pazarertesi günü Fransız tarafından bizmim köyden sekiz öküz alındı.Bizmim siyah öküzü otuzdört Napolyon parası,İbrahim Nezir'in,Zeynel Agoş'un,Kerim Ferhat..

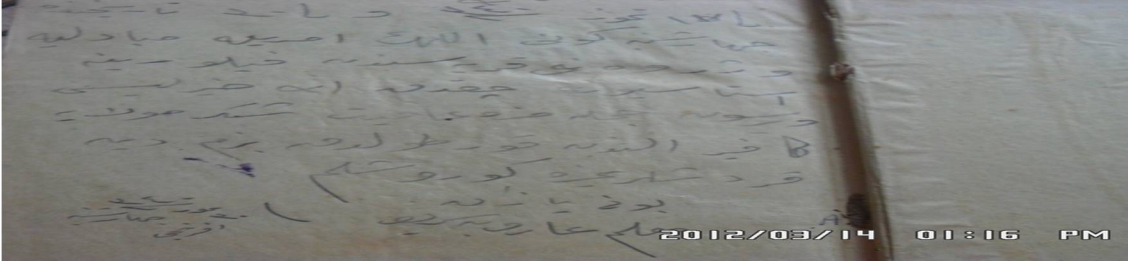
11 Teşrinisani 335(1919) Pazarertesi inek bir erkek buzağı toğurdu..

5 Kanunewelde Kesriye'de şaro(şareno=renkli keçi) keçiyi yüzon gruşa sattım.(21)

Balkan savaşı sonrasında Balkan devletleri arasında yapılan mübadelede uygulama dışında kalan Jerveni köyü I.Dünya savaşı sırasında; Yunanistan müttefik olduğu devletlerle beraber Osmanlı devletinin işgalini kulaktan dolma haberlerle takip etmeye çalışmıştır. Savaş sırasında Yunan ordusuna asker olarak katılmayı kabul etmeyen gençler köyü terk ederek Osmanlı ordusuna hizmet etmeyi görev bilmişlerdir. (Çanakkale muharebelerinde 2 Jervenili şehit olmuştur.) I.Dünya savaşı sonrası Türk milletinin Anadolunun işgalini sona erdirmek amacıyla yaptığı Kurtuluş savaşının kazanılmasından sonra Lozan'da barış antlaşması görüşmeleri devam ederken Yunanistan'ın isteği ile 30 Ocak 1923 tarihinde Mübadele Antlaşması imzalanmıştır.

Bu anlaşma sonrasında mübadele edilecek köyler arasında yer alan Jerveni köyüde yer almıştır. Yüzbinlerce müslüman Türk vatan bildikleri toprakları, doğdukları, doydukları köylerini terk etmek zorunda kalmışlardır. ....Ağustos 1924 tarihinde Anadolu'ya gelmek

üzere yola çıkan Jerveni köylüleri 5 veya 7 Eylül'de kendi istekleri ile Ürgüp/Mustafapaşa'ya (Sineson) gelmişlerdir.

Arif Hoca'nın Jerveni'den hareketi anlatan yolculuk notları.

IV.BÖLÜM

A- Mübadele Hazırlıkları

Mübadele haberini; önce Yunan hükümetini ve Yunan ordusunu destekleyen çeteler kurarak müslüman Türk köylerine saldıran Yunan ordusunun yenilgisi üzerine, yaptıklarının cezasız kalmayacağını anlayarak Anadolu'dan kaçan ve Jerveni köyüne yerleştirilen Pontuşçu Rumlardan almışlardır. "Buradan gideceksiniz gitmezseniz sizi keseceğiz" tehditlerine maruz kalan Jerveni köylüleri çaresiz Anadolu'dan gelecek haberleri beklemeye başlamışlardır. Zor günler geçirmektedirler Yunan hükümeti; Balkan Savaşı sonrasında mallarının bir kısmına el koymuş, daha sonra gelen rumlarla evlerini mal ve mülklerini paylaşmalarını istemiş, evleri geniş olanların evlerini, diğerlerinin odalarını muhacirlere tahsis etmiştir. Gelenleri ağır kış şartlarında doyurmak için seferber olan köy halkı yemek pişirme işini işbölümü yaparak hallederken tarlalarının yarısını ekip dikmeleri için rumlara bırakmışlardı. Bütün iyi niyetlerine rağmen Anadolu'dan gelenlerin eşyalarını, tavuklarını çalmalarını ve tarlalarına gittiklerinde de "buraya giremezsiniz bizim bunlar siz gidin buradan" diye üzerlerine saldıran rumlarla çatışmaya başlamışlardır. "Kuzum 15 tavuğum vardı 2 tanesini kesip muhacirlere yedirdim kalanından da 5 tanesini verdim, birkaç gün sonra sabah kalktık ki hepsini çalmışlar tavuksuz kaldım" diyen Makbule kadından başka, "bize bir anne kız verdiler odamızı verdik hergün odanın kapısına yemek koyduk yediler-içtiler boş kaplarını kapının önüne koydular, birgün olsun size yardım edelim demediler" diyen köylüler ağır geçen kış şartları yanında; çetelerin baskınlarından korunmak amacıyla tarlalarını ekememiş, odun kesip satamamışlardı. Bunuda "Zaten elimizde yiyecek azdı tohumluk ayırdığımız mısır baklaları bile pişirdik, tavuk, koyun, dana kestik onları doyurduk kendimiz bile yiyemedik, bizimkiler yinede en zararsızlarıydı" sözleriyle anlatmaktadır..

Nihayet zorunlu göç olacağı anlaşılmıştır. Söylentiler gerçekleşmiş, tedirgin bekleyiş sona ermiştir. Herkes sahip oldukları mal ve mülk sayımını yaptırmakta, köy ihtiyar heyeti başkanı Bayram Himmethoca ve azalar mümkün mertebe köy halkını mübadele hakkında bilgilendirmekteydi.

Belgeleri incelediğimizde: Anadolu'dan mübadele ile gidecek olan Rumlara, Yunan hükümeti ve Fener Rum Patrikhanesi öncülüğünde zengin rumların katkılarıyla mübadelede göçmenlerin neler yapması gerektiği kitapta anlatılmaktaydı. Çoğunluğu varlıklı ve eğitilmiş Rumlar bilinçli hareket ederek taşıyabildikleri bütün taşınmazlarını çeşitli şekillerde götürmeye veya paraya çevirmeye çalışmıştır. Yunanistan'daki müslüman köylerinin çoğuna hala mübadelenin boyutlarını anlatacak heyetler gidememekte, kulaktan dolma haberler söylentiler yayılmakta, müslümanların mallarını bedava üzerlerine geçirmeye çalışanlar tarafından "yakında geri döneceksiniz geldiğinizde size tekrar veririz" diyerek kandırılmaktaydılar. Eşyalar, hayvanlar, evler, tarlalar çok ucuza ya Yunanlılara ya da Anadolu Rumlarına veya Makedonlara satılmaktaydılar. Kesriye'ye gelen Uluslararası komisyon yetkilileri tarafından; Jerveni köyünün ve köylülerinin mal beyanlarına dayalı tesbitler yapılmış, günler süren yazılımlar bittikten sonra köyü terk etmeleri bildirilmiştir. Çıkılacak yol ulaşım güçlükleriyle doludur. Yayan ve At arabalarıyla yola çıkılacaktır, taşıma parası fazla hesaplanmaktadır. Yunan hükümeti vergi ve taşıma ücretini oldukça yükseltmiş gayri resmi yollardan Anadolu'ya gideceklerin soyulmasına göz yummaktadır.

Türk hükümetinin bütün itiraz ve misilleme yapacakları açıklamasına rağmen "Öküz, inek ve koyun-keçilerimizi tavuk fiyatına sattık, yol paramızı denkleştirelim istedik. Hayvanları yollarda beslemek barındırmak vapurla taşımak olmaz dediler. Ne yapalım telef olmasınlar yollarda diye sattık. Bir şey almanıza gerek yok acil ihtiyaçlarınızı alın gideceğiniz yerlerde bıraktığınız eşyaların karşılığı var denildi, pişirdiğimiz yemekleri, kap kacaklarımızı ambarımızda ne varsa onları bıraktık, halılarımızı bıraktık, yastıklarımızı bıraktık"... "Bunlar ne ki çupçe mezardaki ölümlerimizi, annemizi-babamızı, evlatlarımızı bıraktık, eşya nedir ki geçmişimizi atalarımızı bıraktık.."
"Az biraz ekmek aldık yanımıza birde tava, bir gömlek, akıl edenler yatak ve yorganlarını da aldılar yanlarına , almayanlar sonra çok zahmet çektiler ben bakla ve mısır tohumu aldım kuşağıma sardım. Bilseydik tavukları da alırdık keser yerdik aç kalınca çok zahmet çektik çok...Denkler sarıldı, eşyaların bir kısmı arabalara yüklendi. Komşu köylerden arkadaşlarımızla helalleşildi, sıra mezarlarımızı ziyaret edip ayrılmaya geldi. İşte o zaman bir kıyamet koptu ağıtlar, ağlamalar evladının, annesinin-babasının mezarından ayrılmak istemeyip hemen oracıkta ölmek için yakaranlar...Artık anladık gidiyoruz ...son ana dek bir mucize beklemiştik olmadı. Tırnaklarımız kaldı mezarlarda öyle söküp aldılar bizi, yürüttüler. Yunan askerleri bize saldırı olmasın ve de kafileden kaçanlar olmasın diye önden ve yanımızdan yürüyorlardı. Gidiyoruz bilinmeze gidiyoruz, elveda köyüm, atalarım, evim. Daha düne kadar bahçesinde çocuklarımızın kahkahalarla oyunlar oynadığı evim, saklandığımız orman, meşe ağaçlarım, gürül gürül akan dere, değirmen, cami, mektebim, durmadan öten kuşlar elveda.. Dönecek miyiz sağ salim, göreceğiz miyiz bir daha bilinmez!.. Bilinmeze doğru çıktık yola.. Hastaları, çocukları, bebekli kadınları at arabalarıyla taşımaya çalıştılar, kmimi sırtında, kmimi kucağında çocuğuyla .....

Kafile Jerveni'den yayan olarak Florina (Soroviç) istasyonuna ulaşırlar. Buraya diğer köylerden gelenlerle birlikte trene bindirilerek, hayvanlarla aynı vagonlarda istif edilen mübadiller Selanik şehrine taşınırlar.

Üstleri başları perişan Selanik şehrine ulaşan göç kafilesi; Sokakta yürüyüp barınılacak yer olarak ayrılan yere doğru giderken bazı evlerden Yunan ve Rum kadınları "gidin gidin, gittiğiniz yerde açlıktan öleceksiniz..Kendi pisliğinizi yiyeceksiniz" diye bağırarak pis sular dökmektedir üzerlerine.

Kıyafetlerimiz, malka bağladığımız örtülerimiz kir içerisinde kaldı üstümüz başımız sidik koktu..Korkumuz arttı iyice sesmimiz kesildi sızlanmalarımız bitti.. "Selanik'te Hilal-i Ahmerce kurulan çadır ve barakalarda açık alanlarda güneş altında günlerce kendilerini ANADOLU'YA GÖTÜRECEK GEMİYİ beklediler. Başarabilenler ve hamilekadınlar ile küçük çocuklar bir çadırın altına sığındılar. Hilal-i Ahmer'in dağıttığı yiyeceği –yemeği alabilenler olduğu gibi alamayanlar da oldu". "Aşı olduk, yapabilenler banyo yaptılar bu amaçla kurulan yerlerde". Bu ve benzeri anlatımlar bütün mübadillerin ortak anlatımıdır!.. Ayrıca aç kaldıkları için yıkıntılarda yiyecek arayan Müslüman kadın ve erkeklere yapılan saldırılardan da bahsedilmektedir. Saldırıları muhacirlere yapılmakla kalmamış onlara hizmet etmek için Selanik ve diğer merkezlerde bulunan Hilal-i Ahmer görevlilerine de yapılmıştır. Bu saldırılar dönemin belgelerinde ve gazete haberlerinde yer almıştır.

Anadolu'ya gidecekleri günü beklerken her yerde olduğu gibi Selanik'te de yiyecek fiyatları çok artmış, biraz olsun açlıklarını bastırmak için pahalıda olsa satılan yiyecekleri almak zorunda kalmışlardır.. "bir simit aldık 20 para istediler geri vermek istedik almayıp Yunan polisi ile gelip zorla aldılar parayı elimizden". Sattıkları mal ve mülklerinin karşılığı olarak aldıkları üç kuruş hızla ermimekte ellerindeki gittikçe azalan paranın bir kısmını taşıma parasını olarak muhafaza etmeye çalışarak beklemekte kendilerini taşıyacak gemiyi.

Yunanlıların çeteler kurarak; Vapur bekleyenleri polis kıyafetleriyle dolandırdıkları, tartaklayıp paralarını gasp ettikleri şikayetleri kadar eşyaların aranarak değerli eşyaların alınması şikayetleri dikkat çekicidir. "Bebeğin kundağına birikimlerimizi ve altın saklamıştık kundağı açıp aldılar!.. Yorgana dikip sakladık altın ve paralarımızı aldılar. üstümüzü ararken çaldılar paramızı... Sizi göndermeyeceğiz şu kadar para vermezseniz gidemezsiniz dediler.. Şikayetler saymakla bitmiyor....

B-YOLCULUKTA YAŞANANLAR

Jerveni köylüleriyle birlikte diğer köyleri taşıyacak gemi "Gülcemal" adlı gemidir. Kayıklarla gemiye insanlar ve eşyaların bir kısmı taşınabilir. Gemiye fazla yolcu almak amacıyla eşyaların bazıları bırakılırken taşıma vergi ve harçlarını ödeyemeyenlerinde eşyaları bırakılır. (Yazar Leyla Kaplan'ın anneanesi) Selmime Pişkin" gemideki yolculuğu anlatırken "Gökte Allah yerde su vardı. Gece gündüz su üzerinde yol aldık. Kustuk, hastalandık. Binlerce kişi birbirmimizi teselli ettik, Suyumuzu, ekmeğimizi paylaştık, birbirimizle kardaş-arkadaş olduk. Bebeleri bebemiz, hastaları hastamız oldu. Perde ile bölünmüş tahtadan derme çatma bir yer yapmışlar, hela diye kadının biri çocuğunu buraya götürmüş kendiside perdenin arkasında bekler dururmuş gemi yalpa yapınca dalga almış götürmüş denize düşmüş çocuk kadın bundan habersiz beklemiş çıkmayınca çocuğu perdeyi açmış bakmış ki çocuk yok, bir bağırtı koptu vapurda ne oldu bitti sonunda anladık. Çocuk erkek çocuktu düşmüş denize dediler baktılar bir süre güya aradılar bulunmaz artık sesleri duyuldu ...Bir başka kadının çocuğu hastalıktan çiçek-kızamık herne ise, çiçek hastalığından kucığında ölmüş kadın denize atıyorlar ölenleri karada bir mezarı olsun diye saklarmış çocuğunun öldüğünü

görevliler ara sıra yoklardı hasta var mı diye dolaşırlardı aralarda. Onlar geçerken çocuğunu emzirir gibi yaparmış.Sonunda anladılar veya haber verildi ölü bir çocuğun olduğu, geldiler zorla aldılar kadının kucagından. Attılar denize. Kadın çocuğunun peşinden attı kendini denize kayboldu gitti kurtarılamadı kayboldu dalgaların arasında, başka bir kız çocuğunu da aynı şekilde attılar denize ölünce...Yine ölen adamın ayağına ağır bir taş bağlayıp attılar denize. (Jervenili Cezar bunlardan biridir.) Hastaları ayırdılar, geminin bir köşesine topladılar...Onlara yaklaştırmadılar bizleri. Ekmek arası zeytin-peynir bazen de helva ekmek verdiler azdı ama bu kadar insana ne yapsınlar buna da şükür diye dua ettik!..” diye anlatıyor gemideki yolculuk anılarını.

Sonunda karaya çıkmışlardır. İlk önce İzmir-Urla'ya uğrayan gemi orada ihtiyaçların giderilmesi ve havanın düzelmesi için mola vermiş, buradan nakledilecekler indirilmiştir. Bekleme süresi içinde çevreyi gezme izni alan Jerveni heyetine konuştukları bazı kişiler tarafından çevrede boş evler olduğu, oralara gidip oturmalarını, hatta para verirlerse bizzat bu köylere kadar kendilerini götüreceklerini söylemişlerdir. Konya veya Konya yakınlarına, atalarının Rumeli'ye geldikleri Karaman'a yerleşmek isteğinde olan Jervenililer bu tekliflere yanaşmamışlardır. Urla'da (Tahaffuzhanelerde) bekleyen ve çeşitli ihtiyaçlarını karşılamaya çalışan mübadiller, Hilal-i Ahmer'in sağlık ve aşı kontrollerinden sonra tekrar yerleştirilecekleri yerlere doğru yola çıkarılmaktadır. Mersin limanına indirilen mübadiller burada kendilerinin nereye gönderilecekleri haberini beklerken, heyet başkanlarına Lara'ya yerleşmeleri teklif edilmiştir. Lara'ya keşfe giden heyet buranın sıcak, bataklık, denize yakın olması ile denizden gelecek saldırılara karşı savunma yapmayı bilmediklerini ileri sürerek iç kısımlara Konya çevresine gitmekte ısrarcı olmuşlardır. Mersin'e dönen heyetin burada gönderilmeyi bekleyen Sineson'lu mübadiller ile karşılaşan Jervenililerin, evlerini öven Sinesonlulardan” siz Sineson'a gidin, yerleşin evlerimizde herşey var” teklifleri üzerine Ürgüp'ün bir köyü olan Mustafapaşa eski adı Sineson'a gitmeyi istemişlerdir.Niğde'de ki kampta diğer mübadillerle birlikte kalan Jervenililerden bazıları özellikle eşi hamile olanlar ev tutarak burada bekleme süresini geçirmişlerdir.Karantina süresi sonrasında yola devam eden kafiye Ürgüp'e ulaşmış buradan yerleşecekleri Sinesona nakledilmişlerdir.Sineson'un adı 1927 yılı sonrasında1920'de köye su getiren Mustafa beyin adının verilmesiyle Mustafapaşa olarak değiştirilmiştir..

C- MUSTAFAPAŞA'DA YAŞANANLAR

Mustafapaşa'ya(Sineson) gelen mübadiller: Uzun yolculuk nedeniyle yorgun, yarı aç-susuz, endişeli, biraz şaşkın bekleyiş içerisindedirler. Yolculuk boyunca duydukları üzüntü hastalanmalarına sebep olmuş, beslenme yetersizliğinden pek çok kişinin ölmesi üzüntülerini arttırırken, doğru düzgün Türkçe konuşamayışları, dertlerini anlatamamaları da onları canlarından bezdirmişti.Köy heyetinde görev alan okuma yazma bilen kişiler köylülere yardımcı olmaya çalışmakta,onların yerleştirilmesinden hastalara, doğum ve ölümlere kadar herşeyiyle ilgilenmektedirler.Umutsuzluk,çaresizlik,ne yapacaklarını bilememek,endişelerini arttırmakta,sık sık sakin olunması bu durumun geçici olduğuna dair konuşmalar yaparak muhacirleri sakinleştirmeye çalışmaktadırlar..Çeşitli konularda sıkıntılar yaşanmaktadır.Ev ve arazi dağıtımı,yiyecek bulunması,akrabaların birbirinden ayrılmaması bunlar arasındadır..

Mal dağıtımında: Araziyi, evlerin içini bilmemeleri kadar oluşturulan komisyonun üyelerinin zaman zaman haksız yere para istemeleri, çekilen ev ve tarla, bağ bahçe kurallarında usulsüzlükler yapılması, pişmanlık seslerinin duyulmasına, tartışmalara yol açmıştır. Herkesin tek bir amacı vardır

biran önce başlarını sokacak ocaklarını yakacak iyi yada kötü bir yer, bir ev sahibi olmak. Ürgüp Kaymakamlığının İmar ve İskan Vekaleti ile yazışmasında "Sineson'da 250 metruk evden 60 kadar evin yerli fakirlere dağıtıldığı, yeterli tarla, bağ ve bahçe olmadığı, bu sebeble muhacir gönderilmemesi istenmektedir. Jerveni köyü sakinlerinden on hane ev ve mal yetmediği gerekçesi ile Mustafapaşa köyüne yakın diğer bir mübadele köyü olan Cemil köyüne yerleştirilmiştir. Akrabalar ayrı düşerken bazı ailelerin mensupları ailelerinden kopmak zorunda kalmışlardır.

Kura sonunda dağıtılan gayrimüslim evlerinin bazılarının eski ve yeni sahipleri: Serafim Rizos Konağı:Üzeyir Temur'a, Dmimostri'nin evi:Ali Sümer'e, Falsaha Hacı Vasil'in evi:FatmaCanseverler'e (Dağıtım sırasında verilmeyen bu ev daha sonra başka köyden gelen Fatma Cansever'in yakınlarına satılmıştır.), Kalleş Anastas'ın evi:Topakoğlu Konağı(Mübadillere verilmemiştir.), Azamın evi(Sarı Konak);Mümin Rahman'a, Müsellimoğlu Konağı:Mehmet Ali Orhan'ın babasına verilmiştir. Hacı Makro'nun evi:Zekir Yaman'a, Bingo kızı Morfudu ve Berguba'nın evi:Mustafa Savaşa, Susana'nın evi:Yaşar Esen'e verilmiştir.(22)

Bazı ev ve konakların dağıtım dışında bırakılarak Jervenili mübadillere verilmediği, bazı evlerin başka kişilere satıldığı,veya işgal edildiği görülmektedir... Evler ve evlerdeki eşyalar mübadiller gelmeden yağmalanmış,tarla, bağ ve bahçelerden verimli olanlara el konulup kalan arazi dağıtılmıştır.

Jerveni köyü ormanlık alanda kurulan bir köy olduğundan gelen kişilerin sahip olduğu ağaç sayısı Mustafapaşa köyündeki ağaç sayısından çok fazladır.1924 Mayıs-Haziran aylarında Muhtelit Mübadele Komisyonuna verilen Tasfiye Talepnamelerinde toplam ağaç sayısı :47.540 adettir.Bu ağaçların değeri:62.058 Altın Türk Lirasıdır. Bu ağaçların cinsi Ceviz;484, Meşe;26.687, Elma;112, Armut;467, Kavak;1342, Karaağaç;18430, Kiraz;8, Ayva7, Dut,Şeftali,Erik,Vişne,Kiraz vs

Köydeki kayıtlı mülk ve malların toplam değeri: 2.166.155 Altın Türk Lirası, 37.064 Kuruş, 2.204 Santmimdir.

Ev arsası olarak:20.24 Arşın

Samanlık, harman yeri ve arsaların toplamı: 13.375 Arşın

Arazi (Bağ-Bahçe-Tarla-Koru-Çayır) toplamı: 8.522 Dönüm, 507 Evlektir.

Hane arsası toplam değeri:16.062 Altın lira(Ev yapmak üzere boş arsalar)

Samanlık ve harman arsası toplam değeri: 4586 Altın Türk Lirası (Samanlık ve harman yapılacak arsalar)

Ot-Saman-Çavdar-Arpa-Buğdayın toplam değeri: 37.064 Kuruş (Yunanlı'lara satmayı kabul etmeyen kişiler tarafından harmanda bırakılan hububattır. Köydeki pek çok kişi Anadolu'ya getiremeyecekleri için ucuza satmışlardır. Satılan miktar yazılı değildir.)(23)

Bağ-Bahçe-Tarla-Çayır-Koru toplam arazi değeri: 133.909Altın Türk Lirası, 1844 yılı vergi kayıtlarınıda köyde toplam (İnek, koyun, keçi, öküz, kuzu, oğlak, tosun, buzağı, bargir (at) sayısı 698 adettir. Seksen yıl önce 698 adet olan büyük ve küçükbaş hayvan sayısı 1924 yılına kadar en az iki kat artmış olması muhtemeldir. Buna rağmen Jerveni köylülerinin mal bildirimlerinde sahip oldukları hayvan sayısını yazılı değildir. Bunun gerekçesi yanlarında hayvan götüremeyecekleri propogandası ile Yunan hükümetinin taşıma ücretlerine zam yapmasıdır. Mübadelenin geçici

olduğu ve tekrar geri döneceklerine inanılmasında köylülerin hayvanlarını orada bulunan hristiyanlara (bunların çoğu Anadolu'dan giden Rumlardı) bırakmasına veya çok ucuza satmak zorunda kalmalarına sebep olmuştur..Yanlarında çok az eşya getiren Jervenililer üzerlerinde taşıdıkları paraların önemli bir kısmını kendilerini arayan Yunanlılara kaptırmıştı.Bazı dolandırıcılar tarafından kandırılan, yiyecek ve içeceklerine son derece fazla ücret ödeyen köylüler, yerleşecekleri yere geldiklerinde ellerinde kalan paralarını yine çok yüksek ücretlerle yiyecek, ev, arazi, ev eşyası ve hayvan almakta kullanmışlardır. Yerli halkın bir kısmı gelen muhacirlere son derece yardımcı olmaktadır.Fakat bazı kişiler aynı yardımı yapmayıp gelenlerin” biran önce gitmelerini sağlamak amacıyla yardım etmemekte ve zaman zaman kötü davranışlar sergilemektedirler..Camiler,Kahvehaneler ,hatta gidip gelinen yollar bile ayrılmıştır.Bu bizzat Mustafapaşa ve Cemil köylerini ziyarete gelen rumların dile getirdiği bir durumdur..)

Yıllar boyunca ses çıkarmadan, birgün geri dönecekleri umuduyla yaşayan Jervenililer: Cumhuriyet hükümetlerinin ilan ettiği kanun ve nizama harfiyen uymakta,aşar başta olmak üzere köy heyetinin topladığı paraları ve cezaları ödemektedir.. “Bedel-i Mükellefiyet” kanunu gereğince yol kazma işlerinde, inşaatlarla ve diğer işlerde çalışmışlar.Tarlalarda çalışmanın haricinde taşımacılık, sıvacılık vb işlerde çalışan Jervenililer yenilik hareketlerini desteklemişlerdir. Zaman geçtikçe geri dönme umutları kalmayan Jervenililer yerleştirildikleri yerin kültür, gelenek ve adetlerini benimsemiş fakat kendi dil ve kültürlerini muhafaza etmeyi başarmışlardır...

Jerveni köyü Türküler

Köyde yüzyıllardır olup biten olayları türkülerden öğrenmek ne mümkün. Önemli olaylar kadar günlük yaşamda olup bitenler hakkında yakılan söylenen çok sayıda türkü var Jerveni köylülerinin hafızasında. Örneğin düğün sabahı evin balkonundan düşerek el ve ayağı kırılan Gelin Mahmude'nin başına gelen bu talihsiz olay türküleştirilmiştir.

”Ena odayi polna canlari(Bir oda dolusu insan),Miyesti bolna Mahmudeya(Mahmudem düştü),Miye panata at köşko(Köşkünden düştü hastalandı),Muye skorşena levata noçka belata roçka(Artık eli kolu kalkmıyor kırıldı eli ayağı)...

Jerveniden uzakta çalışıp eve gelen adamın karısına söylediği kabul edilen bu türküden başka, Güzel Gelin ve Çok gezmesiyle ve tembelliği ile tanınanları da kınayan türkülerde vardır.

Kız Veliko”Veliko Mare”-Seymen bara tri godini(Üç yıl gezdim)-Doma doydı na çetiri(Dördüncü yıl eve geldim)-Veliko Mare(Kız Veliko)-Tiyi naydu kuşilite(Çamaşırlarımı buldum)-Ne isparani ne otbarani(Yıkanmamış kirli)-Veliko Mare(Kız Veliko cevap verir)-Nema sapun dayi ispera(Sabunum yoktu yıkamaya)-Seymeniçe(Gezgin adam cevap verir)-Tvoyti rozi dve kolopi sabun(Senin ellerin iki kalıp sabun)-Tvoyti nozi dve kopani(Ayakların güçlü)

”Kaleško Neveşçe”. Ayrıca küçük yaşta evlenen kızlarla, kocası yaşlı olanlar, evladı dere boğulan kadın ve kızkardeşinin yaktığı türkülerde bir hayli hüznüldür.

Reka(Dere)-Rekata gredi ne tena(Dere sessizce akıyor),Ne tena durdena(Sessiz sessiz),Bratemi nozi daveno(Kardeşimim içinde boğulmuş),Daveno ne umbreno(Boğulmuş ölmemiş),Sestramu torça po reka(Kız kardeşi koşuyor peşinden),Po reka po krayo(Dere kenerında dere boyunca),Olele po brate kay brate neşço ne i malo(Oy kardeşimim oy nasıl girdin o suya).

Diğer bir türküde,Star Moş'tur(İhtiyar koca)-

Oy mari reke reka(Aman dere canmim dere),Ka izpana bes vreme(Nasıl taştın zamansız),Şo migo sve moy moş(Aldın benmim eşmimi),O mari mayko mayko(Aman anne aman anne),Şo migo dade voy staro yare(Niye verdin beni bu yaşlıya),Koskito mu gorze kay suvoto laro(Kemikleri gıcırıyor tahta pulluk gibi),Nemu şke uşite(Kulakları duymuyor),İ mu gorze zombite(Dişleri gıcırıyor),Oy mari mayko mayko(Aman anne canım anne),Me izgorite na mlado vreme(Genç yaşta yaktın beni) gibi.

Jerveni köyünü –köyde çekilen sevdaları, bahçelerinin güzelliğini, çiçekleri, alış verişte alınan eşyaları, gurbete gelin gidenleri, köyden uzaklara gidip geri dönmeyenleri anlatan türküler hafızalardan hala silinmemiştir.Amerika'ya çalışmaya giden oğullarının hasretini dile getiren ağıtlar da bulunmaktadır.

Bu ağıtlardan biri”Koye Toy Şo Zdina (Kim o derinden iç çeken)Pampura Zastanadır(Vapur durdu)Eşçenaş okazdini Pampuro ke kinisa(Eğer bir daha derinden iç çekerse vapur hareket edecek),Avoy opitatigo(Gidin sorun), a koyesti bekar puştigo onaka(Bekarsa gönderin gitsin),O koyesti Jenat vornitgo vaka(Evli ise çevirin geri dönsün

Amerika'ya gidenler hakkında söylenmiş bir diğer ağıtta:

Ot koy izlese Merika'dır.Sözleri şu şekildedir:Ot koy izlese Merika(Amerika çıkaltı),Merak sıklado na mevo(Dert koydu içmime),Plaçeme nonçe plaçeme(Ağla anne ağla),Jalvame nonçe jalvame(Yasmımı tut anne yasmımı),Durdego vyana na kono (Atmima binene kadar),Durdayi na vorna pleşçite(Sırtmımı dönene kadar)Durdayi vorna pleşçite(Sırtmımı dönene kadar),Dago pomina nyano(Suyu geçene kadar),Plaçeme nonçe plaçeme(Ağla anne ağla),Jalvame nonçe jalvame(Yasmımı tut anne yasmımı).....(24)

Şehit düşenleri anlatan türküler arasında Türk askerini kahramanlığını öven türkülerde söylenmiştir.Mübadele haberinin alınması ile yakılan türkülerden biri;

”Udrite zvirki tepani(Vurun davullar zurnalar)-Potiye pusti ormani(Şu kötü ormanın içinde)-Turszite nise Osmani(Türkler Osmanlılar)-Udrite zvirki i tepani(Vurun davullar çalın zurnalar)-Ge oyme deka nez nome(Nereye gideceğiz bilmiyoruz)-Udrite zvirki i tepani(Vurun davullar zurnalar)..

Mübadele göçünü anlatan diğer bir ağıt ise”Puşka Pukna'dır(Patladı silahlar)

-Puşka Pukna? Lele izgoreni ,lele,izgora na zeleno(Patladı silahlar yaktınız bizi yeşil yeşil)-Beritişte ,lele, moymi rukarya,lele, moymi rugarya(Toplanın köklerim,benmim köküm toplanın)-Deka ke odite moy mi rugarya,lele,moy mi rugarya(Nereye gideceğiz köklerim nereye?)-Şo ke vidite,lele, moy mi rugarya(Ne görececek gözlerimiz acaba köklerim)-Na glavata çeşma na pravmime(Başımızı çeşme yaptık)-Na nosite ,lele,loysa poseyete(Ayaktarmımızla bağ çubuğu diktik)-Ot loysata ,lele,groyse da yadite(Bağdan üzüm yiyesiniz diye)-Ot çeşma,lele, voda ta piyete,lele,voda ta piye(Çeşmeden su içelmim diye çeşmeden su içesiniz diye)-Na sorzseto ,lele,bayrak zakaçmime(Bayrağımızı göğsümüze sapladık)-Ot bayrako,lele,selam da sevate ,lele, selam da zevayte(Bayraktan selam alıp selam veresiniz diye)

Anadolu'da yerleştikleri yeni köylerinde; geldikleri köylerine karşı duydukları hasretleri bitmeyen köylüler duygularını ağıtlarla, türkülerle dile getirmişlerdir.

Köyümü Özledim:"Na Anadolu(Anadolu'dur)":Nevesto chorven trondafil(Kırmızı karanfilli gelin),Sho teshko odish za voda(Ne ağır gittin suya).

Ninniler, maniler, çocuk ve büyüklerin oyunları (Çamçe, Bayraçe, Temur ağa") ve mutfak- yemek kültüründe çok zengin olduğu köy çevredekiler diğer hristiyan köylerden farklı özelliklere sahiptir.

Müslüman köylerdeki gelenek ve adetler birbiriyle benzerlik göstermekte çok az farklıklar bulunmaktaydı. Jerveni köyünde eski Göktanrı inancı (Şamnizm) İslam dini ile sarmalanmış ve bazı adetler devam ettirilmiştir. Özellikle kız isteme adeti Orta Asya Türk adetlerinin devamıdır. Kız istenirken ocaktaki külün karıştırılıp tüttürülmesi sonucu ateş çıkarılması; yeni bir ocak(ev) kurma, baca tütecek demektir. Bu adet Anadolu'dan götürülmüş olup, Anadolu'ya gelince gelişen şartlara göre değiştirilerek sigara yakmak için ateş istemek şeklinde günümüzde devam ettirilmektedir. Düzen adı verilen alışveriş yapmak;gelin olacak kıza ve yakınlarına giysiler ve diğer ihtiyaçlarını almak, çeyiz sergilemek, damadın gelinden gelen bohçayı üç kere sağdan sola yukarıdan aşağıya tekmelemesi ise nazarlar dağılsın, gelin damada itaatkar olsun demektir. adetler aras.Gelin yüzünün boya ve pullarla süslenmesi diğer bir adettir.

Şifa adetleri:

Günümüzde eski adetler veya kocakarı tedavileri olarak adlandırılan köyün hocaları veya yaşlı bilgeleri tarafından hastaların tedavisi yapılırdı. Tütsüler ,yakalar,muskalar.okunmuş sular,kırık çıkık tedavileri el verme usulü denilen usta çırak ilişkisi ile yetiştirilen şifacılarla yapılırdı. Bu ve benzeri tedavi usulleri diğer köylerde olduğu gibi Sineson'da da yaygındı.

Ayakkabılar eskimesin diye Hardal otu(Lapitrevi) ayakkabılara sarılır.

Çocuk emziren kadınların memelerinde oluşan çatlaklar için ekmek yoğurulan hamur teknesinde bekletilen bir bez parçası alınarak memelerin üzerine sürülür "ekmek peynir gibi yerim seni"sözleri söylenir ve dua edilir.(Üçgün üçkere tekrarlanır.)

Doğum sonrası süt gelmezse veya az ise, bir parça ekmek verilen bir kişi tarafından üçgün boyunca, ekmek kapı kapı dolaştırılır, sonra sütü olmayan kadına yedirilirdi. Diğer bir uygulamada sabah erkenden sütü gelmeyen kadın çeşmeye bir parça ekmek ve soğan(kromit) ile gönderilir. Burada ekmeği ve soğanı kırarak" yemesi söylenir ve sütünün çoğalmasını diler."

Yeni doğan çocuklarda ağızda oluşan pamukçuk tedavisi için dere kenarından alınan çayır suya batırılarak çocuğun ağzı bununla silinir. konuda yapılan başka bir tedavi ise mavi bir bez parçası ve bir miktar şeker ile çocuğun ağzını silerek pamukçukların kanaması sağlanır..Diğer bir uygulama da mis çiçeğinin yaprağı ile bebeğin ağzını silmek şeklindedir.

Çocuklardaki sarılık için reyhanla(basilok) çocuğun göbeğine aşı yapılır.

Karın ağrısı için çocuk yüzüstü yatırılır, sağ bacağı kaldırılıp sırtına doğru getirilir ve sol eliyle topuğuna dokundurulur aynı işlem sol bacak ve sağ kolun sol topuğa değdirilmesi ile gerçekleştirilir..Karın üzerine ılık suda eritilmiş tuzlu bez koyulurdu.

Büyüklerin sarılığını tedavi etmek için kulak arkası ve dil altı kesilir ayrıca kesilen kara tavuğun taşıdığı yedirilirdi.

Kurbağacık hastalığı için çeşitli duaların okunduğu su içirilir.

Göğüste meydana gelen şişlikleri geçirmek için gizlice arkadan yaklaşan ve elinde bir yiyecek olan kişi tarafından şişlik olan kişinin sırtına sertçe vurularak korkutulur ve eline yiyecek verilerek neye imrendiyse onun yerine bunu ye denilir.(Buna umma(yerliler) veya liksuravi(muhacirler) adı verilir.)

Gece yanığı adı verilen ve dudak kenarlarında oluşan iltihaplar için ocakta ısıtılan tahta bir kaşık ile iltihaplı kısım üzerine bastırılarak tedavi edilir..(Şimdi lazerle yakılarak tedavi yapılmakta).Bir diğer tedavi bir miktar tuz okunarak biraz hasta kişinin ağzına verilir kalan tuz ocakta yakılır.

Nazara uğradığına inanılan kişininde tuzla okunması ve tuzun yakılması benzer adetlerdendir.Ayrıca kurşun ateşüzerinde dualarla eritilerek hazırlanan bir tencere su içerisine soğan ,bir dilim ekmek,iğne,bir kuruş vb. para koyulur ve eritilmiş kurşun suya dökülür.Ortaya çıkan şekiller yorumlanır. Üç defa nazarın defî için kurşun dökme tekrarlanır.Yağmur suyu biriktirilir ve bu suya nazar duaları okunarak hastanın el,yüz ve vücudu yıkanır.Küreğe alınan köz ve ateş hastanın etrafında etrafında başının üzerinde dolaştırılarak tütsülenir.

Eldeki yaraları kırk gözlü çubukla(çubuğun söğüt veya iğde dalından olması gerekir.) dualar okuyarak tedavi edilir.

Boğaz şişliği için çekirdeği çıkarılmış zeytin(siyah) taneleri ezilerek sarılır.Un kepeği ve zeytin yağı karışımı şişen yere sarılır.

Karın ağrısında kekik otu veya papatyanın sarı kısmı kaynatılıp içirilir.Yumurta göbek üzerine konulan bir bez üzerine kırılarak bağlanır.

Öksürüğü kesmek için turp(kara) bal karışımı yedirilir.

Baş ağrısına karşı dilimlenen patates alına sarılır.

Kulak ağrısını gidermek için pırasa ateşte ısıtılır ve ezilir.Çıkan su süt ile karıştırılıp kulağa damlatılır.

Kanlanan kızaran gözler için yağsız bir tavada beyazı pişirilen yumurta bir bez arasına koyularak göz bağlanır.

Kanayan yaralara ağızda çiğnenerek hamurlaştırılmış ekmek sarılarak kanamanın durdurulmasına çalışılır.

Morluk ve morarmış yerlerin ezilmiş et sarılarak morlukların giderilmesi sağlanırken mayasıla ve diğer bazı hastalıklara sülük tedavisi uygulanır.

El ve ayaklarda oluşan ve dolama adı verilen hastalık için ocakta közlenen soğanın içerisine sabun rendelenir ve dolamalı yere sarılır.(napo-dolama) veyaacı biberin çekirdek kısmı çıkarılarak sarılır.

Çıbanın üzerine keten tohumu,un,süt karışımı bağlanır.

Bağırsak kurdunu dökmek için kabak çekirdeği yedirilir.

Parmak ucu su veya iltihap topladığında sardunya yaprağı sarılır.Sardunyanın haricinde lokum sararak suyun patlaması sağlanırdı. İltihap toplayan yerlere közlenmiş soğan sarılması da uygulanan tedavi şeklidir.

Ateşi yüksek olanlara sarı diken otunun kaynatılıp süzülür ılık olarak hastaya içirilir.

Kanayan yaraların kanını durdurmak için üzerine örümcek ağı koyularak sarılır.

Çıkık veya burkulmalı şişliklerde siyah kuru üzüm ezilerek bir bezle şişliğin üzeri sarılır. Kepek ve arpanın ezilerek sarılması da yaygındır..

Kalça kırıkları veya diğer kırıklarda ilk müdahale kesilen kuzunun derisini sarmak olarak yapılır. Genellikle köylerde bulunan ve” Sınıkçı “adı verilen kişilerce kırık ve çıkık tedavisi yapılmaktadır. Koçun yağı alınmış kuyruk derisi sarılması ve yumurta akılarına rendelenen sabundan oluşan bir çeşit alçı yapılarak kırık tedavisi yapılır. Çıkıklarda çıkan kısım yerleştirildikten sonra şişme yapmaması için yumurta sarısı ve şeker karışımı sarılırdı..

Donma tehlikesi geçiren kişileri ahırda hayvan pisliğinin(ters denilmektedir.) içerisine gömerek kendine gelmesi beklenirdi. Ters içerisine gömülen kişinin vücut ısısı bu şekilde düzenlenir ,donmuş(yarı donmuş) uzuvlarının çözülmesi sağlanırdı.

Sırt ağrıları için yanan gaz lambasının gazından alınarak ağrıyan yer ovalanır.Ağrıyan yerlere bardak içerisine yanan bir kibrit atılarak bardak veya bardaklar ağrıyan yere kapatılır ve kibritin sönmesi beklenir.Kibrit söndükten sonra bardak bir süre bekletilir daha sonra çekilerek vücuttan ayrılır(Hacamat)

Hastalanan kişileri özellikle çocukları kilisenin(Helen-Justiyanus) yanındaki odada bulunan ve kutsal su olarak kabul edilen su ile yıkamak ve dualar okumak Müslümanlar tarafından da yapılmaktadır. Hastalanan çocuğu gayrimüslim mezarına yatırarak iyileşip iyileşmeyeceğine inanmak bir başka tedavi şeklidir.Hasta çocuk mezara yatırıldıktan sonra ağlarsa iyi olacağına inanılır ve mezar üzerinden alınan çocuk bir terazi kefesine konularak tezek ile tartılırdı.Çocuk ağır gelirse iyileşeceğine inanılırdı.(Tezek ile tartmak genellikle hafif olduğu için tercih edilir böylece ağır tarafın çocuğun yatırıldığı terazi kefesinin ağır gelmesi sağlanırdı.Aileye moral kazandırmak için yapıldığı söylenebilir..

Kaybolan geleneklerimiz ve adetlerimiz”KESRİYE DÜĞÜN ADETLERİ”

KESRİYE MÜBADİL KÖYÜ JERVENİ BELLEKLERDE KALAN KIZ İSTEME VE DÜĞÜN ADETLERİ

Sho miyo drago i milo(Merağım var sevgim var.)

So seymenite da oda(Seymenlerle(düğün alayı) güleyim)

Çorna boşçukla da nosa(Siyah bohça taşıyayım)

I dolgo pusška na ramo(Uzun ceket omzuma atayım)

Po şviçkite sela da shedam(Herkesle selamlaşayım)

.....

Smordesh pot noga da klada(Nargileyi de ayağımın yanına koyayım)

Dompeni daga sapala(Mangalda yakayım)

Na Jerveni konak da klada(Jerveni'de konak kurayım)

İ tamu dase o jena(Oradan evleneyim)

İ tamu ko rean(korean) da puşça(Ve orada kök salayım)

Na Jerveni selo ubavo,tamu se yadi,i se piye(Jerveni güzel Jerveni,orada hem yenilir hem içilir)

Dobri(Dopri) jivoti se jivi(Güzel hayat yaşanır)

Tarih boyunca insanları hayvanlardan ayıran en önemli özelliklerden biri evlenerek soylarını devam ettirmektir. Bunun için topluluk veya toplum içerisinde yaşadıkları dönemin genel kabul gören, toplum gelenek ve adetleriyle, inandıkları dinin esaslarına göre “erkek ve kadın”ları evlenerek aile sahibi olmaktadır. Meşru kabul edilen **evlilik ev bark kurmak, ocak tütürmek** olarak kabul görmekte bunun dışında kurulan beraberlikler kınanmaktadır. Sosyal bir olay olarak değerlendirilen evlenmek zaman içerisinde değişiklikler gösterse de binlerce yıl bütün insanlığın kabullendiği “**insan soyunun**” devamını sağlayan sağlam bir gelenek olarak devam etmiştir.

Aile kurmanın olmazsa olmazı kabul edilen evlenme-düğün adetleri farklı kültürlerle sahip toplumlarda farklı farklı adetlere kutlanmaktadır. Değişmeyen tek gerçek düğünlerin neşeli eğlencelerle gerçekleştirilmesidir. Çeşitli toplumlarda evlilik yaşı aşağı yukarı ergenlik yaşı ve yukarısı olarak benimsenmiş çok az çeşitli sebeplerle (siyasi-askeri-ekonomik) bunun dışına çıkılsa da ilginçtir ki bu durum yani ergenlik yaşı ve üzeri dünyanın her tarafında kabul gören evrensel değerlerden biri olmuştur.

KIZ BEĞENME VE İSTEME-DÜNÜRCÜLÜK

Mübadale köylerinden biri olan ve köklerini Anadolu'ya bağlayan **Jerveni köyünde** evlenmek köydeki adet ve dini kurallara göre yapılmaktadır. Evde erkek çocuğunuz evlenme yaşına geldiği zaman aşağı yukarı 16-17 yaşlarında (delikanlı çağına) geldiğinde evlendirilmesi düşünülür aile veya ailenin bir büyüğü tarafından ailenin durumuna göre teklif edilir. Bir aile çocuklarını evlendirmek istediklerinde “**ağz arama**” dediğimiz adet uygulanır. Aileden bir büyüğün gence evlenmek isteyip istemediğini sorması veya evlenme yaşın geldi artık seni evlendirelim ister misin? şeklinde teklif etmesi ile gencin evlenme niyeti olduğu anlaşılır.. Eğer delikanlı evlenmek istiyorsa istediği kızın adını verir. Veya o ad söylendiğinde itiraz etmeyip susarsa kabul ettiğini gösterir... Evlenmeyi düşündüğü birisi henüz aklında yoksa evlenme yaşına gelmiş kızların” (**14 yaş ve üzeri y kız çocuklarının adlarından ibarettir**) adları sayılarak gencin tercihi sorgulanır. Ve vereceği cevaba göre hareket edilir. Tercihi yoksa ailenin düşündüğü isim kabul ettirilir.

Söz konusu kızlar sıra ile çeşitli bahanelerle çağrılıp oğlana gösterilir.” Evdeki bir işe yardım, tarlada yardım vs., bazen evde anahtar deliğinden baktırıldığı veya bir akrabanın evinde gösterildiği de söylenmektedir.” Genç beğendiği kızı haber verir.. Kıza bir şekilde sorularak ağzı aranır cevabı olumlu ise dünürcü gidilir.

Bunun dışında bazı gençler evlenmek istediklerini ailesine açıklamak için” **babasının ayakkabısının ökçesine çivi çakar veya diken koyar hatta kapı eşiğine ayakkabı çivileyerek evlenmek isteğini belirtirken**, bazıları yemek sırasında pilava kaşık saptadıktan sonra sofrayı terk eder. Veya bir “yakınına evlenme arzusunu” söyler. Köyde yapılan bir düğünde istediği kız oynamaya kalktığında para atılması diğer bir adettir..

Dünür gidilecek kızın ismi belirlendikten sonra kız ailesine haber gönderilerek “ağz arama” yoklaması yapılır. Haberci giden kişi oturduğu yere **iki taş** bırakır. Dünür gelmesi isteniyorsa taşın birisi oğlan evine gönderilir. Diğer taş gelin bohçası ile götürülür ve damad evinin eşiğine veya kapısına yakın yere bir çukur açılarak eşiğin yanına gömülür. Gelinin artık oraya ait olduğunu gösteren bu adet eski Türk geleneklerinden biridir ve yolculuk yapan kişilerin bazı mekanlara veya yerlere dönmek arzusuyla kutsal amaçlarla yapılmaktadır.. Bu adet taş bırakma çoğu zaman dünür

gidildiğinde yapılmaktadır.Dünür gidilen evdekilerin ağız dili taş olsun kızı hemen versinler anlamındadır aynı zamanda..

Taşın geri gönderilmesi olumlu cevaptır.Bu cevap alınrsa dünür gidilir. Bazen cevap olumsuz olsa veya olumsuz cevap alınacağı düşünülse de “ **evlât hatırına kapı çalmak** “şeklinde ifade edilerek dünür gidilir.Kız evine” ailesinin büyüğüne” haber gönderilir niyet belirtilir.”**Hayırlı bir iş için kısmetse ....akşamı size misafir geleceğiz**” denilir.Kız ailesinin vereceği cevap üzerine kız istemeye gidilir ve ailenin karşılmasına göre hareket edilir.Üç kere kız istemeye gitmek genel bir adettir..Kız istemeye genellikle **Perşembe,Cumartesi veya Pazartesi** gitmek daha uğurlu sayılır.**Dünür** olarak saygın sözü dinlenen kişiler seçilir..Üç dört kişiden oluşan küçük bir grupla kız evine gidilir, kısa hoşbeş sohbet ve ikramdan sonra dünür giden gruptan biri”**Dünür başı**” evin mutfağı yakınsa **gider ve ocaktaki külü karıştır.Ne aradığını soranlara” ocak yakacağını” belirtir.Sobayı karıştırmak,sigara yakmak için ateş(köz)istemek de geliş amacını açıklamanın diğer yollarıdır.**Bunlar yapıldıktan sonra geliş niyeti açıklanır.Kız babasına veya evdeki yaşça büyük kişiye yönünü dönerek”gülyüz,tatlı dil al bir sigara(kişi sigara kullanıyorsa)acı acı içelim tatlı tatlı konuşalım der ve “**Allahın emri peygamberin kavli**”diyerek dinen istenme şekli olarak yaygınlaşmış sözlerle dünürçülük yapılır

Kız evinden: Kısmet olursa. Allah yazdıysa, hayırlısı olsun, yalnız biraz düşünelim, kızıma soralım veya şuan büyüklerimiz yok onlara da haber edelim vs. cevabı alındığında sevinilir.Bu kızın ailesinin evet cevabı vereceği anlamındadır.Kız isteme değişik günlerde üç kez tekrarlanır.Üçüncü gidişte cevabın ne olacağı anlaşıldığı için hazırlıklı gidilir ve evet cevabı alındığında söz verildiğinin nişanesi olarak getirilen takı takılarak duası yapılır.Kayınpedere veya dünür başına tuzlu şerbet ikram edilir. (**Dünür olan aile yabancı ise aile hakkında araştırma yapılır cevabı ona göre verilir..Akraba gençlerin evlenmesi hoş karşılanmaz ve engellenmeye çalışılır.Evlenmede akraba evliliğinde 7 kuşak geçmesi gerektiğine inanılır**)..Aynı kıza birden fazla talip olursa kızın veya kızın ailesinin tercihi etkili olmaktadır.İstenen kıza baba(ailesi) vermezse ikna edilmeye çalışılır.İkna olmazsa gençlerin kaçarak aileyi evliliğe ikna ettiklerine de rastlanılmaktadır..Birbirini seven gençlerin evliliğine karşı çıkan babası hakkında söylendiği kabul edilen türküde ,babasının oduna gittiğinde aylar tarafından parçalandığını eve dönmeyeceğini ümit eden genç kızın babasının ayıyı öldürüp derisini omzuna atmış bir şekilde odundan döndüğünü anlatan sözlerin bulunduğu türkü günümüze kadar gelmiştir.

”MEÇKATA:Olele lele polele ,Şo dago çinime tatkomi(Ne yपालım babamı),

Dago puşçimo za dorva(Oduna gönderelim),

Dago izide meçkite(Aylar yesin onu),

Olele polele,Koja na ramo dorva na kono(Bakın deri omzunda,odunlar atın üzerinde),

Pulitigo grey tatkomi(Bakın geliyor babam),Olele lele polele:::

NIŞAN HAZIRLIKLARI VE NIŞAN

Bizde Kesriye ve köylerinde başlık parası adetine rastlanmamaktadır. .Sadece kız yetim,öksüz veya aile çok fakirse erkek tarafı çeyiz hazırlaması için” **süt hakkı**” denilen bir miktar para gönderir bunu kabul edip etmemek kız ailesine bırakılır..Belirlenen bir zamanda aileler nişan ve düğünün ne zaman yapılacağına neler alınacağına karar verir

Nişan ve düğünler bu genelde **harman sonu Sonbahar ve Kış aylarına** denk düşen günlerde yapılmaktadır. Tespit edilen nişan günü genellikle **Perşembe** akşamıdır. Nişan kız ve erkek evinde ayrı ayrı yapılır. Erkek evinde toplanan davetliler ve yakınlarından oluşan **düzenciler** tarafından ,3-5-7 kişi kız tarafına nişan bohçası götürür. Kayınbabaya tuzlu şerbet ve tuzlu ayran ikram edilir ikramı yapan kişiye(kızın kardeşi veya akrabalarından birinin ikram yapması uygun görülmektedir.) kişiye bahşiş verilir ve “**şimdi tuzlu içelim ki sonra tatlı olsun**”denilir. Kız evi de oğlan evine bohça gönderir. Kızın nişan bohçasında:”Çamaşır,,elbise(kıvrak denilen ipek elbise veya kumaş)havlu,terlik,yemeni ,çorap vb.ve tek bir altın,şeker(lohum) yer alır(erkek tarafının ekonomik gücü nispetinde)...Oğlan evine giden bohçada da:”Çamaşır ,gömlek,çevre,uçkur(kemer),havlu,örme kese,bir miktar para,tespih.şeker(ağız tadı olması için) yer alır.Aile büyüklerine de bohça koymak adettir.Bohçalar karşılıklı anlaşma ile yapılır.Nişan sonunda erkek tarafına şakalar yapılır örneğin kayınbabanın ayakkabısına diken veya çalı konulur.Erkek tarafı evlerine döndüklerinde nişanın sona erdiğini belirtmek için üç el silah atar

Nişanda takı ve bohça düğüne göre daha az yapılır.Bu nişanın bozulması halinde nişanı atan taraf bazen hediyelerin verilmemesinden doğacak zararı önlemek içindir..

Nişan yapılan gün kızla oğlanın birbirini görmesi hoş karşılanmaz engellenir.Hatta önceden birbiriyle rahat görüşen aileler arasında yapılan bir nişan olsa da daha sonra nişanlı çiftlerin görüşmelerine izin verilmez.Görüşmeler gizli saklı yapılır nişanlılık süresince.Nişanlı tarafların özel günlerde özellikle “ Bayramlarda” bohça gönderme vardır. Bir tepsi baklava,ekmek,şeker,elbise gönderilenler arasındadır.Kız tarafı da aynı şekilde bohça gönderir.Aile varlıklı ise bohçaya çakmak koyarak erkek tarafına gönderdiği bilinmektedir...Bayramlarda kız ailesine koç göndermek ve koçu süslemek koç boynuzuna takı takmak,,elbise,ayakkabı almak erkek tarafının olağan adetlerindedir..

DÜĞÜN ADETLERİ

Ailelerin belirlediği nişanlılık süresi bitiminde düğün telaşı başlar.Düğüne 15-20 gün kala kız tarafında 5-6 kişilik bir grup içinde evlenecek kızında bulunduğu bu grup oğlan evinde veya bir yakınının evinde buluşurlar .Bu buluşmada damat ve gelin adayı da bulunur.Her iki grup birlikte alış veriş yapmak için çarşıya gider ve karşılıklı olarak kıza ve oğlana elbise,ayakkabı,çorap,çamaşır,tıraş,ayakkabı,tesbih,terlik,köstekli saat,para kesesi(cüzdan),uçkur(kemer)seccade.. Gelin bohçası (çamaşır,çorap,yemeni ve makyaj takımları,ayna,kemer(uçkur),köstekli saat(günümüzde kol saati,cüzdan(para kesesi,seccade,gümüş kemer,ayakkabı,elbiseler,elbiselik kumaş,terlik,ayna vs.) ve daha önce söz verilen takı altınlar alınır.Bohça düzmek olan bu adete “ **yolluk**”, “**Düzen Düzmek**”denilir ve ailelerinin yakınlarına da yapılır.(elbise,elbiselik kumaş seccade, ayakkabı,havlu,yemeni vs. alınır.Erkek kardeşlere ve kız kardeşlere varsa dede ve ninelere dünürçülere çeşitli hediyelerden oluşan bohçalar verilir.

Gelinlik eskiden daha çok dikilerek hazırlanır veya ödünç alınır. İçerisinde simler bulunan **pembe ve kırmızı renkli kumaştan**(tercihe göre) beğenilen model üzerine gelinlik hazırlanır.Bu uzun pembe bir elbise üzerine işlemeli bir yelek,işlemeli içlik ve çamaşır tarzındadır.Damat kıyafeti ise kenarı süslü pantolon yakası işlemeli gömlek,yelek ve ceketten oluşmaktadır.

Gelin ve damada,yakınlarına alınan eşyalar düğün öncesi sergilenir..İplere asılan ve duvarlarda sergilenen eşyalara ilave olarak önceden işlenmiş çeşitli çeyizler ve hediyeliklerde sergilenir.Daha sonra bunlar yakınlık derecesine göre ayrı ayrı bohçalanır..Erkek evine bavullar ve tepsiler içinde gönderilir..

*Düğünü Perşembe günü başlatmak adettir.Çarşamba günü erkek evine bayrak asılır asıl bayrak dikme merasimi Cuma günü yapılır.Oğlan evi tarafından giydirilen(donatılan) bir kişi elbisesinin bir omzuna çevre adı verilen ipekli bir örtü alırken diğer omzuna da bir torba atar kuşağında da hançer(kama) bulunur.Kız ve oğlan evinden çocuklar 8-10 kişilik grup halinde haneleri dolaşarak düğüne davet(okumak) adeti gerçekleştirilir.Gidilen her hanenin kapısı çalınarak yüksek sesle “falancanın düğününe davetlisiniz” diye bağırlır.Evin kapısını açan ve “**Hayırlı olsun,darısı başınıza**” diye cevap veren ev sahibi amin cevabını aldıktan sonra dua ederek torbaya para veya elma,ceviz,armut vs. Benzeri yiyecek koyar..Davet bittikten sonra oğlan evine dönen çocuklara torbadan çıkan yiyecekler bir sini içerisine dökülerek ikram edilir.*

*Perşembe düğün başlar.Erkeklerden 7-9-11 tek sayılık bir grup oluşturularak kız tarafına alınan eşyalar bohçalanarak gönderilir.Evdekiler ve gelin kız davetlilerin ellerini öper...Gönderilen bohça içine”**Kuran**” koyulması da ayrıca üzüm,leblebi,şeker,buğday,pirinç küçük torbalar halinde konulur.Geçimleri iyi olsun,ağızlar tatlansın,bolluk bereket olsun anlamları taşıyan yiyecekler bohça açılınca dağıtılır..Gelin kızın bohçasından çıkan bal, şeker veya lokum kayınbabanın, kayınvalidenin ve damadın ağzına verilir bahşiş alınır şerbet ikram edilir.(Başka bir köye gidilirse atlar veya at arabası varsa **fatyon** kullanılır...Gidilen yerde şerbet ikramı öncesi bohça getiren misafirlere yemek verilir.)*

Damad kendisine getirilen bohça açılmadan önce bohçayı oda kapısının önünden içeriye ve odada da sağ ve sola üç kere tekme ile savurur..Bundan sonra bohça açılarak içindeki giysiler sergilenir.

*Perşembe akşamı bohça getirilmesi sonrasında gelin olacak kızın saçına kına yakılır..Kız ve erkek evlerinde bohçaların üç gün süresince asılarak bekletilmesi gerekir. Kız evi tarafından gönderilen bohça açılmadan önce oda kapısına koyulur ve abdest almış bekleyen damat tarafından odaya doğru sağa ve sola doğru üç kere tekmelenir sonra açılarak serilir ve sergilenir.(Bunun anlamı; **oğlanın eşine hükmedeceği,kızın emir altına gireceği** şeklindedir)*

Bayrak Dikme:

*Cuma günü bayrak dikme merasimi günüdür..Daha önce oğlan evine asılan bayrak buradan alınarak bir direğe bağlanır .Cuma namazı öncesi camiye erkek tarafından bir genç tarafından getirilir namaz sonrası bayrağı eline alan görevli kenara çekilerek durur.Cemaat camiden çıktıktan sonra bayrak tutan kişinin etrafında toplanır.**Davet”Bayrak Dikme”** daveti yüksek sesle yapılır ve imam,muhtar,öğretmen ve diğer katılan kişiler dua ve ilahiler söyleyerek,davullar öncülüğünde güvey evine(oğlan evi) gelinir kibleye dönülerek imamın duası beklenir ve duaya amin denilerek katılırlar...Bayrağın ucuna basma ,havlu,yemeni vs. bağlandıktan sonra evin damına yüksekçe bir yere dikilir.*

*Bayrak herhangi bir sebeple yıkılır veya eğilirse uğursuzluk olarak nitelendirilir kurban kesilerek doğrultulur veya yeniden dikilir.Davetlilere çeşitli ikramlarda bulunduktan sonra dağılırlar.O gün düğün başlamış olur.**Cumartesi ve Pazar** fazla bir şey yapılmaz gelen uzak yakın gelen misafirler ağırlanır..Pazartesi günü dini nikah kıyılır(resmi nikahta yapılır)Kız ve oğlanın katılmaması halinde vekiller aracılığıyla bu nikah yapılmaktadır.Nikah bir akrabanın evinde en az 6-7 kişinin katılması ile kıyılır..Salı sabahı veya öğlen erkek evinde davetlilere yemek verilir.Kurulan sofraya sayısız davetli sayısına yaş seviyesine ,akraba ve sosyal durumlarına göre hazırlanır.Mevsime göre “**Çorba,Nohut,Kuru fasulye,Düğün pilavı,Hoşaf,Baklava** muhakkak bu sofralarda bulunan yemeklerdendir.Kız evine de bu yemeklerden gönderilir.Yemek dağıtmaya başlamadan önce aşçı*

tarafından aile büyüğü yemeklerin tadına bakması için davet edilir..Yemek tadma sırasında imam veya başkası dua eder.**Yemek tadma işinden sonra bahşiş alan aşçı veya aşçılar dağıtımına başlar.**Sofralara önce yaşlı erkekler oturur onlara gençler servis yapar, sonra kadın misafirler oturur onlara da genç kızlar ve düğün sahibi yakınları tarafından servis yapılır.

Çarşamba günü yemek daveti kız evi tarafından yapılmaktadır.Her iki tarafın yemeğine katılan davetliler elleri boş gitmezler.Birer **tepsi baklava,börekle** gitmek adettendir.(Getirmeyen kınanır..)Perşembe akşamı Kına gecesidir.Gelin kıza alınan elbise ve takılar arkadaşları tarafından giyilerek gelenlere gösterilir.Bu süre içerisinde en az üç dört kıyafet giyilmesi davetlilerin nazarlarını kendi üzerlerine çekmek gelinden uzak tutmak ve evlenecek kızların kendini göstermesi demektir.

KINA GECESİ

Kına:” Hına” Arapça,”Hena” Fransızca,”kına” Türkçe, olarak ifade edilir. Yüzyıllarca çeşitli hastalıkların özellikle vebanın tedavisinde ve bazı yaraların iyileştirilmesinde kullanılmıştır.Doğu toplumlarında kına evlenen gençlerin saç ve ellerine yakılan genel bir adet kültürel ortak kullanım şekli olmaktadır.

Kına yakmak üzere gelen oğlan tarafı kapıda karşılanır içeriye davet edilir.**Kına ve çerez dağıtılacak çeşitli hediyeler,bahşiş oğlan evi tarafından tedarik edilirEl öpme merasimi için,gelin kız arkadaşları tarafından yüzü al veya yeşil kıvrakla örtülü olarak getirilir ve el öptürülür.Gelin kız annesinin elini öperken anne kız birbirlerine sarılarak ağlarlar.**El öpmeden sonra odadan çıkarılan gelin kız arkadaşları tarafından saklanır.Oğlan tarafından gelen görümce,elti,hala vb...tarafından saklanan gelin kız aranır.Kadınlar gelini arar bulurlarsa bahşişi az,bulamazlarsa çok vermek mecburiyetindedir..Gelin bulunduktan sonra eğlenceye devam edilir. Gelin; kayınvalide ,görümce,elti,hala,teyze ve annesi ile sıra ile oynatılır.Kız ve oğlan annesinin de karşılıklı oynatılması ve türküler söylenmesi,def çalınarak oyunlar oynanması kına gecesinin olmazsındandır.(Def çalan kadın veya kadınların yerini günümüzde kasetçalarlar alırken türkülerin yerini de pop tarzı popüler şarkılar almıştır.).Değişmeyen tek şey **kına yakılırken gelinin ağlatılması** olmuştur.**Yastık** veya sandalye üzerine görümce ve kız kardeşi,arkadaşları tarafından ilahi ve türküler eşliğinde getirilerek oturtulan gelinin yüzü” **kırmızı yada yeşil pullu**” bir örtüyle örtülüdür.Kınayı karıştıran kişi bahşiş aldıktan sonra tepsi içinde yanan iki mum ve kına ile gelen gelinin arkadaşları ve oğlan tarafı ağıtlar söyleyerek ve üç kere etrafında dolaşarak gelini ağlatırlar.Kızın eline kına yakılırken söylenen türkülerden biri:

MAR ANKO “Şo çi neşe çvera zsoldana mar anko..(Dün bütün gün ne yapıyordun hanım kız)

Tigo vadeye basileko(Çiçekleri suluyordum)

Ko gado vadiş şok ego çiniş toy basilok(Ne yapacaksın suladığın o çiçekleri),

Ke ti go puşça po boşça mare(Bohça içinde göndereceğim),

Eşçe denes so çupite de mar anko(Hanım kızım daha bugün kızlarla birlikte),

Ot utre onaka so nevestite de mar anko(Yarıdan sonra gelinlerin arasında),Mar anko...(Hanım kız).

Bundan sonra kayınvalide veya hala,görümce kime kına yakma görevi verildiyse gelinin önüne oturur gelinin sağ avucuna kınayı yakmak ister adet üzerine gelin avucunu açmamaya kınayı

yakacak kişide açmaya çalışır.Eğer **gelin avucunu açmazsa dik başlı olduğu,çabuk açarsa yumuşak başlı itaatkar olacağı** yorumu yapılır.Sağ avuç açıldıktan sonra kına yakılır ve kına üzerine altın koyularak bağlanır.Bu altın daha sonra **gelinin eli yıkanırken alınır ve yıkanmadan temiz bir beze sarılarak oğlanın cebine uğur parası** olarak koyulur.Gelini bugün kızlar arasındasın yarın gelinler arasındasın şeklindeki sözlerle kutlayan sözler söylenir:**Denes so çupite,utre so nevestite,bu ve benzeri sözler ve türkülerle ağıtlarla ağlatılır.”Gidiyorsun baba evinden koca evine,nasıl bıraktın anneni babanı kardeşlerini”...El ve ayakları kınalanan gelin bir köşeye oturtularak eğlenceye devam edilir..Geline alınan ve verilen hediyeler davetlilere gösterilir..Çok çeşitli kıyafetler(Çingene,dilenci, erkek,çengi,falci,kervancı,avcı,hamamcı,bakkal,imam,sarhoş,deli vb.)giyen kadınlar tarafından şakalar yapılan davetliler eğlendirilir.Bunlara kız evi mendillere sarılmış çeşitli hediyeler verir.**

Kız evinden ayrılırken oğlan evinden gelenlerden bir kişi ev sahiplerinden habersiz **kaşık ve bardak** alarak oğlan evine götürür.Davetlilerin dağılmasından sonra kına evinde kalan akraba ve yakınları tarafından **“Asmak”** adı verilen ve kadınların yine çeşitli kıyafetler giyerek(örneğin:hoca,hacı,post giymiş avcı ,eli sopalı kabadayı,omzuna elek aşmış dolanan kadın,yüzünü karaya boyamış Arap kadın,şişe elinde sarhoş taklidi yapan kadın,hakim vb. kısaca çeşitli erkek kıyafetleri giymiş yüzlerine bıyık sakal yapmış kadınlar ve süslü elbiseler giymiş çengi,hamile,genç kız rolü yapan kadınlar ortallıklarda dolaşır,vs.)söyledikleri maniler eşliğinde evde bulunan misafirlerin boyunlarına bağladıkları ipi sıkarak ve bunu yaptıkları kişilerin özelliklerini(cimri,geçimsiz,iyi kalpli,parası yok,parası çok vs. mal varlıklarını sayıp dökerek vergi topladıklarını veya borçlarının olduğunu söyleyip zorla para alırlar..

Kayınpeder ve kayınvalidenin parayı zor vermesi ve bu yüzden kendilerine yapılan eziyetleri kabullenmeleri esasına dayalı bir eğlencedir.İstenen parayı vermemekte direnen kayınpeder ve kayınvalidenin çeşme yalağına atılıp ıslatılması veya kafalarından aşağı su dökülerek cezalandırılmalarından sonra para vermeleri, yapılan şakaları sonlandırır.Kız evindeki asmaca oyunu bittikten sonra grup erkek evine giderek aynı oyun ve para toplamayı sürdürür.Gecenin sonunda toplanan para sayılır ve bu para ile yiyecek(helva,çerez,tatlı vb.) çorap,mendil alınarak para veren kişilere dağıtılır.Bir sinide yemek çıkarılır ve bu yemek yenildikten sonra halay çekilir kalan kişiler akraba oldukları için halay kadın erkek birlikte çekilir,halaydan sonra herkes evine dağılır.Bütün bunlar olurken gelin kızın en yakın arkadaşıyla dinlenmesini sağlamak için yatırılması gerekir.

Kına gecesi eğlenceden sonra gelin kızın kız arkadaşları yatıya kalır.O gece uyuyanların yüzü kara ile boyanır,elbiseleri yatağa dikilerek çeşitli şakalar yapılır.

Perşembe sabahı ezan vakti öncesi damat ve sağdıç gizlice kız evinin önüne gelerek silahla ateş eder ve kaçıp gider.Bu gelini uyandırıp kınasının yıkanmasını sağlamak için yapılır.Silah sesinin duyulmasından sonra gelin kaldırılır kınası yıkanır.Giydirilir,abdest aldırılır ve avluya çıkarılır (**Eskiden çeşme başında yapılmış**)Damat tekrar gelin evine gelerek dama veya yüksek bir yere çıkarak gelinin dışarı çıkmasını bekler.**Kınası yıkanan gelin arkadaşlarıyla hayata çıkar damda(çeşme başında) bulunan damat yaktığı keveni gelinin ayaklarına doğru atar.Bu da senin için yanıyorum anlamını taşır(Ayrıca ateş yakmak yeni bir ocağın kurulacağı anlamındadır).Aşağı inen damat yanan kevenin etrafında halay oyununa katılır gelinle karşılıklı oynar ve evden ayrılır.Aynı sabah oğlan evine gelen arkadaşları genellikle sarhoş taklidi yaparak hayata giriş kapısını söker öyle hayata girerler.Onları karşılayan görevli istedikleri bahşişi içecek ve yiyecekleri verir(bu istekler tavuk,baklava,içki vs.dir)**

Bazı köylerde”**Revani köyünde**”,gelin kızın kınasını yıkamak için def çalanlar eşliğinde üç çeşme dolaştırıldıktan sonra kınası yıkanır.*

Gelin Hamamı:Günümüzde giderek azalan adetlerdendir.. oğlan tarafından “**Hamamlık**”adı verilen bohçanın gönderilmesinden sonra başlar.Hamamda eğlence düzenlenir bu sırada bekar oğlu bulunan anneler oğullarına kız beğenirler,kendilerine söylenen kızların fiziksel bir kusuru olup olmadığını(kel mi,,topal mı,kambur mu?)incelerler.Gelin kız hamamdan sonra erkek tarafının gönderdiği”**Mera=ölçü**”denilen kıyafeti giyer.Gelin hamamında evlenecek çağa gelmiş erkek evlatları için kız beğenme usulününde yaygın olduğu bilinmektedir.

Damat Traş: Hamam eğlencesi damadı hamama götüren arkadaşları tarafından yapılır.Perşembe **Güvey donatma**, Cuma gelin alma günüdür.Köyün dışında bir yere götürülen damadın arkadaşlarıyla eğlenerek tıraş olduğu ve gelinden gelen elbiselerini giydiği gündür.Damada çeşitli hediyelerin verildiği bu tören sırasında tıraş yapan berber ve oyun oynayanlar bahşiş alır. Damadı kaçırıp saklama ve bahşiş almadan vermeme bu sırada gerçekleşir.Sağdıç veya vekilin bir anlık dalgınlığında damat kaçırılır ve çok zor teslim edilir.Güvey donatılması bittikten sonra erkek tarafı ve davetliler toplanarak gelin almaya gider.Kına Perşembe gecesi gerçekleşmişse gelin alma Cuma günü yapılır.

GELİN SÜSLEMESİ:

Gelin evine gelin alma alayı gelmeden önce oğlan evinden iki kadın vekil olarak gönderilir.**Svatki(yenge)** denilen bu iki kadının birisi konuşurken diğeri ne sorulur ve ne yapılırsa yapılsın kendisini konuşturmak için konuşmaz.Gelen svatkilere şerbet ve baklava ikramı üç genç kız tarafından yapılır bahşiş alınır.Şerbet içildikten sonradır ki ancak konuşmayan yenge konuşmaya başlar.Svatkilerden biri yanında şemsiye taşır gelin giderken bunu gelinin başının üzerinde tutar .Gelinin tanınması ,uzaktan seyredenlerin gelini düğün alayındaki diğer kişilerden ayırt etmesi ve gelecek kötülüklerden korunması için yapılmaktadır.

Kalabalık bir grupla önde **Seyman(Svatka)** denilen yengeler bayrağın arkasında davullarla eşliğinde yürür iki kişi baş yengedir.Kız evine önce bunlar girer.Şerbet(Kahve) ve şeker sunulan yengeler bu ikrama bahşiş vermek zorundadır.Bahşiş alınınca yengelere yemeni hediye edilir.Gelin kız getirilerek elleri öptürülür.Gelini giydirmek ve süslemek yengeler tarafından yapılır.Gelin elbisesi şunlardan oluşur:Kıvrak adı verilen örtü,ipekli kumaştan futalı elbise,ceket veya yelek,gümüş kemer,çorap,ayakkabı...

Gelinin yüzü püs adı verilen ve ağaçtan elde edilen bir zamkın su ile eritilmesi sonucu yapılan hafif bir yapıştırıcı ve buna karıştırılan teller(Ufalanarak küçük parçalar haline getirilmiş) pullarla süslenir .Gelini süsleyen kadınlara” **Telcizsa**”,”**Telayıça**”denilir.Telcizsanın hazırladığı karışımın yüzüne sürülmesi için gelinin başı süsleyen kişinin dizine yatırılır.

Makedon-Pomak-Bulgar-Çuvaş düğün fotoğrafları

Genelde iğne ve çöplerle yapılan süslemede gelinin alnına ay yıldız yapılır,yanak ve çene başak ve çiçek motifleriyle süslenir, (bereket ve bolluk simgelediğine inanılır.)

Gelin yüzünün süslenmesi çeşitli fotoğraflar

Süslenen gelinin yanında tıpkı damadın yanındaki gibi bir vekil vardır.Süslenmesi bittikten sonra saç yapılan ve gelinliği giydirilen gelinin yüzü kıvrakla örtülmeden önce gelinin son halini görmeleri için her iki tarafın vekilleri çağrılır. Anne veya onların vekillerinden bahşiş alındıktan sonra iki genç kız tarafından ellerinden tutulan gelin kız ayağa kaldırılır.Bu sırada gelin,diğer kızların burunlarını sıkar(Gelin olma sırası onlara da gelsin anlamındadır.Bugünkü ayakkabı altına evlenmek isteyenlerin isimlerini yazmak şeklindedir.) Gelin ayağa kaldırıldıktan sonra dualar okunarak yüzüne kıvrak örtülür ve orada bulunanların eli öptürülür..

Gelin vekili kapıyı tutar bu arada kızın çeyiz sandığına kız kardeşi veya akrabalarından biri oturarak kalkamaz ve sandık bahşişi ister sandık ve kapı bahşişinde verilen para üç keredede artırılır üçüncüde verilen para az bulunsa da kabul edilerek sandıktan kalkılır ve kapı açılır.(Çeyiz toplanırken dul veya belli bir yaşa gelmiş evlenememiş kızların dokunmasına müsaade edilmez.İyi niyetle yardıma çalışması bile uğursuzluk olarak değerlendirilir..Ayrıca düğünlerde genç kızların kıyafet ve örtülerinin bağlama giyinme şekli ile dul kadınların evli kadınların giysileri ve örtüleri farklılıklar içerir.Kıyafetlere sadık kalınması istenir..)

BABA EVİNDEN GELİN KIZIN AYRILIŞI”GELİN ALMA”

Süsleme ve giydirilmesi bittikten sonra yüzü kırmızı veya yeşil örtüyle örtülen gelinin el öpmesi için yakınları çağrılır..El öpüldükten sonra kızın beline kırmızı kuşak babası tarafından bağlanır.Gelin baba evinden çıkmaya hazırdır.Gelinin kollarına giren iki vekil kapıya doğru koşturur,bu carı(çabuk) olsun,tembel olmasın şeklinde izah edilmektedir..

Kız evinde bayrak indirilir ve ucuna basma bağlanarak görevli kişiye veya bayrak sahibine teslim edilir.Kızın çeyizinin yüklendiği yere basma bağlanırken(at arabası) taşıyanlara çeşitli hediyeler verilir ki bunlar basma,havlu,yemeni gibi hediyelerdir.Çalgıcılara da benzer hediyeler verilir.Kızın çeyizi bayrakla birlikte yola çıkar, arkasından gelin kız damadın babası veya bir büyüğü tarafından yengelerle birlikte teslim alınır.Kayınbaba gelinin üzerine parayla karışık buğday,pirinç atar.Gelinin koluna oğlan tarafından bir kız tarafından da bir kişi girer.Erkek evi yürüyüş mesafesinde ise gelin yürütülür yoksa süslenen at veya fayton ile götürülür.Fayton süslemesinde çiçekler,yemeniler ve içeride sarıya,kırmızıya,yeşile boyanmış süsler ve kırmızı ve sarı boyalı” Posteki” kullanılır, gelin bu postekiye oturtulur..Yola gelin alayını zaman zaman yolu kesilerek bahşiş alınır..

Güvey odasını hazırlamak ve gelin kızın çeyizlerini sermek için kız evinden erkek evine giden iki kadından biri iş yapıldığı sırada kim ne sorarsa sorsun konuşmaz, ev sahiplerinin ısrarları karşısında cevabı yanındaki arkadaşına fısıldayarak veya işaretle anlatır. Odanın hazırlanması ve çeyizin serilmesi bittikten sonra ikram edilen şerbeti içilir ve “dili çözülen” kadın yenge konuşmaya başlar.. Ayrıca çivi veya ip lazım olduğunda erkek tarafı bunları vermez..

Güvey evine ulaşıldığında damat gelini dama veya yüksek bir yere çıkararak karşılar gelini. Gelinin ve damadın önünde kurban kesilir. Kurban kınalanmış bir kurbanlık koyundur .Gelin ve damat kurban üzerinden atlatılarak içeri alınır .İçeriye girmeden önce kayınbabanın mallarından damada neler vereceği sorulur .Verilen cevap beğenilmezse tek tek tarla bağ ve bahçesi, hayvanları sayılarak hangisini vereceği sorulur veya istenir. Kayınbaba benim evlenecek üç oğlum daha var hepsini düşünmem lazım diye cevap vererek adaletli olmak zorunda olduğunu söyler.

Daha sonra gelin kayınbaba tarafından kaldırılarak kapının iç tarafına konulmuş kalaylı bir siniye bastırılır (Gelin demir gibi sağlam olsun yüzü her daim parlak olsun diye). Bundan önce gelinin eline su dolu boduç (küçük testi) verilerek yere atıp kırması istenir. İlk seferde kırılmazsa tekrar tekrar kırılıncaya kadar yere atması istenir. Gelin eve girmeden önce damat tarafından başından para ve buğday, şeker saçılır.

Gelin oğlan evine götürülürken nazardan, büyüden korunsun diye göğsüne ayna asılır ve gelin yürürken belli olsun diye başının üzerinde şemsiye açılır. Gelin eve girmeden önce damada bekleyen damada doğru çevrilen ayna gelinin göğsünden alınarak damada gönderilir. Kapıda bekleyen iki erkek çocuğu ki bunlardan biri (sağ taraftaki) gelinin ayakkabısını çıkarır .Ayakkabının içine önceden konulan bahşiş parasını alır. Diğeri gelinin basacağı yere halı veya kilim serer , buna basarak içeri giren geline, kayınvalidenin yüzüne elek tutularak baktırılır .Kayın validenin yüzüne elek tutarak geline doğru baktırılması: Gözüm senin üzerinde her daim seni takipteyim anlamında nazarlardan korunması içindir..). Geline kayınvalideye, kayınbabaya ve damadın ağzına tatlı verilir. (Baklava, lokum, şeker vb. Geçimlerinin iyi olması birbirlerine kötü söz söylememeleri için) .Kayınvalide gelinin ağzına şeker verir(birbirinin ağzına bal- şeker baklava lokum).. Hıristiyanlarda Karamanlı Ortodokslarda da balla kapıya haç çizmek ve bal yemek adeti vardır..)

Gelinin ayakkabısını çıkararak kilim seren çocuklara gelin ayakkabısına daha önceden konulmuş parayı alan çocuğa “Diyali” denilir. Ayrıca gelinin sağ ve sol göğsüne önceden konulan birer mendil gelin tarafından çıkarılarak bu çocuklara verilir.

Gelinin eve girmeden önce evin kapısına gelin bal sürmesi iyi bir ev düzeni kurmak, tatlı bir yaşam sürdürmesi anlamındadır.. Eve giren gelinin sağ koltuğunun altına ekmek verilerek ev dolaştırılır. Önce mutfaka veya kilere bereketli olsun diyerek sokulur, sonra mazlum olsun itaatkar olsun” Pi kravata neka molçi na yaslata” sözleriyle ahıra götürülür ve gelinin kafasını kayınvalide üç kez hayvanın yemek yediği yere eğerek, artık baş eğecek itaat edeceksin anlamına gelen adeti yapar.. Damadın da ahıra götürülüp boyunduruk takılarak” evine, hanımına sahip çıksın, artık uslanıp aile olsun ” sözleriyle bağlandıği anlatılmış. Gelin evde bulunan büyük küçük ayırmadan herkesin elini öper ve bekler.

Bu adet yapıldıktan sonra avluya çıkarılan gelin, duvara doğru götürülür ve” Süzülme” veya “Divan Durmak ” denilen adet gerçekleştirilir. Ayakta duran gelin gözlerini kaldırmadan, ses

çıkarmadan elleri göğsünün altında birleştirmiş olarak saatlerce durur.. Ziyaretçiler gelini seyreder ve hediyeler verir..

Süzülmek

Çeşitli kıyafetler

Ses saklama denilen gelinin büyüklerin yanında konuşmaması veya fısıltı ile konuşması Anadolu'daki bazı köylerde aylarca hatta yıllarca sürebilir.Kesriye köylerinde bu adet yok denecek kadar azdır.Ses saklama adedinin gerekçesi yeni evine akrabalarına alışma,onların davranışlarını gözlemleyerek evdeki düzene ayak uydurma,davranışlarını geliştirme,söyleyeceği bir sözün çevresindekileri inciteceğinden dolayı edep erken yol yordam öğrenme şeklinde izah edilmektedir.Çocuğu olduktan sonradır ki ancak Kayınbabasının izniyle normal konuşmaya başlar.Böylece eve evin düzenine kabul edilmiş demektir.Bu Rumeli'de fazla yaygın olmayan bir adettir..

Gelinin süzülme sırasında yanında gelin vekili vardır.. Davetlilere düğün yemeği verilirken geline akşama kadar yemek verilmez.Davetliler dağıldıktan sonra odasına alınan gelinin kucasına erkek çocuk oturtulur.Yatağa erkek çocuk yuvarlanır.Bahşiş verilir(para ve mendil)Çocukları erkek olsun diye yapılır.Evdeki çocuklardan kız olanı beklenmedik bir şekilde kucağa oturur veya yatağa çıkarsa doğacak çocuklarının kız olacağına inanılır..Odada geline yemek verilir..

Damat yatsı namazı sonrası cemaat ile birlikte dua ve ilahiler eşliğinde eve getirilir.Gerde odasına girmeden önce evde varsa dokuma tezgahının altından geçirilirmiş(büyü varsa bozulması için).Ayrıca eşine yuvasına sadık(mazlum)olsun diye boyunduruk takılır ve evin her tarafına tütsüler(Temyan) ve okunmuş sular serpilirmiş.Gelin odasının önüne bakar bir leğene kül ve kor(koz) ateş konulur.Bu leğene damat tarafından tekme ile üç kere vurularak içindeki kül ve koz dağıtılır..(anlamı kötülükler yok olsun,ocak yansın,iki genç kor gibi birbirleri için yansın. bolluk olsun, çok çocuk sahibi olsunlar anlamındadır..). Kayınvalide odanın kapısına açık bir kilit asar ve bu kilidin anahtarını gelin ve damada verir..Her ikisi tarafından odanın kapısındaki kilidi kitlemesini ister.Birbirinize bu kilitle bağlanın der.

Yatsı namazından sonra eve arkadaşları tarafından getirilen damadın gelin odasına girerken sırtı arkadaşları tarafından yumruklanır..İçeride gelin ile birlikte vekili vardır. Damat yüzü örtülü gelinin yüzünü açması için " yüz görümlüğü" adı verilen hediye verir, bu gerdanlık tarzı bir hediyedir..Hediyenin verilmesinden sonra damat ayakkabılarını çıkarıp sağa sola atar. Gelinin düzeltip düzeltmediğini yani derli toplu olup olmayacağını dener.Yine geline üç soru sorar cevap bekler. Soruları sorduğunda gelin beklemeden cevap verirse bu gelinin çok konuşan çenebaz olduğunu gösterir.Sorulara cevap vermez bir süre beklerse akıllı uslu konuşan biri olarak değerlendirilir..

Gelinin duvağı(kıvrak örtüsü) açıldıktan sonra gelini anlından öperek kutlayan damadın elini öpen gelinin bu hareketi eşine saygı ve bağlılık bildirmektedir.. Geline ve damada gelin vekili abdest aldırır namaz kılmalarını ister ve damadın seccadesi üzerine serilmiş duvak üzerinde damada namaz

kıldırır.Gelin ve damadın namazları sonrasında her iki tarafa evlilik hakkında öğütler veren vekil ,daha sonra yemek yemeleri için kız evinden gönderilen tavuk,baklava,pilav vb. yiyecekleri hazırlar ve bir sini içerisinde odaya bırakır.

Kayınvalide veya yengelerden biri her ikisine kapınıza gelip sesleneceğim sakın ses vermeyin diye tembih eder(doğacak çocukların sağır olmaması için yapıldığı söylenen adettir.Sabah silah atılarak haber duyurulması da diğer bir adet olmaktadır**.

Ertesi gün Kale "Gelin görme" günüdür.Gelin kızın baba evinden ayrılıp yeni evinde geçireceği ilk gün kutlanır.Sabah geline" Zülüf "denilen ve saçlarının yanlarından kesilmesiyle yapılan saç kesme adeti yerine getirilir (.Düğün sırasında saçlarının kesilmesi uğursuzluk olarak kabul edildiği için hiçbir şekilde gelinin saçı kesilmez..).Öğleden sonra kız tarafının erkek evine giderek çeyiz bakması ve yemek yenilip eğlenilmesi ile düğün sona erer..Akşam geline revani adı verilen tatlı yaptırılır ve bu revani içerisine gelin tarafından altın konulur.Yemek esnasında yenilen revanideki altını bulan kişiye altın hediye edilir. Gelin ve Damat en az 3-5-7 gün evde kalıp dışarı çıkmaz.Bu süre içerisinde geline iş yaptırılmaz...Daha sonra el öpmek için kız ailesine yemeğe gider ve akrabaların daveti üzerine sırayla ev ev dolaşırlar..Yemek davetine "Gozba" "Gostié " denilmektedir.

-Aynı zamanda iki kardeş birden evleniyor veya köyde aynı gün düğün varsa ve gelin alayı karşılaşırsa gelinleri koç gibi tokuşturarak nazardan korunacakları, sağlıklı ve sağlam olmaları için bunun şart olduğu söylenerek yapılan bir diğer ilginç adette vardır..

Düğün olağanüstü durumlarda ancak ertelenir.Düğün yapılan mahallede cenaze evi varsa izin alınarak düğün yapılır davullar ve zurna mümkün olduğu kadar az çalınarak cenaze evi rahatsız edilmez.

Jerveni'de söylenen Mahmude türküsünde olduğu gibi şansızlık sonucu düğün sırasında balkondan düşerek el ve ayağı kırılan gelin kıza aittir.Gelin almaya giden davetlilerin eli boş dönmesini anlatır."Ena odayi polna canlari(Bir oda dolusu insan),Miyesti bolna Mamudeya(Mahmudem hasta),Miye panata at köşko(Köşkünden düştü),Muye skorşena levata noçka belata roçka(Eli kolu ayağı kırıldı kalkmıyor)Canlar canlari...

Jerveni köyünde düğün ve gelin hakkında söylenen sözler:

Düğün:

Brak,Zemka,Nikah:Kepin,Nişan:Armasan,Nişanlı:Armasani,Donanamak:Sa tuttli,Davet:Kalesa,Davul:Tepan,Heybe:Tisaga,Kuşak:Poyas,Etek:Pesuta,Don:Gasçi,Elbise:Plaçki,Ocak:ognişe,Baca:Dunik,Ateş:Ogan.Nevesta:Gelin,Zed:Damat,Jeni:Kadın,Koca:Moş,Uçına:Yenge,Tete:Teyze,Asmak:Obesvayne

Kıyafetler:

Kapuç(Erkekgiysisi),Lurka(yağmurluk),Gorleniçe,Gorleniç,fonduko,Galik,Fonduko,Purgi,Pamukliya,Yeleçe,Peşkir(Pregaç),Straji,Gaşnik,Şamatoni,Shiyak,Nalin,(Dulben,Dimi)

Oyunlar:

Kadın oyunları çalınana bir def eşliğinde karşılıklı iki veya dört kişi ile karşılıklı oynanan oyunlardan oluşur.**Erkek oyunları** daha çok halay tarzı oyunlardır. Çamçe, Bayraçe, Leblebiçka, Tornago, Bohçaçe, Liliyar, Narinari, Kaleçka, Samiyeto, (Payduško to, Eleno Mome, Levoto Oro)

Değerlendirme:

- **Kesriye-Jerveni köyü sakinlerinin anlattığı Kız isteme, Nişan ve Düğün adetleri**

-**Jerveni köyü sakinlerinin söylediği şekliyle evlenmek isteyenlere Osmanlı devleti tarafından bazı şartlar uygulanmaktaydı.**”Osmanlı bize gayrimüslimlerle evlenmeyi yasaklamıştı.Biz kendi köyümüzün haricinde “Vişeni,Molam,Bapçor,Zabirdeni,Bihlişte köylerinden kız alıp verebilirdik..Kızın babası yoksa,şehit kızı ise çeyizi devlet tarafından verilirdi.Köyün erkeklerinin bu ve benzeri evlilikler yapması teşvik edilirdi.”

-Ocağı karıştırmak,soba karıştırmak,baca tütürmek gelenekleri Türkler arasında” Göktanrı inancının” İslam dininin kabulünden sonrada devam ettiğini göstermektedir..Buna diğer bir örnek: Jerveni’de kız isteme ve damadın gelin odasına girmesinden önce üç kere vurarak dağıttığı bakır kap içerisine konulan kül ve kor adetidir..Göktürklerde od’a,ateşe büyük saygı gösterilmektedir.Türklerin Ergenekon’dan çıkıp yeni yurt aramalarında demir dağı ateş yakarak eritip saklanıp çoğaldıkları efsanevi yerden çıkışları da eskiden günümüze ateşin ve demirin kutsal kabul edildiğini gösteren inanca dayanmaktadır-Kına yakmak “Adama nışanı”dır. Saç kesmek ”üzüntü,yas anlamındadır..Baba evinden ayrılan gelinin yeni evine alışincaya kadar yaşlı olduğunu simgeler” kızın gideceği yere bir nevi kurban olması “**Gelinlikle girdiğin evden kefenle çıkasın,Kız evladı el kapısı için yetiştirilir.Dirin gidiyor ölüün çıkar o evden ancak**” sözlerinin söylenmemiş halidir.Kız kaçırma ile yapılan evliliklerde bu durum hoş karşılanmaz ve “**kaçak gelin** “ olarak adlandırılır..

-Kına gecesi gelinin başının üstüne” ayna,tepsi,def” konularak hediye toplanır. -Büyüklerin öncülüğünde yapılan” hediye,bohça,takı”vb. alışverişi daha çok bir evin ihtiyaçlarını karşılama amacına yöneliktir...

-**Akraba evliliklerinin onaylanmayışını bugün genetik yolla geçen hastalıkları akraba evliliklerine bağlayan araştırmaları dikkate alırsak atalarımızın yüzyıllar ötesinden bunu bildiği ve akraba evliliklerinin bu yüzden hoş karşılanmadığı sonucuna varabiliriz...**Akraba olan gençlerin birbirlerini sevmeleri ve evlenmek konusunda direnmeleri dışında bazen mal ve mülkün dışarıya çıkmaması gibi sebeplerle bu evliliklere izin verildiği görülmekle birlikte bu oran fazla değildir..Ayrıca kız veya oğlanın anne veya babasının ölmüş olması da bu ve benzeri evliliklerin yapılmasında da etkindir.Ablası ölen bir kızın ablası yerine, ablasının çocuklarının üvey anne eline bırakılmaması gerekçesiyle veya “ağabeyin,kardeşin” ölümü halinde yine ağabeyin veya kardeşin çocuklarının boynu bükük kalmaması ve gelinin genç dul olması halinde evdeki kardeşlerden veya akrabalardan biriyle evlendirilmesi adeti de Kesriye -Jerveni köyünde rastlanılan adetlerdendir.Savaş dönemlerinde ve salgın hastalıklardan ölümlerin olduğu zamanlarda bu evliliklerin arttığı görülmektedir.

-Bohça ve bohçaya konulan eşyaların alımında taraflardan temsilcilerin olması genel bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır.Damat bohçasındaki iç çamaşırlara ”Yalık”denilen yörelerde vardır.

-Nişan ve Gelin kıyafetlerindeki özellikler dönemin kıyafetlerinin özellikleridir.Bölgeden bölgeye,köyden köye değişiklik gösterse de coğrafi ve iklim şartlarına göre bu kıyafetler belirlenmiştir.

-Evlenen çiftlere mal ve mülk vermek onların ayrı bir aile olacağına göstergesidir.Bayrak taşıyan kişiden damadın bayrağı alması ve dikmesi,kendi ocağını kurduğu,bağımsız olacağına işaretidir..

-Takılar ve mihir gelinin adeta güvencesi olmaktadır.,İhtiyaç halinde bunların satılıp değerlendirilmesi de zaman içerisinde söz konusudur.Nikah sırasında ortaya su dolu bir kap konularak üzeri örtülür.

-Yüz boyama gelini süsleme oldukça yaygındır.Bölgelere ve geleneklere göre değişiklik olsa da her tarafta benzer adetler yapılmaktadır. -Bazı yörelerde gelini süsleyene "Tellak,bazılarında "Telziçsa" denilir.

-Bahşiş vermek ve almak oldukça yaygın ve çeşitlidir.Çalgıcılara verilen bahşişe bazı yerlerde "Avayet" denilir..

-Saçı geleneğinde kullanılan ürünler yörede yetişen ve bereket sembolü olan ürünlerdir.

-Gelinin kucasına erkek çocuk vermek yatağına erkek çocuk yuvarlamak,yatırmak da baba ocağının ,soyun erkek tarafında devam ettirildiğine duyulan inançtır.Anne yani kadından soyun devam etmediğine inanılır.Yine bugün araştırmalar(genetik) bu kurama dayalı olarak yürütülmekte ve erkek DNA'sının kadın Dna'sına göre daha eski veriler taşımakta olduğu sonucuna varılmaktadır..

-Gelinin yüzüne elekle baktırmak nazarlardan korumak,evdeki büyüklerin,kayınvalidesinin gözetimi altında olduğunu göstermektedir.

Bazı köylerde gelin ata bindikten sonra kucasına boymuzlarında elma ve nar takılı kınalı ve süslü koç verilir.Gelin sandığının yüklendiği ata küçük bir erkek çocuk bindirirli.Başında süslü başlık bulunan bu çocuğa altın takılıdır.

-Topalcina Türklerinde gelin,arabasından veya atından inerken yüzüne ayna tutulur.Koltuğunun altına ekmek verilir önü sıra su dökülerek yürütülür.Bazı köylerde gelinin önünde kayınbaba tarafından üstü örtülü ayna taşınır.Gelinin başına at yuları takılır ve erkek çocuğu atın altından üç kere geçirilir.Gelin sofraya bastırılır.Gelinin başı kayınvalidenin iki erkek çocuğunun eline verdiği gül dalı ile açtırılır.Jitionik-Debre Türklerinde gelin gerdeğe girmeden önce kayınvalidesi gelini ocağa götürür ve kafasını üç defa vurur gibi yapar....Gerdek odasının kapısına kayınvalide açık bir kilit asar bu kildi gelin ve damat birlikte kapatır.. Valandova Yörüklerinde kayınvalide ve kayınbaba gelini attan indirirken gelin cebinden çıkardığı metal parçalarını sallayarak ocağın damına atar.

FOTOĞRAFLAR(BOŞNAK-BULGAR-POMAK KÖY DÜĞÜNLERİNE AİT FOTOĞRAFLARDIR)

Jerveni Ölü Gömme Adetleri

Bir diğer Orta asya bağlantılı olduğuna inandığımız ölü yıkama adetidir. Bu adetle ilgili diğer Pomak topluluklarından doğrulayıcı bir bilgi elde edemedik) sadece Jerveni köyüne ait olan bir adet şu şekilde nakledilmiştir; Ölü yıkanırken yıkayıcılar ölü bedeni geriye doğru bükerek belini kırarlar veya belini kırmaya çalışırlar. Üç kere yapılan bel kırma adeti İslamiyet öncesi bir ritüeldir. Bunu yapmalarının nedenleri arasında can-(nefes) kalmasın ölü bedende içi boşalsın-mezardan kalkıp gelip eve gelip oturmasın-eşini çoluk çocuğunu rahatsız etmesin-öteki dünyada yeniden canlandığında sağlam olsun izahları yapılmaktadır. Ölen kişinin gözlerini kapamak, yüzünü sağ tarafa (kıbleye) çevirmek, üzerine demir ,bıçak, makas benzeri şeyler koarak ölü bedenin şişmesini önlemek. Çenesini ve ayak baş parmaklarını bağlamak. Ölen kişinin ayakkabısını evin kapısının dışına koymak. Ölünün başında dua okuyarak beklemek, Cenazeyi mezara omuzlarda tekbirlerle taşımak, gömülürken üzerine tahta yerleştirmek, mezarın başına ve ayak ucuna taş veya tahta dikmek, mezara su dökmek yapılan rutin adetlerdendir. Cenaze definden dönülürken herhangi bir kişinin cenaze evine uğramadan gruptan ayrılarak doğrudan evine veya başkasının evine uğraması selamlaşması uğursuzluk sayılmakta, o eve yakın bir zamanda azrailin uğrayacağı yorumu yapılmaktadır. Ölen kişinin evinin ışıklarının veya odasının 40 gün boyunca ışıklandırılması adettendir. Evin mezar dönüşü temizlenmesi, eşyalarının dağıtılması, ayakkabısının evin dışına bırakılmasında yapılmaktadır. Bunların yapılmasındaki amaç ruhun eve gelince sevdiği eşyaları bulamayıp mezarına geri dönmesini sağladığına inanılmasıdır. Ayrıca ev halkının heran ölünün eşyalarını (giysi, ayakkabı vs.) görüp üzülmemeleri içindir.

Farklı gördüğümüz bir diğer adet ise "Süt sağıldıktan sonra bir miktarının havaya doğru serpilerek"yer-gök hakkı"denilmesidir. Ekmek pişirildiğinde bir parçanın yüksek bir yere bırakılarak "yer gök –kurt kuş hakkı" sözlerinin söylenilmesi yanısıra fazla yapılan ekmelerin bir-iki tanesinin fakir hanelere taze sıcak ekmek yesin çocuklar denilerek verilmesidir.

Ay hilala şeklinde gökyüzünde görüldüğünde ve dolunay sırasında dualar okumak, ayrıca güneş ve ay tutulmaları sırasında duaların yanısıra silah atmak, gürültü yapmak adetleri vardır..

ŞİFA ADETLERİ

ÖNEMLİ GÜNLERDE UYGULANAN ADETLER.

13 Mart Melikşah ve Rumi Takvimde yeni yılın ilk günü olarak belirlenmiştir. Bu Martınca adıyla yılbaşı ve baharın gelişi olarak kutlanırdı. Ayrıca Bahar aylarında meydana gelen ani sıcak ve soğuk yaşanması, rüzgarlar ve aniden bastıran yağmurlar bazı inanışların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. İyi ve kötü gün ve saatler adıyla belirlenen bazı gün ve saatlerde yapılması veya yapılmaması gerekenler belirlenmiştir. Örneğin: Nisan gelmeden hayvanları otlığa götürmenin yasak olması. 13 Nisandan sonra (eski takvime göre 13 Nisan (Rumi) Mart ayının sona erdiği gündür) ancak hayvanları otlığa götürme gerçekleştirilirdi. 14 Nisan günü Baharı getiren gün olarak adlandırılarak tarlalara tohum atılmasına izin verilirdi. 13 Mayıs günü hamur yoğrulmazdı. Bu gün yoğrulan hamurun mayalanmayacağı, küf tutacağı ve bu durumun bütün bir yıl boyunca devam edeceğine inanılırdı. 14 Mayıs günü dikiş dikmek yasaktı. 14 Mayıs'ta dikiş diken (yama yapan vs.) kişinin hasta olacağına inanılırdı. 15 Mayıs günü evde temizlik yapılırsa evin bereketinin kaçacağı, evin küfleneceği, çamaşırların iyi temizlenmeyeceği, hastalıkların artacağı söylenirdi. 16 Mayıs'ta hayvanlara yeşil (taze) ot yedirilmezdi. Yeşil ot yiyen hayvanların hastalanacağı, sütlerinin azalacağı iddiası yaygındı. 17 Mayıs'ta yeşil çayla veya ham meyve yemenin hastalanmaya yol açtığına inanılmaktadır. Nisan ve Mayıs ayının yer değiştirdiği günlerin dışında mevsim değişikliklerinin yaşandığı Eylül-Ekim, Ocak-Şubat aylarının bazı günleride (Cemre) hastalık, ölüm vb. artışların yaşandığı günler olarak belirlenmiştir.

Gergedan:

Mayıs ayının girişi ve yapılmaması gerekenler

MARTİNKA (RUMİ YILBAŞI) BAHAR BAYRAMI

Şubat ayının yerini Mart ayına bırakması “ Baharın gelişi “olarak kutlanmaktadır. Bahar şenlikleri Mart ayının başında yapılırdı. Anlatılanlar eski doğa dini inancının islamileşmiş şekline uygundur..” Şubat ve Mart ayının her zaman kavga ettikleri, Mart ayının gelişine razı olmayan Şubat ayının Mart ayına “Ben gitmem!” diyerek karşı koyduğu; Mart ayının ise “Ben geldim. Hadi, sen git artık!” diye Şubat ayını göndermeye çalıştığı söylenmekte.... Bu aylarda havanın bir ısınıp bir soğumasını bunların kavgalarına bağlamaktadırlar. “Şubat ve Mart kavga ede dursun; biz kendi bildiğimizce onları yerlerine göndermesini biliriz!” diyen Jervenililer ... Şubat çok sert geçtiği için, “Bu aya güven olmaz, biz onu kandıralım bahar geldi diyelim, gönderelim yoksa gitmeyecek!” şeklinde konuşur, yaşça büyük olan toplanan ev halkına ve konu komşuya” Ama ayları kış uykusundan uyandırmamız lazım. Onlara Stari-İstari pituli (Cızlama-Akıtma-krep) yapmak gerekir. Çünkü aylar uyanmazsa Şubat ayı, baharın geldiğine inanmaz, diyerek kutlamaları başlatırmuş..”

Bu ve benzeri konuşmalardan sonra Şubat'ın son haftasında her evde mutlaka Stari pituli denilen un, süt, yumurtanın karıştırılıp cıvık bir hamur elde edilmesiyle yapılan Anadolu'nun bazı yerlerinde Cızlama, Akıtma gibi isimler verilen batılıların deyişiyile (FR.) “krep” yapıldıktan sonra (Stari pitulinin cevizli ve pekmezli çeşitleri yapılmaktadır) konu komşu, davet edilir. Yapılan çeşitli stari pituliler yenir ve ayların inlerinin önüne hazırlanan bu stari pitulilerden temsili olarak konulur du. (Bunun amacı, ayların bunların kokusuna uyanışını sağlamaktır.). Kokuyu alan aylar, kış uykusundan uyanır. Ayların uyandığını gören Şubat ayı, inadı bırakıp gidermiş (Şubat ayının 28 gün olmasını Şubatın gitmemekteki inadına bağlanmaktadır.). Bir iki kişi ayı postuna girerek insanları eğlendirir ..

14 Martı yılın başlangıcı ve baharın gelişi olarak kabul ederler o günü ve geceyi çok özel

kutlarlar. Hazırlıklar bir hafta önceden başlar. Evlerde, dip bucak temizlik yapılır hatta boya badana yapılacaksa aynı günlerde yapılır. Yufkalar açılır, ekmekler pişirilir. 13 Mart akşamı sofraya, evde ne varsa konur. Yumurtalar kırmızıya boyanır. Özel Mart mısırı kaynatılır. (Selçukluların kullandığı Melikşah takvimi ve Osmanlı devletinin kullandığı Rumi takvime göre 14 Mart yeni yılın ilk günüdür..)

Çeşitli yiyeceklerden yedi çeşit(Mısır,bal veya pekmez,lahana turşusu,sarımsak,ceviz,yumurta,börek(maznik) oluşan sofralar hazırlanırdı..Sofrada bulunan her bir yiyeceğin, ayrı ayrı anlamı vardır: Lahana turşusu yenir ki; yıl boyunca sivrisinek, arı gibi böcekler ısırmasın diye. Sarımsak yenir; yıl boyunca ağzımız kötü kokmasın diye; hem de sarımsağı, büyülerden koruduğuna inanılır. Bir sepetin içine ceviz konulur ve aileden herkes sepetin içinden ikişer tane ceviz alır. Cevizler kırılıp bakılır. İçi sağlam ise yıl boyunca sağlık problemi yaşanmayacak anlamına gelir fakat çürük çıkarsa sağlık sorunu olacağına yorulur. Pekmez yenilir yıl boyunca; ağzımızın tadı yerinde olsun diye... "Maznik" dediğimiz fasulyeli börek yapılır ki; böreğin içindeki fasulyeler kadar, ailemiz geniş olsun, çoğalsın diye...Yumurta pişirilir(haşlanır) bu yumurtalar tokuşturulur,tokuşturmada kırılmayan yumurtanın sahibinin sağlıklı bir yıl geçireceğine inanılırdı. Haşlanmış(küllü mısır) mısır yenilir bolluk ve bereket olacağına inanılırdı..

Beyaz ve kırmızı ip karıştırılarak adına "Martinka" denilen özel ipler yapılır. Beyaz sağlık ve temizliği, kırmızı ise gücün simgeler. Yıl boyunca sağlıklı ve güçlü olma anlamını taşır. Bu ipler evde ki herkesin bileklerine bağlanır. Ayrıca evdeki tüm eşyaların, mesela çömlüklerin testilerin, kulplarına da bağlanır.Martinkalar ağaç dallarına da gevşek olarak bağlanır.Rüzgar tarafında uçurulur veya ağacın dalından bir şekilde düşerse güzel günler geçireceklerine,dileklerinin olacağına inanılır..(Martinkalar hidrellezde de yapılır..) Evin büyüğü, eline iğne iplik alır ve bir şeyler diker "Ne dikiyorsun?" diye sorduğumuzda "Düşmanların ağzını dikiyorum! Yıl boyunca kötülük gelmesin, hakkımızda dedikodu olmasın..." diye cevap verir..

O gece hayvanlara da özel yiyecekler verilir;saman ve ot bol tutulur,elma,armut gibi yiyeceklerde konulur..Hayvanların o gece kendi aralarında konuştuklarına inanılırdı.."Hayvanların mööleme ve meeleme sesleri dinlenerek yorumlar yapılır.." Ahırların önünde tütsüler yakılır; hayvanların kötülüklerden korunması için. Sabah erkenden kül dolu bir testi evin dışarısında kırılır. Etrafa dağılan kül ile evdeki bit, pire gibi haşaratın gideceğine inanılır.Ayrıca dağılan külün büyü ve nazarı yok edeceğine inanılmaktadır. Sönen ocağın temizlenmesi ile bütün dertlerin evin dışına atılması anlamına da gelmektedir..

Sabah çok erken kimse sokağa çıkmaz. Herkes pencereden bakar ve sokakta ilk gördükleri kişiye "Benim sorunlarım gitti artık. Onları sen aldın!" diyerek seslenilir..Bu kişinin verdiği cevaba göre yorum yapılarak sorunlardan kurtulduklarına inanılır..Örneğin güler yüze(güleç)" aldım" veya sorunlarınız artık geride kaldı üzülmeyin..Allah büyüktür halleder vs..şeklinde cevap verirse seslenen kişi, sevinilir..Tepkisini farklı bir şekilde homurdanarak verirse dertlerin bir süre daha devam edeceğine inanılır.. O gün kimse banyo yapmaz. Eğer banyo yapılırsa vücudun bazı yerlerinde şişlikler olacağına inanılır. Nişanlılara, sevgililere hediyeler verilir. Gün boyunca eğlenceler düzenlenir. Çocuklar ise kırmızı yumurta(kırmızı yumurta yoksa soğan kabuğu kaynatılan suya beyaz yumurtalar atılarak renklendirilir veya yumurta kırmızı renklerle şekiller verilerek boyanır) almak için çoğalsın, bolluk bereket artsın, diye yorumlanmaktadır.....her gittikleri eve, ellerine birkaç küçük odun parçası, çalı çırpı götürürler..Bileklere bağlanan kırmızı beyaz ip kırlangıç görüldüğünde havaya fırlatılarak dilek dilenir

MUTFAK KÜLTÜRÜ

Kayışka

Soğanlı Pide

Mantu

Mamaliga

Mleçnik

Biryana

Helva

ATASÖZLERİ

Atasözleri bakımından oldukça zengin olan köy, bu güne kadar iyi muhafaza ettikleri atasözlerini hala söylemektedirler.

Um so kruşi(Akıl armut içindir.)

Er koya reka pinzsi ne nosi(Her dere ayakkabı getirmez)-

Mokliv çovek nogu bara(Tembel adam çok yürür)-Rekata koda teçi stamnite polne (Dere akarken testiler doldurulur)-Spanata reka so sema nese fatva(Taşan dere toprak tutmaz)-Şo pozi to poşnigo(Ne ektiysen onu biç)-Ka posteli taka legni(Nasıl serdiysen öyle yat)-Uçi uçi tikva buçi(Öğret,öğret kabak tınlamıyor)-Ka dobreje tamu sorkay(Nasıl doğradıysan öyle kaşıkla)-Deka dobreşe tamu sorkay(Nerede doğradıysan orada kaşıkla)Pravinata şeçi planina(Doğruluk,dağı bile ortadan keser)(25)

VI.BÖLÜM

A- Hatıralar

117 haneli bir köy olan JERVENİ KÖYÜ kayıtlarda MANASTIR Vilayeti FLORİNA Livası KESRİYE Kazası Jerveni köyü olarak geçmektedir.

Kendilerini Selçuklu –Karamanoğulları mirasçısı olarak gören Karamanlı köylüler, Rumeli’de Osmanlı’nın dayanak noktalarını koruyan bir konumda yerleştirilmiş öncü topluluklardan biridir. Yine muhtemeldir ki Jerveni köyünün Anadolu kökenli ataları feth edilen Rumeliye gönderilen seçme insanlardır. Osmanlı kendisine boyun eğmeyecek, isyancı Karamanoğlu destekçisi toplulukları da feth ettiği yerlere göndermiştir Dedelerimiz tarafından bize nakledilen gidiş hatıraları yok denecek kadar azdır.”Osmanlı feth ettiği yerlere Anadolu’dan nüfus nakletmektedir.Köyleri dolaşan davetçiler(çığırkan) aklı başında,eli silah tutan,cesur,zanaatkar,cesur,adaletli kişilerin gönderileceğini duyurmaktadır.Bu çağrıya uyan ve gönüllü olarak feth edilen yerlere gitmek için yola çıkanlar önce Kesriye ve havalisine yerleştirilir.Giden topluluğun başında Mehmet Hoca adlı bir kişi bulunmaktadır.Mehmet Hoca Kesriye’ye yerleştirilenler arasındadır ve liderlik ettiği cemaatine vaazlar vermektedir.Vaazlarında :”Gün gelecek gemiler havada yüzecek,arabalar atsız,öküzsüz yol alacak,bir aynadan bütün dünyayı görmek mümkün olacak ve insanlar birbirini görmeden konuşup anlaşacak,ve gün gelecek babalar anneler çocuklarını tanyamayacaklar herkes birbirine karışacak,dünya bunlardan sonra yok olacak,Kuran’da bunlar haber veriliyor”şeklinde konuşmalar yapmakta vaazlar vermektedir.Cemaatler onun anlattıklarından duyduğu rahatsızlığı şikayet konusu yapar.Bunun üzerine Mehmet Hoca yargılanır ve söylediklerini inkar etmesi istenir.Bu teklifi kabul etmeyen Mehmet Hocayı aklı melekelerini yitirmiştir diyerek Dersadete(Constantinopolis) akıl hastanesine gönderirler.Burada 6 veya 7 yıl tedaviye mecbur edilen Mehmet Hoca daha sonra af

edilerek(muhtemel iyileşti denilmiş veya Padişah değıştiği için serbest bırakılmıştır) Kesriye'ye döner.Kesriye'de ki eşyalarını bir at arabasına yükleyen hocaya Kesriye'de kalması için rica edenler vardır.Bunlara cevap olarak rüyasında gördüğü yeri aramaya gittiğini söyleyen Mehmet Hoca orayı bulduğumda Kesriye bana gelecek cevabını verir.Bu sırada çocuğu konuşamayan ve yürüyemeyen bir kadın :Hocam kerametini göster diyerek çouğunu verir.Çocuğu yanına alan Mehmet Hoca gider.Aradan geçen süre zarfında haber alınamayan hocanın daha sonra Jerveni'nin kurulacağı yeri görünce benim rüyamda gördüğüm dere ve ağaçlar buradadır diyerek oraya yerleştiği duyulur.Jerveni Kuman-Kıpçak-Oğur-Pomak türklerinin sığındığı küçük bir köydür.Hıristiyan olmalarına rağmen Gök Tanrı inancını çeşitli ritüellerinde devam ettirmektedirler.Köye yerleşen Mehmet hocanın zaman zaman malzeme almak için Kesriye'ye geldiği, fakat Kesriye'nin kapısından içeri girmeyip yaptığı listeyi ve bir miktar parayı içeri girenlere vererek alışveriş yaptığıda anlatılmaktadır.Bu şekilde evini , çiftini kuran Mehmet Hocayı ziyarete giden cemaat mensupları hocadan haber getirip götürür.Günlerden bir gün Mehmet Hocanın şöhretini arttıran bir haber duyulur bu da hasta çocuğun iyileşip Kesriye'deki annesini görmeye geldiği şeklindeki haberdir.Hasta çocuğun iyileştiğini duyan pek çok kişi hastasını Jerveni'ye Mehmet Hocaya götürmeye başlar.Zamanla iyileşen hastalar ve aileleri Jerveni'ye yerleşmeye başlar.Osmanlı Devleti'nin idarecilerinin dikkatini çeken bu gelişme Jerveni'ye nüfus nakline sebep olacak ve buraya aileler yerleştirilecektir.Köyde giderek artan Müslüman sayısından rahatsız olan hıristiyanlardan bazıları köyü terk ederek çevredeki köylere gideceklerdir.Köy kısa sürede gelişecek ve Osmanlı Devleti'nin üs olarak kullandığı köylerden biri haline gelecektir.Köyün çevresindeki diğer köyler Hıristiyan nüfus çoğunluğuna sahip köyler olduğu için Jerveni köyü burada Müslüman nüfusun çoğunlukta olduğu tek Türk köyü olarak dönemin kaynaklarında yer alacaktır.

Osmanoğlu-Karamanoğlu mücadelesinde yenilen Karamanoğluna ve Aydın Beyliğine bağlı topluluklardan olan Jerveni köyünün ataları,Jerveni'de asimile olmadan kimliklerini koruyarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. Askerlik hizmetlerini yapanlar köyelerine dönerek hayvancılık, çiftçilik ve ormanlık bir alanda olduğu için odunculuk yaparak hayatlarını sürdürmüşlerdir.

İrk olarak bozulmamaları için Osmanlı'nın Jervenililere, gayrimüslimlerle olduğu kadar müslüman Slav kökenlilerle de evlenmelerine müsaade etmediği bilinmektedir. Sadece Jerveni deresinin karşısında bulunan bir kaç Türk köyünden evlilik yapmalarına müsaade edilen köylülere; şehit kızlarıyla yaptıkları evliliklerde Devlet tarafından çeyiz tedarik etme adı altında yardım edilmektedir. Ordunun; İİstihbarat ve geçeceği yolların emniyet ve kılavuzluk görevlerini de yapmaktadırlar. Meşe ağacının boya ve hammaddesi kullanılmasından dolayı bu ağaçlara bakmak ve çoğaltmak başlıca uğraşları olmuştur.

JERVENİ HATIRALARI

Balkan Savaşı yıllarında askerlik çağına gelen gençlerin çoğu yöreyi tanıdıkları için Jandarma olarak orduda görev yapmışlardır. Bunlardan biride (Yazar Leyla Kaplan'ın dedesi) Şevki KAPLAN'dır. Karabağ civarında bir karakolda görev yaparken pusuya düşürülmüşler, arkadaşı şehit düşmüş kendisi ise sol kolundan yaralanmıştır. Olayı anlatırken Makedonca ve Sırpça konuştuğu için kendisi gibi bu dilleri bilen arkadaşıyla erzaklarının bittiğinden dolayı civarda bulunan Müslüman köyden ekmek almak için görevlendirildiklerini, kıyafet değıştirerek köye gidip bir torba ekmek aldıklarını, fakat bu sırada karakolun Karadağlılarca baskına uğradığını, arkadaşlarının şehit edildiğini, bundan kendilerinin haberleri olmadığı için rahat bir şekilde ekmekler torbalarda, torbalarda sırtlarında ve kucaklarında karakola yaklaştıklarını anlatarak.

“Yaklaştık ama nöbetçi Ramadan diye bir arkadaşımızın olması gerekiyordu parola belirlemiştik, birden nöbetçinin tüfenginin süngüsü güneşten parladı, bizdeki silahlar eski süngüler paslı fişekler bir türlü silahlara uymaz ya büyük gelir ya da tüfenge küçük fişekler gönderirler, takviye gecikir silah ve mühimmat gecikir, erzak gecikir, gönderilen barutlarda kül karışımı vardır bu yüzden silahlar doğru dürüst ateş etmez rezillik anlıyacağınız...Bizde aman ne güzel parlatmışsın süngünü Ramadan diye seslendik. Onun bize parola sorması lazımdı çünkü yokuşu hemen hemen çıkmış yaklaştık ..Bir homurtuyu andıran ses duyunca biz yine şaka yapıyor diye düşündük ve parolayı söyle bakalım diye seslendik daha sözümüzü bitirmeden üzerimize ateş açıldı .Vurulmuşum Allaktan ekmek torbası olduğu için kolu delip geçmiş kurşunlar. Arkadaşlarım şehit düştüler yuvarlandığımız yeden kalkamadık. Bayılmışım ne olduğunu hatırlamıyorum, silah seslerine köylüler koşmuş baygın bir halde bulmuşlar, bu arada diğer karakoldan yardım gelmiş, beni Sıhhiye çadırına götürmüşler. Kendime geldiğimde sıhhiyeci seni öldü ölecek diye bekledik maşallah kuvvetli imişsin kurtuldun dedi. Yaralarımı iltihaplanmasın diye kızgın demirle dağlamışlar..İki ay kaldım oralarda sonra tekrar askerliğe başladım..Komutan çağırıyor dediler gittim çadırına bir arkadaş daha vardı, bize bir mektup verdi ve bunu İhsan Paşa'ya götüreceksiniz, önemli bir mektup kıyafet değiştirin sizi anlamasınlar yakalanırsanız bu mektubu imha edin yutun, yakın bir şeyler yapın ama mektup düşmanın eline geçmesin dedi. Mühürlü mektubu aldık odun kesmeye giden köylü ve çoban kılığına girdik,yanımıza balta aldık, nacak aldık, çıktık yola .gizlene gizlene ağaç altlarında kaya diplerinde, kıvrıla kıvrıla yakalanmadan ulaştık komutanlığa mektubu verdik. Hazırolda bekledik . Komutan mühürlü mektubu açtı..okudu..ağladı..ve bize dönerek artık size ihtiyaç kalmadı evlatlarım dedi..Gidin ve köyünüzü savunun zor günler kapınızda ..Size silah verdireyim..Silahlarınızı alın, giderken de rastladığınız Müslümanlara kendilerini korumaları için tedbir almalarını söyleyin..Karnımızı doyurduk, harçlık ve cephane verildi bize, döndük geldik Florina'ya oradan da Jerveni'ye. 2 sene geçmedi ki Dünya Savaşı çıktı. Balkan Savaşından sonra Osmanlı bizim topraklarımızı Yunan tarafına bırakmış Bulgar istemiş ama Yunan'a kalmışsınız, artık Yunanistan oldu buralar demişlerdi. İşkodra'da kaybedilmiş Arnavut almış..

Dünya Savaşında sırasında köyümüzden İstanbul'a gönüllü Osmanlı ordusuna katılmaya giden gençlerimiz bir daha dönmediler.Çanakkaledede şehit olduklarını seneler sonra öğrendik.Yunan hükümeti durmadan askere çağırıyordu gençleri Yunan ordusuna katılmamak için ormanda saklanıyorlardı askere çağırılan gençlerimiz.. “Osmanlı'yı Halifemiz Efendimiz Padişahımızı “Alman gavuru İstanbul'da esir almış ..Yunan'da güya İngiliz gavuru ile onu kurtarmaya Anadolu'ya asker göndermiş..Bize söylenen hep buydu..Kocaları , çocukları Anadolu'da Yunan ordusunda askerlik yapan ailelere özellikle kimsesiz kadınlara yardımcı olmamız Yunan hükümeti tarafından isteniyor kabul etmeyenler şikayet edilirse cezalandırılıyordu..Yunan hükümeti Tekalif-i Harbiye uyguluyordu...Ürün vergisi topladığı gibi ürünlerimizin bir kısmını da elimizden alıyordu.Ayrıca çevremizdeki gayrimüslimlerin tarlalarında çalışmaya mecbur bırakılıyorduk. Harmanını kaldırmasına yardım edersem gündelik ücret vermeyi teklif eden kadının teklifini kabul edip yardım etmeye gittim..Ben harman yerinde beklerken atımı da salverdim otlansın diye ve uzandım gölgeye destelerin arasına dalmışım derken kulağıma sesler geldi “M.Kemal diye biri çıkmış Yunanla harp ediyormuş perişan olmuş Yunan askerleri diye konuşuyorlardı. Harmanı bırakıp atıma atladığım gibi köye döndüm .Bir süre sonra da haberler duymaya başladık Kesriye'ye indikçe. Doğru-yanlış bilemiyorduk, konuşulardan bir şeyler çıkarmaya çalışıyorduk. Sonra Anadolu'dan firar eden tanıdığımız bir yunan geldi Jerveni'ye tanıdığı birinin ahırına saklanmış, yağmurlu bir akşam üzeri yakalandı.. Beni saklayın teslim etmeyin diye yalvardı . ...Çocuğun el feneri vardı ahırı yakmaya

geldi diye korkmuştuk önceleri, sonra niyetinin sadece saklanmak olduğunu anlayınca rahatladık..Yunan hükümeti firarileri idam ediyordu.. Sakladık bir taraftan bize bir kötülük yapar diye korkuyorduk ...İhbar eder diye.. Bir kaç gün sonra babasına haber vermemizi istedi, gidip haber verdik ;oğlun bizim köyde gel al ne yapacaksan yap dedik. Bir süre sonra babası geldi kıyafet ve para getirdi ve oğluna verdi.. Sırbistan üzerinden Fransa'ya gitmesi için bazı kişilerle anlaşmaya vardığını söyleyerek alıp gitti. Acaba ihbar ederler mi? diye o bizden biz onlardan korktuk..Neyse ki böyle bir şey olmadı..

Sakladığımız firariden öğrendik” Sakarya’da bozguna uğratmış bizimkiler Yunanı”..Sevindik ve beklemeye başladık Osmanlıyı... Bir ara Fransızlara çalışan casuslar vardı etrafta; Durmadan eğer size sorarlarsa biz Fransa mandasını istiyoruz diye söyleyin diyorlardı..Sonra yok oldu bunlar...Yine köyümüzü bastı çeteler dayandık. Yuptiler (Çingeneler) bizi daha önceden uyarılmıştı tedbirliydik. Bu yüzden canımızı kurtardık kadınları çocukları, ihtiyarları sakladık .Daha öncede baskına uğramıştı köyümüz ,Bulgar Çakotanın adamları diye yayıldı kulaktan kulağa. Köylüler saklanmış savunmaya elverişli evde bu yerin erzak saklama yeri vardı. Ayrıca içerde kör kuyu olarak bilinen birde kuyusu vardı..Yiyecek ve su tükendi..Hastalananlar oldu..Dualarımız kabul oldu ..Baktık ki kör kuyu su doldu bu suyu içip hayatta kaldık..Teslim olmayıp çatışınca giremediler köye, bunun üzerine yaktılar köyü, ‘diri diri yanın’ diye bağırarak yaktılar..Camimizi de ateşe verdiler..Cami yanarken ezan sesi duyuldu ve çok büyük bir siluet göründü dumanların arasından..Duman da farklı idi mavi-yeşil gibi bir dumandı dediler..Çetelerde korkmuş geri çekilmişler bunun üzerine..Bizim yaşadıklarımız ve anlatılanlar çok daha çeşitli..şekillerde anlatıla geldi. Bu olayla ilgili anlatılan diğer bir bilgi de şu şekildedir ve olaya açıklık getirmektedir. “Karanfil’in evine sığındık, Aslan köyde değildi, Yunan gavur arkadaşı ona köyüne gitme gidersen seni öldürürler, annenin tek evladısın diyince, itiraz edip köye gitmekte ısrar eder. Arkadaşıda bunun üzerine al benim kıyafetlerimi giy, ismini değiştirelim öyle gir köyüne der. Aslan ben ölürümde gavur kıyafetleri giymem gavur ismi kullanamam diye direnirse de köylüleri sığındıkları evde yakacaklar bunu onlara ancak sen haber verebilirsin tedbirli olsunlar diyen Yunanlı onu sonunda ikna eder. Yunan arkadaşının verdiği kıyafetleri ve onun isminin yazılı olduğu kağıdı alan Aslan çeteci olarak köyüne gelir. Bir fırsatını bulup gece yarısı köylülerinin sığındığı eve gelir. Bu evin üst odasında dayısı bulunmaktadır ..Seslenir evin kapısını açtıramaz sen gavursun bizi kandırıyorsun cevabını alır. Epeyce uğraştıktan sonra kendisini tanırlar. Kapıyı açıp içeri alırlar Aslan’ı...Evin her tarafına küçük ateş etmeye uygun delikler açılmıştır. Buradan eve yaklaşan çeteçiler geri püskürtülmekte. Evin kuyusundan su ihtiyacı karşılanmaktadır. Düşmanın kallesçe saldırarak evi ateşe vereceğini söyleyen Aslan yanına aldığı kişilerle Kastoraya giderek yardım getirme fikrini kabul ettirir. Gizlice köyden ayrılıp kostur’a (Kastorya-kesriye) gider. Oradaki yetkililerden yardım ister. Jerveni Köyünün çeteler tarafında kuşatıldığını, köylülerin yakılacağını duyunca yardım için asker ve gönüllülerle yola çıkanlar kısa sürede köye ulaşır ve çetelerle çatışarak püskürtür ve yanmakta olan köyü ve köylüleri kurtarırlar. Evlerin çoğu yandığı için köylüler toplanır ve varlıklı ailelerin yanında bir süre kalarak hayatlarını sürdürmeleri için göç ettirilirlen. Selanik’e doğru yola çıkılır..Bu sırada hamile olan Hasaniça’nın (hasanın hanımı anlamındadır) doğum sancıları tutar. Borazanlar çalınıp göç kafilesi durdurulur. Doğum gerçekleşir. Kundaklanan çocuk ve anne bir at arabasına konulur kafile yola devam eder. Doğan çocuğa Demiran (erkek olsaydı Demirhan olacaktı muhtemel) adı verilmiştir. Üç yaşından itibaren gözleri çiçekten görmez olan ve sadece sesleri algılayan KIYMET hala seslerini duyduğu kurtarıcı komutanlara minnet duygularını; Çocuklarım olursa bizi kurtaranların isimlerini koyacağım der. Ama hiç evlenmediği

için bu isimleri kardeşlerinin çocuklarına koyar. "Ethem, Vecil, Mintaz, Selim" ve bu isimleri neden bu kadar istediğini büyüdülerinde yiğenlerine anlatır.

Ve bir gün Anadolu'dan Rumlar çıka geldi. Elbiseleri, yelekleri, çizmeleri, başlarında bağladıkları bezleri, gerçi çoğunluğunda doğru dürüst bir giysi yok. El ve ayakları perişan bir halde fakat silahlı idi çoğu, üzerlerinde mavzerleri, bellerinde bıçakları..Geldikleri gün buradan gideceksiniz dediler, İnanmadık. Önce evlerimizin bir kısmını odaları aldılar, sonra mallarımızın bir kısmını, bir süre sonra da tarlalarımızın bir kısmını.Yunan hükümeti öyle münasip gördü dedik ama endişe ile beklemeye başladık. Bu geliş hayra alamet değil diyerek. Biz Osmanlı ordusunu beklerken nereden çıktı bunlar diye söylenerek.Aradan çok geçmedi ki gelenler" hepsi bizim" diyerek tarlalarımızı, evlerimizi, mallarmimizi almaya kalktılar. Aramızda anlaşmazlıklar çıktı..Hayvanlarımızı çaldılar..Tavuklarımızı çalıp yediler.Hemen her gün tartışma yaşadık. Öfkeliydiler..Sonra gideceksiniz diyenler haklı çıktı..Önce bize M.KEMAL sizi çağırıyor dediler. Gelen yunanlı memurlardı. İnanmadık, daha sonra bir gün içinde topladılar bizi, ocaklarımız yanıyordu. Yemekleri çömlelere (kutlelere) doldurduk bıraktık kimin kısmetiye yesin dedik fazla bir şeyler alamadık yanımıza hayvanları götüremezsiniz dediler. Onları da yok pahasına üç kuruşa sattık. Satmayıp ne yapacaktık ki yola daha çıkmadan elimizden alacaklardı..Kimimiz alamadı parasını kimimiz verilene razı oldu Kimimiz dayak yedi...Daha önceden..kıymetli eşyalarımızı elimizden geldiğince ormana saklamıştık Döndüğümüzde bulup alırsız diye altın, gümüş biraz yanımıza aldık ama Yunanlılar ve polis,memur gibi soyguncular çevirip bulduklarını aldı. Çocukların kundaklarını bezleri ne varsa aradılar. Uçkurlarımızı çözüp her tarafımıza bakıp soyup sovana çevirdiler bizi. Yayan sürdüler yola.. Bulabilenler at sırtında veya at arabalarıyla kah yayan yürüdük kah oturup dinlendik.Allahum kıyameti günü mü bu günler nereye gidiyoruz acı çekirtme bizlere kıyma çocuklarımıza yakarışlarıyla yürüdük..

Soroviç (Florina) istasyonuna ulaştık şimendöfere bindik, oradan da Selanik'e geldik.Bu arada gitmeyin demeye başladılar Yunan hükümetinin adamları ama kanmadık bunda bir iş var diye konuşup devam etmeyi kararlaştırdık..Eh yola çıktık bir kere..Kalsa idik, güvenemedik Yunana hükümetine..Gavur olun diye tuttururlar neme lazım biz müslümanız öyle de öleceğiz...Özellikle Anadolu'dan gelmiş gözünü kan bürümüş hain Rumlarla bir arada yaşamak çok mümkün gözüküyor. Evlenip kalmak isteyen biri vardı gençlerden, Yunan kıızıyla anlaşmış dediler..İşin doğrusu varlıklı bir müslümanın çobanı idi.. Zengin bir adam olan bey gitme burada kal ben burada kalıyorum senden de memnunum yine çobanlığa devam et, evlen barklan burada ..Anadolu'ya gidip ne yapacaksın bırakma buraları deyince aklına yatmış ben gelmiyeceğim burada kalacağım diye tutturunca.. Bir kolundan (kulağından) amcası diğer kolundan(kulağından) babası tutup getiriyorlardı. Öylece bindirdiler vapura...O genç daha sonra Türkiye'de yani Ürgüp'te Rum kadınlarıyla evli olanları görünce çok kızardı beni zorla getirdiniz buraya alışamadım, sevdiğimden ayırdınız derdi.Gençlik işte..Biz jervenililerin Yunanlılarla evlenmesi yasaktı zaten sadece Yunanla değil hatta Müslüman olan diğer topluluklarla da kız alışverişi yapmazdık, jerveni deresinin karşısında ki köylerden yetim veya şehit kızlarıyla evlenirsek devlet vergi almazdı bir müddet..Florina ve Kesriye ve çevredeki Türklerle evlilik yapardık..

Dedem Şevki KAPLAN'dan başka annemin babası yani diğer dedem Mümin ve anneannem Selime PİŞKİN 'de aynı olayları anlatıyorlardı ağız birliği etmişcesine.

Selanik sokaklarında yürürken üzerimize pis sular atanlar mı istersiniz ?,Her türlü hakareti yapanlar mı? Açlık, susuzluk, hastalık vardı her tarafta..Hilal-i ahmer çadırlarında onlar yetmediği için dışarıda kaldık vapur gelinceye kadar.. Hırsızlık yapan Yunanlılar soyup sovana çevirdiler bizi.Bir parça simit benzeri ekmek satan Yunan bebese fazla para alınca biraz kızıp tartakladılar..Bizi gidip

polise şikayet etti, beni dövdüler diye ..Dövenler çarşaf giyip saklandılar . Çocukla gelen polisler beni ve arkadaşı dövdüler..Biz ele vermedik arkadaşları ama çok sopa yedik.Günlerce morartularla ağrılarla dolandık durduk..Dayaktan sonra geldi vapur..Bizim vapurun adı Gülcemal'di .Bindik istifleme demek doğru olur. Ağlayanlar , sızlayanlar kızılca kıyamet ağlayarak doluştuk..Hela desen deniz üstünde düşeceğiz korkusu batacağız korkusu hakim her sallanıpta vapurda korku hakim...Çocuk düştü dediler denize kadıncağız oğlunu helaya koymuş kendiside bekliyor kapıda vapur sallanıyor deniz dalgalı epey bir zaman geçiyor aradan çocuk çıkmayınca açıp kapıyı bakmışlar çocuk yok denize düşüp kayboldu gitti zağrovota..Çok ağladık hepimiz ölenlerimize çok ağladık hastalarımıza kendimize çektiklerimize ama ne yapalım..Korkuyla girip çıktık çoğu kez en son çare deyip gittik helaya... Açtık açtık zaten ne yedik ki ne yapacağız ki olmuyor yinede insan dayanamıyor ihtiyaç diyerek.. (Asmışlar, lalettayn bir kalın örtü , birkaç tahta ile desteklenmiş bir yerd helaya denilen yer konuşturmayın bizi bu kadar kötü günleri hatırmıza getirtmeyin..) Bundan başka kızamık mı desem çiçek mi kızıl mı hastalık yayıldı dediler yanaştırmadılar hastalananların yakınına ama aynı yerdeydik yinede çok az ekmek peynir veriyorlardı. Bir gelincağızın küçük bebeği kucığında öldü çiçektendi galiba veya sütü azdı ondanda olabilir diye konuşuyorlardı kadınlar.Zağrovota gelin bebeği denize atılmasın diye kucığında tutup emziriyormuş gibi yapıyordu. Sırf karada bir mezarı olsun karaya gömülsün diye.Anneannemden(Selime Pişkinden)dinlediğim bu ve benzeri olayları Cevdet Gümüşsoy Amcadan da aynen dinledim)

Köyden pazara Kesriye'ya giden silahsız erkeklerden 39 kişinin yollarını kesip hepsini baltalarla doğradılar(Yunan hükümeti Jervenililere silah taşıma yasağı koymuştu.Bu yüzden silahsız Pazar alışverişine gidiyorlardı.).Bir kişi kurtulmuş boynundan kanlar akarak sürüklenerek gelip köye haber vermişti.. Yarası boynundaki kesik tedavi edilmiş fakat boynu eğri kalarak yaşadysada vapurda hastalanıp öldü ....

B- ANADOLU'YA SELAM:

Önce İzmir- Urla'ya vardık bir kaç gün oyalandı vapur burada. Konuştuğumuz kişiler bize para verin şu karşı köy boş gidin işgal edin, biz size bir dilekçe yazalım kabul edilir sizde buralara yerleşirsiniz dedilerse de kabul etmedik. (Şevki dedemden) İzmir'den Mersin'e çıktık. Yolculuk bitti diye sevinirken yürüyün dediler tekrar hareket ettik. Ulukışlaya geldik orada yine bekledik (Trene bindirdiler şansımıza tren bozuldu indirdiler..) Oradan at ve katırlarla ve yayan Niğde'ye geldik. Sizi Ürgüp'e gönderiyoruz dediler ..Yapacak bir şey yok okuma yazma bilmiyoruz Türkçemizde kıt derdimizi anlatamıyoruz,Biz hayvan besleriz çiftçilik yaparız yeşillik bir yer olsun dedikçe ..Tamam sizi öyle bir yere yerleştireceğiz diyorlar..Yürüyün..Orası olmaz burası burası olmaz şurası Eylül oldu ancak geldik Sineson'a..Kara kış kapıda..Elimizdeki belgeleri aldılar ev ve toprak dağıtımında rüşvet istiyorlar verirsen istediğin yere yerleşiyorsun..Elimizde avcumuzdaki eridi yollarda her şey ateş pahası .Ekmek ve yiyecek hep para ile..evlere tarlalara kalmadı.Sineson'daki evler yetmiyor size aranızda anlaşın bir kısmınızı Cemil Köyüne göndereceğiz dediler. Fazlı ve çocukları yani kardeşim kaldı.Ben ve Mevlüt amcan Mümin deden Ramazan İdris Besim Mehmet dayın çocuklar ve kardeşler Cevdet'in babası Ahmet-Kasım. Yakınlar toplanıp geldik Cemil Köyüne, yerleştik evlerimize ,ev tahsisinde zorluk çıkardılar para istediler verdik.Verdiğimizi beğenmediler,az buldular, onun için istediğimiz beğendiğimiz evi alamadık verdiğimizizi azımsadılar ..Ne yapalım buna da şükür dedik.Çok zahmetli geçmişti Anadolu'ya yolculuk..Yorulmuş, tükenmiş idik,Yolda 120 kişi vefat etti.Açlık,susuzluk,üzüntü,bakımsızlık tüketti bizi.. İyi kötü bir an önce düzenimizi kuralım yerleşelim,ne var ne yok nemiz eksik bakıp ona göre tedariklenelim dedik.. ..Tarlaları keşif yapalım,

satın alacak hayvan bulalım.Açlığımızı susuzluğumuzu giderelim.Şartlar ne olacak, gelecek günler neler getirecek görelim ..Anlayacağın rahat bir uyku uyuyup kendimize gelmeye ihtiyacımız vardı..Daha sonra sakın bir kafa ile düşünüp ne yapacağımıza bakalım, diyorduk.Hatta çok kalmayız biz döneriz Rumeli'ne gideriz Jerveni'ye, denklerinizi çözmeyin fazla yerleşmeyin, gideriz diyenler bile vardı.İşte birazda bu yüzden işin ciddiyetini kavrayamadık...Verilenlere razı olduk..Öyle ya! Karşımızdakiler Yunan değildi kendi kardeşlerimizdi, kendi devletimizin memurlarıydılar.Tartışmaya gerek yok fazla uzatmayalım diye karar aldık..Zaten yerlilerin bazılarıun bizim gelişimizden memnun olmadığını çok açıkça görüyorduk.Cumaya bile gurup gitmeye başladık.Çünkü laf atan, zaman zaman gençlerimize saldırıp olmadık bahanelerle tartaklamaya çalışanlar vardı..Bizim Türkçemiz kut idi dediklerini anlamaz idik.Derdimizi de anlatamazdık.Müslüman olmamıza rağmen Müslüman değilsiniz deyip camilerine kabul etmediler..Camileri ayırdık.Kahveleri ayırdık.Daha da ileri gidenler sünnetli miyiz , değil miyiz?Ona bile bakmaya kalkıştılar,,Kavgalar çıktı..Çok pahalıya aldık her bir yiyeceği, giyeceği, hayvanlar çok bakımsızdı ama mecbur aldığımız herşeye fazla fazla ödeyip aldık.Kış gelmişti, biran önce ahırları düzeltmek, onların yiyeceğini tedarik etmek.Onlarla birlikte kendi yiyecek ve giyeceğimizi sağlamalıydık..Hayvanlar iyi bakılırsa süt, peynir, yoğurt,et, yün ,velhasıl pek çok fayda verir insana bilesin..Hayvan aldım 70 koyun 7-8 inek Jerveni'de ot boldu, öyle zannettim ama bir süre sonra yem bulmakta zorlandım.Ben iyi bakarım hayvanlara yaza doğru besili oldu hayvanlar iki tanesini.....köyünden gelenler istedi sattım,birkaç gün sonra baktık ki sattığım hayvanlar gelmiş ahırın önünde duruyor, şaşırıdım.Biraz yem verdim ,su verdim..Öğle olmadan geldi sattığım adamlar Cemil'e, ben teşekkür beklerken hayvanları çaldınız diye suçladılar..Evde yalnız değildik konu komşu şahit bir yere gitmedik..Neyse aldular gittiler hayvanları.Biraz daha vakit geçti yine bir gün hayvanlar yine çıka geldi.Peşlerinden de sahipleri tartıştık,sen bu hayvanları alıştırmissin kaçmaya ondan kaçıp, kaçıp geliyorlar diyince, bende kızdım yarı Türkçe yarı Makedonca bağırmaya başladım hayvanları aç bırakırsan az yem verirsen tabi ki on senede geçse karınlarının doyduğu yere tekrar, tekrar gelirler..Ya doğru dürüst bu hayvancağızları doyur, ya da kes gitsin, sen de, ben de, bunlar da kurtulsun dedim ..Elimde nacakla yürüdüm üzerlerine komşular tuttular ellerimi..Alıp gittiler ..Sonradan öğrendik ki birisini kesmişler, ötekisi kalmış bir süre daha ..Hayvancağızlar aç kalınca doğru Cemil'le..Şevko'nun evine gelmişlerdi...

Vergi toplamak için köye gelen tahsildarlar günahlarını almayayım amma!!! Sanki MUHACİRLER'i hiç sevmiyorlardı. Harmanı sürdük. Samanı ayırdık. Buğdayı harmanın bir tarafına güzelce yığdık. Tahsildar geldi. Birkaç kişiyle birlikte buğday kırmızı boya ile çarptı koyarak işaretlediler.İşaret sebebi ne imiş bilirmisiniz, öğrendik mal sahibi kendi buğdayını çalmasın devlet daha fazla vergi alsın diye. Günlerce bekledik diğer yerlerden dönsünler de buğdayı ambara kaldıralım diye. Aksilik bu ya çevrede gezinip saman artıklarını yiyen eşek buğday yığımına doğru yürüdü, ayağı ile yığına dokundu ve buğday yığını biraz aşağı doğru aktı, boya azıcık bozuldu. Ertesi gün tahsildarlar geldi..Yanlarında Jandarma ile ne söyledik ise inandıramadık..Siz buğdaydan çaldınız dediler ve dipçikle bize vurdular..Dünya başımıza yıkıldı..Yunan gavurundan böyle muamele görmedik diye ağladık. Haksız yere aşağılandık. Dayak yedik..

Yine vergi borcunuz var dediler çıka geldiler tahsildarlar bir gün yine kasıp kavurdular köyü, ne varsa işe yarar topladılar..Tabi ki biz muhacirlerde fazlasıyla aldık nasibimizi. (Tahsine annem(Babaannem)anlattı: "Yeni matka vurmuştum, ayrıntı kazana boşaltmış, yağı topluyordum geldiklerinde...Para ver dediler..Yok ki ne vereyim dedim, bunun üzerine hiç acımadan ayrıntı bir tekme savurarak hayata ve döktü, kazanı eline alıp yürüdü.Kalakaldım biz şimdi ne yiyeceğiz diye düşünerek..Ayrandan çökelek yapacaktım" dediğimi hayal meyal hatırlıyorum..Ahıra yöneldi

acımasız adam ve sarı süt veren ineği çözüp götürmeye başladı..Buna el koydum..Vergi borcunuzu ödeyin diye bağırarak. Peşinden koşup yalvardım ne yer ne içeriz.. Sarı ineği alma kara ineği al dedim..O ineğimiz daha az süt veriyordu..Kabul etmedi..Alıp gitti köy önüne..Kalakaldık çaresizce..Sonra ne mi oldu? İçkicinin rüşvetcinin biriydi..Köylü akşama bağrına taş basıp ziyafet verdi tahsildarın şerefine para toplayıp bol bol içirip sarhoş ettiler. Sarı ineği çözdük yerine kara ineği bağladık..Diğer mağdurlarda aldılar hayvanlarının ve eşyalarının bir kısmını..Sabah olunca iyice ayılmasına fırsat vermeden, bindirdiler atına yolladılar başka köye.

MUSTAFAPASA KASABASIN DA 1924 YILINDAN ÖNCE YASAMIS OLAN RUM EVLERİNİN ESKİ VE YENİ SAHİPLERİ:

Evlerin rum Sahipleri: Evlerin Yeni sahipleri: evin bulunduğu mahalleler:

<i>Yanago: Ahmet Turgut, Davutlu Mahallesi. Kılıçarslan sokak Karelem Hanesı (sultan) Eski Sınasos otel, Yeni Mah.. Üniversite meydanı Falsaha Hacı Vasil: Cansever Konagi, Yeni Mah.. Sümer Cad. Caylaho: Mustafa Açıkgöz ,Yeni Mah.. Sümer Cad. Demırcı Mılt: Necmettin Kundak, yeni mah. Sümer Cad. Papaz oğlu: Murat Süler, Yeni Mah.. Sümer Cad. Falsaha Zafira:Kıbele ,yen mah Sümer Cad Dimosti evi: Alı Sümer ,Yeni Mah.. Sümer Cad. Isabaloz Hamamcı Marao: Sıtkı Yılmaz, Yeni Mah.. Sümer Cad.</i>	<i>Tıpanos: Hüsamettın Yılmaz, Yeni Mah.. Sümer Cad. Hacı Yusuf Yogan: Natura otel, Yeni Mah. Sümer Cad. Bingo Bandlı: Gül Konakları, Yeni Mah.. Sümer Cad. Vıcıya Yogan: Hayrettın Korkmaz, Yeni Mah.. Sümer Cad. Bedula Elin Yüksel Ezer, Yeni Mah.. Sümer Cad. Barmakıya: Alı Elma ,Yeni Mah.. Sümer Cad. Demırcı Mıgola: Mersin Akbal, Yeni Mah. Sümer Cad. Laz: Murat Mersin Akbal, Yeni Mah.. Sümer Cad. Doktor Mılıdios: Ramazan Korkmaz, Yeni Mah.. Sümer Cad. Küfçüoğlu ?Yogan :Abdurah man Basoğlu ,Yeni Mah.. Kalles Vasil: Fevzi Basoğlu ,Yeni Mah.</i>	<i>Kürtçüoğlu Espine: Ömer Akbal, Yeni Mah.. Kavallın Hemsiresi: Ömer Öcal, Yeni Mah.. Çalgıcı Gostı :Şerif Saglam ,Yeni Mah.. Çoban Vasil: Canbaz Hasan evi, Yeni Mah.. Kör Mılt :Yusuf Derın, Yeni Mah.. Bolu Karfos: Lütfi Mıntas, Yeni Mah.. Erkek Öğrencı okulu yıkıldı arsası: Mersin Akbal ve Mehmet Tepe evi, yeni mahalle. Erkek Okulu :As evi, Alı Elma ,evi yanı ,Yeni Mah.. Bingo kızı: Makkbule Turgut, gül konaklarında, Yeni Mah.. Bingo kızı Morfuda: Mehmet Savas, Yeni Mah.. Berguba: Mustafa Savas, yeni mah. Fındık Sarafim :İlyas yumul varısları, Yeni Mah..</i>
---	---	--

Kara Maria Tandırcı Lazarı: Yasar Karayarı Gostı: Bilal Aka,
Munugo :Yumul varısları, Varol, Yeni Mah.. Davutlu Mah..
Yeni Mah.. Boyacının evi: Pasa Rızo Galı :Ziya Aka,
Hununın anası Mehmet otel ,Yeni Mah.. Davutlu Mah..
Samur, Yeni Mah.. Hacı Morgul Vasıl: Topuklu :Ziya Aka,
Vihı Anastu: Mehmet Mehmet Durul, Davutlu Davutlu Mah..
Samur, Yeni Mah.. Mah.. Faslaha Anasko :Ahmet
Sahle Luya İlyya :Kadır Eleni Kilisesi,Kilise ,Yeni Sertdemur, Davutlu Mah..
Oltan, Yeni Mah.. Mah.. Makroglu Yogan:
Hacı Yovakin: Süleyman Hısostomer: Hayrettin Süleyman Temur, Davutlu
Şentürk, Yeni Mah.. Korkmaz, Yeni Mah.. Mah..
Kukuye Mavde: Minüre Bildircin: Dervıs Korkmaz, Agnılyı :Ahmet
Şentürk, Yeni Mah.. Yeni Mah.. Sertdemur ,Davutlu Mah..
Kunduracı Nıgole: Yasar Sahsaçı Nikola: Belediye Sarı Madel: Necmettin
Varol, Yeni Mah.. arkası, Yeni Mah.. Temur ,Davutlu Mah..
Hampos: İbrahim Boz, Beyı Rızo: Medrese Rizo: Üzeyir Temur,
arsa ,yeni mah. Dükaneları, Davutlu Mah.. Davutlu Mah..
Lıgırya: İbrahim Boz, Kabasakal Ardındavadı Veli cıger Nevzat Derın,
arsa ,Yeni Mah.. Sarafım:Halıl Davutlu Mah.. Davutlu Mah..
Muya Lefter: Sat Ersoy Korkmaz ,Davutlu Mah.. loksan: Mehmet Derın,
varısları, Yeni Mah.. Toros Galı: Hakkı Davutlu Mah..
Muya Şapkalı: İbrahim Özbay ,Davutlu Mah.. Yorgo Vasıl: Fuat öztürk,
Boz ev, Yeni Mah.. Lıgırlı: Halıl Korkmaz, Davutlu Mah..
Patınra Kadınno: Mehmet evı arkası, Davutlu Mah. Kara Cehennem Nikolakı:
Emin Öcal, yeni mah. Pepe Maria: Mehmet Tepe, Cemal Ömer
Dafula :Mustafa Öcal, eski ev, Davutlu Mah.. Gökalp ,Davutlu Mah..
Yeni Mah.. Kıtımr Efendi: Salıh Koç, Pıtsı: Erol
Gavrail: Ahmet Davutlu Mah.. Öztürk ,Davutlu Mah..
Aktürk ,Yeni Mah.. Antıkacı Baıllı: Kemal Dere köylü Vasıl: Salıh
Yamalı Stefani: Muzaffer Öcal, Davutlu Mah.. Koç, Davutlu Mah..
Demirkale, yeni mah. Kalles Barelem: kemal Yagnı Vasıl: Veli Öztürk,
Şısko: Mustafa Özkan, Öcal Davutlu Mah. Davutlu Mah..
Yeni Mah.. Bursalı Kemal Öcal, Çıtırık Lazarı :Halıl Öcal,
Hacı Lazarı: Rifat Davutlu Mah.. Davutlu Mah..
İlhan,Yeni Mah. Rızo Gallı :Yakup Kalles Debuga: Şakır
Zaharo otel meydanı Karagöz evi, Davutlu Mah.. Korkmaz, Davutlu Mah..
Yıkıldı ,Yeni Mah.. Sınnık Makrına: Rifat Farasalı Yogan: Hüseyın
Topak Galı otel meydanı Aslan, Davutlu Mah.. Dönmez, Davutlu Mah..
Yıkıldı ,Yeni Mah.. Sınnık Emunko :Kemal Cambaz Anastu: Hüseyın
Relayı Maria: otel Topak, Davutlu Mah.. Dönmez ,Davutlu Mah.
meydanı yıkıldı ,Yeni Mah.. Faslaha Anasko: Ekrem Bıdıra Yogan: Hüseyın
Kalles İlingo: Refik Karagöz, Davutlu Mah.. Dönmez, Davutlu Mah..
İçöz ,Yeni Mah.. Gayyır Anastas: İrfan Kambura Nıyazı
Rıgılı Hrısto: Necıp Aka,Davutlu Mah.. Karagöz ,Davutlu Mah..
Türkoglu, Yei mah.

Avrupalı Nigola: Ergüven
 Karagöz, Davutlu Mah..

Cemilli Vasista: Ramazan
 Karagöz ,Davutlu Mah..

Nura Avatı: Niyazi
 Karagöz,Davutlu Mah..

Samsonlu: Niyazi Karagöz,
 Davutlu Mah..

Kavala :İlyas Tunç,
 Davutlu Mah..

Rizo Hemsiresi
 Magrina :Hüseyin
 Özbay ,Davutlu Mah..

Çoka :İbrahim Yılmaz,
 Davutlu Mah..

Doktor?.....: Nevruz Tutan,
 Davutlu Mah..***

Pancara Nikola: Esref
 Çakır, Davutlu Mah..

Rumbiya: Esref Çakır
 Davutlu Mah..

Postacı Magrina :Salih
 Birbilen, Davutlu Mah..

İspiro: Ferit Yakar,
 Davutlu Mah..

Cingo Maria: Yücel
 Sakarya, Davutlu Mah..

Huni Vasıl: Yücel Sakarya,
 Davutlu Mah..

Kambur Pambuko :Hasan
 Özgüç, Davutlu Mah..

Mangoligo: Alı Rıza
 Özbay, Davutlu Mah..

Bingonun hemişresi
 İbrahim Yılmaz ,Davutlu
 Mah.allesi

Azamın evi”
 FLorans” ,Davutlu Mah..

Anastasaelin: Kemal Tunç,
 Davutlu Mah..

Rizo Gosti Fincancı
 Topakoglu arsa, Davutlu
 Mah.

Kalles Anastas Topakoglu
 Konagi, Davutlu Mah..

Cımas Yorgı :Kadır
 Özdem” burbur
 r.....Davutlu Mah..?***

Sarı Gavrail: Tevfik
 Kaçar, Davutlu Mah..

Dımeoglu: Recep
 Mese ,Davutlu Mah..

Marugo :Üzeyir Orak,
 Davutlu Mah.

Daskarı Marasoglu:
 Nadire Salman, Davutlu
 Mah.

Sahle İvga: Manastır
 pansiyon üstü, Davutlu Mah..

Kalaycı Papaz: İbrahim
 Ezer ,Davutlu Mah..

Susana.: Yasar Esen,
 Davutlu Mah.

Marasoglu. :Şerif Salman,
 Davutlu Mah..

Cingöz :Bayram Aytas,
 Davutlu Mah..

Tahsildar Sodıl: Mevlüt
 Aytas, Davutlu Mah..

Terzi Bedro: Kemal
 Mese ,Davutlu Mah..

Hacı Marko Abastol: Zeki
 Yaman, Davutlu Mah.

Dalakçı Razalı :Yasar
 Ogan, Davutlu Mah.

Balama: Celil-Rasım
 Topaç, Davutlu Mah..

Boza Eftad: Erdogan
 Yaman, Davutlu Mah.

Boza Sarafım: Bekir
 Bıçer ,Davutlu Mah..

Daskalı Roil: Mehmet
 Aydın, Davutlu Mah.

Batırık Yahokım: Refik
 Tokmak, hamam, Davutlu
 Mah.

Eczacı
 Hısostomas :Mehmet Güller,
 Davutlu Mah.

Peçera: Mümin
 Ezer ,Davutlu Mah.

Şemsek Fındık Sarafım:
 Mehmet Aydın, Davutlu Mah.

Lazoglu: Murat Akçay,
 Davutlu Mah.

Doktor Sarandıs:
 Demirali Uzun evi
 arkası ,Davutlu Mah..***

Bancor: Hursit
 Apaydın ,Yukarı Mah

Hracı Anastas :Veli
 Yeşil,Yukarı Mah

İstilyanus kızı :Remzi
 Yasar, Yukarı Mah

Pataka Hristo: Nazım
 Yasar ,Yukarı Mah

Tokmilit Yusuf:
 Rusen..Himmet Çakır yanı,
 Yukarı Mah

Çubukçu Maria: Bayram
 Kan

Dogramacı Nikola:
 Mustafa Atlı, Yukarı Mah

Dülğanoglu: Mestan
 Özbay, Yukarı Mah

Kaba :Besir Özbay,
 Yukarı Mah

Pazarbası Dimit: Mustafa
 Dızbay, Yukarı Mah

Hacı Yusuf Mugal: Azem
 Topaç

Hacı Harıklı: Nuri--
 Arı ,Yukarı Mah

Müsellimoglu Mehmet Alı
 Orhan ,Yukarı Mah

Asuasile: Mehmet Güller,
 Yukarı Mah

Eczacı Gıryako: Zülkefil,
 Yukarı Mah

Hacı Sarafı: Kadır Dogru,
 Yukarı Mah

Cingöz Yorgı Ukabeyn,
 Yukarı Mah

<i>Nıgdeli Andılıgo: Şükrü</i>	<i>Girelos Papas: Mehmet</i>	<i>Kela Bandıllı: Arif</i>
<i>Özcan, Yukarı Mah</i>	<i>Emun Gök, Yukarı Mah</i>	<i>Ertan ,Yukarı Mah</i>
<i>Hacıvayanos eleni: Şakır</i>	<i>Güllü Kız Bebek</i>	<i>Karyagdı Vasıl: Kerim</i>
<i>Özcan, Yukarı Mah</i>	<i>Müzesı ,Yukarı Mah</i>	<i>Sakarya ,yeni mah</i>
<i>Hacı Bandılu: Yavuz</i>	<i>İstilyanos: Nuri</i>	<i>Postıka Vasıl: Kadir</i>
<i>Timuçın, Yukarı Mah</i>	<i>Özer ,Yukarı Mah</i>	<i>Cankurt, Yeni Mah.</i>
<i>Maymunoglu: Yılmaz</i>	<i>Sultan: Nuri Özer ,Yukarı</i>	<i>Postıka Vasıl: Yasar</i>
<i>Selçuk ,Yukarı Mah</i>	<i>Mah</i>	<i>Dur, Yeni Mah.</i>
<i>Vaho Vaslı: Lütfi</i>	<i>Baba Vasıl: Galıp</i>	<i>Kahracı Urahan: Alı</i>
<i>Selçuk ,Yukarı Mah</i>	<i>Özer ,Yukarı Mah</i>	<i>Üzmez ,Yukarı Mah</i>
<i>Doktor</i>	<i>Seksancı: Arif ertan,</i>	<i>Tulumbacı Zeyattın</i>
<i>Anastasyon:Osman Timuçın,</i>	<i>Yukarı Mah</i>	<i>Yıldızhan, Yukarı Mah</i>
<i>Yukarı Mah***</i>		
<i>Tarosun evi:Şenol sarap</i>		
<i>fabrikası</i>		

**KAYSERİ SANCAĞI ARABSUN-ÜRGÜP KAZASINA BAĞLI MÜBADELE KÖYÜ
“SİNESON-MUSTAFA PAŞA” NÜFUS DEFTERLERİ ARAŞTIRMASI(1757)**

(Sineson Müslümanlarının kayıt olduğu defter sayfaları)

DEFTER NO:1757(ANKARA KAZA-i ARABSUN (İŞ BU DEFTERE İTİBAR OLUNA)

Sayfa:1(15/7)

KARYE-İ SİNESON TABİ DER LİVA-İ ANKARA MAHALİ- AHALİ-İ İSLAM

(Sayfa:15,VARAK:19

1-Muhtar *Hacı Mehmed Ağa*,Ak sakallı,uzun boylu,sini(yaşı):57

2-Uzun boylu ter bıyıklı oğlu *Osman*;yaşı:25

3- *Galas? *Seliman.(Süleyman)*;yaşı:21

4-Uzun boylu kır sakallı refik *Muhtar Hacı Mehmed*;yaşı:45

5-Kardaşı (*Karmas?**)orta boylu ter bıyıklı *Mustafa*;yaşı:25

6-Uzun boylu Ak sakallı Hacı Yusuf yaşı:75

- **Deraliye'ye ticarete gitmiştir.**

7-Merkumun oğlu orta boylu kıvr sakallı İbrahim:yaşı:41

Deraliye'den gelmiştir.

8-Refik oğlu uzun boylu kara sakallı Hacı Abdullah:yaşı:37

9-Refik oğlu Ömer:yaşı:3

10-Sagir(küçük),Raşid:yaşı:10

11-Sagir “ ,Yusuf; “ ;3

12-Sagir “ ,Receb: “ :1

(s.16)Varak;20

13-Uzun boylu Ak sakallı Ali bin Hüseyin:yaşı(Hüseyin oğlu Ali):69

14-Uzun boylu kara sakallı damadı Ömer:yaşı:31

15-Oğlu Yunus:7

16-Refik?oğlu Hasan:5

17-Ak sakallı uzun Halil Hacı Mustafa oğlu?*:87

18-Hemşerizadesi?ter bıyıklı uzun boylu Abdullah:27

19-Oğlu Numan:3

Deraliye'ye gitmiştir.

20-Orta boylu kumral bıyıklı **Oruç(Aruç?)** Mustafa:35

Deraliye'den gelmiştir.

21-İbrahim:?(5)

22-Biraderi uzun boylu kara sakallı Mehmed:28

Deraliye'ye gitmiştir.

23-Oğlu uzun boylu ter bıyıklı Osman?:46

---

24 Refik oğlu uzun boylu **Şabb-ı emerd(ergen?)** Mustafa:15

25-Uzun boylu sarı bıyıklı İbrahim bin Mustafa(Mustafa oğlu İbrahim):15

-Mustafa oğulları **Mercan:20**

-Refik oğlu ter bıyıklı Ali:17

26-Orta boylu ter bıyıklı Receb bin Süleyman(Süleyman oğlu Receb):25

-oğlu Receb:tevellüd:?

27-Orta boylu ak sakallı Mehmed bin Ali(Ali oğlu Mehmed):59

28-Uzun boylu ak sakallı Mehmed bin Süleyman(Süleyman oğlu Mehmed):67

-oğlu uzun boylu sarı bıyıklı Mehmed:25

-Tevellüd:47

29-Orta boylu **Carabel(Carail)oğlu Ali:15**

Mehmed oğlu Ali:15,

Biraderi Emin:11

30-Orta boylu kumral bıyıklı Halil bin Mehmed(Mehmed oğlu Halil):35,

oğlu Mehmed:7

31-Ak sakallı orta boylu İsmail oğlu?İmam Musa:67,

oğlu kara sakallı Hacı İbrahim:45(**Deraliye'ye gitmiştir.**)

32-Refik oğlu uzun Yusuf:41

Merkumun

34-Refik oğlu **Caraber(Carail)?**,oğlu İsmail:15

Ve orta boylu ak sakallı Hasan bin İbrahim(İbrahim oğlu Hasan):61

oğlu Mehmed:23,

Refik oğlu Hasan:13

Refik oğlu Receb:11

35-Orta boylu kara bıyıklı Ali oğlu Hasan(Hasan oğlu Ali):21

36-Orta boylu kumral bıyıklı Hasan oğlu Mehmed(Mehmed oğlu Hasan):27

İzmir'den gelmiştir

37-Orta boylu ter bıyıklı Hacı Osman oğlu Ahmed(Ahmed oğlu Hacı Osman):25,

Biraderi İdris:21

38-Orta boylu ak sakallı İsmail bin Mustafa:41

Oğlu Mustafa:9,

Refik oğlu Mehmed:1

Varak:21 s.

39-Merkum İsmail biraderi Binali, sarı bıyıklı orta boylu Mehmed Emin:37

40-Kara sakallı uzun boylu biraderi Yusuf İmam:35

Oğlu İdris:5,

Refik oğlu Şakir:3

,Refik oğlu Mehmed:1

41- Orta boylu kara bıyıklı Osman bin Ahmed:29

42-Orta boylu sarı bıyıklı biraderi İbrahim:23

Refik biraderi Mustafa:11

43-Uzun boylu kır sakallı Ömer:, bin Osman :45

oğlu Ali:17

44-Orta boylu kumral bıyıklı Süleyman bin Osman:41

45-Orta boylu kumral sakallı Ali bin Mehmed:51

46-Biraderi uzun boylu kumral bıyıklı İsmail:31*****

47-Uzun boylu kır sakallı Mehmed,bin Ömer :43

oğlu Osman:1

Biraderi uzun boylu kumral bıyıklı İsmail:31

48-Mecnun(AKLI BAŞINDA OLMAYAN) Osman:10*

49-Yetim İbrahim bin İbrahim:1*

Deraliye'ye gitmiştir.

50-Uzun boylu kumral bıyıklı **Tarlı* Mehmed:45,**

oğlu İsmail:12

Amasya'ya gitmiştir.

51-Orta boylu kumral bıyıklı Mehmed İsmet:23

Karındaşı Mehmed:30(Deraliye'den geldi)

52-Uzun boylu kumral bıyıklı

Halil bin Osman :37

Oğlu Hüseyin :9

Refik oğlu Osman:3

(s.17,Varak:21)

-Orta boylu kış bıyıklı Mahmud bin Ali:sini(yaşı):51 / Mahmud veledi.....tevellüd:47

Oğlu Mehmed:21

Refik oğlu Raşid:5

-Biraderisi sarı bıyıklı uzun boylu Carabu(Cebrail???) Yusuf:47*****

Oğlu Numan:15

Refik oğlu İsmail:5

-Orta boylu kara sakallı Süleyman bin Mustafa:37 (...aztak.....geldi.tevellüd: 47)

oğlu Halil:1

Yaşı:1

-Biraderi orta boylu kış sakallı Osman:51

Oğlu Caraber Mustafa:15

-Orta boylu kara bıyıklı Osman oğlu Abdi:25

Osman(O)ASARIMANSARAYINA.gitmiştir*****

-Biraderisi şabb-ı emerd .İbrahim,yaşı:15 Deraliye'ye gitmiştir

-Uzun boylu ter bıyıklı Mehmed oğlu Ahmed:21

-İzmir'e gitmiştir.

-Orta boylu kara sakallı Ahmed binHüseyin:3

Musta...47/.....okunamadı

-Orta boylu ak sakallı Mustafa bin Ali:65

Oğlu Emin:21

Refik oğlu Mehmed

-Refik oğlu Ali:9

Sermayonu* okunamadı***** 47

Yiğeni** orta boylu ter bıyıklı Mehmed bin Haaşim:29

-Uzun boylu ak sakallı Hacı Osman bin Abdullah:75

Oğlu şabb-ı emerd İbrahim:15

Refik oğlu Mehmed:9

Refik oğlu Ahmed:1

-Orta boylu kış sakallı Musa binMustafa:55

Oğlu Hasan:yaşı:13

-Ahmed bin Mehmed:yaşı:9

-Uzun boylu ter bıyıklı Mehmed bin Süleyman,yaşı:37

-Uzun boylu kış sakallı Ahmed bin Süleyman?*

Oğlu Süleyman:31 oğlu Hüseyin:3 *****

-Deraliye'den gelmiştir.

-Uzun boylu ak sakallı Hasan bin Ömer?:70...

Oğlu orta boylu Mustafa:25 Hafız***Mahmud:1

-Orta boylu ter bıyıklı damadı Hüseyin:30

-Orta boylu kır sakallı Osman oğlu Abdullah:51

Oğlu Ali:7

-Varak 22.s.18

-Uzun boylu kır sakallı Halil bin Ahmed İmam Ali:65

-Uzun boylu kumral bıyıklı Mehmed bin Ömer :27

-Biraderi orta boylu ter bıyıklı Ahmed:17

Der.....fevt şed:tevellüd:47...

-Orta boylu kısa sakallı Ömer bin Abdullah:71

Oğlu uzun boylu Hüseyin:23 Refik oğlu Mehmed:13

-Uzun boylu az*bıyıklı Hasan bin İbrahim:25

-Uzun boylu kara sakallı Hasan binHasan:31

Oğlu Ömer:2

Biraderi şabb-ı emerd Hüseyin:15

...lula.....

-Uzun boylu kır sakallı Hüseyin bin İsmail:65

Oğlu İbrahim:1

Refik oğlu İsmail:7

-Orta boylu az bıyıklı Hacı Osman bin Ali:31

Oğlu Ahmed:11

İzmir'den geldi

-Uzun boylu kır bıyıklı Mustafa bin Osman:51

Şabb-ı emerd Ömer:15

Refik oğlu Osman:11

-Uzun boylu kara sakallı Abdullah bin Abdullah?:35

Oğlu Şabb-ı emerd İbrahim:18

-Orta boylu kır sakallı Halil bin Ali:61

kardaşı ?Numan(Sogman):18

-Orta boylu kumral bıyıklı İsmail bin Abdullah:51

Yiğeni şabb-ı emerd Hasan:18

-Orta boylu kara sakallı Mustafa bin Mehmed:27

Oğlu Mehmed:9

Refik oğlu Ali:2

-Orta boylu ak sakallı Mustafa bin Süleyman:55

-Uzun boylu ak sakallı Ali bin Abdullah:75

Oğlu uzun kara sakallı Ömer:51

-Orta boylu kır bıyıklı Hacı İbrahim bin Ali:61

Har ması?Kardaşı ter bıyıklı Mustafa:25

Orta boylu ak sakallı İbrahim bin İbrahim:61

Oğlu Süleyman:37

sağır* Hüseyin:9

Refiki sağır* İsmail:7

Refik sagir Mehmed:11

-Uzun boylu kara sakallı Ahmed bin Mehmed:23

-Uzun boylu kumral bıyıklı Muhtedi* Hasan:25

-Uzun boylu Hacı Avni bin Ali :51 **Deraliye'den gelmiştir.**

Oğlu Abdurrahman:11 Refik oğlu Yunus:9

-Uzun boylu kır sakallı Abdülcelil:43

-Uzun boylu kır sakallı Hüseyin bin Hüseyin:51

Refik oğlu Mustafa:7

oğlu Ahmed:9

Refik oğlu **Haaşim*:2**

-Deraliye'den geldi

-Uzun boylu ak sakallı Haaşim oğlu Mehmed İmam Ali:51

Oğulluğu, **Minla* Ali:11 Deraliye'ye gitmiştir**

-Orta boylu kara sakallı Mehmed bin Süleyman:37

-Biraderi uzun Ömer bin Süleyman:35 **Deraliyye'de fevt**

Sh.48

-Merkum Süleyman'ın biraderi ter bıyıklı Mustafa:21

-Orta boylu ak sakallı Osman bin Ali:61

Oğlu Mükrem:11

Biraderi uzun boylu sarı sakallı Abdullah bin Ali:35

-Merkum Abdullah'ın oğlu şabb-ı emerd Mustafa:15

Refik oğlu Ali:11

Refik biraderi uzun boylu sarı bıyıklı sağır Hasan:25

Refik biraderi uzun boylu Hacı Davud oğlu Ahmed:55 **Ürgüb'e nakl**

Deraliye'ye gitmiştir

-Refik biraderi orta boylu kumral bıyıklı EbuBekir:45

Oğlu şabb-ı emerd:17

-Uzun boylu kır sakallı Osman:47 **İzmir'e gitmiştir**

Oğlu Mehmed:3

-Yiğeni orta boylu **Cabarailo(Carairo)*Emin:21**

-Orta boylu kırsakallı Hasan bin Abdullah:41

Oğlu Hasan:7

-Uzun boylu kırsakallı biraderi Halil:57

Oğlu şabb-ı emerd Hasan:13

Refik oğlu Süleyman:21

Asakir- i(akmer) mansura gitmiştir..

-Orta boylu kırsakallı Osman.60

Oğlu Halil:20

Refik oğlu Ahmed:12

-Merkum Osman'ın biraderi orta boylu sarı sakallı Mehmed bin Ali:51

Hüseyin oğlu Ali :5

Refik biraderi kırsakallı Hüseyin:45

Damadı orta boylu sarı bıyıklı Mehmed:25

-Uzun boylu aksakallı **Mühtedi*** Mehmed:65

Oğlu kırsakallı uzun boylu Osman:45 *Deraliye'ye gitmiştir.*

Sağır Osman:1

-Orta boylu aksakallı Süleyman bin Abdullah:65

Oğlu orta boylu kumral bıyıklı Hasan:29

-Orta boylu kara bıyıklı Musatafa bin **Haasam*:**25

Biraderi Mahmud:7

Uzun boylu kumral sakallı Mehmed bin Süleyman:53

Oğlu orta boylu kumral bıyıklı Hasan:29

Sağır Hüseyin:1

Orta boylu kumral bıyıklı Hasan bin Ömer:35

Biraderi şabb-ı emerd Mehmed:15

Sh.19

-Uzun boylu kırsakallı Ömer Raşid:54

-Uzun boylu kumral bıyıklı Hasan bin Ali:43

Oğlu Süleyman:12

Refik oğlu Mehmed:1

-Orta boylu kırsakallı Lütfüllah bin Ahmed:47

-Uzun boylu kırsakallı Süleyman bin Hasan:45

Oğlu Süleyman:5

-Biraderi orta boylu kırsakallı İsmail:43

Oğlu Mehmed:7

Refik oğlu Mustafa:5

-Orta boylu kırsakallı Mustafa:49,

Oğlu Hüseyin:13

Refik oğlu İbrahim:11

Deraliye'ye gitmiştir.

-Uzun boylu kır sakallı İsmail bin Mustafa:53

Oğlu Mehmed:11

-Ak sakallı İbrahim bin Hasan Oğlu.60

Deraliye'ye gitmiştir.

Oğlu orta boylu kara sakallı Ali:37

-Merkum İbrahim sağır Mehmed:13

-Refik oğlu orta boylu kara sakallı Mehmed Emin:31 **Deraliye'ye gitmiştir.**

Oğlu Hasan:3

Refik oğlu Mehmed:7

-Uzun boylu kumral sakallı Osman bin Abdullah:50 İzmir'den geldi

Oğlu İbrahim:11 *****

Uzun boylu seyrek sak allı İsmail bin İsmail:51

Oğlu Mustafa:13

Refik oğlu Mehmed:11

Refik oğlu İbrahim:5

Biraderi kumral sakallı Hüseyin oğlu:35

Orta boylu kumral sakallı İbrahim bin İbrahim:37

Oğlu İbrahim:5

Asar-i mansura gitmiştir

-Merkum İbrahim biraderi orta boylu kumral Ali:33

Oğlu Osman :7

Refik oğlu Mehmed:3

-Orta boylu ter bıyıklı Ahmed bin Ahmed:23

-Biraderi orta boylu Mustafa:19

-Orta boylu kumral sakallı Hüseyin bin Mehmed:65

-Biraderi Aliyah?*(Alieti?)* orta boylu kır sakallı Osman:51

Oğlu Mehmed:9

Refik oğlu İsmail:5

Refik oğlu Mahmud:1

-Uzun boylu ak sakallı Ömer bin Ömer:79

Merkum Ömerin oğlu orta boylu kır sakallı **Abdurrahman:41**

Sağır:2 **fevşed***

-Refik oğlu uzun ter bıyıklı Ömer:25

-Refik oğlu kara sakallı Hüseyin:26

Refik sağır Ali:2

-Orta boylu ak sakallı **Osman bin Ahmed:61**

-Damadı orta boylu az bıyıklı Hüseyin:31(**Bursa'ya gitmiştir**)

Veledi tevellüd:247/0/5

-Orta boylu kır sakallı İbrahim:51 *avfem?**

Oğlu Bekir:21

Refik oğlu İbrahim:9 *Gaib?**

-Merkum İbrahim damadı kır sakallı Osman :41 *İzmirde'dir*

-Orta boylu ak sakallı Mehmed bin Ömer:61 *Deraliye'ye gitmiştir*

Oğlu şabb-ı emerd Mehmed:21 246/-/ 3

-Orta boylu kara sakallı Ahmed bin Bekir:20

Oğlu Mehmed:3

-Uzun boylu ak sakallı İsmail bin İsmail:61

-Uzun boylu kır sakallı Süleyman bin Süleyman:35 *Deraliye'ye gitmiştir.*

-Uzun boylu kır sakallı Hasan bin Abdullah:59

-Uzun boylu kır sakallı Hasan bin Mehmed:60

Oğlu Mehmed:22

Refik oğlu Ali:19

Refik oğlu Mehmed:17

Sağır Hüseyin:3

-Hüseyin bin Hüseyin:12

-Biraderi Halil:6

-Orta boylu Ömer bin Halil .35

Oğlu Abdulhalil:5

Refik oğlu Osman:3

-Orta boylu aksakallı Süleyman bin Veli*:65

Oğlu Süleyman:12

Refik oğlu Emin:10

-Refik oğlu kır sakallı uzun Mehmed:35

Oğlu Mustafa:9

-Uzun boylu kara bıyıklı Hacı oğulluğu Ahmed:36

Orta boylu kara bıyıklı Kasım bin Celil???:32

Orta boylu kır sakallı Yusuf bin Mehmed:5 (*fevsed na malum*)

1757 nolu DEFTER Karye-i SİNASON TABİ-İ ARABSUN der-Liva-i ANKARA(S.20)

Kar(a)miyan Mahallesinden Mahalle-i "LULA"

---

varak:27)

1-Evsat

-Orta boylu kır sakallı keşiş Astefan(İstefan);sini(yaşı):55

Edna ----- *Deraliye'ye gitmiştir*

Veledi Totori(şabb-ı emered):15 (*.47/mim/3 hesabı yapılmıştır.**)

sa

Refik(sonraki veya ikinci anlamında) veledi Mihail:1(sad harfi ile sağir yani küçük olduğu belirtilir)

2-Ala

-Uzun boylu sarı bıyıklı Hristo veledi Lazari:30,(veledi Lazari,sinni:1)

Ala Deraliye'den gelmiştir

-Karındaşı orta boylu kara bıyıklı Kozma veledi Lazari:28

Ala.....Deraliye'yededir.

-Orta boylu kara bıyıklı Yuvan veledi Anastas:28

Ala.....Deraliye'yededir

Veledi orta boylu kara bıyıklı Kostant:30

sa

Sağir Nikola:9

4-Ala.....Deraliye'yededir.

-Orta boylu kara bıyıklı Lagor veledi Hristo????????)*:35

-Ala .....Deraliye'yededir.

-Damadı uzun boylu sarı bıyıklı Yuvan veledi Togfan?:40

Refik veledi Simon:1 (Simon mürdeş*)

Veledi Kostanta:5

5-Ala .....Deraliye'den geldi

-Orta boylu sarı bıyıklı Hristatomoz?* veledi Dimitri:29***

-Ala.....Deraliye'yededir.

-Orta boylu sarı bıyıklı İstavrinod?veledi Bredomos

Veledi Nikola:15

Deraliyye'dedir alaya Müstehak*****

6-Ala.....Deraliye'den geldi..

-Orta boylu sarı Hristatolos veledi Paskal:35

Veledi Nikolas:3 (46/55/5)

Edna Ala

-Orta boylu sarı bıyıklı Bretemoz veled veled Vasil:31, (mürdeş)

veledi Vasil:15,(Vasil Deraliye'yededir.)

7-Ala.....Deraliye'den geldi. 46/mim

-Orta boylu kara bıyıklı Kostant :36 veledi Tohar(Togar?)*?*****

Refik veledi Atanas:3 veledi Tohar:15 ..... Deraliye'yededir. Ala

-Alacak? Deraliye'yededir.

-Orta boylu kara bıyıklı Çapor (Çopur?)Karelim:27(Karalim)*?:veledi Rizo(Rito):7

Ala Deraliye'yededir

-Karındaşı uzun boylu Taze Kosti:20

8-Ala Deraliye'yededir.

-Orta boylu kara bıyıklı Vasil veldi Nikola:30

Veledi Nikola:1

-Ala Deraliye'dedri.

OrtaboylusarıbyıklıYuvanveledi İstrazi(Astarazi):30*

Veledi:Togfar:1

-Ala Deraliyye'de

-Uzun boylu sarı bıyıklı Maksimoz veledi (İ)strazi:35

veledi Nikola:5

Gaib ,Ala Deraliye'yededir..

9-Orta boylu bıyıklı Kozma veledi Dimitri*:60

Refik veledi Luka(Ala-Bursada'dır)

Veled Dermid(Dermiyad):3

-Refik veled uzun boylu sarı Atanaş???:26

-ala Deraliyye'de

-Refik veldi orta boylu sarı bıyıklı Dermid(Dermiyad):22

10-Ala Deraliye'yededir.

Mesfur Kozmanın*refik veledi: orta boylu(İ)stefan.18...(13'üncü)

-Ala

-Orta boylu kara bıyıklı Hırsto veledi Kostant:28

Ala Deraliye'yededir.

-Karındaşı: orta boylu Tognan Tanaş*:20.....(16'ıncı)

11-Ala Deraliye'yededir

-Mesfur Hırsto'nun refiki karındaşı orta boylu Karalem:18

-Veledi Hırstotari:16

-(Yeğeni-)YaniPetro* veledi Atanas:7

-Refik (Yiğeni)Yani Abram veledi Atanasi:5 (sa) (..... 10)

-Abram mürdeş??46.../6

-----varak:28,s.10)

12-Ala Deraliye'yededir..

-Uzun boylu Kerk-** oğlu Yorgi:36

Refik veledi (İ)stavri:12

Veledi Nikola:17 Deraliyye'de (t.18

-Ala Deraliye'yededir.

-Betik Hırsto Talos:25 *****

Veledi Nikola:7 (sayı.19)

-Ala Deraliye'yededir

-Orta boylu ter bıyıklı Atanas veledi Mihail:23

Karındaşı Serafim:8 (sayı.20)

13-Ala Deraliye'yededir.

-Orta boylu sarı bıyıklı Vasil veledi Atanaş:31

Veledi İstavri:3 (s.21

-Ala Deraliye'ye gitmiştir.

-Karındaşı orta taze** Nikola:15 (s.22)

-Ala Deraliye'yededir.

-Orta boylu ter bıyıklı Totari veldi Sav-Sak-**:21 (23)

14-Ala Deraliye'yededir

-Orta boylu kara bıyıklı Marko veledi Yuvan:30 (s.30)

Veled yuvan:7 (s.24)

-Ala

-uzun boylu kumral bıyıklı Ruşen (Roşan)veledi Yuvan:35

-Ala Deraliye'yededir

-Uzun boylu kara bıyıklı Yani veledi İstavri:28

Veledi Andon:12 (s.25)

15-Ala Deraliye'yededir

-Uzun boylu kara bıyıklı Bretemoz veledi Atanaş:36

Veledi Atanaş:1

Refik veledi Dakor :16; Ala

-Ala Deraliye'yededir

Refik veledi Nikola:15

-(sa)-Refik veledi Asbir(Esber):9(sa)

Refik veledi Totari:5

16-Ala

-Orta boyulu sarı bıyıklı Atanas veledi:Sak-Sav?Su **:30

Veledi Yusuf:1(sa)

-Ala Deraliye'yededir.

-Orta boylu kara bıyıklı Bredmoz **Veledi Yuvan:36

Veledi:Yuvan:2

Sağır Baskal:1

17-Orta boylu(Ama-amal***=)?Abram veledi Atanaş:90

-Ala (Bursa'da)

-Orta boylu kara bıyıklı veledi Danayel **:30

Veledi Vasil:2

-Uzun boylu aksakallı Andon veledi Kalakaros- *:59

Veledi Atanaş:11

Refik veledi Nikola:7

18-Ala Deraliye'yededir.

-Orta boylu kumral bıyıklı Demitri(Dimitri)***** veledi Vasil:36

Veledi sabb-ı emerd Mina:17(Ala)

Refik veledi Lazari:7

Refik veledi Vasil:3

-Ala Deraliye'den gelmiştir.

-Orta boylu kara bıyıklı İstefan veledi Yuvan (İ)stavranos:98?*

Veledi Mina:5

-Deraliye'den gelmiştir..

Orta boylu kara bıyıklı Yuvan veledi İstavri:48

Veledi Yorgi **Alil Minra**?:8

Refik veledi kara bıyıklı Bredomos?:25

19-Ala Deraliye'yededir.

-Orta boylu sarı bıyıklı **Lagor veledi Lago**:35

Veledi Mina:1

Refik veledi orta ter bıyıklı Yuvan:31 (Ala) (s.29)

-Ala Deraliye'yededir.

-Uzun boylu sarı bıyıklı Vasil veledi Yuvan:60

Veledi Hristo:9

Refik ter bıyıklı İstavri:20 (Ala) (30-31)

-Evsat Deraliye'yededir.

-Refik veledi Kostant:18

Refik veledi Yuvan:5

20-Ala Deraliye'yededir

-Uzun boylu kır bıyıklı İstavri veledi Yuvan:50

-Ala Deraliye'yededir.

-Uzunboylu sarı bıyıklı **Saadiros(Safadiros)?*::46** (s.33)

-Ala Deraliye'yededir

-Veledi uzun ter bıyıklı Hristo veledi **Togfan**:-20

21- Ala

-Orta boylu kır sakallı Aposdol veledi İstavri:55

Sağir Vasil:7

Refik sağir Yuvan:1

-Ala Deraliye'yededir

-Veledi orta boylu ter bıyıklı İstefan:19 (s.34)

-Ala Deraliye'yededir

-Refik veledi ortaboylu sarı bıyıklı Simon:23 (35)

22-Ala Deraliye'yededir

-Orta boylu kır sakallı **Batro*** veledi Tebri-(**Tibri(Tebri)****):56

-Ala Deraliye'yededir

-Veledi uzun boylu ter bıyıklı Baskal:19

-Ala Deraliyye'de

-Refik veledi ter bıyıklı Mihail:18 (s.38)

-Ala Deraliye'ye gitmiştir.

Refik veledi Bredmos:15

23-Ala Deraliye'de

-Orta boylu kumral bıyıklı Nikola veledi Yorgi:35

Veledi Yorgi:1

-Ala Deraliye'yededir

-Uzun boylu kır bıyıklı Yorgi veledi Lazari:55

-Ala Deraliye'yededir

-Orta boylu kır bıyıklı Vasil Veledi Serafim:56

----- SİNASON 1757 (varak:29)(sayfa:22)

24-Ala Deraliye'yededir

-Mesfur Vasilk'in? Veledi **Taze Arlaşu(Olaşu)?**** :15 (s.42)

sa

Refik veledi **Bresmiden-Bresmyun?**:11

Deraliye'yededir

Orta boylu kır bıyıklı Atanaş veledi Karalem:45

sa

veledi Atanaş:13 (43)

25-Ala

Uzun boylu kır bıyıklı **Banaşim??** Veledi **İsak- ?**:45

Ala(Deraliye'yededir)

Uzun boylu sarı bıyıklı Hristofor

Ala(Deraliye'yededir

Damadı ter bıyıklı Lefter orta boylu:21 (s,44)

26-Ala (Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı (Kozma) veledi Lefter,:33

Ala(Deraliye'yededir)

Uzun boylu ter bıyıklı Hristo veledi Luka,:21

Ala(Deraliye'yededir

Uzun boylu kara bıyıklı Dermid(Dermiyad) veledi **Sertar??**:30 (s,45)

Veledi Nikola:1 46/3

----- (varak:30),(s.10,s.22)

27- Ala Deraliye'yededir

-Uzun sarı bıyıklı Vasil veledi **Togroş(Tagroş)?*26**

sa

veledi Radil*? :7

sa

Refik veledi **Togdere(Tagadres)?**:3

sa

Refik veledi Mihal:1 (s.47)

28-Ala Deraliye'yededir

Orta boylu ak sakallı **Togfilos???** Veledi Serafim:51,
Ala(Deraliye'yededir)
Damadı orta boylu kara bıyıklı Bredemoz:30 (49)
Ala(Deraliye'yededir
Uzun boylu sarı bıyıklı İsbir (Esbir)?*veledi Hristatlos veledi Hristatlos:1 (s.51)

29-Ala(Deraliye'yededir)
Uzun boylu kır bıyıklı sav **Togfilos???**** veledi Vasil:45
Ala(Deraliye'de)
Orta boylu kara bıyıklı Atanaş veledi Hristo:30
Veledi Vasil:3
Refik veledi Kostant:1
Deraliye'den geldi
Orta boylu ter bıyıklı Kozma veledi İsbitol?*:30
Veledi İsbitol:7 (s.52)

30- Ala(Deraliye'de)
Orta boylu kumral bıyıklı Lazari veledi **Eftim(Aftim)***:32
veledi Eftim:5
Deraliye'den geldi
Karındaşı orta boylu ter bıyıklı Nikola veledi Eftim:23
Evsat(Deraliye'yededir)
Refik karındaşı Kostant :15 (s.53)

31- Ala Deraliye'den geldi
-Orta boylu kara bıyıklı Atanaş veledi Danil(Danyel)*:32 ,
Ala(Deraliye'den geldi)
Karındaşı İstavri,****?:24**
.....Deraliye'yededir
Tavil*Kostant veledi Bredemoz:35
, Kastanti veledi Pretamoz:35,
Behram Paşa Efendimizin Mesfur taburunun hizmetinde olan
uzun boylu sarı bıyıklı Kıryako ?* veledi Vasil:22 (ala)
veledi Derman:40 (s.54)
veledi Tataris???**

32- Ala
-Orta boylu kır sakallı Vasil veledi Kostant :47
Ala(Deraliye'yededir)
Veledi orta boylu **Civarsar???*** bıyıklı Hristo veledi Vasil:29
sa
veledi Kostant:1

Evsat

33-Orta boylu kara sakallı keşiş veledi Dimitri:39

Kaynı??*** tazrekarelim:21, (Ala-Deraliye'yededir)

Orta boylu kır sakallı **Maraşar ?**oğlu Kostant:65 , (Ala)**

Refik veledi Yuvan **merduş :25, (Ala) (47)**

Refik veledi uzun boylu kara bıyıklı **Anastaş:28 (Deraliye'den geldi)**

Veledi Nikola tevellüdü 46/**/7

(varak:31),(s.11,s.23)

34- Ala

Refik Mesfur Kastanta veledi ter bıyıklı **Braşko?:21 ,**

Refik veledi orta boylu kara bıyıklı **Vasil :25 , (ALA-Deraliye'den geldi)**

Torunu **Togotridiş**:**13 (sa) ,

Refik Torunu **Kostant?*:3(sa)**

35-Ala Deraliye'den gelmiştir.

-Orta boylu kara bıyıklı **Yorgi veledi Marko:35,**

Veled orta boylu sarı bıyıklı Marko,:22,(Ala-Deraliye'den geldi)

Refik veledi ter bıyıklı **Bredmoz:19, (Ala-Deraliye'den geldi)**

Refik veledi **Tos?*ter bıyıklı:17(Ala-Deraliye'yededir)**

36-Sa

-Torunu **Hristo:6,**

Orta boylu kara bıyıklı **Kostanti veledi Yani:45, (Avli)**

Veledi orta boylu kara bıyıklı Yorgi:30,(Ala_ Deraliye'yededir)

Refik veledi ter bıyıklı **Bredemoz:25, (Ala-Deraliye'yededir)**

Ter bıyıklı Andon:9(sa)-Deraliye'yededir)

37- Ala Deraliye'yededir

-Orta boylu kumral bıyıklı **Sararye?*veledi Tatardis(Tataris)?*:32,**

Veledi Hristo:3(sa)

Orta boylu **Tarıversem(Tarbelorsim)** veledi Nikola Mihal(na-malum?*), (Gatib)**

Veled Ter bıyıklı Nikola:22 (Ala-Deraliye'yededir) (7)

(Refik veledi Marko:11) (sa) ,

(Refik veledi Andon:8(sa)

38- Sa

-Mesfur**Varsak**refik veled Yorgi:5,***

Refik veledi Yuvan :4, (sa)

Uzun boylu sarı bıyıklı Dermid(Dermiyad)veledi Tofilos:35,(Ala-Deraliye'yededir)

Veledi ter bıyıklı Astanaş:21(Ala-Deraliye'yededir)

39- Ala Deraliye'yededir.

-Refik veledi **TazeTofilos?***:19,

Refik **veledi Hristo:9,(sa)

Orta boylu Lazari* ter bıyıklı veledi İstavri:22(Ala_Deraliye'yededir)

,Karındaşı ter bıyıklı Lazari:17,(Evsat)

Refik?karındaşıAndon:70(sa)*****

40- Ala Deraliye'ye gitti

Uzun boylu kara bıyıklı **Minya?***veledi Andon:32 ,,veledi Kostant:7

Uzun boylu kır bıyıklı **İlya** veledi Mandol?:41,(Ala-Deraliye'yededir)

veledi uzun boylu ter bıyıklı Yuvan:21(Ala-Deraliye'yededir)

Uzun boylu ak sakallı Lefter veledi **Nazali****:50(Ala-Deraliye'den gelmiştir)

41- Ala Deraliye'yededir

Mesfur veledi orta boylu kara bıyıklı Lazari:30,

Refik*veledi ter bıyıklı uzun boylu Gavrasil:24 (Ala-Deraliye'yededir),

Refik*veledi ter bıyıklı uzun boylu Nikola:23(Ala) (2)(12)

42-Ala Deraliye'yededir

Mesfur Lefterin refik??*veledi orta boylu Atastaş:19,

Refik veledi Taze manol?*:16, (Ala-Deraliye'yededir)

Refik *veledi uzun boylu kara bıyıklı Yorgi:30(Ala-Deraliye'yededir)(15)

43-Evsat

-Mesfur Lefter refik veledi Taze nazli?*:15,

Orta boylu kara bıyıklı Yanaki veledi İstavri:30,) (Ala-Deraliye'yededir)

Veledi kara bıyıklı Karalim:25 (Ala-Deraliye'yededir)

Saravan?*Dimitri:1 (17)

Refik veledi ter bıyıklı*Hristotalos***:22 (Deraliye'den gelmiştir) (18)

44- Ala Deraliye'yededir

-Orta boylu taze **Tagofilos?*** veledi Yuvan:20 , (1o)

karındaşı Hristo:9

Refik karındaşı Vasil:3, (sa)

Orta boylu sarı bıyıklı Atanaş veledi Hristo:40(sa)(19)

45-Ala Deraliye'yededir

-Mesfur'un?* veledi ter bıyıklı Andon:20,

Refik ?veledi Kiryakos:12,

Orta boylu ter bıyıklı Nikola veledi Hristofilos:19

,karındaşı Anaştas:11(Ala-Deraliye'yededir)

Refik karındaşı İnyadi(**Anyadi**)*?:5 (21)

Varak:31,s.11,s.24

46-Ala Deraliye'yededir

-Orta boylu ter bıyıklı Yuvan veledi Kostant,karındaşı taze **Alima-(Lime)*?:18**(Deraliye'yededir),
Orta boylu kara bıyıklı **Togroş***veledi Gavril(Gavrisil)?*:35(Ala-Deraliye'yededir)

47-Ala Deraliye'yededir

-Mesfurun?* veledi ter bıyıklı Anastaş:20,
Refik veledi taze bıyıklı Yuvan:18,(Ala-Deraliye'yededir)
Refik veledi **Maynel?(Mainel)*:9**, (sa)
Orta boylu ak sakallı Hristo veledi Vasil:60(Ala-Deraliye'ye gitmiştir)

48- Gaib

-Orta boylu Hristo veledi Nikola(Nigola)*(**mahali na malum***)***,
Veledi ter bıyıklı Nikola:19,(Ala-Deraliye'yededir)
Karındaşı **Maglofi***.(M)Vacnun?*,
Uzun boylu sarı bıyıklı **Azam** veledi Kozma:35

49-Ala Deraliye'yededir

-Mesfurun* veledi taze Kozmo:17,
Orta boylu kara bıyıklı Toma veledi Kirkor:36 (Ala-Deraliye'yededir)
veledi taze Anastaş:17 ,(Ala-Deraliye'yededir)
Orta boylu kara bıyıklı Dimitri veledi Yorgi:30

-----50-

Sa

Mesfurun veledi Ankali(Angali)*:3,
Refik veledi Yorgi:1,(sa)
Uzun boylu sarı bıyıklı Predemoz Veledi **Ankali?:37**,(sa)veledi Nikola:1(sa)
Orta boylu kara bıyıklı **Kavril** veledi Anastaş:37(Ala-Deraliye'yededir)

51-Edna Deraliye'ye gitmiştir.

Mesfur Gavreil veledi taze Yorgi:15,(ta)
Refik veledi Hristotalos:14,(Edna –Deraliye'ye gitmiştir) (31)
Refik veledi Ansataş:9,
Uzun boylu kara bıyıklı **Asbir(Esber-İsbir)*:36**, (Ala-Deraliye'yededir)
veled,veledi refik Kostant:9
Kostant veledi Mois-**Mopsi****:7 (32)

52-Evsat

-Uzun boylu ak sakallı Hristotamos?* veledi Sava-Sak*:60.
Damadı orta boylu kır bıyıklı Vasil veledi **Sarfil(Sarnil)***:35**, (Ala-Deraliye'yededir)
Torunu **Hristotamos-:13 (TA)**(Evsat-Deraliye'yededir)

-----**

53-

Ala(Deraliye'yededir.)

Uzun boylu kara bıyıklı Yorgi veledi **Astefan(İstefan)** veledi Nikola:5.

Karındaşı ter bıyıklı Yuvan:39 (Ala-Deraliye'yededir) (34) (Ala-Deraliye'yededir)

*Orta boylu kara bıyıklı Yuvan veledi **Drandafil**:32,(Ala-Deraliye'yededir)*

*Karındaşı ter bıyıklı **Olaş(Ulaş)**:19(Ala-Deraliye'yededir)*

(35)

(36)

54-Ala (Deraliye'ye gitmiştir)

-Uzun boylu kara bıyıklı Atanas veledi Dermid(Dermiyad)?*,:34,

Refik veledi Kostant:7, (28)

Refik veled Yuvan:3 (SA)

velediDermid(Dermiyad) :15 (Evsat) (Deraliye'ye gitmiştir)(ta)

*U zun boylu sarı bıyıklı Vasil veledi **İlya**:40 (Ala-Deraliye'yededir) (28)*

veledi Yuvan:16(Ala)

Refik veledi Mihal:11

Refik veledi Yorgi:9 (Deraliye'yededir)

55-Ala(Deraliye'yededir)

*-Orta boylu kara bıyıklı Luka veledi **Togros**(Togros):37,*

Karındaşı Orta ter bıyıklı Yorgi:19, (Ala-Deraliye'yededir)

Refik karındaşı ter bıyıklı Hristotalos:18,(Ala-Deraliye'yededir)

Refik karındaşı Dimitri:9 (11)(39)(40)

56- Ala

Orta boylu sarı bıyıklı Atanaş veledi Bredemos:40,

*Refik veledi **Berdmos***:9*

*veledi **Breso**:11*

*Orta boylu kara bıyıklı **Hristo veledi Tarfim**:39, (Ala-Deraliye'yededir)*

Refik veledi Serafim:7

Refik veledi Yuvan:1

Veledi kara bıyıklı Bredomos:23(Ala-Deraliye'yededir) (2) (TA) (4)

57- Ala (Deraliye'yededir)

Mesfur Hristo'nun refik veledi ter bıyıklı Nikola:17,

Orta boylu kara bıyıklı Yorgi:29,(Ala-Deraliye'yededir)

veledi Nikola:3 (sa) (mo(ü)rdşed:46/5),

Karındaşı Hristo:11 (Nevşehir'e nakil etmiştir) (44)

-----(varak:32),(s.12),s.25

58-Ala (Deraliye'yededir)

-Uzun kara bıyıklı Nikola veledi Hristo:30,

Orta boylu kara bıyıklı Nikola veledi Yuvan:26, (Ala-Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı Yuvan:27,

veledi Lazari:1,,

veledi:Yorgi:4 (46)

59-Ala(Deraliye'yededir)

-Uzun boylu kara bıyıklı Vasil veledi **Banoris**?*:27

Orta boylu kara bıyıklı Yuvan:32,(Ala-Deraliye'yededir)

veledi **Togofilos(Tagofilos)** veledi Mina:1 (48)

Orta boylu kara bıyıklı Yani veledi Kostant :25 (veled Kostant mürdşed:6) (3)

60-Ala(Deraliye'ye gitti)

-Orta boylu kara bıyıklı Dimitri veledi Lazari:24,

Veledi Lazari:11 (SA)

Refik veledi **Togar***.7 (sa) (49)

Orta boylu kara bıyıklı İstavranos :26

veledi Kastant, (Deraliye'ye geldi)

veledi ter bıyıklı Atanas:17(Deraliye'yededir)

Refik veledi Yorgi:6, (SA),

Refik veledi Kastant(Kostant):8 (51)

61- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu asil veledi kara bıyıklı Gavrehim veledi Kostant:24

Refik veledi Atanaş:5

veledi Kostant:1

Orta boylu ter bıyıklı Vasil veledi **Mois***:18(Ala-Deraliye'yededir)

Orta boylu sarı bıyıklı Karalim veledi Kostant:40 (Ala-Deraliye'yededir)

62- Evsat

-Mesfur Karalim veledi İstefan:13,

Uzun boylu aksakallı **Milad**?* veledi Kirkor:60, (Ala)

veled orta boylu kara bıyıklı Kirkor(26),(Ala-Deraliye'ye gitmiştir)

Refik veledi Yuvan:3,

Refik veled **Milid**:8

63- Evsat

-Mesfur Karalim veledi İstefan:13,

Uzun boylu ak sakallı Milid(Milir)*? veledi Kirkor:60.(Ala)

Veledi orta boylu kara bıyıklı Kirkor:26(Ala-Deraliye'ye gitmiştir)

Refik veled Yuvan3,

Refik veled Milid:8,

veledi Simon:1 (tevellüd:46)

64- Ala(Deraliye'yededir)

-Orta boylu kara bıyıklı Yuvan veledi **Anthos(Antohos-)**:35, (53)

veled Antos:1,

Orta boylu kara bıyıklı Dermid(Dermiyad)veledi Togofilos:31,(Ala) (54)

veled Yorgi:17,(ALA)

Orta boylu kara bıyıklı Preşkoe? *veledi Arkari? *:68 (Ala-Deraliye'yededir) (55)

65- Ala(Deraliye'den geldi)

Orta boylu kara bıyıklı **Arkirid** veledi Paskal:29,

Veledi Apostol:5,(SA)

Uzun boylu kara bıyıklı Mina veledi Vasil :33, (Ala-Deraliye'yededir)

veled Yorum-**Yordam**:2

Orta boylu kır sakallı **Rihim?** veledi Yani;48 (Ala)

66- Ala(Deraliye'yededir)

Mesfur (**Rihiyin** **veledi orta boylu sarı bıyıklı Atanaş:39,

Orta boylu kır bıyıklı Yorgi veledi Bredomos:49,(Ala-Ankara'dadır)

veled Mikail:9 Ankara'dadır

67- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu ter bıyıklı Lazari ve Yani:18, (57)

Orta boylu kır bıyıklı Hristotalos veledi **Ankaki:50**, (Ala-Bursa'dadır)

Refik veledi **Astil?(İstil)?**:9, (sa)

Refik veled **Ankaki** **:17 (ALA) (59)

veledi orta boylu ter bıyıklı **Avram:19**(Ala-Deraliye'yededir)

68- Ala(Deraliye'yededir)

-Uzun boylu kara bıyıklı **Yusuf** veledi **Yuvan:31**, (60)

Orta boylu kara bıyıklı Hristo veled Vasil :27

Refik veled Vasil:3 (SA)

veled Nikola:14 (Evsat)

Refik veledi Karalim:9 (sa)

69- Evsat(Deraliye'ye gitmiştir)

-Orta boylu kara bıyıklı **Sarefim** ,veledi Yorgi:29,

Uzun boylu sarı bıyıklı İstavri veledi Vasil:46,(Ala-Deraliye'den geldi)

Refik veledi Vasil:16 (ALA)(Deraaliyye'dedir)

veledi uzun boylu ter bıyıklı Andon:18(Ala-Deraliye'den geldi)

(varak:34),(s.13,s.26)

70- Ala (Deraliye'yededir)

-Mesfur İstavri'nin refik veledi **Gavrenil** **:15 (62)

Refik veledi Gavrenil:8 (sa)

Refik veledi **Pinadili** **, (sa)

Refik veledi **Kalakaros**:3 (sa) (62)

71- Ala(Balyoridedir)*****

-Orta boylu kara bıyıklı Vasil veledi Laşo:30,

Refik veledi Yuvan:1, (sa)

Veledi Laşo:8 (SA)

Refik veledi Lazari:4

Uzun boylu ter bıyıklı Lazari veledi Kirkor:20, (Ala-Deraliye'yededir)

*Orta boylu kara bıyıklı **şişman** veledi İstefan:32 (Ala-Deraliye'yededir)*

Refik veledi Yuvan: 1

72-Ala(Deraliye' dedir

-Mesfur şişmanın veledi İstefan:17 (64)

Refik veledi Gavreil:14(TA)(Evsat-Deraliye'ye gitmiştir), (7)

*Refik veledi **Aleksi(Aliksi)**** :8,(sa)*

Refik veledi Vasil:2,

*Orta boylu sarı bıyıklı **Bolozarvan**** veledi Bredomos:40(Ala-Deraliye'yededir)*

73- Deraliye'ye gitmiştir)

*Mesfur **Baluzervanın*** veledi Bredemos:11, (sa)*

Uzun boylu kara bıyıklı Kostant veledi Sav(Sak):39 (Ala)

Refik veled Sak-Sava:11

Refik veledi Serafil :5(SA)

Refik veledi Nikola:9

Veled Nikolasu:18

*Refik veledi **Norin*?***(Ala-Deraliye'yededir)*

Mesfur Kostant karındaşı Baskal:8

---

*KARYE-İ SİNESON TABİ-İ ARABSUN DER LİVA-İ ANKARA MAHAL-İ KARMİYAN
KABLOS(Kapalos)**

-----(varak:35)(s.30,s.12

74- Evsat

-Orta boylu kara sakallı keşiş Vasil veledi Yuvan:40

Veledi İstavri :5 (kırmızı yazılı) (tevellüd:47*/5*)

*Uzun boylu kara bıyıklı Andon veledi **Togdoş(Togros)??:28, (Ala-Deraliye'yededir)***

Orta boylu kara bıyıklı Trandafil veledi Kozma:43 (Ala-Deraliye'yededir)

Torunu Mina :5(kırmızı yazılı)tevellüd: 43 (4*/75*)

75- Ala (Deraliye'ye gitmiştir)

-Mesfur Trandafilin veledi orta boylu kara bıyıklı Kozma:18,

*Refik veledi **Taze Veys***:15(Evsat)***

Refik veledi Yorgi:11

torunun Nikola:5(sa)

76- Ala(Deraliye'yededir)

*-Orta boylu ak sakallı Nikola veledi Kostant (**Amlamanda??****)*

Nikola mürd şed **

Damadı orta boylu kara bıyıklı Nikola:29, (ala-Deraliye'yededir)

*Uzun boylu kara sakallı **Togros-:47***

veled Dasu??:47

Torunu Serafil?*:6*(kırmızı yazı)(merdsed:6)

77-Ala (Deraliye'yededir)

-Mesfur Togrosun veledi orta boylu kara bıyıklı -(Minanos)?:22,

Refik veledi orta boylu kara bıyıklı Andon:20(Ala-Deraliye'yededir)

78- Ala(Deraliye'yededir)

-Orta boylu kara bıyıklı Kiryako veledi Presko:29

Refik veledi **Serandar?**:9

Refik veled Nikola:2

veledi orta boylu ter bıyıklı Yuvan:16 (Ala-Deraliye'yededir)

Uzun boylu kır bıyıklı Dermid(Dermiyad) veledi **Falkayos(Falkios)**:46 (Ala)xx

Refik torunu Dimitri:1,

Torunu Yuvan:3

79-Ala (Deraliye'yededir)

-Mesfur Dermiyan'ın veledi kara bıyıklı **Tavil(Toil)** Yorgi:20 ,

Orta boylu kara bıyıklı Kostant veledi Togfan?:30,

Orta boylu kara bıyıklı **Falkayos(Falkios)**:26,

veledi Atanaş:5 (4)

-----(varak. 35)(s.13,s.27)

80-Ala (Deraliye'yededir)

-Orta boylu ter bıyıklı Hristo veledi Andon:19 ,

Veledi İstavri:5

Refik veledi Yorgi:2 (6)

Orta boylu kara bıyıklı Vasil veledi Hristo:30, (Ala-Deraliye'yededir)

Karındaşı ter bıyıklı Yorgi:18(Ala-Deraliye'dedir) (7)

Orta boylu kara bıyıklı İstefan veledi Hristo:29(Ala-Deraliye'yededir)

Karındaşı ter bıyıklı Yorgi:18,

İstefan **mürdsed?**1 (47/6)

81- Ala(Deraliye'yededir)

-Uzun boylu kara bıyıklı Yorgi veledi **Libyatos**?:28,

Veledi **Kibyanos**:6(SA), (8)

Refik veledi Kostant:3 (SA)

Karındaşı orta boylu sarı bıyıklı **Markos**:24, (Ala-Deraliye'yededir) (9)

veledi Taze Yorgi:17, (Ala-Deraliye'yededir)

Refik veledi Yuvan:1 (TA) 15 (Evsat-Deraliye'yededir)

82- Ala(İzmir'de)

Uzun boylu kara bıyıklı Yorgi veledi Serafil:32, (10)

Uzun boylu kara bıyıklı Trandafil veledi **Vasel**:35, (ala-Deraliye'yededir) (11)

Karındaşı ter bıyıklı Vasil:24 (Ala-Deraliye'yededir) (12)

83-Ala(Deraliye'yededir)

Refik Mesfur **Tarandafil** karındaşı ter bıyıklı Yorgi:16, (13)

Uzun* boylu ak sakallı Hristo veled **Margol**:90, (Alamanda) (2)

Damadı orta boylu Lefter veledi Save?*:27 (Ala-Deraliye'ye gitdi) (14)

veledi Yuvan:5

84-Ala(İzmir'dedir)

Orta boylu kara bıyıklı **(A)stared**-*veledi Yorgi:32, (15)

Orta boylu **Togfilos**?* ter bıyıklı veledi Atanaş:21, (Ala-Deraliye'yededir) :21 (16)

karındaşı **Taze luga***:9 (sa)

,Refik karındaşı Kiryako:5

85- Ala (Bursa'dadır)

Orta boylu kara bıyıklı Manol veledi Yuvan:33, (17)

Damadı uzun boylu sarı bıyıklı **Malta**?*:veledi Kostant:25 Ala-Deraliye'yededir (18)

,Uzun boylu kara bıyıklı Yuvan veledi Milid?*:35, Ala-Deraliye'yededir (19)

Veledi Sava:35

86- Ala(Deraliye'yededir)

-Mesfur Yuvanaki Refik veledi orta boylu kara bıyıklı **Aleksi**:35, (20)

Orta boylu kara bıyıklı Bredemoz veledi Milid?*:33, (Ala-Deraliye'yededir) (21)

karındaşı Taze İstavri?:22 (Evsat-Deraliye'yededir) (22)

87- Gatib? Ala(Deraliye'yededir)

-Uzun boylu kara bıyıklı Vasil veledi Trandafil(mahali na malum)

Karındaşı orta boylu ter bıyıklı Lazari:21, (22)

Refik karındaşı Taze Karalim:15, (Evsat-Deraliye'yededir) (23)

Uzun boylu ak sakallı **Danel**?* vekili **İstabol**-*:90 (Amalmanda) (24)

Mihal namaladum?*

88- Ala(Deraliye'den geldi)

-Mesfur Danil veledi **azam***boylu kara bıyıklı , Atanaş:32

Refik veledi **Adna**:15 (Edna)

Orta boylu sarı bıyıklı Yuvan, veledi Hristo:32 (Ala-Deraliye'yededir) (25)

veledi ter bıyıklı Vasil:17, (26)(Ala-Deraliye'yededir)

Refik veledi **Targordiş(Togodos)***?:14.....(Evsat)

89- Ala (Bursa'dadır)

-Orta boylu sarı bıyıklı Lagor veledi Vasil:32 , (27)

Orta boylu ak sakallı Kostantı veledi **İsbatol**?*:75, (Gammamnazda****)

veledi uzun boylu sarı bıyıklı Hristo:35 (Ala-Deraliye'yededir) (28)

90-Ala(Deraliye'den geldi)

-Uzun boylu kara bıyıklı **Drandafil** veledi **Togroş-(Togrades??:32,**
veledi **Taze Ankal;** 14 (Edna)
Refik veledi Yorgi():5, (sa)
Orta boylu sarı bıyıklı Falkaros:36, (Ala-Deraliye'yededir)
veledi **Yorgi**
veledi **Bredemoz: (Ala-Deraliye'yededir**
refik veledi orta boylu Falkados:18 (31)

------(varak,37)(s.13,s.2

91- **Ala(Deraliye'yededir)**

-Uzun boylu kara bıyıklı **Bredemoz veledi Dagoş??:33,**
Veledi Yorgi:9 (SA)

Orta boylu kara bıyıklı İsbatol veledi Vasil:31, (Ala-Deraliye'yededir) (32)

veledi **Taze Yorgi:14, (Evsat)**

Refik veledi Vasil:9 (sa) (33)

92-**Ala(Deraliye'yededir)**

-Orta boylu sarı bıyıklı **Andasi veledi Bredemoz:35,**

Veledi Bredemos:6

Refik veledi Nikola:2,

orta boylu ak sakallı Yuvan veledi Kiryako:55 (Ala-Deraliye'yededir)

Refik veledi Serafim:6(sa)

veledi ter bıyıklı Atanaş:25 (Ala-Deraliye'yededir)

Refik veledi Yorgi:22 (Ala-Deraliye'yededir)

93-**Ala(Deraliye'yededir)**

-Orta boylu kara bıyıklı **Yanayot?* veledi Nikola:37**

, Orta boylu kara bıyıklı Sertar? (Sertad)veledi Yamend??:36,,(Ala-Deraliye'den geldi)

Refik veledi Nikola:1, (2)

veledi Predemoz:5

Orta boylu kara bıyıklı Astarad veledi Morz??:36 (Ala-Deraliye'yededir)

veledi Lokas? :9

Refik veledi Toflos(Tafilos)*:2*****

MeRD:7*?

94- **Evsat (Deraliye'yededir)**

-Mesfur **Astravanın refik veledi Alzatar(Anastar)??:14,**

Orta boylu kara bıyıklı Gavrasil. veledi Togros:32,(Ala-Deraliye'yededir)

Veledi Vasil:3

Orta boylu kır bıyıklı Tataro veledi Save:48(Nevşehir kazasına.....nakl edilmiştir)

veledi Bedros??:9

95- **Ala(Deraliye'yededir)**

-Mesfur **Tatari'nin veledi ter bıyıklı Lazari:23,**

Refik veledi Togfilos-?:20, (Ala-Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı Kibyanos veledi Yani:35,(Ala-Deraliye'yededir)

Veledi Yuvan Nikola:5 (39)

Orta boylu sarı bıyıklı Kiryako **Veledi Tofas(Tarfaz)?*:**31 (Ala-Deraliye'yededir)
veledi Yorgi:9

96-

Evsat

-Orta boylu kır sakallı **Yusuf** veledi Karalim:50,

Uzun boylu tir bıyıklı Nikola?***** veledi Yuvan:30, (Ala-Deraliye'yededir)

Refik veledi Kostant:1

veled ter bıyıklı **Agat:**15 (ta)(Evsat-Deraliye'ye gitmiştir) (40)

97- Ala (Deraliye'ye gitmiştir)

-Uzun boylu sarı bıyıklı Karalim veledi Totari?*****:45, (41)

veledi ter bıyıklı Tanas:17, , (42)(Ala-Deraliye'yededir)

Refik veledi ter bıyıklı Yorgi:16 (Edna-Deraliye'ye gitmiştir) (43)

Orta boylu sarı bıyıklı Mihal veledi Andon:40 (Ala-Deraliye'ye gitmiştir)

98-Ala(Deraliye'yededir)

-Orta boylu kara bıyıklı **Bavlikarpoz**?** Veledi Lazari:40, (44)

veledi şabb-ı emerd Vasel:16, (Edna)

Orta boylu kır bıyıklı Drandafil veledi Apostol:45 (Evsat) (44)

99- Sa(Deraliye'ye gitmiştir)

Anastaş veledi Bredemoz:9,

Uzun boylu kara bıyıklı Serafim veledi Yuvan:39, (Ala-Deraliye'yededir)

Veled Bremoz:11,

Refik veledi Yuvan:7,

Refik veledi **Analdar???******15** (ALA-Deraliye'ye gitmiştir)

karındaşı ter bıyıklı Kostant:22 (Ala)

100- Ala(Deraliye'yededir)

-Mesfur Yuva'nın refik karındaşı kara bıyıklı **Tanaş*:**31, (45)

Refik karındaşı orta boylu kara bıyıklı Tanaş:38,, (Ala-Deraliye'yededir) (46)

Refik karındaşı ter bıyıklı orta boylu Kostant:21(Ala-Deraliye'yededir)

101- Ala(Bursa'dadır)

-Orta boylu sarı bıyıklı Bredemoz veledi Sav:36,

Orta boylu sarı bıyıklı **Karalim*** veledi Kostant:40,

veledi Sav--SAK:5 (sa)

----- (VARAK:38)(s.14,s.29)

102- Amalmanda

-Orta boylu ak sakallı **Arsankalid***** veledi Atanaş:70,

veledi orta boylu kara bıyıklı Atanaş:35, (Ala-Deraliye'yededir) (47)

Orta boylu sarı bıyıklı Save veledi Vasil:36 (Ala-Deraliye'yededir) (48)

103- Ala (Deraliye'yededir)

-Mesfur'un veledi ter bıyıklı Yorgi:19, (49)

Refik veledi Mina:3, (sa)

Orta boylu kara bıyıklı İlya veledi Atanaş :30 (Ala-Deraliye'yededir)

veledi İlya :2 (sa)

104- Ala (Deraliye'den geldi)

-Orta boylu sarı bıyıklı Lazari:36,

Orta boylu sarı bıyıklı Andon veledi Bredemoz:35, (Ala-Deraliye'yededir)

Orta boylu Atanaş veledi Lazari:31 (Ala-Deraliye'yededir) (51)

105- Ala(Bursa'dan Deraliye'ye geldi)

-Orta boylu kara bıyıklı İstavri veledi **Yamandı***:36, (52)

Veledi Vasil:5

Refik veledi **Mina***:3

Orta boylu sarı bıyıklı İstavri veledi Kiryako.37,(Ala-Deraliye'yededir) (53)

Orta boylu kumral sakallı İlya veledi Hristo:25 (Ala-Deraliye'yededir) (54)

106- Ala (Deraliye'yededir)

-Uzun boylu kır bıyıklı **Baluzarvan?* veledi Fodi?***:47 (55)

veledi Hristo:1,

Refik veledi orta boylu kara bıyıklı Yorgi:25, (Ala-Deraliye'yededir) (56)

Refik veledi Nikola Lazari:19 (Ala-Deraliye'yededir) (57)

107- Ala (Deraliye'yededir)

-Orta boylu **Çapor Avram?* veledi Yorgi:30, (58)**

Uzun boylu ter bıyıklı Yorgi veledi Hristo:44, (Ala-Deraliye'yededir) (59)

Uzun boylu kara bıyıklı Anastaş'in veledi **Andon:60 (Gaib)(mahali na malum) (60)**

108- Sa

Mesfur * Anastaş'in veledi Andon:5,

Refik veledi Nikola:3, (sa)

Uzun boylu ak sakallı Anastaş veledi **Pandili?***:8 (Amalmanda)

109- Ala (Bursa'ya gitmiştir)

-Orta boylu kara bıyıklı Milid veledi **Mois-Moyes???:25, veledi Kozma:5,**

Karındaşı ter bıyıklı Avril veledi **Mois(Moyes)*?:19, (Ala-Deraliye'yededir) (61)**

Refik karındaşı Nikola:5 (sa)

KARYE-i SİNESON TABİ-i ARABSUN DER LİVA-i ANKARA
KARAMANİYAN(KARMANİYAN)* MAHALLESİNDEN "YENİ MAHALLE"

----- (VARAK:40),(S.14,S.29)

110- Ala(Deraliye'yededir)

-Uzun boylu kara bıyıklı Yuvan veledi Paskal(Baskal)*:55,

Taze Paskal:4

Refik veledi Yuvan:3

Refik veledi orta boylu kara bıyıklı Hristo:29, (Ala-Deraliye'den gelmiştir)

Torunu Mihal:3(sa)

111-Deraliye'ye gitti

-Orta boylu **yetim** taze Mihal veledi Andon:11, *****

Karındaşı Paskal:7, (sa)

Orta boylu kara bıyıklı Vasel veledi **Mavrod***?:30(Ala-Deraliye'yededir)*****

112- Ala

Uzun boylu kara bıyıklı Vasil veledi Aleksı:30?,,

veledi Aleksı:8,

Refik veledi Nikola:3,

Uzun boylu kara bıyıklı Vasil veledi **Anderye**-?(Ala-Deraliye'den geldi)

(VARAK:40)(s.14,s.30)

113-Ala (Deraliye'ye gitmiştir)

-Orta boylu sarı bıyıklı Kostant veledi **Tofan***?:38,

Veledi **Sak(-Sav)**:8 (1)

Orta boylu sarı bıyıklı Drandafil veledi Hristo:37, Ala-Deraliye'yededir

veledi Sav:5

Refik veledi **Afdam*****)*?:1, (2)

Orta boylu sarı bıyıklı Vasil veledi **Lagor***?:29 (Ala-Deraliye'yededir)

veledi İstefan:1 (3)

114- Ala (Deraliye'yededir)

-Orta boylu sarı bıyıklı Kostant veledi **Agrid(İgrid)**:29,

Veledi Andon.5 (6)

Refik veledi Hristo:17,(**ALA-Deraliye'yededir**) (4) (5)

Uzun boylu kara bıyıklı **Togros** veledi Kozma (Evsat)

veledi Kozma:18 (Ala-Deraliye'yededir)

Refik veledi Mihal:16 (ALA-Deraliye'yededir) (4)

115- Ala (Deraliye'yededir)

-Orta boylu sarı bıyıklı Apostol veledi Dimitri:36,

Veledi Yuvan:7 (1)

Refik veledi Atnaş(Atanas):5 (SA) (5)

Refik veledi Dimitri:1 (sa)

Orta boylu kara bıyıklı Yuvan veledi Bredemoz:32(Ala-Deraliye'yededir)

veledi Bretemos:5

Refik veled Mina:1(SA) (7)

116- Ala(Deraliye'yededir)

-Orta boylu sarı bıyıklı Lagor veledi Vasil:27,(7)
veledi Nikola:1(SA) (8),
Orta boylu kır bıyıklı Yorgi veledi Kiryako:46 (9),(Ala-Deraliye'yededir)
veledi ter bıyıklı **Totari****:19 (Ala-Deraliye'yededir) (10)

117- Ala(Deraliye'yededir)

-Orta boylu kır bıyıklı İlya veledi **Totardis****:50 (11),
veledi **Ama***? **Asber***?), (Amalmanda)
Refik veledi ter bıyıklı Tagodros:21 (Ala-Deraliye'yededir) (12-(1)
Refik veledi Yuvan:17 (Edna) (2)

(VARAK:41)

118- Edna(Deraliye'ye gitmiştir)

-Orta boylu ter bıyıklı **Yanasim***? veled **Totri***?:55
, Torunu **Togloris**:1
Orta boylu sarı bıyıklı **Agatare** veledi Vasil:38, (Ala-Deraliye'ye gitmiştir)
Veled Nikola tevellüd:47/.../5
Orta boylu sarı bıyıklı **Yakon(Yakub)***? veledi Yani:20 (Evsat)
veledi Nikola:5

119- Evsat(Deraliye'ye gitmiştir)

-Orta boylu sarı bıyıklı **Kavril** veledi Togfan:26 (TA(1)
Orta boylu kara bıyıklı **Hristotoguz***? veledi Serafim:29 (Ala-Deraliye'yededir)(13),
Uzun boylu Yakub veledi Mihal:40 (Ala-Deraliye'yededir) (14)

120- Ala (Deraliye'ye gitmiştir)

-Mesfur Yakubun veledi ter bıyıklı Atnaş(Atanas):20, (2)
Refik veled Atnas(Atanas):17(TA),(Evsat-Bolu'dadır)
Orta boylu sarı bıyıklı Atnaş(Atanas):28
veledi İlya**?(Ala-Deraliye'yededir)
veledi (SA) İlya**(15)

121-Ala (Deraliye'den geldi)

-Orta boylu kara bıyıklı Hristo veledi Presko?:39,
veledi ter bıyıklı **Persko**?:18, (Ala-Deraliye'yededir)
Orta boylu sarı bıyıklı **Totari**-veledi Sav:29, (Ala-Derali,ye'dedir)
veledi **Togros**:3,
Refik veled **Sav**:1*

122-Ala(Deraliye'yededir)

-Uzun boylu kır bıyıklı Yuvan veledi Tanaş:47(18),
veledi ter bıyıklı Mihal:19, (Ala-Deraliye'yededir)
Orta boylu kara bıyıklı Tanaş veledi **Andrin(Andarin)**:40,(Ala-Deraliyye gitmiştir)
veledi Nikola:7(SA)

123- Evsat(Deraliye'ye gitmiştir)
-Mesfur Tanaş'ın refik veledi ter bıyıklı Andrin:18,(30) ,
Orta boylu kara bıyıklı **Betri** veledi Totri :29,(Ala-Deraliye'yededir)
veledi **Totri**:1 (31),
Orta boylu kara bıyıklı Nikola veledi Togfan:32(Ala-Deraliye'yededir) (32)

-----(varak:42),(s.15,s.31)
124- Evsat(Deraliye'den gelmiştir)
Orta boylu ak sakallı **İro(Ayro)** veledi ****Kozma?***:60,
torunu Hristo:12 ,(sa)
Veled orta boylu sarı bıyıklı **Mois**:29, (Ala-Deraliye'yededir) (23)
Orta boylu sarı bıyıklı Yuvan veledi Serafim:30(Ala-Deraliye'yededir)

125- Sa
Mesfur Yuvan veledi Kostant:9,
Refik veledi Atanaş:8, (sa)
Yuvan veledi Vasil:7, (Yetim)
Orta boylu ter bıyıklı **Totri?**veledi **İstefan-** :22 (45)

126- Evsat
Mesfur Totri'nin karındaşı Berdemoz:17
Refik karındaşı Yuvan:3, (sa-Deraliye'ye gitmiştir)
Uzun boylu kara bıyıklı Mantol* veledi **Aşbot**?**:38 (Ala-Deraliye'yededir) (26)

127-Ala(Deraliye'yededir)
Mesfur Manol damadı orta boylu sarı bıyıklı Mihal veledi Serafim:26,
Uzun boylu kara bıyıklı İstevan veledi **Totri**:39,(27)
veledi uzun ter bıyıklı Yorgi:18(ALA-Deraliye'de)(28)

128- Ala(Deraliye'yededir)
Orta boylu kara bıyıklı **Bergozi** Mesfur **Totri** veledi Yori(Yuri)*?:41
Refik veledi İstavri:15(EDNA) ,(19)
veledi ter bıyıklı Kostant:18(ALA-deraliye'yededir)(20)
Orta boylu ak sakallı Anastaş veledi Manol:60 (31)

129- Ala (Deraliye'den gelmiştir)
Mesfur Anastaş damadı orta boylu Nikola veledi **Dil???***?:27 *****
Orta boylu Kostant veled Yorgi:45,(Ala-Deraliye'yededir),
veledi Kostant:7(SA),
Refik veled Yuvan:3

130- Ala(Deraliye'den geldi)
Mesfur Kostantin'in Refik veledi orta boylu kara bıyıklı Yori:26,
Uzun boylu kara bıyıklı Nikola veledi Manol:55,(Ala-Deraliye'yededir)

---

veledi Hristo:3(SA)

131- Ala(Deraliye'yededir)

Mesfur Nikola'nın Refik veledi orta boylu kara bıyıklı Atanaş:25,

Refik veledi uzun boylu kara bıyıklı Manol:22 (Ala-Deraliye'yededir)(32)

132- Ala(Deraliye'yededir)

Mesfur Refik veled uzun boylu ter bıyıklı Yuvan:20, (34)

Uzun boylu sarı bıyıklı Lazari veledi Dermid(Dermiyad):26(Ala-Deraliye'yededir) (35)

133- Ala(Deraliye'yededir)

Uzun boylu kara bıyıklı Lefter:29 (36)

veled Nikola:9,

Orta boylu kara bıyıklı Simon veledi Serafim:30,(Ala-Deraliye'yededir) (37)

veled Serafim:7, (sa)

Baskal veledi Hristo:7

134- Amalmanda?*

Orta boylu ak sakallı Yori veledi Manol:75

,Refik veledi Lazari:9,

Veledi ter bıyıklı Hristo **Mihal namalum**:19, (Gaib)

Refik veled ter bıyıklı Mihal:18(TA),(Evsat-Deraliye'yededir)

Refik Berdemoz:12 (Evsat-Deraliye'ye gitmiştir) (5)

135- Ala (Deraliye'yededir)

Uzun boylu sarı bıyıklı Yani veledi İlya:39

veled Vasil:7(SA),

Refik veled Yorgi:3,

Uzun boylu kara bıyıklı Yuvan veled Bredemoz:26, (Ta)(Deraliye'ye gitmiştir)

Refik veledi Hristos:2(kırmızı yazı)

veled Bredemoz :3 (mürdeş)

-----**(Varak:43)(s.15)**

136- Ala (Deraliye'ye gitmiştir)

Uzun boylu sarı bıyıklı Serafim veled Lefter:37, (40)

Veled Yuvan:9

Refik veled ter bıyıklı Luka:19(Deraliye'yededir),, (41)

Uzun boylu sarı bıyıklı Kiryako veled, Lazari :29(Ala-Deraliye'yededir)

veled Kostant:13,

Refik veled Serafim ** (46)

Uzun boylu Taze Yuvan veledi Bredemoz:10 (Edna-Deraliye'ye gitmiştir)

137-Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu ak sakallı Dermid(Dermiyad) veledi **Yahot**:57, *****

Veledi orta boylu Serafim :18 (ALA-Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı Vasil veledi Yuvan:26,

veledi (A) **Asbir**:3

Orta ak sakallı **Togfilos****::veledi **Pentorsnos**?:60(ala)

138- Ala(Deraliye'yededir)

Mesfur **Togfilos'un**** veledi orta boylu sarı bıyıklı Paskal:30 (46)

Ak sakallı Vasil veled **Falakri****::75 (Almanda)**

139- Evsat

Uzun boylu ak sakallı **Presko** veledi Yuvan:57

Orta boylu kara bıyıklı Vasil veledi Lazari:39, (Ala-Deraliye'yededir)

Veled Lazari:7(SA) ,(47)

Refik veled **Togan?****::3

Orta boylu sarı bıyıklı Vasil veledi Yorgi::30 (ALA-Deraliye'yededir) (48)

140- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı Lagor veledi **Tofan(Tufan)****?:28, ala deraliyededir49)

Orta boylu kara bıyıklı **İsnabol**) veledi İstradi veledi **Bredemoz**:1 (51) ala deraliyededir.

141- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu sarı bıyıklı Yani veledi Hristo:35,

Veledi **Togroş**:3

Orta boylu kara bıyıklı **Balozarvan)?****veledi Yuri:39(Ala-Deraliye'yededir), (50)

veled Kostant:3

Refik veled Yurin:11(SA)

Refik veled ter bıyıklı **Sirandar?****::18***** (Ala-Deraliye'yededir)(52)

142- Evsat

Orta boylu kara sakallı **Beyaz (Biyaz)Kiryako** veledi Yuri:3,

veledi **Mina**:3, (sa)

Refik veledi **İsnatri**:-1 (sa)

KARYE-İ SİNESON TABİ-İ ARABSUN DER LİVA-İ ANKARA KARAMİYAN(KARMİYAN)
MAHALLESİNDEN

MAHALLE-İ KABOS(KABVOS)

----- (varak:s.15,s.32

143- Evsat

Orta boylu kır sakallı **Beyaz(Biyaz) Kozma** veledi Vasil:50,

Veled Vasil:5(SA)

Refik veled Hristo **Darod(Darvad)**:3

Orta boylu kumral bıyıklı İstefan veledi Presko:39(Ala-Deraliye'ye gitmiştir)

veled Tazen** Biresko*:13

Refik veledi Bredemoz:5 (1)

144- Ala(Deraliye'yededir)

Uzun boylu kara bıyıklı **Gavril** veledi Betro:40, (2)

Veledi taze bıyıklı Betro:22 (Ala-Deraliye'yededir) (3)

Refik veledi taze Yorgi:19 (Ala-Deraliye'yededir) ,

Refik veledi Karelím:15 (Edna) (4)

145-Amalhandaa** Edna

Orta boylu ak sakallı Anastas veledi **Dannil(Dantil?)**:60 ,

veledi orta boylu kara bıyıklı Lazari Mihali na malum?**(Gaib)

torunu Hristodori:5 (sa)

146

-Ala (Bursa'da)

Orta boylu kara bıyıklı İstefan veledi **Oraih*?(Avraih)?****:32,

Veled Serafim:5

Refik veled Kostant:1

Uzun boylu kara bıyıklı Yuşuf veled Hristo:39 (Ala-Deraliye'yededir)

veled taze bıyıklı Nikola:18(Ala-Deraliye'yededir),

Refik veledi Hristo:17 (Ala-Deraliye'yededir)

(VARAK:44),(s.16,s.33)

147- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı Kostant veledi **Gavrail****:35, (8)

Veledi Gavril:7(SA)

Uzun boylu sarı bıyıklı Vasil veledi Yuvan:34

veledi orta boylu ter bıyıklı Yuvan :18 (Ala-Deraliye'yededir) (9)

148- Amalanda

Orta boylu ak sakallı İstavri veledi **Totri**:60,

Torunu Lefter:8

veledi Bredemoz::5 (mürdeşed)

Refik veledi ter bıyıklı orta boylu **Mina**:29 (Al)

Orta boylu kara bıyıklı Totri veledi Vasil.26 (Ala-Deraliye'yededir) (10)

veledi Anastas:3

149- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı Yani veledi Lefter(Nikola):29,

Orta boylu kara bıyıklı Karalim İstefan:70, (Alamanda)

Refik veledi İstefan:11

Refik veledi Lazari:7

Refik veled İlya:3,

veledi **Andon****:20, (Evsat)

Refik veledi Yorgi:19 (Evsat)

150- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı Atanaş veledi Vasil:39,

Refik veled Vasil:1 ,veledi taze Niko.19(ALA-Deraliye'yededir) (12)

Orta boylu kara bıyıklı Lazari velediDimitri(Demetri),:29 (Ala-Deraliye'yededir)

veledi Mersin*(Minya?):11

Refik veledi İstavri:2,(13)

Uzun boylu kara bıyıklı Gavrnıl veledi Bredemoz:30 (Ala_Deraliye'yededir)

151- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu ter **bıyıklı Antohot?*** veledi Serafim:21,

Saai Yorgi veledi Vasil:36(Edna-Deraliye'ye gitmiştir) (14)

Karındaşı Mina:5 (sa)

Uzun boylu kara bıyıklı **İstavronos**)*?veledi Vasil:11 (Ala-Deraliye'de) (15)

Veledi Danyel:15

152- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu şişman İstavri veledi **Fatlı?****?:40,

Orta boylu ak sakallı Atanas veledi Atanaş:60,(Ala-Deraliye'yededir)

Refik veled (İ)**Ansani?***:5,

veled orta boylu sarı bıyıklı İLya:29(Deraliye'yededir)

153- Amalmanda

Orta boylu ak sakallı Yorgi veledi **Bergol?***:80,

Veledi orta boylu sarı Paskal:30, (Ala-Deraliye'yededir) (18)

Orta boylu kumral bıyıklı Damandı (veledi) **Setil??**:36 (Ala-Deraliye'yededir) (19)

154- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu sarı bıyıklı Yuvan veledi Lazari:37

veled Milid:1(SA). (20)

Orta boylu kara bıyıklı Kostant,veledi Bredemoz:40,

veledi Nikola **mecnundur??***(Ala-Deraliye'yededir)

155- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı Yuvan veledi Gavrinil:30,

veledi Atnaş:1 ,

Orta boylu sarı bıyıklı Kostant veledi İstefan:29, (Ala-Deraliye'yededir)

veled İstefan:5

Orta boylu kara bıyıklı (**Mina**)** veled İstefan:30 (Ala-Deraliye'yededir) (23)(2)

156- Ala(Deraliye'yededir)

Mesfur Mina karındaşı taze Kavri*:15,

Orta boylu kumral bıyıklı Yuvan veledi(A) **Lazoni****(*:36,

Refik veled Bredemoz:5,

veled Andon:16(Evsat –Deraliye'ye gitmiştir)(TA) (25)

Uzun boylu kara bıyıklı **İstavri** veled Hristo:55(Ala)

157-Ala(Deraliye'yededir)

Mesfur İstavri'nin veledi kara **bıyıklı Destako?*****:27 (25) ,

Refik veled Serafim:19,(Ala-Deraliye'yededir)

Refik veledi Yorgi:1,,

Uzun kara bıyıklı Marko veledi Milid:22(Ala-Deraliye'yededir)

(VARAK:46),(s.16,s.34)

158- Ala(Deraliye'yededir)

Mesfur Markor'un*** veledi ter bıyıklı **Darkula(Derkola)??**:20,

Refik veledi Milid: ?,

Refik veledi Nikola:3 (sa)

Refik veledi Vasil:2,(sa)

Refik veledi Mihail:1 (sa)

159- Ala (Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı **Tofan veledi Alesin?***:(28)

veled Taze Yuvan :18, (ala-Deraliye'yededir)

Orta boylu sarı bıyıklı (**Serafil**)* veledi Bredemoz:29

Veledi Lazari:3 (19)

160- Ala (Deraliye'ye gitmiştir)

Orta boylu kara bıyıklı Yuvan veledi Atanaş:28, (30)

Damadı orta boylu **Loga,(Gaib)** (mahali na malum)

Orta boylu ter bıyıklı Vasil veledi Karalim:23 (Ala-Deraliye'yededir) (31)

161- Ala(Deraliye'yededir)

Mesfur Vasil karındaşı orta boylu taze Vasil:19,

Refik karındaşı Kostant:1, (32)

Orta kara bıyıklı Vasil veledi Kiryako:30, (Ala-Deraliye'yededir)

Veled **Banayot**:9 (33)

162- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı Vasil veledi **Seraniil** :29

Veled Yorgi:11 (SA),

Refik veled **Avraham**:9(SA),

Refik veled İlya:7

Orta boylu ter bıyıklı Yuvan veledi **Hiriso iki**?(gözleri kör)*******

163- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı Nikola veled İstibol:39

torunu Nikola:1(35),

Veled uzun boylu ter bıyıklı Lazari:20, (Ala-Deraliye'yededir)(36),

Orta boylu kara bıyıklı Vasil veledi Mihal:25 (Ala-Deraliye'yededir),(37)

164- Evsat

Orta boylu kara bıyıklı Breskove veledi Kiryako:24,

Orta boylu ter bıyıklı Bredemoz veledi Lefter:19, (Ala-Deraliye'yededir) (37)

Orta boylu kara bıyıklı **bir gözü kör** Tanas veledi **Lefter**:55(Ala_Deraliye'yededir)
veled orta boylu kara bıyıklı Hristo:22(ALA-Deraliye'yededir)

165- Evsat

Orta boylu ak sakallı Mihal veledi **Astradi**:65,

Refik torunu Trandafil:1(SA)

torunu taze Avrasil:11 *****

Veled orta boylu kara bıyıklı Yuvan:29, (Ala-Deraliye'yededir) (39)

Refik veled orta boylu **Astradi***?:19(Ala-Deraliye'yededir)-*****

166- Ala (Deraliye'de geldi)

Uzun boylu sarı bıyıklı Trandafil veledi Yuvan:39 ,

Damadı orta boylu sarı bıyıklı Yorgi.:36, (Ala-Deraliye'ye gitmiştir) (40)

Veled Anil*(Asnil)*:5(sa)

167- Ala

Orta boylu sarı bıyıklı **Falakan** veled Vasil :37

Refik veled Anesti:1

Veled Vasil:9

Orta boylu kara bıyıklı Yuvan veledi Vasil:56 , (Ala-Deraliye'dediş)

Torunu **Şenlek***?:7(SA) ,

Refik torunu Tofan:17 ,(Evsat-Deraliye'ye gitmiştir)

veled orta boylu kara bıyıklı Danyel:35 (42)

168- Ala(Deraliye'yededir)

Orta boylu kara bıyıklı Sav? veled Anaştan? :39,(43)

Refik veled Mina:7,

Refik veled Kostant:5 (sa)

Veled uzun boylu ter bıyıklı Tanaş:20 (Ala-Deraliye'yededir) (44)

Refik veled Hristo:3

------(varak:48),(s.17,s.35)

169- Ala(Deraliye'den geldi)

Orta boylu sarı bıyıklı **Herzgel**** veled Margol:35,

Karındaşı ter bıyıklı **Yakomi***?:22, (Ala)

Uzun boylu kara bıyıklı Save veled Kostant:35,(Ala-Deraliye'yededir)

veled **taze Nikola**:12*****

Refik veled Kostant:3

170- Ala(Deraliye'yededir)

Mesfur Save'nin refik veledi ter bıyıklı Atanas:23 (46) ,

Yetim Mina:9, (sa)

Karındaşı Bredemoz:5, (sa)

Orta boylu kara bıyıklı Yuvan veled Presko :52(Ala-Deraliye'yededir)(47)

171-Ala (Deraliye'den geldi)

Mesfur Yuvan'ın veled Uzun boylu sarı bıyıklı Presko:35,

Orta boylu kara bıyıklı Hristo veledi Lazari:37. (Ala-Deraliye'yededir)(48)

Veled Nikola:5(SA)

Refik veled Nikola:3

Veled Serafil:16 , (Edna)

veled Vasil:11

172- Ala

Orta boylu kara bıyıklı **Totari?? Veled Danil**:37 ,**

veled taze Yorgi:15, (Edna)(49)

Orta boylu kara bıyıklı **Togdos veled İstavri:39 , (Ala-Deraliye'yededir)**

Orta boylu taze **Avraham veled **Ankali**.....:11...(sa)**

173- Ala

Uzun boylu kara bıyıklı Atanaş veled Yuvan:35,

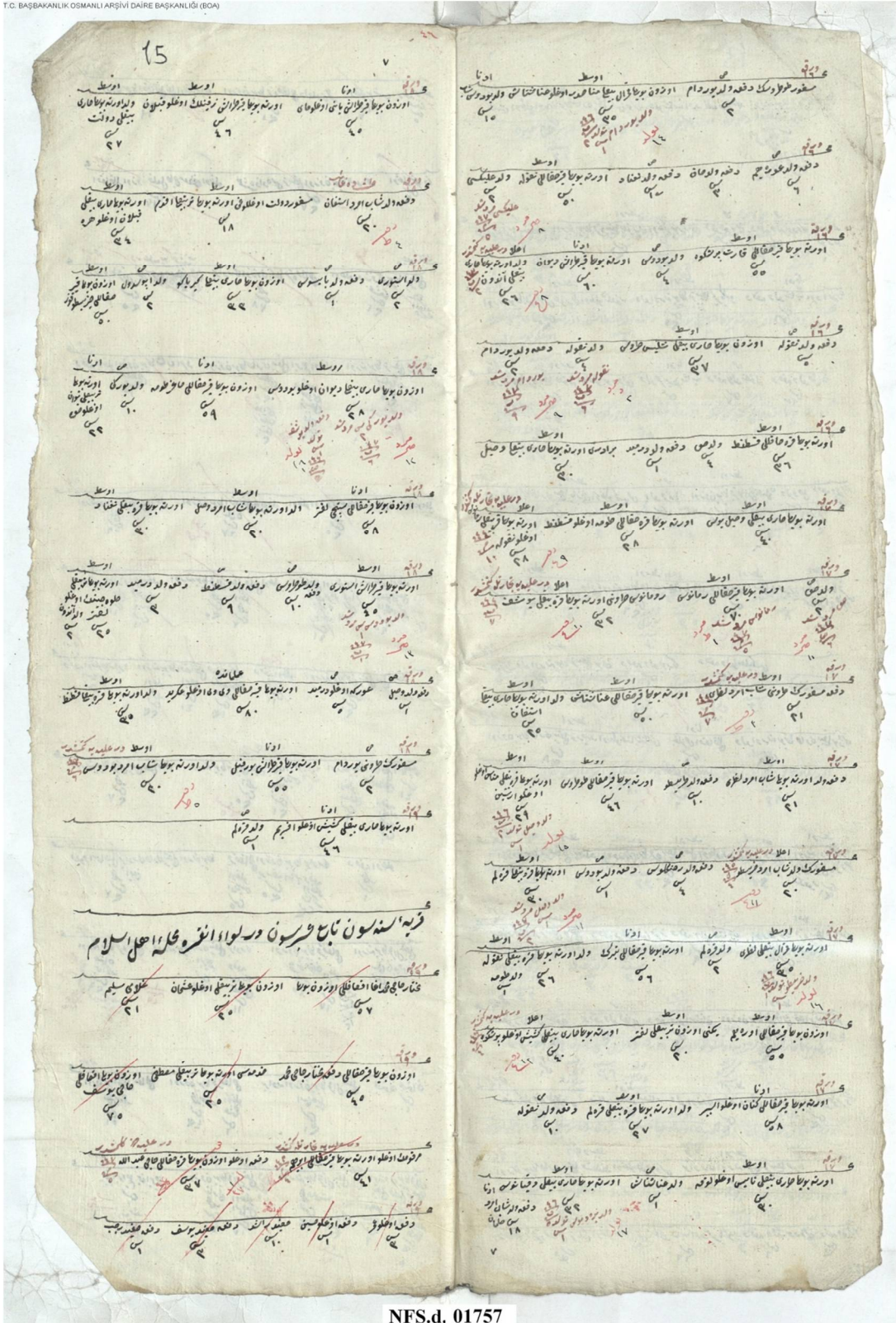
Orta boylu taze Bredemoz veled Marko:18, (Ala-Deraliye'yededir)

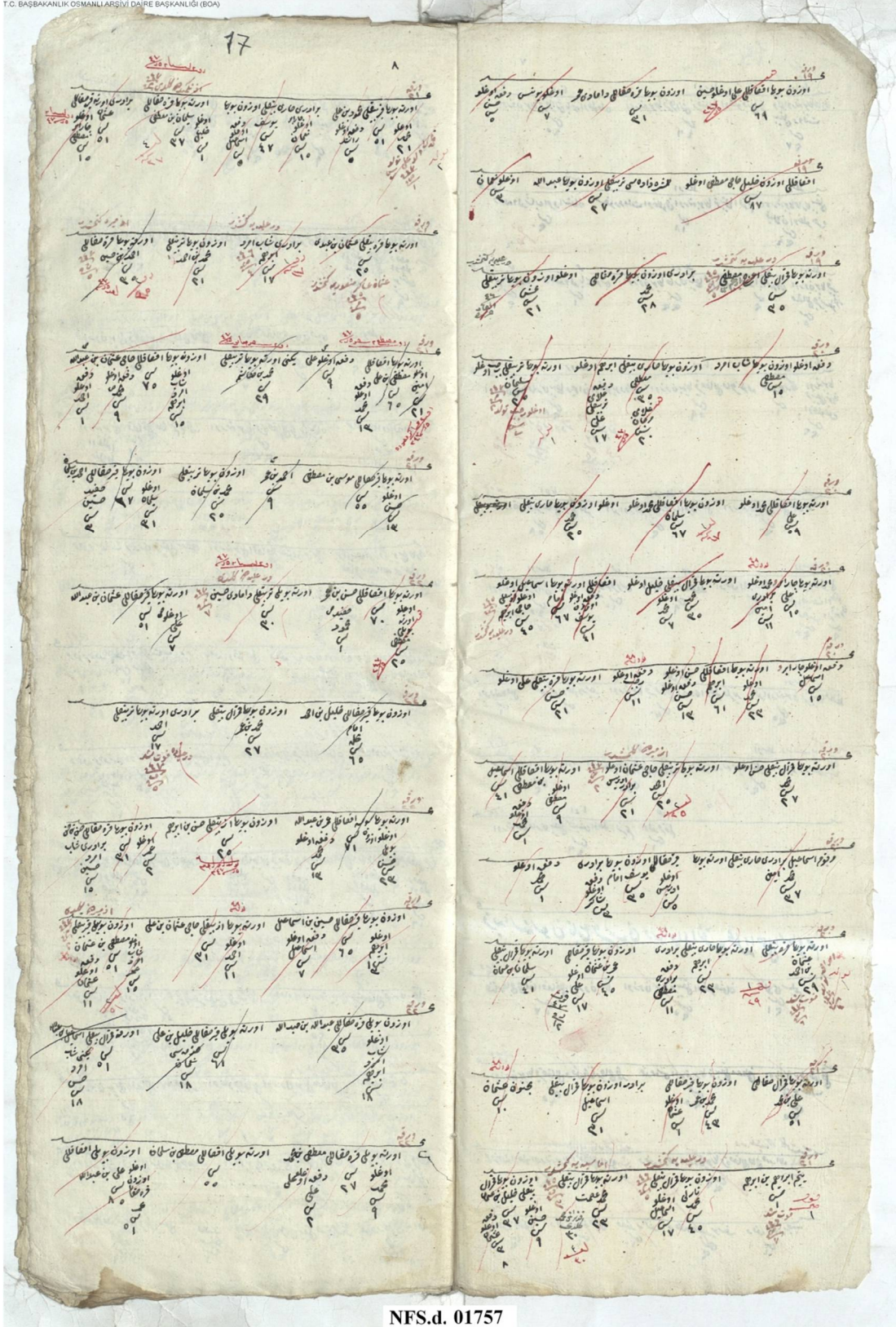
Taze Bredemoz veled Vasil:11, (sa)

Karındaşı Bredemoz:8 (sa) (50)

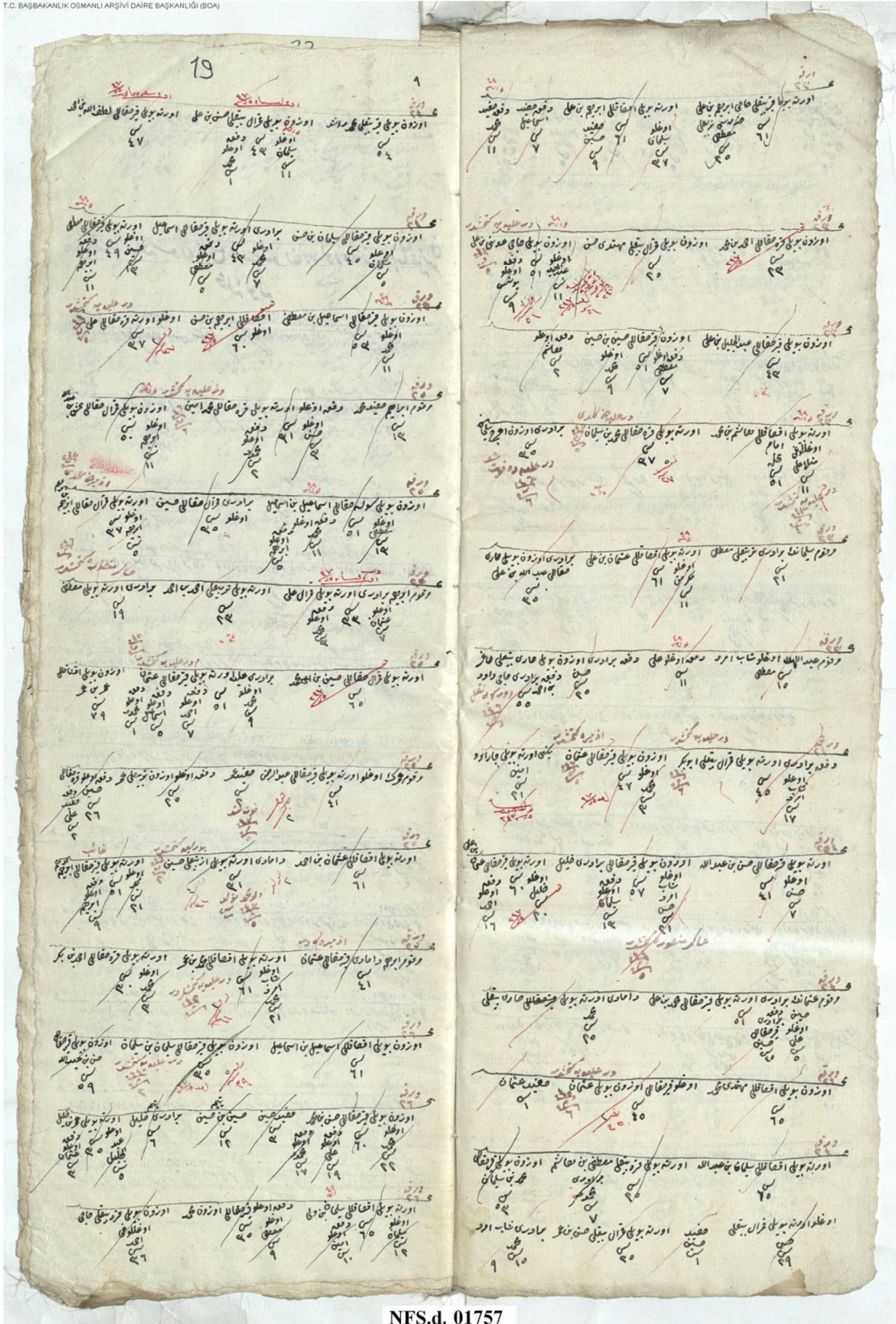

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

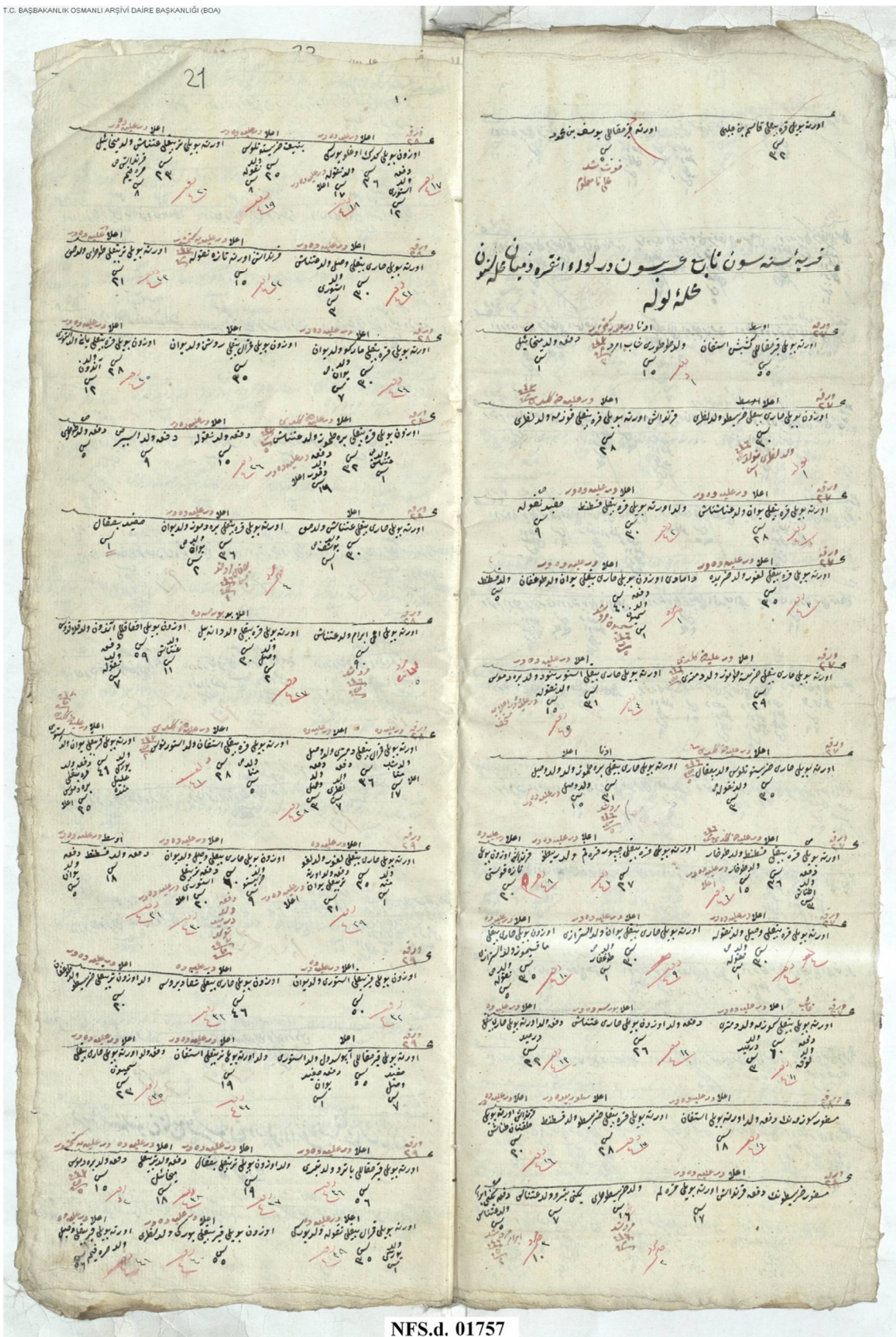

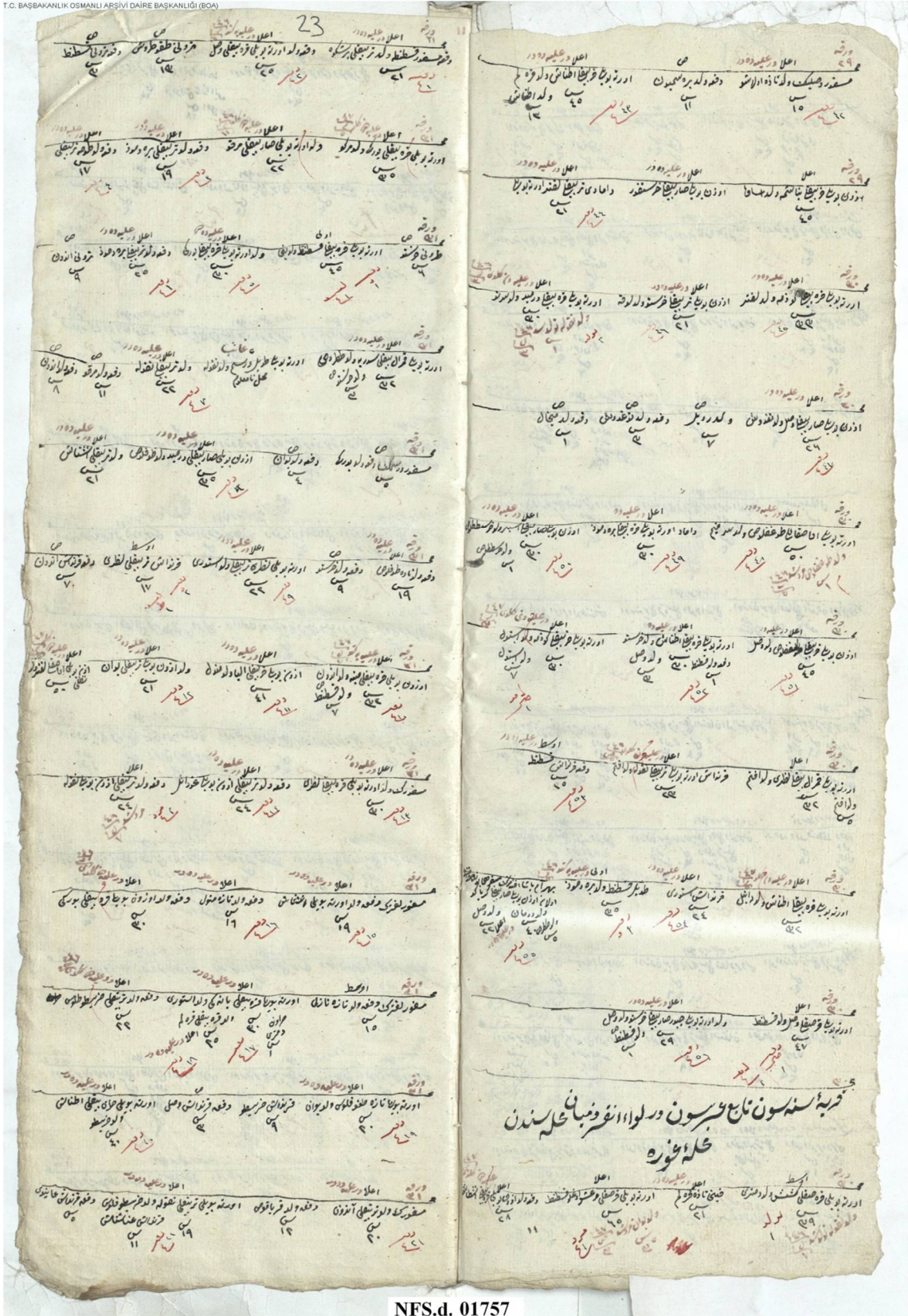
NFS.d. 01757

NFS.d. 01757

NFS.d. 01757

